



Ekonomické expertízy, investiční poradenství

Národní 981/ 17, Praha 1 –Staré Město, 110 08

tel.: +420 224 232 754, +420 224 224 242, fax: +420 224 238 738, e-mail: mail@eeip.cz

---

**Hodnocení dopadů regulace  
(Regulatory Impact Assessment RIA)  
pro nový památkový zákon**

3.4. 2008

**Řešitelský tým EEIP, a.s.:**

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.

Dita Tesárková

Jana Chvalková

Vojtěch Mravec

Miloš Čebík

Ján Slavíček

**Poznámka zpracovatelů:**

Společnost EEIP, a.s. vypracovala hodnocení dopadů regulace na základě dat poskytnutých Ministerstvem kultury ČR a v souladu s obecnými principy hodnocení dopadů regulace, metodickými pokyny k oceňování administrativní zátěže veřejné správy a podnikatelských subjektů a dalšími závaznými dokumenty k hodnocení dopadů regulace. Výběr řešení je proveden na základě kvalitativního a kvantitativního vyhodnocení návrhů, analýz a dat poskytnutých toutéž stranou. Hodnocení dopadů se nezabývá a nevyčísľuje absolutní výši aktuálních a budoucích nákladů a přínosů, ale kvantifikuje jejich změnu (tj. nárůst či pokles) po zavedení vybraných variant. RIA kalkuluje s nejdůležitějšími dopady na veškeré dotčené strany, marginální náklady a přínosy jsou hodnoceny jako zanedbatelné a nejsou pro jejich nepodstatnost detailně rozebírány.

## **Obsah:**

1. Důvod předložení.....	6
1.1. Název .....	6
1.2. Zhodnocení platného právního stavu .....	7
1.3. Současný stav, popis trhu.....	7
1.4. Identifikace problémů, cílů, kterých má být dosaženo, a rizik spojených s nečinností .....	16
2. Hodnocení dopadů opatření jednotlivých věcně souvisejících okruhů.....	20
A. Vymezování součástí památkového fondu .....	20
A.1 Statut ústředního seznamu kulturních památek .....	20
A.2 Vymezování a vedení ústředního seznamu kulturních památek .....	29
A.3 Zavedení diferencovaného režimu ochrany v památkových zónách a památkových rezervacích .....	34
A.4 Zavedení pojmu památky místního významu .....	36
B. Manipulace s památkovým fondem .....	38
B.1 Přemístění kulturní památky a národní kulturní památky .....	38
B.2 Kulturní památky a národní kulturní památky ve vztahu k zahraničí .....	41
C. Odborné a vědecké poznání památkového fondu .....	42
C.1 Poznávání památkového fondu .....	42
C.2 Oprávnění k restaurování .....	45
C.3 Oprávnění k provádění archeologických výzkumů .....	50
D. Uchovávání a ochrana památkového fondu .....	55
D.1 Rada světové památky.....	56
D.2 Plány ochrany PR a PZ, plány území s archeologickými nálezy .....	64
D.3 Využití území – stanoviska k politice územního rozvoje a k územně plánovací dokumentaci .....	72
D.4 Zásahy na kulturních památkách, zásah v památkové rezervaci, zásah v památkové zóně..	75

E.	Archeologie.....	81
E.1	Ohlašovací povinnost při činnostech v území s archeologickými nálezy, upřesnění definic výzkumů.....	81
E.2	Archeologický výzkum – financování záchranného archeologického výzkumu.....	87
E.3	Náhodný archeologický nález.....	89
E.4	Vlastnictví .....	90
E.5	Náhrady .....	90
F.	Památková inspekce.....	91
G.	Kompenzace veřejného zájmu .....	95
G.1.	Úprava kompenzací.....	95
G.2.	Fond péče o kulturní dědictví.....	100
3.	Souhrn dotčených skupin .....	103
4.	Souhrn nákladů a přínosů se zhodnocením dopadů na podnikatelskou sféru.....	104
5.	Konzultace .....	112
6.	Implementace .....	114
6.1.	Stanovení orgánů veřejné správy pověřených implementací.....	114
6.2.	Činnosti související s implementací nového zákona o památkové péči .....	114
6.3.	Etapy implementace změn zákona o památkové péči.....	114
6.4.	Návaznost na další právní předpisy .....	115
7.	Vynucování .....	117
8.	Přezkum účinnosti.....	119
8.1.	Obecný postup přezkumu účinnosti.....	119
8.2.	Specifické ukazatele účinnosti pro nový památkový zákon .....	119
8.3.	Ukazatele související s turistickým ruchem.....	121
Zdroje	.....	123
Příloha	.....	128

# 1. Důvod předložení

## 1.1. Název

Nový zákon o památkové péči (památkový zákon), nahrazující zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a o změně některých zákonů (památkový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Nezbytnost nové právní úpravy vyplývá zejména ze skutečnosti, že zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je přes své četné novely právním předpisem již překonaným, neboť vešel v platnost již v roce 1987 a nepočítal s poměry, které nastanou již dva roky poté v souvislosti s obdobím přechodu k tržní ekonomice a s faktickým znovuzavedením institutu soukromého vlastnictví. Proto je potřeba nastavit nově pravidla takovým způsobem, aby současný vývoj nevedl ke škodám a úbytku kulturního dědictví. Potřebné změny nelze dosáhnout dílčí novelizací. Řešením je koncepčně nová právní úprava reagující na změny ve společnosti a vytvářející odpovídající právní prostředí pro efektivní péči o památky v České republice.

Potřebu nové právní úpravy zdůraznila i vláda ve svém programovém prohlášení, kde doslova říká: „Vláda bude věnovat zvýšenou pozornost památkové péči a péči o kulturní dědictví. Zahájí přípravu nového památkového zákona, který zajistí účinný a transparentní výkon státní památkové péče a její zefektivnění zejména rozsáhlým využitím komunikačních a informačních technologií.“ Vládní prohlášení tak stanovilo hlavní cíle a očekávání, jež by měl nový památkový zákon naplnit, a položilo základ pro celý proces tvorby nové právní úpravy. Termín dosažení tohoto cíle byl stanoven na 31.3.2009 a nositelem cíle bylo určeno Ministerstvo kultury. Klíčovou zásadou se stalo vytvoření nového památkového zákona navazujícího na nový správní řád a stavební zákon s cílem zajistit optimální péči o památkový fond účinným, co nejjednodušším a transparentním způsobem. Památkový zákon by měl být lépe provázán s daňovými předpisy, aby bylo vytvořeno prostředí motivující vlastníky památkového fondu k jejich průběžné údržbě, která je nejlepším způsobem pro uchování jejich hodnot.

Obecná analýza důvodů novelizace:

- plnění cílů programového prohlášení vlády,
- reflexe současné praxe v oblasti péče o památky v právní úpravě,
- neustálé zlepšování fungování péče o památkový fond v ČR,
- nalezení rovnováhy mezi současnými zájmy a skupinami, působícími v oblasti památkové péče,
- nalezení rovnováhy mezi kompenzacemi a limity, které jsou dotčené subjekty ochotny akceptovat,
- upřesnění pojmů, co se má chránit a z jakého důvodu,
- návrh ekonomických nástrojů, které umožní adekvátní kompenzaci veřejného zájmu.

Jak již bylo zmíněno, nejedná se o novelu zákona, ale o zákon zcela nový. Nový památkový zákon bude zavádět nové - dosud nedefinované instituty - a také přesněji specifikovat kompetence, povinnosti i

práva všech, kteří se procesu ochrany památek účastní. Cílem je ze stávající praxe převzít to dobré a fungující a doplnit ji tak, aby památková péče byla transparentní, efektivní a vymahatelná.

Více než pozitivně je třeba hodnotit fakt, že k vypracování hodnocení dopadů regulace (RIA) bylo přistoupeno již ve velmi rané fázi přípravy nového památkového zákona, konkrétně v průběhu příprav věcného záměru nové právní úpravy, i přesto, že tentýž fakt způsobil určité obtíže při zpracovávání hodnocení ve formě ne příliš rozsáhlého souboru dat, ze kterého mohla RIA vycházet.

## **1.2. Zhodnocení platného právního stavu**

Současná právní úprava památkové péče je obsažena především v již zmíněném zákoně o státní památkové péči. Úpravu některých dílčích problematik obsahují jednak vyhlášky vydané k provedení zákona o státní památkové péči, jednak nařízení vlády.

V současném zákoně o státní památkové péči jsou definovány pojmy kulturní památka, národní kulturní památka, památková rezervace, památková zóna. Zákon o státní památkové péči upravuje prohlášení věci za kulturní památky, vedení evidence kulturních památek, ochranu a užívání, povinnosti správních úřadů, právnických a fyzických osob, oznamovací povinnosti vlastníka kulturní památky, právo státu na přednostní koupi kulturních památek, povolení k restaurování kulturní památky, zavádí opatření k zajištění péče o kulturní památky a příspěvek na zachování a obnovu kulturní památky či podmínky přemístění kulturní památky. V oblasti archeologie zákon o státní památkové péči stanovuje podmínky pro získání oprávnění k provádění archeologických výzkumů, pro provádění archeologického výzkumu, definuje pojem archeologický nález a vymezuje zacházení s ním a specifikuje náhradu za majetkovou újmu. Zákon o státní památkové péči zřizuje Památkovou inspekci, Národní památkový ústav jako odbornou organizaci státní památkové péče a instituty jako Komise státní památkové péče, konzervátor státní památkové péče či zpravodaj státní památkové péče. Podrobněji viz kapitola 2 věnující se jednotlivým změnám právní úpravy.

## **1.3. Současný stav, popis trhu**

Regulace týkající se kulturního dědictví vychází z potřeby země uchovat si svoji kulturně historickou identitu. Proto v České republice, zemi s bohatou historickou tradicí, musí fungovat památková péče a mít k dispozici vhodné nástroje regulace. Vývoj památkové péče na území České republiky je silně spjat s historickými podmínkami. V 19. století krystalizovaly první projevy ochrany památek. V první polovině 20. století se na stavu kulturního dědictví celé Evropy podepsaly významně světové války. Ochrana památkového fondu České republiky také zažila útlum v době komunistického režimu a nové době se otevřela po tzv. Sametové revoluci, kdy se na tomto poli střetává důraz na historii s ekonomickým rozvojem země.

I archeologické památky jsou konečným, jedinečným, a nenahraditelným zdrojem poznání kulturní minulosti naší země. Jejich největší hodnota je v autenticitě a šíři zakonzervovaných informací. Oblast dnešní České republiky se nacházela a nachází na křižovatkách různých evropských kultur, což výrazně přispělo k jedinečnosti a bohatosti archeologických nálezů na našem území. Dodnes řada pravěkých kultur - celoevropsky známých - nese jména podle nalezišť na českém území. Archeologické kulturní bohatství a dědictví je nutné maximálně ochraňovat a moderní člověk by je měl narušovat jen v případě nezbytně nutném a na nezbytně nutné ploše.

Na druhou stranu je však v rámci ochrany památkové péče nutné respektovat a chránit vlastnická práva majitelů movitých i nemovitých kulturních památek.

Úsek památkové péče v České republice spadá do působnosti Ministerstva kultury České republiky a jejím hlavním nástrojem je zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Pro uchopení a popis památek České republiky používá zákon o státní památkové péči tyto instituce: kulturní památka, národní kulturní památka, památková rezervace a památková zóna.

Celkem je v ČR vedeno 206 nemovitých národních kulturních památek (solitérů či areálů). Z národních kulturních památek lze zmínit například některé významné soubory jako jsou české korunovační klenoty, vybraný mobiliář z fondu Pražského hradu ze souboru Svatovítského fondu, pokladu chrámu sv. Víta, Svatojiřského fondu, fondu kostela Všech svatých a ze souboru obrazů a nástěnných tapiserií a vybraných předmětů archeologického fondu, vybavení barokního divadla v zámku Český Krumlov, Třebechovický betlém, soubor movitých archeologických nálezů z hradiště Mikulčice z období Velké Moravy, Kodex vyšehradský, Pasionál abatyše Kunhuty, Velislavova bible, soubor gotických soch z období krásného slohu v českých zemích, soubor zvonů a cimbálů chrámu sv. Víta v Praze, soubor barokních oltářních obrazů Karla Škréty a Petra Brandla, kynžvartská daguerrotypie či soubor automobilů NW a Tatra.

Dále evidence obsahuje celkem 40 180 záznamů nemovitých kulturních památek a přibližně 48 500 záznamů movitých kulturních památek (tj. cca 850 000 – 900 000 položek).

Česká republika má také 12 zápisů v seznamu světového dědictví UNESCO

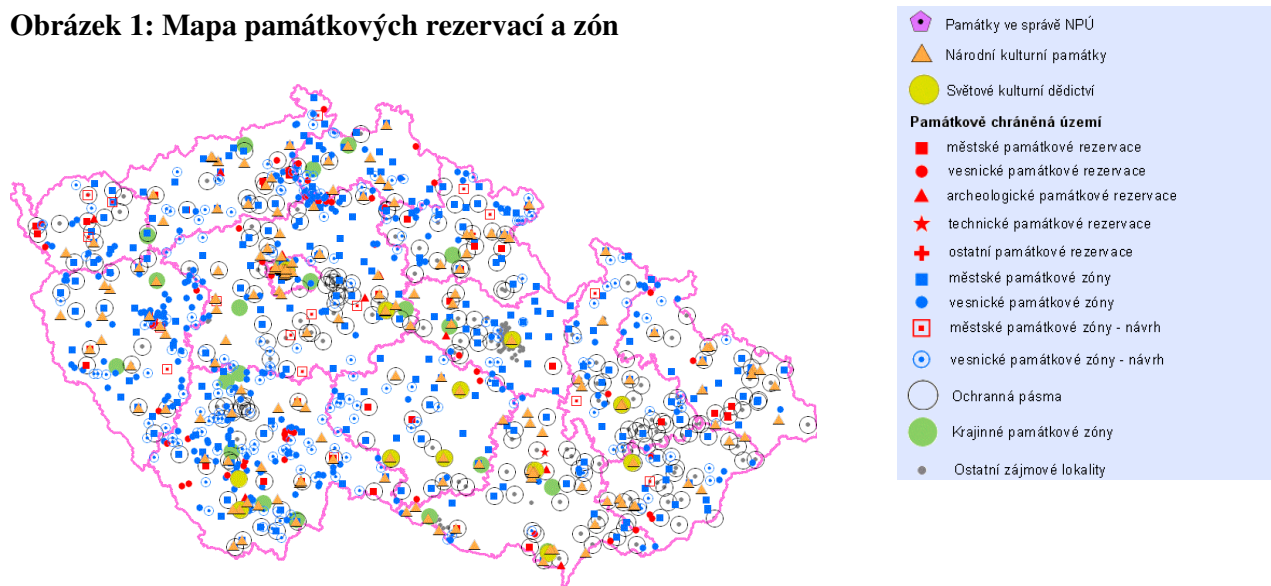
- Historické jádro Českého Krumlova (1992)
- Historické jádro Prahy (1992)
- Historické jádro Telče (1992)
- "Sloup Nejsvětější Trojice" v Olomouci (prosinec 2000)
- Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou (1994)
- Historické jádro Kutné Hory s kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci (1995)
- Lednicko-valtický areál (1996)
- Vesnice Holašovice (1998)
- Zámek a zahrady v Kroměříži (1998)
- Zámek v Litomyšli (1999)
- Vila Tugendhat v Brně (2001)
- Židovské město a basilika sv. Prokopa v Třebíči (2003)



Vzhledem k tomu, že na seznamu UNESCO bylo na konci roku 2007 851 zápisů, je toto číslo pro ČR velmi významné.

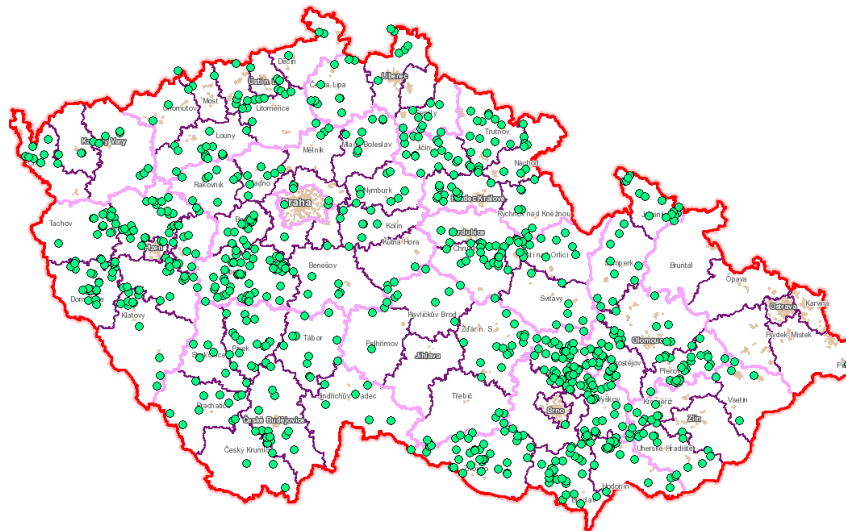
V České republice je celkem 40 městských památkových rezervací, 61 vesnických památkových rezervací, 253 městských památkových zón, 211 vesnických památkových zón, 9 krajinných památkových zón a 8 archeologických památkových rezervací.

**Obrázek 1: Mapa památkových rezervací a zón**



Zdroj: iispp.npu.cz

**Obrázek 2: Mapa významných archeologických lokalit**



Zdroj: iispp.npu.cz

## **Oblast movitých kulturních památek**

Hlavním nástrojem státu týkajícím se této oblasti je §13 zákona o státní památkové péči, který ustanovuje přednostní právo státu na koupi movitých kulturních památek. Majitel movité kulturní památky, který ji zamýšlí prodat, musí (kromě případů kdy je kupcem osoba blízká nebo spoluvlastník) nejdříve nabídnout prodej státu, který má tříměsíční lhůtu na koupi památky. Tímto vzniká silná regulace, která má zabránit zneužití a rozprodání cenností památkově chráněných. Dalším záměrem tohoto nástroje je umožnit vystavování kulturních památek. Mezi movité kulturní památky patří zejména oltáře, obrazy a sochy. Tento paragraf silně ovlivňuje trh se starožitnostmi.

Hrubý odhad movitých kulturních památek ve vlastnictví státu činí zhruba 25-40% a patří sem zvláště rozsáhlé mobiliární fondy hradů a zámků.

## **Oblast nemovitých kulturních památek**

Na nemovité kulturní památky se nevztahuje §13 zákona o státní památkové péči. Stav fondu nemovitých kulturních památek výrazně poznamenal bývalý režim, kdy u mnoha z nich nebyla prováděna potřebná údržba a obnova, a proto se nyní některé nemovité kulturní památky nacházejí v žalostném stavu.

Po tzv. Sametové revoluci situaci v oblasti nemovitého památkového fondu významně ovlivnil průběh restitučních procesů. Restituční procesy měly na památkovou péči několik různých variant dopadů. Jednou z variant bylo, že původní majitel neprojevil o nemovitou kulturní památku zájem, neboť uvedení nemovitosti do funkčního stavu by vyžadovalo příliš vysokou počáteční investici. V tomto případě nemovitá kulturní památka zůstala v rukou státu a starost o údržbu a zachování připadla na organizaci, která kulturní památku spravovala, užívala či ji měla ve vlastnictví a její nadřízený orgán (často místní samosprávy). To mnohdy zvyšovalo motivaci památku prodat, a to i za nižší cenu, než činil znalecký odhad, což mohlo nemovitou kulturní památku přivést do rukou nového majitele, jehož cíle byly odlišné od zájmu památku opravit dle požadavků památkové péče a dále ji užívat k přípustným účelům.

V dalším případě původní majitel nemovitou kulturní památku úspěšně zrestituloval, avšak nenašel dostatek finančních prostředků apod., aby se o nově nabytý majetek řádně postaral.

Na druhou stranu však řada restitucí dopadla pozitivně díky úsilí vlastníků. Příkladem může být hrad Houska na Kokořínsku, kde se restituent úspěšně postaral o zpřístupnění památky veřejnosti.

Podle průzkumu Hospodářských novin ze dne 21. března 2008 je v nabídce realitních kanceláří přibližně 135 zámků a historických sídel. Poptávka po těchto nemovitostech roste. Tuzemské i zahraniční subjekty je kupují zejména za účelem přestavby na soukromá či firemní sídla, hotely či domovy pro seniory. Nicméně ne všechny nabídky jsou realitními kanceláři zveřejňovány na internetu. Nejvyšší nabídky se pohybují kolem 350 mil. Kč. Tyto nabídky nejsou zveřejňovány z důvodu ochrany potenciálních kupců. Pro ilustraci situace na trhu s nemovitými kulturními památkami slouží tabulka zachycující nabídky několika nemovitostí inzerovaných realitními kanceláři (tyto zámky jsou registrovány jako kulturní památky).

**Tabulka 1: Příklady nejvyšších a nejnižších nabídek za nemovitosti inzerované realitními kanceláři**

Název zámku	Cena v Kč
Šilheřovice na Opavsku	70 000 000
Zámek v Šindelové	60 000 000
Zámek Velké Meziříčí	37 000 000
Panství Nový Dvůr	2 000 000
Zámek Milčeves	5 499 000
Zámek Ivanovice na Hané	7 000 000

Zdroj: HN

### **Oblast národních kulturních památek**

Národní kulturní památky jsou kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást národního kulturního bohatství a v České republice jich je cca 200, z nichž většina je nemovitá. Patří mezi ně zejména hrady, kostely, zámky, zříceniny, památníky a hřbitovy. Pro národní kulturní památky platí stejný §13 zákona o státní památkové péči jako pro movité kulturní památky. Stát má šestiměsíční lhůtu u nemovitých a tříměsíční u movitých národních kulturních památek k vyjádření, zda má o danou památku zájem, v případě vlastníkem zamýšleného prodeje. Tento trh se tak vyznačuje silnou regulací, což je však ospravedlnitelné z důvodu existence významného veřejného zájmu o maximální zachování současného fondu národních kulturních památek.

### **Práce na obnově kulturních památek**

Regulace na tomto trhu spočívá v tom, že vlastníci kulturních památek jsou povinni si vyžádat ke všem pracím vyjmenovaným v §14 zákona o státní památkové péči stanovisko orgánu památkové péče. Orgán památkové péče si dále musí vyžádat písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Výsledkem této procedury jsou dlouhé čekací doby, které musí vlastníci kulturních památek absolvovat, než mohou vykonat jakoukoliv údržbářskou, rekonstrukční či opravnou práci. Dále samozřejmě přichází v úvahu situace, kdy je chystaná obnova zamítnuta a vlastník musí volit jiné alternativy.

### **Trh s restaurátorskými pracemi**

Restaurátorská práce je speciálním typem obnovy kulturní památky, která je v zákoně definována jako „obnova kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi“ (§14 odst. 8 zákona o státní památkové péči). Tento trh je také regulován. Kromě toho, že vlastníci potřebují mít opět závazné stanovisko orgánů památkové péče (což jsou Ministerstvo kultury ČR, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností), tak je zde regulace i na straně poskytovatelů služeb, tzn. restaurátorů. Podle §14a zákona o státní památkové péči smí restaurovat kulturní památku pouze fyzická osoba s povolením k restaurování, které uděluje Ministerstvo kultury. Současný počet držitelů povolení k restaurování je přibližně 1200.

Tyto osoby působí na trhu převážně jako samostatné fyzické osoby. Existuje však i menší počet drobných restaurátorských společností, které čítají většinou jednoho až deset zaměstnanců. Celkově lze pozorovat v tomto oboru pozvolna rostoucí trend tržeb a také poměrně silné konkurenční prostředí. Výjimkou na tomto trhu nejsou ani konkurzy a likvidace.

Nejvýznamnější společností na trhu restaurátorských prací je akciová společnost Gema Art Group, jejímž výhradním vlastníkem je zahraniční akcionář. Svou pozici leadera na trhu si upevňuje i díky četným zakázkám ze zahraničí. Podle tržeb patří mezi další významné hráče společnosti RenoArt a Avers.

### Oprávněné organizace

V roce 2008 je registrováno u Archeologických ústavů AV ČR přibližně 100 organizací oprávněných k archeologickým výzkumům. Tyto oprávněné organizace se registrují buď u Archeologického ústavu Praha (kde jsou registrovány dvě třetiny celkového počtu oprávněných organizací), nebo u Archeologického ústavu Brno (kde je registrována zbylá třetina), a to v závislosti na tom, zda svoji činnost provádějí na území Čech nebo Moravy a Slezska. Oprávněné organizace se skládají nejčastěji z muzeí, dále pak to mohou být vysoké školy nebo obecně prospěšné společnosti.

### Stavební trh

V rámci památkových rezervací, památkových zón a ochranných pásem jsou vlastníci staveb či vlastníci pozemků, kteří uvažují o nové výstavbě, limitováni regulací vyplývající z aktů, jimiž jsou tato území vymezena. Tato regulace má za účel zachovat charakter těchto územních jednotek a citelně se promítá například do budování komerčních novostaveb v historických centrech měst.

Do stavebního trhu se také výrazně promítá regulace archeologie. V případě, že stavebník se chystá provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, musí svůj záměr oznámit příslušnému Archeologickému ústavu a umožnit záchranný archeologický výzkum na dotčeném území. Tato skutečnost může prodloužit dobu výstavby. V případě, že stavebníkem je právnická nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, musí hradit náklady tohoto výzkumu. Počet a ceny záchranných archeologických výzkumů v posledních letech popisuje následující tabulka.

**Tabulka 2: Ceny a počet záchranných archeologických výzkumů (ZAV)**

Rok	Počet provedených archeologických výzkumů v daném roce	Celkový objem finančních prostředků fakturovaných za ZAV (Kč)	Průměrný náklad na archeologický záchranný výzkum (Kč)
Záchranné archeologické výzkumy hrazené investorem			
2004	2 235	104 371 686	46 700
2007	3 451	167 281 858	48 473
Záchranné archeologické výzkumy nehrzené investorem (Kč)			
2004	1 765	10 671 227	6 046
2007	1 500	9 013 780	6 010

Zdroj: MK

### Turistika a cestovní ruch

V rámci ochrany kulturního dědictví se stát stará o to, aby byly kulturní památky zpřístupněny veřejnosti. To je jeden z důvodů, proč má přednostní právo na odkup některých kulturních památek a proč dohlíží na obnovu a údržbu památek. Zpřístupnění zajímavých kulturních památek zvyšuje regionální cestovní ruch a zlepšuje celkový ekonomický a kulturní charakter daného území. Představu o rozvoji turistiky a cestovního ruchu týkajícího se kulturních památek zachycuje následující tabulka.

**Tabulka 3: Počty kulturních památek v ČR**

	2006	%	2004	%	2002	%
Počet hradů, zámků a ostatních památek* zpřístupněných návštěvníkům za vstupné	271	116,3	257	110,3	233	100,0
Z toho objekty zřizované MK, jinými rezorty, kraji, obcemi a městy	190	106,7	181	101,7	178	100,0
Z toho objekty zřizované občanskými sdruženími, obecně prospěšnými společnostmi a církví	36	163,6	32	145,5	22	100,0
Z toho objekty zřizované podnikatelskými subjekty a podnikateli	45	136,4	44	133,3	33	100,0
Počet návštěvníků těchto objektů	12 108 819	124,0	11 489 601	117,7	9 761 784	100,0

Zdroj: Národní a poradenské středisko pro kulturu NIPOS: Statistika kultury 2006

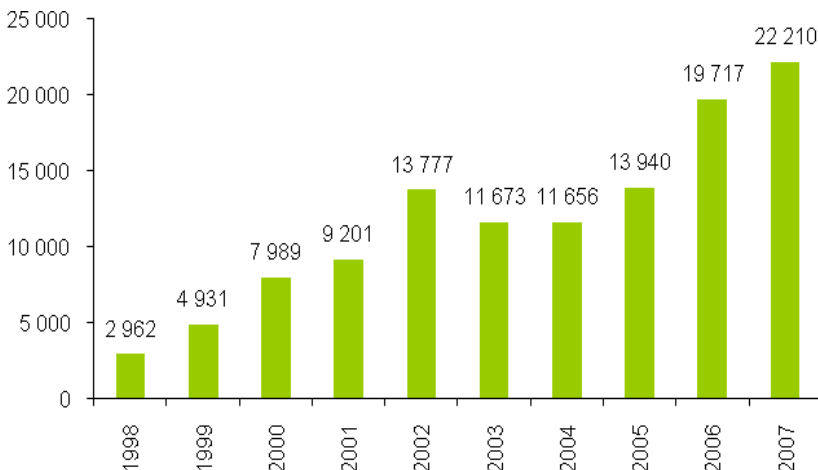
\*V těchto datech chybí památky, které jsou ve správě muzeí a galerií, a také památky, které využily svého práva neposkytovat tyto informace. Proto je tato tabulka vhodná zejména pro relativní mezičasové srovnání spíše než k ilustraci absolutních hodnot.

Kultura zejména ve spojení s cestovním ruchem přináší do státního rozpočtu nezanedbatelné prostředky. Cestovní ruch je významným faktorem české ekonomiky. Data ČSÚ uvádějí, že tzv. hodnota charakteristických produktů cestovního ruchu (ČSÚ, satelitní účet CR 2003 – 2005) činila v roce 2005 celkem 394 mld. Kč. ČSÚ určil podíl kulturních služeb na těchto produktech na úrovni 7 %, tj. 27,58 mld. Kč. Pokud by se tato nabídka realizovala, pak lze uvést, že příjmy ČR související s kulturou by byly na uvedené výši. Jestliže v roce 2005 činily výdaje veřejných rozpočtů na kulturu 19,74 mld. Kč, lze konstruovat, že příjmy ČR z produktů kultury o cca 8 mld. Kč převýšily výdaje veřejných rozpočtů. (Zdroj: MK ČR)

Přímo v cestovním ruchu bylo v roce 2002 zaměstnáno 121 200 osob (2,56%), celková zaměstnanost (včetně nepřímé) zahrnovala 576 370 pracovních míst (12,16%), tzn. že každý osmý člověk byl zaměstnán v cestovním ruchu nebo souvisejícím odvětví. ([www.businessinfo.cz](http://www.businessinfo.cz))

Přínos zápisu památky do seznamu UNESCO ve formě razantního zvýšení návštěvnosti je obtížně prokazatelný, neboť míra návštěvnosti konkrétní památky je ovlivňována mnoha dalšími faktory (lokace objektu, vzdálenost od hlavního města, přírodní faktory - v tomto směru návštěvnost památek v ČR významně ovlivnily povodně v roce 2002 a následující obnova postižených oblastí pokračující v roce 2003, apod.). Ukázkovým příkladem zvýšení návštěvnosti památky po zápisu do listiny UNESCO je Vila Tugendhat (viz následující graf). Ve vývoji návštěvnosti Vily Tugendhat je možné od roku 2001 (kdy se na seznam dostala) sledovat znatelný nárůst (s mírným zpomalením v letech, kdy ČR postihly rozsáhlé povodně). Největší dynamiku lze vypočítat v posledních letech. Pokud zvážíme časové zpoždění mezi zápisem památky do seznamu UNESCO a jeho reflexí v knižních průvodcích a marketingových materiálech připravovaných pro zahraniční i lokální návštěvníky, je možné konstatovat, že nárůst návštěvnosti Vily Tugendhat kauzálně souvisí se zápisem Vily na seznam UNESCO.

**Obrázek 3: Vývoj celkové návštěvnosti Vily Tugendhat v letech 1998 – 2007 (podle počtu prodaných vstupenek)**



Zdroj: Muzeum města Brna

### Dotace kulturním památkám

Dotace pro péči o kulturní památky je možné v České republice získat na následujících čtyřech úrovních: Evropská unie, stát prostřednictvím MK ČR, kraje a obce.

Ministerstvo kultury České republiky poskytuje výrazný objem finančních prostředků v rámci 8 dotačních programů (dva z nich jsou spuštěny od roku 2008), které se týkají památkové péče. Jejich názvy a objemy jsou popsány v následující tabulce.

**Tabulka 4: Přehled výdajů programech MK ČR v roce 2007 a celkových výdajů**

Vynaložené prostředky (tis. Kč)		
Název programu	2007	Celkem
Program záchrany architektonického dědictví	344 160	4 576 635
Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón	161 500	3 595 919
Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny	18 000	201 011
Program restaurování movitých kulturních památek	18 000	217 584
Havarijní program	73 820	766 052
Program podpory záchranných archeologických výzkumů	4 000	83 543
Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (od r. 2008)		
Program podpory pro památky UNESCO (od r. 2008)		
<b>Celkem</b>	<b>659 780</b>	<b>9 442 744</b>

Zdroj: MK

Na krajské úrovni si místní samospráva volí svoji vlastní politiku ohledně dotací pro kulturní památky a vytváří si své vlastní fondy. Představu o objemech těchto fondů dává následující tabulka:

**Tabulka 5: Výdaje na památky z rozpočtu krajů a MK (programy) v letech 2002-2005 (tis. Kč)**

Poskytovatel	2002	2003	2004	2005	Celkem v 2002-2005
Kraje a Hl.m. Praha	161 051	354 965	693 633	789 343	1 998 992
MK (dotační programy)	685 557	657 425	715 295	596 361	2 654 638

Zdroj: MK ČR

**Tabulka 6: Výdaje krajů na památky (programové financování)**

Název dotačního programu pro podporu péče o kulturní památky	Rozdělované finanční prostředky (v tis. Kč)		
	2005	2006	2007
<b>Plzeňský kraj</b>			
Zachování a obnova kulturních památek Plzeňského kraje	12 000	14 000	14 500
<b>Ústecký kraj</b>			
Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje	14 400	9 211	10 128
<b>Karlovarský kraj</b>			
Poskytování příspěvků z rozpočtu Karlovarského kraje na obnovu kulturních památek a památkově hodnotných objektů	10 000	10 000	10 000
<b>Královéhradecký kraj</b>			
Podpora péče o nemovité a movité kulturní památky	19 591	-	-
Obnova památkového fondu na území Královéhradeckého kraje	-	18 101	16 465
<b>Olomoucký kraj</b>			
Program obnovy památek	9 415	10 942	12 646
Program obnovy památek místního významu	2 300	2 600	2 835
Významné projekty Olomouckého kraje	460	300	400
<b>Liberecký kraj</b>			
Grantový fond: G-12 Program podpory obnovy kulturních památek	510	350	513
Příspěvek na obnovu kulturních památek	9 700	2 500	1 400
<b>Vysočina kraj</b>			
Zásady Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování dotací na obnovu kulturních památek v kraji Vysočina	17 023	15 065	19 693
Fond Vysočina - program "Diagnóza památek"	-	-	500
Fond Vysočina - program "Nevyužívané památky"	-	962	-
Podpora měst s památkami UNESCO	3 000	3 000	3 000
<b>Pardubický kraj</b>			
Granty na podporu vlastníků KP	3 300	3 191	3 850
Příspěvky na podporu nejvýznamnějších KP	8 310	9 117	8 870
Individuální dotace v oblasti PP	2 285	5 460	7 658
<b>Jihočeský kraj</b>			
Nemovité kulturní památky	160 225	17 183	20 134
Movité kulturní dědictví	2 000	2 000	2 000
Obnova drobné sakrální architektury (památky i nepamátky)	500	1 000	1 000
<b>Moravskoslezský kraj</b>			
Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí	8 143	8 200	8 200
<b>Jihomoravský kraj</b>			
Dotační program pro poskytování dotací z rozpočtu Jihomoravského kraje v oblasti památkové péče	22 233	19 765	29 578
<b>Zlínský kraj</b>			
Fond kultury ZK na obnovu památek	5 600	9 800	12 800
<b>Středočeský kraj</b>			
Fond obnovy památek	26 100	26 615	26 741
Příspěvek na obnovu kulturních památek ve vlastnictví příspěvkových organizací Středočeského kraje	7 384	6 000	7 500

**Tabulka 7: Výdaje krajů na nepamátky v památkově chráněných územích (programové i neprogramové financování)**

Finanční prostředky vynaložené z rozpočtu kraje na nepamátky v památkově chráněných územích( v tis.)	Rozdělované finanční prostředky (v tis. Kč)		
	2005	2006	2007
<b>Plzeňský kraj</b>			
Obnova historického stavebního fondu v památkových rezervacích a zónách a staveb drobné architektury na území Plzeňského kraje	5 000	5 000	5 000
<b>Ústecký</b>			
-	-	-	-
<b>Karlovarský</b>			
Finanční prostředky vynaložené z rozpočtu kraje na nepamátky v památkově chráněných územích i mimo ně	1 285	2 111	2 530
<b>Královéhradecký</b>			
Finanční prostředky vynaložené z rozpočtu kraje na nepamátky v památkově chráněných územích	0	825	305
<b>Olomoucký</b>			
-	-	-	-
<b>Liberecký</b>			
Grantový fond: G-7 Program podpory ochrany přírody a krajiny	66	49,5	0
<b>Vysočina</b>			
-	-	-	-
<b>Pardubický</b>			
-	0	0	0
<b>Jihočeský</b>			
Zvýšené náklady památkově chráněných staveb	0	0	0
<b>Moravskoslezský</b>			
-	0	0	0
<b>Jihomoravský</b>			
-	2890	4715	2800
<b>Zlínský</b>			
Fond kultury ZK na obnovu památek	0	70	100
<b>Středočeský</b>			
-	0	0	0

Zdroj: MK ČR

Na úrovni obcí může každá obec vyčlenit finanční prostředky ze svého rozpočtu.

#### **1.4. Identifikace problémů, cílů, kterých má být dosaženo, a rizik spojených s nečinností**

Památky jsou nejnázornější doklady národní historie, specifičnosti a jedinečnosti kultury dané země. Památky a památkově chráněná území jako nositelé informací o předchozích generacích lidského rodu jsou tedy médiem paměti.

Odrazem důležitosti kulturních památek v ČR je jejich velký význam pro cestovní ruch, pro který jsou stavebním kamenem. Česká republika patří mezi země s velkým počtem památek, ať už jsou to archeologické lokality, soubory lidové architektury, krajinné celky, ale především více než 200 městských souborů a několik desítek historických jader měst, nemluvě o 12 památkách UNESCO, které



jsou památkově chráněny. (MMR tisková informace – Projev tehdejšího ministra pro místní rozvoj Jiřího Čunka na Evropském fóru turistického ruchu, Algarve 26.10.2007)

Cílem památkové péče je uchovávat specifickou součást kulturního bohatství společnosti pokud možno v původním prostředí a v původním stavu pro následující generace na principu trvale udržitelného rozvoje společnosti, což je možné jen díky omezování negativních vlivů na kulturní dědictví. Negativním vlivem je myšleno nejen životní prostředí, ale i vlastní užívání památek.

Pokud civilizovaná společnost chce naplnit výše uvedené, má k dispozici několik nástrojů:

- Základním nástrojem je výchova ke kladnému vztahu ke kulturnímu dědictví a osvěta o jeho významu pro vývoj společnosti.
- Dalším nástrojem by mohlo být zavedení tržního prostředí. Ne se všemi památkovými objekty se však dá obchodovat. Navíc tržní prostředí mnohdy nerespektuje veřejný zájem.
- Jinou možností je výhradní správa kulturních statků státem či jiným veřejnoprávním subjektem, který by ho měl spravovat v souladu s veřejným zájmem. Ani tento model nefunguje vždy optimálně, neboť stát nemá dostatek finančních prostředků na správu všech památek v ČR.
- Nejlepším řešením je tak model smíšený, kdy část památkových objektů je v soukromých a část ve státních rukách. Musí zde však existovat účinná regulace, která zabrání vzniku škod a úbytku kulturního dědictví. Obsahem činnosti památkové péče by tak mělo být pomocí právních, správních, ekonomických, organizačních a informačních nástrojů zajistit péči o památky, pomocí osvěty, výchovy a jiných podnětů motivovat občany, obce, občanská sdružení a jiné právnické osoby k ochraně památkového fondu a péči o něj. Nový zákon o památkové péči by tak měl reagovat na současné ekonomické a sociální trendy a nastavit optimální podmínky pro památkovou péči v ČR na základě dosavadních zkušeností získaných nejen u nás, ale i v zahraničí.

Současná právní úprava obsahuje např. následující problémy:

- Stávající zákon o státní památkové péči pracuje s celou řadou pojmů, které jsou v praxi neuchopitelné pro nedostatečnou nebo zcela chybějící definici. Typicky jde o pojmy prostředí kulturní památky, území s archeologickými nálezy apod.
- Zápisu do ústředního seznamu kulturních památek není přičtena konstitutivní povaha, tj. kulturní památkou není pouze to, co je zapsáno v seznamu. V některých případech je tak nutné tuto skutečnost dovozovat z dalších aktů (rozhodnutí Ministerstva kultury, zápis do státních seznamů podle zákona č. 22/1958 Sb., popř. rozhodnutí KNV či ONV), neboť dnes má nahlédnutí do ústředního seznamu kulturních památek pouze informativní charakter.
- Možnost vzniku nejasností při změně prohlášení za kulturní památku:
  - Stávající úprava neumožňuje změnit prohlášení věci za kulturní památku, což vede k situaci, že věc je mnohdy jedním rozhodnutím prohlášena a několika rozhodnutími "odpamátněna" a znovu prohlášena, aniž by soubor jako celek přestal být kulturní památkou. To je mnohdy pro vlastníka kulturní památky matoucí.

- Obdobný problém nastává v případě, kdy se zjistí, že jinak běžná věc byla součástí jednotně utvářeného souboru (již dříve prohlášeného) a s ohledem na hodnoty souboru jako celku - nikoli dané věci jako takové - je třeba věci poskytnout ochranu jako kulturní památce; s tímto se pojí někdy i obtížně chápatelná jednota daného souboru i např. z evidenčního hlediska.
- Stávající právní úprava vyjma ukládání pokut nedává orgánům státní památkové péče žádný nástroj k vynucení povinností při nakládání s nemovitostí v památkové rezervaci či zóně. Tento problém je v současné době o to závažnější, že v důsledku liberalizace stavebního práva nemalá část památkářsky významných zásahů z režimu stavebního práva vypadla a nelze tedy řadu otázek jako doposud řešit ve spolupráci se stavebními úřady.
- V současnosti nezřídka bývá pro jakýkoli zásah na kulturní památce (i nemovitě) vyžadováno, aby jej prováděl restaurátor, ač nejde ani o práci umělecko-řemeslnou, natož o práci uměleckou, neboť současná právní úprava nerozděluje "běžnou obnovu" kulturních památek a jejich restaurování do samostatných procesů. Restaurování kulturních památek je zcela specifický proces s odlišnými nároky na žádost, odbornost jejího zpracování, nároky na odbornost pracovníka NPÚ, samotný proces (návrh restaurování, záměr restaurování), nároky na dokumentaci i specifické ukončení restaurování (vžitá a zákonem neupravená "kolaudace" restaurování a odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy, popř. její zveřejnění).
- Povinnost opatřit si písemné vyjádření NPÚ se týká všech zásahů na památkách - není omezena jen na zásadní a významné zásahy do chráněných statků - což mnohdy zbytečně zdržuje a významně navyšuje administrativní zátěž vlastníka či uživatele kulturní památky.
- Na základě stávajícího zákona je vlastníkům nemovitostí v památkových rezervacích a zónách, aniž by tyto nemovitosti byly kulturními památkami, ukládána řada omezení bez možnosti za tato omezení ve veřejném zájmu poskytnout náhradu. ČR se tak může dostávat do rozporu se závazky vyplývajícími z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně architektonického dědictví.
- V současné době je stávající územní rozsah ochranných pásem takový, že v procesu územního rozhodování je reálně vyloučeno taková pásma rušit či měnit (otázka velkého počtu účastníků řízení, enormní náklady na doručování atp.). Hlavním důvodem tohoto stavu je, že ochranná pásma jsou stanovována na základě územních rozhodnutí a ne jako opatření obecné povahy podle správního řádu.
- Stávající úprava vyvlastnění je zcela nefunkční. Chybí identifikace subjektu, který jménem státu činí nabídku. Vyvlastněný majetek (ve velmi špatném technickém stavu) se stává vlastnictvím kraje nebo obce s rozšířenou působností, a to za náhradu. Současně je však také povinností kraje nebo obce s rozšířenou působností tento zdevastovaný majetek ve stanovené lhůtě začít využívat k účelu, pro který byl vyvlastněn, aniž by bylo ze zákona o státní památkové péči zřejmé, co takovým účelem je. Stávající úprava dále nepočítá se situací, kdy je kulturní památka ohrožena nebo poškozena nikoli intenzivním jednáním vlastníka (ať již škodlivou činností nebo naopak nečinností), ale jednáním souseda (zejména jde o nečinnost).
- Trvalé přemístění movité kulturní památky je administrativně náročné pro všechny dotčené strany, neboť podléhá povolovacímu režimu. Povinnost vydat rozhodnutí je však reálně

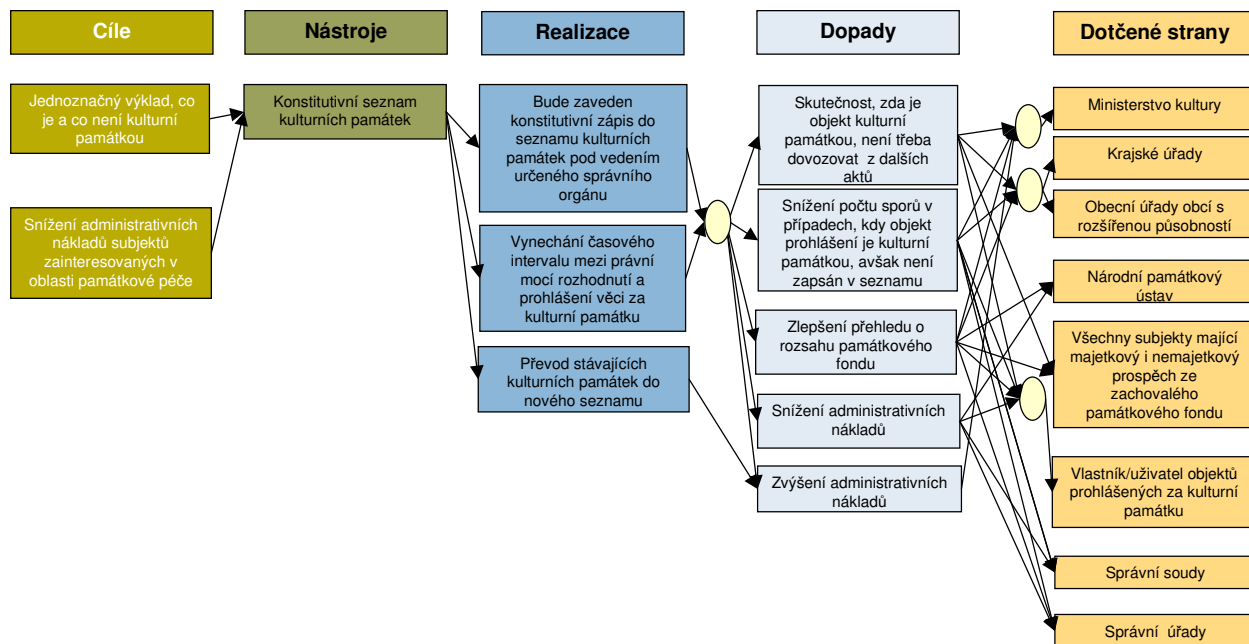
potřebná pouze v případech, kdy by trvalým přemístěním došlo k porušení zájmů památkové péče.

- Udělování povolení k výkonu činnosti je administrativně náročné pro všechny dotčené strany. Bývá nemalým problémem skutečnost, že vydané rozhodnutí nelze měnit jen pro následně změněné údaje. Památkový zákon také neumožňuje vydat průkaz o oprávnění. Tato skutečnost tedy neumožňuje řešit pružně otázky změny příjmení (sňatek, rozvod), bydliště, sídla, odchod odborně způsobilé osoby z oprávněné organizace atp.
- Stávající právní úprava fakticky neumožňuje odebrat povolení k provádění archeologických výzkumů oprávněné organizaci, ať již se proviní proti ochraně archeologického dědictví jakkoli, v zásadě obdobně platí i u restaurátorů.
- V současné době platný zákon předpokládá, že oprávnění provádět archeologické výzkumy vzniká až na základě smlouvy s AV ČR, kdy AV ČR nemá smluvní přímus, není stanoven obsah takové smlouvy a neexistuje ani žádná soudní obrana proti nepřiměřeným požadavkům té či oné strany smlouvy. Chybějící vazby mezi porušením smlouvy a odebráním povolení také tvoří slabinu stávající úpravy. Je třeba, aby vznik oprávnění provádět činnost byl vázán na rozhodnutí správního orgánu a nikoli aby takové oprávnění zakládal další subjekt, který není správním orgánem.
- V současné době se činnost Památkové inspekce fakticky omezuje na kontrolu výkonu státní správy orgány veřejné správy bez možnosti ingerovat přímo při fyzické ochraně kulturního dědictví a fakticky tak vykonává nikoli roli inspekčního orgánu, ale roli dozorového orgánu Ministerstva kultury zejména podle zákona o krajích. K takovému dozoru je však příslušné Ministerstvo kultury jako takové a není třeba pro takovýto výkon zřizovat specializovaný útvar. Památková inspekce by měla být přetvořena na orgán, který by působil vně veřejné správy a reálně a bezprostředně se podílel na ochraně kulturního dědictví.

## 2. Hodnocení dopadů opatření jednotlivých věcně souvisejících okruhů

### A. Vymezení součástí památkového fondu

#### A.1 Statut ústředního seznamu kulturních památek



**Cíl:** Jednoznačný výklad toho, co je a není kulturní památkou; získání kvalitní a úplné databáze kulturních památek, památkových zón a rezervací; možnost budoucího zapojení databáze do procesu elektronizace veřejné správy

**Současný stav:** Stávající Ústřední seznam kulturních památek České republiky eviduje 206 národních kulturních památek, 46 000 kulturních památek, 40 městských památkových rezervací, 61 vesnických památkových rezervací, 253 městských památkových zón, 211 vesnických památkových zón, 19 krajinných památkových zón, 8 archeologických rezervací a 2 památkové rezervace bez zvláštního určení. Na něj navazují další soubory informací, vedené a doplňované ke každé kulturní památce, národní kulturní památce, památkové rezervaci, památkové zóně, ochranným pásmům, ba i k nemovitostem, které kulturními památkami nejsou, nacházejí se však v památkových rezervacích, památkových zónách a v ochranných pásmech kulturních památek, národních kulturních památek, památkových rezervací a památkových zón. Ke každé kulturní památce a památkově chráněnému území je evidována řada dalších informací (evidenční karta se základními informacemi, sbírka plánů, fotografií, spisová agenda, projektová dokumentace, stavebně historické průzkumy, archivní průzkumy atd.) vesměs na papírových nebo jim podobných nosičích.

**Analýza problému:** V současnosti zápis památky do ústředního seznamu kulturních památek nemá konstitutivní povahu, kulturní památkou není pouze to, co je zapsáno na seznamu kulturních památek. Skutečnost, zda je objekt kulturní památkou, je v některých případech nutné dovozovat z dalších aktů (rozhodnutí Ministerstva kultury, zápis do státních seznamů podle zákona č. 22/1958 Sb., popř.

rozhodnutí KNV či ONV). Hlavním problémem dnes je, že nahlédnutí do seznamu má pouze informativní charakter. Pro zjištění, zda objekt neuvedený v ústředním seznamu kulturních památek je či není kulturní památkou, je tak v některých případech nutné vynaložit dodatečné náklady na vyhledání dalších výše zmíněných aktů. Tyto náklady mohou mít formu nákladů ušlé příležitosti, kdy subjekt, jenž potřebuje danou informaci získat, musí věnovat svůj čas na konzultaci zmíněných dokumentů namísto vykonávání své výdělečné činnosti, popř. formu nákladů na právní asistenci. V případě chybného předpokladu, že objekt, s nímž je zamýšleno určitým způsobem nakládat (např. konat stavební úpravy apod.), není v ústředním seznamu kulturních památek a tím pádem není kulturní památkou, může dojít k nevhodnému zacházení s kulturní památkou či dokonce jejímu poškození až zničení. Nejasné případy mohou vést k soudním sporům, způsobit případné problémy stavebním a dalším úřadům dle typu kulturní památky, jíž se spor týká.

Katalogizace jednotlivých položek evidence je často neúplná, neobsahuje detailní popis objektu apod. V této situaci by bylo jen velmi obtížné zapojit systém evidence kulturních památek do procesu elektronizace veřejné správy, jejíž potřeba je v současné době zdůrazňována jako jedna z vládních priorit.

Proces elektronizace probíhající v poslední době zahrnuje např. dobudování Portálu veřejné správy, elektronizace základních registrů veřejné správy a v neposlední řadě do alespoň částečného zjednodušení sdílení dat při výkonu veřejné správy. Již uskutečněné kroky na cestě k elektronizaci veřejné správy přinášejí zásadní změny v pružnosti a vstřícnosti k občanům. Na druhou stranu je nutné přiznat, že stále je mnoho oblastí, které byly zanedbány. Takovouto oblastí je také vedení seznamu kulturních památek, tedy Ústředního seznamu kulturních památek České republiky, jehož existence, právně ukotvená v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, je nezbytná jak pro efektivní výkon veřejné správy na úseku památkové péče, tak také pro zajištění právní jistoty občanů o jejich právech a povinnostech, které jsou založeny právě na existenci právně založeného památkového zájmu (viz problém popsáný výše). Z hlediska obecného zájmu vlády České republiky na celkovém zjednodušení vztahu občan – veřejná správa je úplná digitalizace Ústředního seznamu kulturních památek podmínkou pro správné nastavení elektronizace veřejné správy. Podstatnou potřebou je zpřístupnění přesných údajů věcné a územní identifikace památkového fondu občanům pro jejich právní jistotu a předvídatelnost rozhodování o jejich právech a povinnostech při výkonu vlastnického vztahu k předmětům památkové péče a snadná dosažitelnost odborných informací, které jim mohou pomoci při nakládání s nimi. Využití moderních komunikačních a informačních technologií je zárukou, že přístupné údaje jsou jednotně interpretované, bez ohledu na místo jejich poskytování. Využívání komunikačních a informačních technologií dnes umožňuje i aktivní propojení pracovišť veřejné správy s odbornou organizací a sdílení evidenčních údajů zejména při jejich aktivním spojení s geografickým informačním systémem (GIS). Spuštění takového systému by významně přispělo ke zkvalitnění výkonu veřejné správy zejména v oboru památkové péče, ale i při práci stavebních úřadů a úřadů územního plánování, při správě majetku České republiky, krajů, obcí, církví, ale i jiných právnických a fyzických osob. V neposlední řadě jsou tyto údaje v kombinaci s GIS využitelné i pro zpracování statistických údajů o území.

Obor památkové péče má obecně tři základní úkoly – poznávat (vyhledávat, zkoumat, dokumentovat a evidovat), chránit (legislativně, metodicky, didakticky) a pečovat o památkový fond, který je svou povahou předmětem veřejného zájmu. Aby byla tato vlastnost památkového fondu realitou je nezbytné zpřístupňovat veřejnosti výsledky práce oboru s využitím všech dostupných informačních a komunikačních technologií. Tato stránka, které v historii byla věnována podstatná pozornost (vydávání

soupisů Centrální komisí pro soupis památek a jejich pokračování za I. republiky, činnost Státního památkového úřadu, Státního fotoměřičského ústavu, prezentační a propagační činnost Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody), se však postupně stala slabou stránkou oboru, zejména s nástupem moderních komunikačních a informačních technologií, které svou finanční náročností přesáhly možnosti oboru památkové péče, i když ve svých podmínkách dosáhl dobré úrovně. Teprve v posledních letech se obor snaží vyrovnat prostřednictvím výzkumu se zpožděním v nových možnostech zpracovávání a zejména prezentace informací, které vůči ostatním institucím veřejné správy má. Již první zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách, potažmo však zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, resp. prováděcí vyhlášky k těmto předpisům, stanovily poměrně pregnantně způsob a obsah evidence chráněného památkového fondu – tedy kulturních památek, národních kulturních památek a památkově chráněných území, nepřímo pak byla určena i potřeba evidence území s archeologickými nálezy. Pro zajištění jednotnosti této evidence byly vydány v historii obou zákonů potřebné metodické pokyny, upravující obsah evidence a formální náležitosti výstupů. Součástí výstupů z evidence památkového fondu musí být přesná územní identifikace v mapových podkladech, jejichž zpracování v GIS umožní využívání evidenčních výstupů zejména v územním plánování, ale i v propagaci, prezentaci a ve vzdělávání všech úrovní, významně jsou využitelné i v cestovním ruchu. Pro úplnost a potvrzení správnosti zveřejňované informace bude nezbytná následná digitalizace historických pramenů státních seznamů a Ústředního seznamu kulturních památek České republiky, jejich kartotéky, rejstříků, stejnopisů právních aktů a dokumentace památkového fondu, aby jejich přístupnost byla na stejné úrovni. (Důvodová zpráva k usnesení vlády ČR ze dne 19. prosince 2007 č. 1440)

Výše zmíněné snahy byly potvrzeny usnesením vlády ČR ze dne 19. prosince 2007 č. 1440, kterým vláda schválila záměr digitalizace Ústředního seznamu kulturních památek. Vláda uložila ministru kultury zpracovat, připravit a vládě do 31. prosince 2008 předložit návrh projektu „Uplatnění principu Smart Administration v oblasti nakládání s památkovým fondem České republiky“, jehož základem bude výše zmíněný záměr. Toto usnesení je v souladu s vládním programovým prohlášením, kde se vláda mimo jiné zavázala zajistit účinný a transparentní výkon státní památkové péče a její zefektivnění zejména rozsáhlým využitím komunikačních a informačních technologií. Na základě toho byl formulován cíl č. 165/2007 „Zefektivnění státní památkové péče zejména využitím komunikačních a informačních technologií“. V rámci tohoto cíle má být vytvořen soubor základních údajů, které určují kulturní památku, památkovou rezervaci a památkovou zónu, v elektronické dálkově přístupné formě, umožněn rychlý přístup k informacím o kulturních památkách a celém památkovém fondu správním úřadům, vlastníkům i široké veřejnosti a zefektivněn výkon státní správy na úseku památkové péče

#### **Varianty řešení:**

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. vedení pouze informativního seznamu Národním památkovým ústavem
2. Varianta 1 - seznam kulturních památek s konstitutivními zápisy povede Ministerstvo kultury. To, co bude zapsáno v seznamu, bude kulturní památkou. Když Ministerstvo kultury rozhodne (rozhodnutím s konstitutivním výrokem) o zápisu určité věci do seznamu kulturních památek, bezodkladně učiní zápis do seznamu. Bude tak minimalizován současný časový interval mezi právní mocí rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku a provedením zápisu do seznamu. Pro kulturní památky prohlášené podle zákona č. 20/1987 Sb. a pro kulturní památky zapsané podle zákona č. 22/1958 Sb. bude stanoveno desetileté přechodné období. V tomto období

Ministerstvo kultury buď rozhodne o jejich zápisu do seznamu kulturních památek anebo kulturní památky zapsány nebudou, a v takovém případě již nebudou po skončení přechodného období kulturními památkami.

3. Varianta 2 - vznik nového správního úřadu, který by vedl Ústřední seznam kulturních památek s konstitutivními zápisy

Varianta	Prínosy		Náklady		
0	-		-		
1	Stát – Ministerstvo kultury – zlepšení přehledu o památkovém fondu	**	Stát – Ministerstvo kultury – náklady na změnu evidence	***	
	Národní památkový ústav – pokles agendy	***			
	Podnikatelé - turismus	***			
	Veřejnost – udržení památkového fondu	***			
	Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za kulturní památku	***			
	Správní soudy	*			
	Stavební úřady	*			
	Krajské úřady – zrušení vedení evidence	**			
	Veřejnost – veřejná správa				
	Zjednodušení vztahu mezi těmito subjekty díky elektronizaci	***			
	Státní a veřejná správa – jednodušší přístup k informacím díky elektronizaci	***			
	2	Stát – Ministerstvo kultury – zlepšení přehledu o památkovém fondu	**	Nový správní úřad	
		Národní památkový ústav – pokles agendy	***	- Náklady na zřízení (jednorázové)	****
Podnikatelé - turismus		***	- Provozní náklady	***	
Veřejnost – udržení památkového fondu		***			
Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za kulturní památku		***			
Správní soudy		*			
Stavební úřady		*			
Krajské úřady – zrušení vedení evidence		**			
Veřejnost – veřejná správa		***			
Zjednodušení vztahu mezi těmito subjekty díky elektronizaci					
Státní a veřejná správa – jednodušší přístup k informacím díky elektronizaci		***			

### Výběr varianty:

Jako nejvýhodnější se jeví varianta 1. Zavedení seznamu kulturních památek s konstitutivními zápisy má významné přínosy pro všechny dotčené strany. Tyto přínosy silně převažují nad nově vzniklými náklady. Vedení evidence při MK ČR je nákladově nejefektivnějším řešením, i s ohledem na způsob prohlašování objektů za kulturní památky.

## Výpočet vybrané Varianty 1:

### Náklady pro státní správu:

Náklady na změnu statutu seznamu kulturních památek z informativního na konstitutivní můžeme rozdělit na náklady jednorázové (převod agendy od NPÚ, příp. založení oddělení pro správu a vedení seznamu, reidentifikaci jednotlivých položek stávajícího seznamu) a náklady provozní.

Protože se bude jednat o převod agendy z NPÚ na MK ČR, provozní náklady na MK ČR se předpokládají přibližně stejné jako dosavadní náklady NPÚ. V tomto ohledu tak nedochází ke změně administrativní zátěže pro státní správu.

Co se týče jednorázových nákladů, částka za převod agendy, kancelářské vybavení atd. bude zanedbatelná. Nepočítá se s propouštěním ani náborem zaměstnanců – pouze s jejich převedením v rámci rezortu (opět zanedbatelný rozdíl v nákladech). Jedinou významnou nákladovou položkou v tomto bodě bude reidentifikace jednotlivých objektů památkového fondu.

#### 1. Reidentifikace nemovitého památkového fondu

Za 7 let řešení výzkumného projektu (2000 – 2007) bylo za celkové náklady cca 64 mil. Kč zpracováno (především reidentifikováno v terénu) cca 40 tis. nemovitých památek. Při rozpočtení na jednotlivé roky lze dospět k reidentifikaci cca 5 – 7 tis. památek ročně při průměrných nákladech cca 1.600,- Kč na jednu nemovitou památku. Většina objektů nemovitého památkového fondu je již reidentifikována, proto náklady na tuto část je možné zanedbat.

#### 2. Reidentifikace movitého památkového fondu

V současné době probíhá v rámci výzkumného záměru Národního památkového ústavu reidentifikace těchto prvků movitého památkového fondu:

##### *a) mobiliární fondy hradů a zámků ve správě NPÚ*

V roce 2006 bylo zpracováno cca 60 tis. předmětů včetně zápisů do evidenčních karet a konverze do systému CastIS při nákladech cca 9 mil. Kč, což rozpočítáno vychází v průměru 150,- Kč na jeden předmět. Zpracovat zbývá cca ještě 200 000 předmětů s odhadovanými náklady 30 000 000 Kč.

##### *b) knihovní fondy*

V roce 2006 bylo zpracováno (a do příslušné databáze uvedeno) cca 8200 knih při nákladech cca 750 tis. Kč, náklady na jednu knihu tak činí v průměru 90,- až 100,- Kč. Celkem zbývá zpracovat přibližně 700 000 knih za 67 000 000 Kč.

##### *c) mobiliární fondy jiné než uvedené sub a)*

V roce 2006 bylo zpracováno cca 3 tis. předmětů při nákladech cca 900 tis. Kč. Náklady na jeden předmět jsou tak ve výši cca 300,- Kč. Při nutném zpracování dalších 70-75 000 předmětů budou požadované náklady cca 22 500 000 Kč.



**Tabulka 8: Celkové náklady na reidentifikaci movitého památkového fondu**

Předmět	Počet k reidentifikaci	Cena reidentifikace jedné položky (Kč)	Celkem (Kč)
Mobiliární fondy hradů a zámků ve správě NPÚ	200 000	150	30 000 000
Knihovní fondy	670 000	100	67 000 000
Mobiliární fondy jiné	75 000	300	22 500 000
<b>Celkem</b>			<b>119 500 000</b>

Význam celkové výše částky potřebné na reidentifikaci snižuje fakt, že tato aktivita by měla být prováděna periodicky v rámci kontrolních dnů obcemi s rozšířenou působností či krajskými úřady. Podobnou činnost by měl zabezpečovat i systém garantů, kteří by měli zajišťovat její kontinuální přenos na Ministerstvo kultury. Je tedy zřejmé, že do nákladů na implementaci změny statutu ústředního seznamu kulturních památek nelze zahrnovat celou částku odhadnutou na základě nákladů na reidentifikaci movitého památkového fondu. Protože je obtížné učinit odhad, jakou část těchto celkových nákladů zahrnout, uvádíme celkovou částku s interpretací maximální hranice, jak již bylo zmíněno výše.

**Přínosy:**

- Hlavním přínosem zavedení seznamu kulturních památek s konstitutivním zápisem bude maximální nárůst právní jistoty vlastníků a uživatelů kulturních památek. Toto opatření má za účel nápravu stavu vyplývajícího z totálního nerespektování institutu soukromého vlastnictví v období před rokem 1989. Tento přínos není možné ocenit ve finančních jednotkách. Z podstaty věci však plyne jeho význam a důležitost, neboť soukromé vlastnictví a jeho ochrana je základním stavebním kamenem naší ekonomiky, našeho právního řádu a naší společnosti.
- Novým vymezením památky a jejím zápisem do seznamu by měla být snížena negativní očekávání z omezení daných památkovou ochranou.
- Po zavedení konstitutivního ústředního seznamu kulturních památek by měl výrazně poklesnout počet nejasných případů, kdy si vlastník či uživatel není jistý, zda objekt zájmu je či není kulturní památkou. V současnosti je těchto případů cca 10-20 ročně s tím, že dle správního řádu se řeší odhadem jeden případ ročně.
  - Ušetřené náklady pro státní správu:
    - V případě jedné kauzy ročně jsou náklady na vydání rozhodnutí dle správního řádu na úseku památkové péče odhadovány na 18 000,- Kč za rok.
    - Řešení neformálním dotazem – shromáždění požadovaných údajů, vyhledání relevantních informací a materiálů o příslušném objektu, předání požadované informace – náklady na 10-20 případů mezi 6 600 a 13 200,- ročně.
  - Ušetřené náklady pro FO/PO
    - Nutnost vydání rozhodnutí dle SŘ na úseku památkové péče

- Prvotní řešerše, shromažďování informací, vyhledávání v dalších aktech
  - Právní pomoc
  - Postup správního řízení
  - Znalecký posudek (je-li potřeba)
  - Celkem pro 1 případ více než 14 250,- Kč (= roční náklady)
- Řešení neformálním dotazem
    - Prvotní řešerše, shromažďování informací, vyhledávání v dalších aktech
    - Řešení neformálním dotazem
    - Právní pomoc u části případů (předpoklad 25%)
    - Celkové roční náklady na 10 – 20 případů jsou odhadovány ve výši 38 750 až 77 500,- Kč.
- Díky ústřednímu seznamu kulturních památek s konstitutivním zápisem bude mít Ministerstvo kultury a veřejnost k dispozici přesnou a kompletní evidenci, a tedy úplný přehled o památkovém fondu v ČR. Tato evidence umožní lepší péči o památkový fond, z čehož plynou přínosy pro širokou veřejnost. Tyto přínosy se mohou projevit dalším rozvojem turismu a navazujícím rozvojem regionů, na jejichž území se památky nacházejí (vytváření pracovních míst, růst příjmů z doplňkových služeb, zvýšení návštěvnosti i dalších památek v regionu aj.). Tabulka níže pro ilustraci znázorňuje příjmy zpřístupněných památek ze vstupného, počty zaměstnanců či počet celkových návštěvníků. Celkové příjmy z turistického průmyslu v České republice se podílejí cca 8% na HDP.

Hrady, zámky, kláštery a ostatní památky zpřístupněné návštěvníkům za vstupné k 31. 12. 2006	Počet	Počet návštěvníků celkem	Počet zaměstnanců*	Výnosy (příjmy) vlastní za organizaci v Kč	Z toho výnosy (příjmy) vlastní z hlavní činnosti	Vybrané vstupné
Památky zřizované MK, jinými rezorty, kraji, obcemi a městy za rok 2006	190	8 994 832	1 183	490 758 128	437 735 402	341 583 864
Památky zřizované církví, občanskými sdruženími apod. za rok 2006	36	2 020 914	0	0	0	0
Památky zřizované podnikatelskými subjekty (FO/PO) za rok 2006	45	1 093 073	0	0	0	0
<b>Celkem</b>	<b>271</b>	<b>12 108 819</b>	<b>1 183</b>	<b>490 758 128</b>	<b>437 735 402</b>	<b>341 583 864</b>

\* přepočtený na plně zaměstnané za rok (bez sezónních zaměstnanců)

- Existence kompletně digitalizovaného seznamu kulturních památek v budoucnu umožní jeho zapojení do procesu elektronizace veřejné správy, jež přináší zásadní změny a zlepšení nejen v pružnosti a vstřícnosti k občanům a ve vztahu občan – veřejná správa, ale i v komunikaci mezi jednotlivými úřady státní správy, dále pak umožňuje zrychlit proces správního řízení a výrazně

uspořít administrativní náklady na straně státní správy i na straně veřejnosti a podnikatelských subjektů. Odhad pozitivních dopadů digitalizace Ústředního seznamu kulturních památek bude možné odhadnout z údajů získaných na základě fungování ostatních elektronizovaných registrů veřejné správy a příslušným diskontováním k relevantnímu časovému okamžiku. Na základě dosud zpracovaných analýz a podkladů jsou finanční nároky na realizaci nového informačního systému zahrnujícího novou aplikaci pro vedení seznamu, naplnění dat z obnovy identifikace, zpracování prostorových dat v GIS apod. odhadovány na cca 125 mil. Kč. Tyto náklady budou s velkou pravděpodobností hrazeny z prostředků evropských fondů. Náklady na průběžnou aktualizaci a zajištění bezchybného provozu systému po jeho realizaci jsou očekávány ve výši cca 5 mil. Kč ročně. Z důvodu krátkého fungování nově zřízených internetových portálů státní správy lze jen obtížně odhadnout výši možných přínosů pro všechny dotčené strany. Lze je očekávat ve výši několika miliard Kč. Výši přínosů z elektornizace však bude třeba dále sledovat v rámci přezkumu účinnosti.

- Maximální bude přínos z propojení evidence nemovitých kulturních památek s katastrem nemovitostí. Doposud byla cesta informace o prohlášení objektu za kulturní památku následující: Ministerstvo kultury ⇒ NPÚ ⇒ katastr nemovitostí (katastrální úřady). V průběhu této cesty mohlo dojít k několika chybám: informace se zastavila na NPÚ, informace se dostala na katastr nemovitostí, avšak nebyla zaznamenána, či informace se dostala na katastr nemovitostí, avšak byla zaznamenána chybně. Expertní odhad podílu špatných záznamů v katastru nemovitostí s určitým znakem ochrany dle zákona o státní památkové péči je 40 – 60%.

Pokud budeme chápat záznam o ochraně jako určitou formu uložení věcného břemene, můžeme dle výkladu § 18 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, takové věcné břemeno ocenit částkou 10 000,- Kč. Celkové náklady tak lze odhadnout na (počet případů \* 10 000). Celkový počet záznamů u nemovitých objektů s určitým znakem ochrany v evidenci je cca 40 000. Pokud vezmeme střední hodnotu intervalu 40 – 60 %, dostaneme celkovou částku odhadovaných přínosů z opravy chybných záznamů v katastru nemovitostí 200 000 000 Kč.

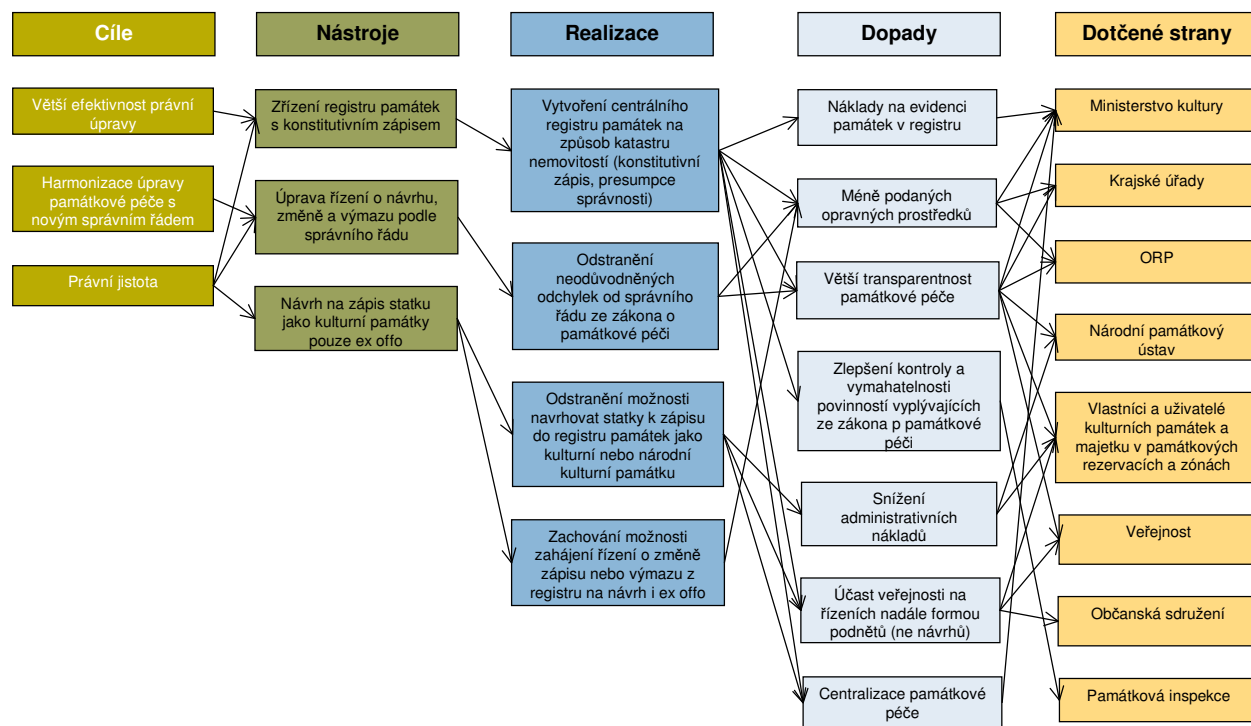
- Přínosem souvisejícím s výše uvedeným bodem bude i možnost dálkového přístupu k ústřednímu seznamu kulturních památek, který dále ušetří náklady subjektů, jež budou potřebovat získat jim určenou informaci.
- V současné době krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají povinnost vést seznamy kulturních památek aj. svých územních obvodů. Po zavedení konstitutivního ústředního seznamu se počítá se zrušením této aktivity. Celkové roční náklady na tuto aktivitu vychází na přibl. 2 600 000 Kč. Odstranění této administrativní zátěže bude pro krajské úřady a ORP významným přínosem.
- Významným přínosem změny statutu ústředního seznamu kulturních památek je skutečnost, že subjekty podávající daňové přiznání a mající nárok na osvobození od daně z nemovitosti dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů, již nebudou muset přikládat doklady o tom, že objekt je kulturní památkou. Tento fakt vyplyne ze skutečnosti, že objekt bude zapsán na ústředním seznamu kulturních památek, kterýžto zápis bude sám o sobě dostatečným dokladem, že nemovitost je kulturní památkou.

Pokud vezmeme počet případů, kdy bylo v roce 2006 žádáno o osvobození, předpokládáme, že FO/PO musí věnovat určitou část svého času na vyhledání relevantních podkladů, jejich zpracování a předložení FÚ, celkové náklady FO/PO na shromáždění potřebné dokumentace se přibliží 2 000 000,- Kč za rok (za předpokladu, že všem žadatelům je vyhověno; v opačném případě budou náklady ještě vyšší).

Objekt	Počet případů			Částka (v tisících Kč)		
	§ 9 odst. 1	§ 9 odst. 1	Celkem	§ 9 odst. 1	§ 9 odst. 1	Celkem
	písm. p)	písm. k)		písm. p)	písm. k)	
FŘ pro hl.m. Prahu	113	24	137	810	453	1 263
FŘ v Praze (SČ kraj)	108	70	178	267	393	660
FŘ v Čes. Budějovicích	149	50	199	436	252	688
FŘ v Plzni	87	36	123	360	138	498
FŘ v Ústí nad Labem	52	39	91	106	472	578
FŘ v Hradci Králové	81	51	132	125	193	318
FŘ v Brně	138	88	226	556	609	1 165
FŘ v Ostravě	69	22	91	380	73	453
Celkem ČR	797	380	1 177	3 040	2 583	5 623

Při porovnání jednorázových nákladů na reidentifikaci zbylých položek s ušetřenými náklady jednotlivých dotčených stran je vidět, že investice do vytvoření kompletního ústředního seznamu kulturních památek se během několika let vrátí. Pokud bychom do hodnocení zahrnuli přínosy spojené s veřejným zájmem, které je jen obtížné vyčíslit, dojdeme k celkovému pozitivnímu dopadu navrhovaného nařízení. Otázkou navíc je, zda by se i bez zavádění ústředního seznamu kulturních památek nemuselo v budoucnosti k reidentifikaci movitých prvků památkového fondu přikročit. Na tuto otázku je třeba odpovědět kladně, minimálně z důvodu zachování přehledu státu o památkovém fondu.

## A.2 Vymezování a vedení ústředního seznamu kulturních památek



**Cíl:** Harmonizace právní úpravy památkové péče s novým správním řádem, logická konzistence právní úpravy

**Současný stav:** Řízení o prohlášení objektu za kulturní památku je v současné době zahajované ex offo. Výjimku tvoří archeologické nálezy, u nichž je řízení zahajováno výlučně na návrh. Tento postup není logicky obhajitelný a ani z praktického hlediska optimální.

Současný zákon o státní památkové péči neupravuje změnu zápisu kulturní památky.

Pokud nejde o národní kulturní památku, může Ministerstvo kultury ČR z mimořádně závažných důvodů prohlášení věci za kulturní památku zrušit na žádost vlastníka kulturní památky nebo organizace, která na zrušení prohlášení věci za kulturní památku prokáže právní zájem, nebo z vlastního podnětu.

Ministerstvo kultury ČR si před zrušením prohlášení vyžádá vyjádření krajského úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností, popř. vyjádření AV ČR, jde-li o archeologický nález prohlášený za kulturní památku, pokud o zrušení prohlášení AV ČR sama nepožádala.

**Analýza problému:** Současná právní úprava nezaručuje jednotnost postupu při prohlašování různých objektů za kulturní památky. Současný zákon o státní památkové péči dále neupravuje pojem změny zápisu kulturní památky. Tento problém se týká souborů věcí prohlášených za kulturní památku a situace, kdy je třeba reagovat na změny stavu souboru (dojde k zániku jednotlivých položek nebo se objeví nové položky, které by do souboru měly být zahrnuty). Stávající právní úprava umožňuje pouze rušit prohlášení věci za kulturní památku. To může být pro vlastníka věci mnohdy matoucí – jedním

rozhodnutím bylo prohlášeno a několika rozhodnutími může být rozhodnuto o zrušení prohlášení jednotlivých částí, aniž by soubor jako celek přestal být kulturní památkou. Obdobný problém nastává v případě, kdy se zjistí, že jinak běžná věc byla součástí jednotně utvářeného souboru (již dříve prohlášeného) a s ohledem na hodnoty souboru jako celku - nikoli dané věci jako takové - je třeba objektu poskytnout ochranu jako kulturní památce. S tím se pojí někdy i obtížně chápatelná jednota daného souboru i např. z evidenčního hlediska.

### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. řízení o prohlášení archeologické památky za kulturní památku bude zahajováno na návrh, u ostatních objektů to bude ex offo (viz „Současný stav“), nebude definována změna zápisu kulturní památky
2. Varianta 1 – řízení o prohlášení bude zahajováno vždy ex offo. Bude zaveden nový institut – změna zápisu kulturní památky, nejde-li o národní kulturní památku. Formou poznámky budou měněny takové údaje v seznamu kulturních památek, které nejsou předmětem rozhodování podle tohoto zákona jako jsou údaje o umístění movité kulturní památky, změna vlastnictví kulturní památky, atp.
3. Varianta 2 – řízení o prohlášení bude zahajováno vždy na návrh, bude zaveden nový institut – změna zápisu kulturní památky, nejde-li o národní kulturní památku. Formou poznámky budou měněny takové údaje v seznamu kulturních památek, které nejsou předmětem rozhodování podle tohoto zákona jako údaje o umístění movité kulturní památky, změna vlastnictví kulturní památky atp.
4. Varianta 3 – smíšený model – ve všech případech bude moci být řízení zahájeno jak ex offo, tak na návrh, bude zaveden nový institut – změna zápisu kulturní památky, nejde-li o národní kulturní památku. Formou poznámky budou měněny takové údaje v seznamu kulturních památek, které nejsou předmětem rozhodování podle tohoto zákona - jako údaje o umístění movité kulturní památky, změna vlastnictví kulturní památky atp.

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Stát – Ministerstvo kultury		Stát – Ministerstvo kultury	
	Méně podaných opravných prostředků	**	Náklady na vedení evidence	***
	Lepší přehled o památkovém fondu	**	Centralizace PP	*
	Jednoznačná právní úprava v souladu se SŘ	***	Veřejnost a zájmová sdružení	
	Kulturními památkami jsou objekty dosahující hodnot celostátní KP	****	Omezení podílu na památkové péči	*
	KÚ, ORP		Vlastníci a uživatelé kulturních památek a majetku v památkových rezervacích a zónách	
	Lepší přehled o památkovém fondu	**	Omezení podílu na památkové péči	*
	NPÚ			
	Lepší přehled o památkovém fondu	**		
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek a majetku v památkových rezervacích a zónách			

	Lepší přehled o památkovém fondu	**			
	Jednoznačná právní úprava v souladu se SŘ	***			
2	Stát – Ministerstvo kultury		Stát – Ministerstvo kultury		
	Méně podaných opravných prostředků	*	Náklady na vedení evidence Vysoké administrativní náklady	*** ****	
	Lepší přehled o památkovém fondu	*			
	Jednoznačná právní úprava v souladu se SŘ	***			
	Kulturními památkami jsou objekty dosahující hodnot celostátní KP	**			
	KÚ, ORP				
	Lepší přehled o památkovém fondu	*			
	NPÚ				
	Lepší přehled o památkovém fondu	*			
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek a majetku v památkových rezervacích a zónách				
	Lepší přehled o památkovém fondu	*			
	Jednoznačná právní úprava v souladu se SŘ	***			
	Veřejnost a zájmová sdružení				
	Zvýšení podílu na památkové péči	**			
	3	Stát – Ministerstvo kultury		Stát – Ministerstvo kultury	
		Méně podaných opravných prostředků	*	Náklady na vedení evidence Vysoké administrativní náklady	*** ****
Lepší přehled o památkovém fondu		*			
Jednoznačná právní úprava v souladu se SŘ		***			
KÚ, ORP					
Lepší přehled o památkovém fondu		*			
NPÚ					
Lepší přehled o památkovém fondu		*			
Vlastníci a uživatelé kulturních památek a majetku v památkových rezervacích a zónách					
Lepší přehled o památkovém fondu		*			
Jednoznačná právní úprava v souladu se SŘ		***			
Veřejnost a zájmová sdružení					
Zvýšení podílu na památkové péči		**			

### Výběr varianty:

Na základě vyhodnocení a porovnání nákladů a přínosů jednotlivých variant se jako nejprínosnější a nejméně nákladná jeví varianta č. 1.

Varianta 1 zahrnuje následující opatření. Řízení o prohlášení bude zahajováno vždy ex offio. Ministerstvo kultury ČR bude moci rozhodnout o tom, že věc neprohlašuje za kulturní památku, anebo že ji za kulturní památku prohlašuje, resp. že ji nezapisuje nebo zapisuje do seznamu kulturních památek.

Rozhodnutí o výmazu kulturní památky, nejde-li o národní kulturní památku, bude vydáváno v procesním režimu správního řádu. Řízení povede Ministerstvo kultury ČR a bude moci být zahájeno na návrh (především na návrh vlastníka kulturní památky) nebo i z moci úřední (stejně jako doposud). Tento proces se v průběhu přechodného období přiměřeně použije i u kulturních památek, chráněných podle předchozích právních předpisů.

Bude zaveden nový institut – změna zápisu kulturní památky, nejde-li o národní kulturní památku. Tato změna zápisu v ústředním seznamu kulturních památek bude mít formu správního rozhodnutí vydávaného Ministerstvem kultury ČR. Tento institut se uplatní například tehdy, bude-li třeba změnit rozsah souboru zapsaného jako jedna kulturní památka (zejména u areálů, mobiliárních či knihovnických fondů). Dále se uplatní v případech dělení nebo scelování pozemků, při trvalém přemístění zejména sochařské výzdoby z nemovitostí a jejich náhradě kopiemi. Řízení o změně bude moci být zahájeno na žádost (například vlastníka souboru věcí) i ex offio (například pokud MK zjistí při své činnosti, že některá věc ze souboru pozbyla svých kulturně historických hodnot).

Formou poznámky budou měněny takové údaje v seznamu kulturních památek, které nejsou předmětem rozhodování podle tohoto zákona - jako např. údaje o umístění movité kulturní památky, změna vlastnictví kulturní památky atp.

Na základě písemné žádosti vlastníka kulturní památky, jiné osoby, která prokáže právní zájem, nebo z vlastního podnětu Ministerstvo kultury ČR opraví chybné údaje v ústředním seznamu kulturních památek, které vznikly zřejmým omylem při vedení seznamu kulturních památek. Ministerstvo kultury ČR dále opraví chybné údaje v ústředním seznamu kulturních památek, které vznikly v důsledku nesprávnosti v rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku a o jejím zápisu do seznamu. Opravu na základě žádosti provede Ministerstvo kultury ČR ve stanovené lhůtě (30 dnů, ve zvlášť složitých případech do 60 dnů ode dne doručení žádosti). Oznámení o provedené opravě nebo o tom, že opravu na základě žádosti neprovedlo, protože se nejedná o chybu, doručí Ministerstvo kultury ČR žadateli. Sdělí-li do 30 dnů od doručení oznámení žadatel Ministerstvu kultury ČR, že s provedenou opravou nebo s tím, že se nejedná o chybu, nesouhlasí, vydá Ministerstvo kultury ČR rozhodnutí ve věci.

### Výpočet vybrané Varianty 1:

**Tabulka 9: Řízení o prohlášení věci za kulturní památku a zrušení prohlášení věci za kulturní památku**

	Počet řízení o prohlášení věci za kulturní památku	Počet řízení o zrušení prohlášení věci za kulturní památku
2007	336	79
2006	359	88
2005	428	60
2004	534	67
2003	617	103



## Náklady:

- pro státní správu

Typ nákladů	Výpočet
Změna nákladů na ex offio řízení	Z důvodu nízkého počtu řízení o prohlášení věci za kulturní památku zahájených na návrh (odhadem pouhá 4% ze všech řízení o prohlášení věci za kulturní památku) je změna nákladů při změně systému téměř zanedbatelná. Do změny nákladů se promítne cca v 15 případech nutnost připravit a předložit návrh k prohlášení objektu za kulturní památku. Celkové náklady jsou odhadovány na 26 400,- Kč ročně.
Změna nákladů na výmaz kulturní památky	Řízení o zrušení prohlášení věci za kulturní památku by mělo být nově ovládáno správním řádem. Z tohoto důvodu náklady na tato řízení vzrostou. Navíc je v tomto řízení velmi často užíván institut stanovení podmínek pro zrušení prohlášení věci za kulturní památku (vypracování dokumentace apod.) a vydání konečného rozhodnutí mnohokrát vázne na splnění těchto podmínek. Předpokládán je tak nárůst počtu vydávaných usnesení či rozhodnutí, která nebudou meritorní.  Průměrný počet řízení o zrušení prohlášení věci za kulturní památku za posledních 5 let činil 80 řízení ročně. Celkové náklady vychází na cca 1 440 000,- Kč za rok. Tato částka tvoří maximální odhad, neboť by od ní bylo třeba odečíst dosavadní náklady Ministerstva kultury. Ty jsou obtížně vyčíslitelné.
Náklady na změnu zápisu kulturní památky	Náklady na změnu zápisu kulturní památky se budou odvíjet od počtu správních rozhodnutí, které bude třeba vydat. Expertní odhad pro tento počet činí cca 100 změn za rok. Celkové roční náklady jsou tak očekávány ve výši 1 800 000 Kč.
Náklady na změnu formou poznámky	Náklady úřadu na změnu formou poznámky jsou očekávány ve výši 3 520 na jednotlivý případ (odhad z dat krajů). Náklady na změnu formou poznámky se budou odvíjet od počtu případů, které bude třeba řešit. Těchto případů může být cca desítky ročně. Celkové roční náklady jsou tak v průměru očekávány ve výši 352 000 Kč.
Náklady na opravy chybných údajů	Náklady úřadu na opravy chybných údajů jsou odhadovány na 8 800 na jednotlivý případ (odhad z dat krajů). Náklady na opravy chybných údajů se budou odvíjet od počtu případů, které bude třeba řešit. Expertní odhad pro tento počet činí cca 10 - 20 případů za rok. Celkové náklady jsou tak očekávány ve výši 176 000 Kč za rok.

- pro FO/PO

Typ nákladů	Výpočet
Změna nákladů na ex offio řízení	-
Změna nákladů na výmaz kulturní památky	Delší čekací doba na vydání rozhodnutí
Náklady na změnu zápisu kulturní památky	Zanedbatelné
Náklady na změnu formou poznámky	Zanedbatelné
Náklady na opravy chybných údajů	Náklady na opravy chybných údajů se budou odvíjet od počtu případů, které bude třeba řešit. Celkové roční náklady jsou tak očekávány ve výši 25 000 Kč.

## **Přínosy:**

- Vymizí nejasnosti okolo prohlašování archeologického nálezu za kulturní památku, neboť u všech objektů se bude zásadně jednat o prohlášení ex offio.
- Právní jistota, harmonizace se správním řádem – všechna řízení související s evidencí kulturních památek se dostanou do souladu se správním řádem. FO/PO pak nebude nucena vynakládat finanční prostředky či úsilí na zjišťování specifik a dílčích kroků při jednotlivých řízeních.
- Kompletní ústřední seznam kulturních památek s ověřenou správností všech dat – pokud jakýkoli subjekt (státní, soukromý) bude potřebovat získat informaci o některé ze zapsaných kulturních památek, bude si moci být jistý její správností a nebude muset vynakládat další prostředky na doplnění, ověření či nové zjišťování potřebných skutečností (jednoznačnější bude i správní odpovědnost v případě chyby v ústředním seznamu).
- Významné přínosy ze zavedení pojmu změny kulturní památky pro FO/PO – tento krok umožní reagovat na změny stavu souboru věcí prohlášených za kulturní památku, což přinese zvýšení transparentnosti a jednoznačnosti evidence pro vlastníka věci.
- Nová právní úprava může přinést snížení počtu podaných opravných prostředků a tím snížit administrativní zátěž jak státní, tak soukromé sféře.

### ***A.3 Zavedení diferencovaného režimu ochrany v památkových zónách a památkových rezervacích***

**Cíl:** Ochrana prvků památkového fondu odpovídající jejich významu, snížení administrativní zátěže

#### **Současný stav:**

Současný zákon stanovuje, že území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů, může vláda České republiky nařízením prohlásit jako celek za památkovou rezervaci a stanovit podmínky pro zabezpečení její ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami. Vláda České republiky nařízením stanoví obecné podmínky zabezpečování státní památkové péče v památkových rezervacích.

Co se týče památkových zón, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany.

Hodnocení dopadů změn v oblasti zásahů v památkové rezervaci a památkové zóně je zahrnuto do kapitoly D.4. V této části pouze zhodnotíme dopad procesních změn při prohlašování památkových rezervací a zón.

**Analýza problému:** Přílišná administrativní zátěž prohlašování území za památkovou rezervaci.

## Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – prohlašování památkových rezervací a památkových zón vyhláškou Ministerstva kultury

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Vláda – ušetřené náklady	***	Ministerstvo kultury – přesun agendy	
	Ministerstvo kultury – urychlení procesu	***	Prohlašování PR	**
	Vlastníci a uživatelé objektů v PR			
	Urychlení procesu	***		

## Výběr varianty:

Dle zvolené varianty by památkové rezervace a památkové zóny měly být prohlašovány vyhláškou Ministerstva kultury ČR, tedy obecně závazným právním předpisem. Přesun kompetence prohlašování památkových rezervací z vlády na Ministerstvo kultury ČR přinese výrazné snížení administrativní zátěže a urychlí celkový proces.

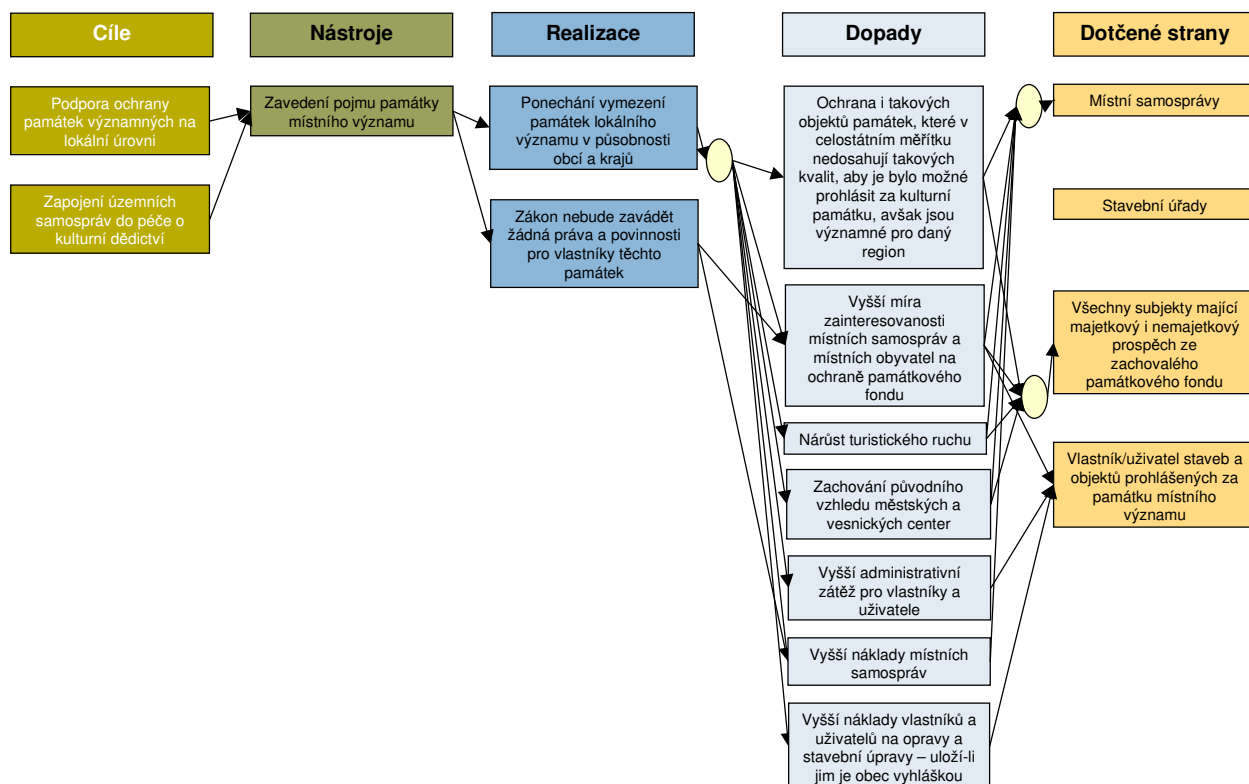
## Výpočet vybrané Varianty 1:

### Památkové rezervace:

Ušetřené náklady při přesunu kompetencí na prohlášení jedné památkové rezervace	
Jednání Legislativní rady vlády	25 000,-
Zasedání vlády	65 000,-
Vydání ve sbírce zákonů, zápis, kontrola, archivace	15 000,-
<b>Celkem</b>	<b>105 000 * 0,2 (na základě historické zkušenosti předpoklad prohlášení 1 PR za 5 let) = 21 000 ročně</b>
Náklady na vytvoření a vydání vyhlášky	22 500,-
<b>Ušetřené náklady při přesunu kompetencí na prohlášení jedné památkové rezervace</b>	<b>16 500 ročně</b>

*Předpoklad, že dokumentace předkládaná vládě a dokumentace připravovaná jako podklad pro vyhlášku zůstane objemově přibližně stejná.*

#### A.4 Zavedení pojmu památky místního významu



**Cíl:** Podpora ochrany památek významných na lokální úrovni pro jednotlivé obce a lokality, zapojení územních samospráv do péče o kulturní dědictví

**Současný stav:** Současný památkový zákon tuto kategorii nedefinuje.

**Analýza problému:** Existuje mnoho památek, které vykazují hodnoty významné v daném místě. Jedná se však o objekty, které by se obtížně prohlašovaly za kulturní památku, jež ale mají nezpochybnitelný význam pro danou lokalitu. Ochranou památek, které jsou součástí identity místa, kde lidé žijí, a odlišují tuto lokalitu od místa jiného, je možné iniciovat u obyvatel pozitivnější vztah ke kulturnímu dědictví, než tomu bylo doposud. Obyvatelé by mohli získat pocit spolupodílení se a motivaci k ochraně památkového fondu.

#### Varianty řešení:

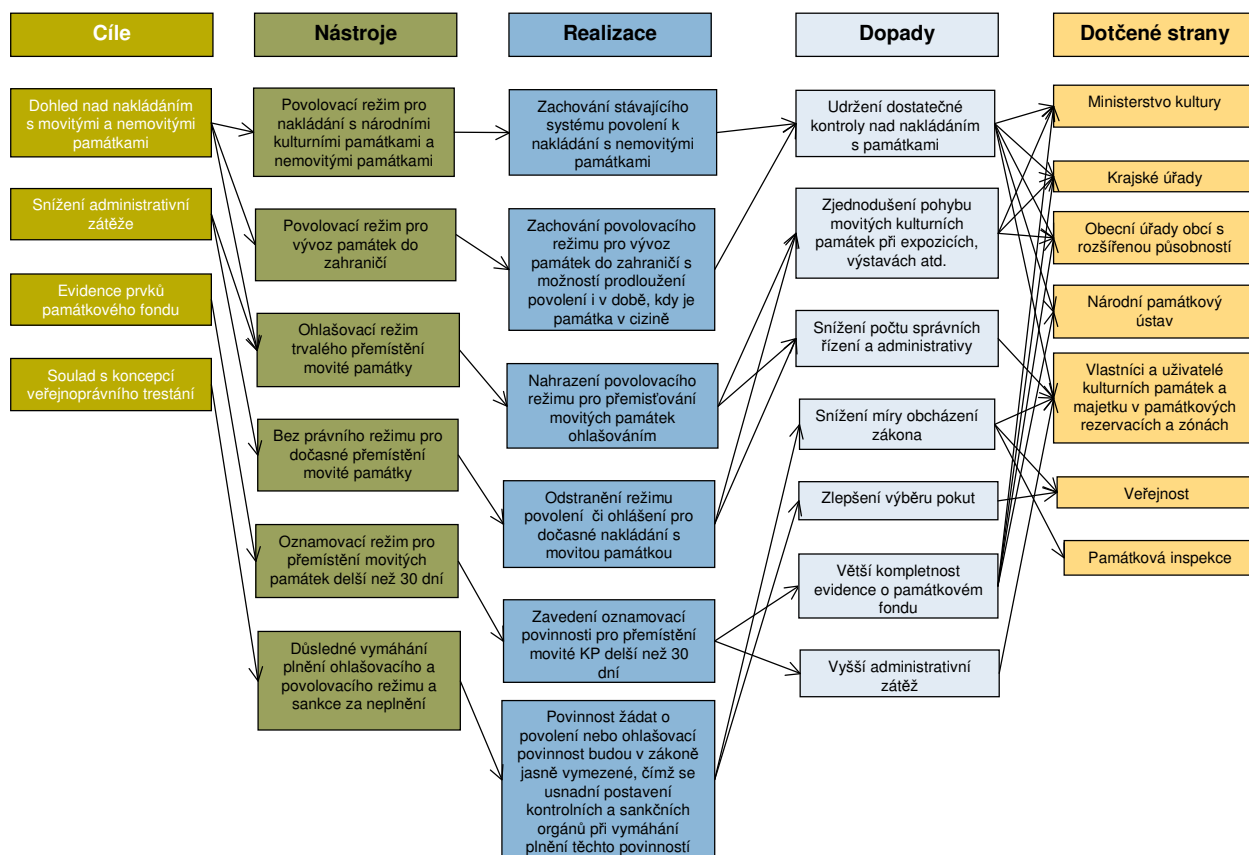
1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – zavedení pojmu památky místního významu. Procesní řešení ochrany takového statku by mělo být méně procesně zatěžující, než je tomu u kulturních památek nebo nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách. Vymezení památek lokálního významu by bylo ponecháno na samosprávě (v samostatné působnosti obcí). Zákon by neměl zavádět žádná práva a povinnosti pro vlastníky těchto památek. Případné dotace na obnovu budou řešeny v rámci samosprávy.

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Místní samosprávy		Místní samosprávy	
	Vzhled obcí	***	Vymezení památek lokálního významu	**
	Příjmy z turistického ruchu	***	Evidence památek lokálního významu	*
	Podnikatelé - turismus	***	Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za památku místního významu	***
	Veřejnost – uchování památkového fondu	***	Stavební úřady	*
	Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za kulturní památku – uchování PF	***	Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za památku místního významu	***

### Výběr varianty a vyhodnocení nákladů a přínosů:

Pozitivní dopady ze zavedení statutu památky místního významu převažují nad náklady. Prohlášením památky za památku místního významu může lokalita dosáhnout vyšší návštěvnosti, vyšších příjmů, s rostoucí oblibou může přilákat více sponzorů při získávání finančních prostředků pro rozvoj lokality. Velká část objektů, které by se v budoucnu mohly stát památkou místního významu, již je ve vlastnictví samosprávných celků. Náklady na jejich obnovu a údržbu jsou tak už nyní v převážné většině hrazeny z místních rozpočtů. Dopad nového opatření na rozpočty z hlediska úhrady oprav památek místního významu tedy bude zanedbatelný či mírně pozitivní - v případě získání finančních prostředků od sponzorů. Místním samosprávám se mírně zvýší administrativní zátěž s ohledem na vymezování památek lokálního významu a nutnost vést o památkách lokálního významu evidenci. Náklady na obnovu a údržbu se mohou zvýšit vlastníkům objektů, jež byly prohlášeny za památku místního významu. Předpokládáme, že i z výše uvedených důvodů bude k prohlašování objektu za památku místního významu docházet spíše řídce. Proto můžeme tyto náklady považovat též za zanedbatelné.

## B. Manipulace s památkovým fondem



### B.1 Přemístění kulturní památky a národní kulturní památky

**Cíl:** Snížení administrativní zátěže se současným zajištěním efektivního dohledu nad pohybem a nakládáním s movitými a nemovitými památkami, dokončení kompletního přehledu o památkovém fondu

**Současný stav:** Národní kulturní památku a nemovitou kulturní památku, popřípadě jejich součást (příslušenství) lze přemístit jen s předchozím souhlasem Ministerstva kultury ČR. Movitou kulturní památku lze z veřejně přístupného místa na místo veřejnosti nepřístupné trvale přemístit jen s předchozím souhlasem krajského úřadu po vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Orgán, který dal souhlas k přemístění kulturní památky, uvědomí o tom odbornou organizaci státní památkové péče.

**Analýza problému:** Současná právní úprava přináší přílišnou administrativní zátěž jak pro Ministerstvo kultury, tak pro majitele movitých kulturních památek. Dále nezajišťuje dostatečný přehled o pohybu movitých kulturních památek.

#### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav (viz popis současného stavu)

2. Varianta 1 – změna z povolovacího na ohlašovací režim pro trvalé přemístění movité kulturní památky z veřejného místa; zavedení povinnosti následně faktické přemístění movitých památek oznámit (protože ne každé ohlášené přemístění bude fakticky provedeno), pokud se bude jednat o přemístění na dobu delší než 30 dní; převod oznamovací povinnosti o provedeném přemístění na vlastníka; oznámení bude činěno Ministerstvu kultury ČR; přesun části procesních řízení z Ministerstva kultury ČR na krajské úřady
3. Varianta 2 – zavedení ohlašovacího režimu pouze pro trvalé přemístění movité kulturní památky z veřejného místa; zavedení ex post oznamovací povinnosti pro přemístění movitých památek vždy; převod oznamovací povinnosti o provedeném přemístění na vlastníka; oznámení bude činěno MK; přesun části procesních řízení z Ministerstva kultury na krajské úřady

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	<b>Snížení míry obcházení zákona</b>	**	<b>Horší přehled o pohybu</b>	
	Snížení administrativních nákladů	****	<b>movitých kulturních památek</b>	*
	Lepší evidence památkového fondu	**	Nižší ochrana movitého památkového fondu	
	Odborné organizace státní památkové péče			*
	Pokles administrativních nákladů	**	KÚ - Nárůst administrativních nákladů	**
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek		Vlastníci a uživatelé kulturních památek	
	Pokles administrativní zátěže	**	Nárůst administrativní zátěže	*
	Památková inspekce			
<b>Snížení míry obcházení zákona</b>	**			
2	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	<b>Snížení míry obcházení zákona</b>	**	KÚ - Nárůst administrativních nákladů	**
	Snížení administrativních nákladů <sup>1</sup>	****	Vlastníci a uživatelé kulturních památek	
	Lepší evidence památkového fondu	***	Nárůst administrativní zátěže	**
	Odborné organizace státní památkové péče			
	Pokles administrativních nákladů	**		
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek			
	Pokles administrativní zátěže	*		
	Památková inspekce			
<b>Snížení míry obcházení zákona</b>	**			

### Výběr varianty:

Po porovnání variant se jako nejvýhodnější jeví varianta 1, tj. zavedení ohlašovacího režimu pouze pro trvalé přemístění movité kulturní památky z veřejného místa, zavedení ex post oznamovací povinnosti pro přemístění movitých památek na dobu delší než 30 dní a převod oznamovací povinnosti: vlastník bude oznamovat provedené přemístění památky Ministerstvu kultury ČR, nikoli odborné organizaci, jako je tomu dnes. Přesun části procesních řízení z Ministerstva kultury na krajské úřady. Změnou

<sup>1</sup> Náklady na oznámení změny a zanesení změny do evidence jsou vyčísleny již v kapitole A.1

povolovacího režimu u přemísťování movitých kulturních památek na ohlašovací významně klesnou administrativní náklady vlastníků či uživatelů těchto předmětů. Dojde k částečnému přesunu administrativní zátěže z Ministerstva kultury na krajské úřady.

### Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

#### Náklady:

Státní správa	
Povolovací režim pro národní kulturní památky a nemovité kulturní památky	Přesun agendy z Ministerstva kultury na krajské úřady; nedojde k významné změně administrativní zátěže – souhlas MK a vydání rozhodnutí krajským úřadem zahrnuje přibližně stejné úkony v podobném ocenění
Změna v oznamovací povinnosti – zpracování oznámení, zanesení změn do evidence	Dosavadní stav – Ministerstvo kultury či krajské úřady uvědomují odbornou organizaci státní památkové péče Nově – Přijetí oznámení ministerstvem, zpracování oznámení, zanesení změn do evidence – již ohodnoceno v kap. A.2

FO/PO	
Oznamovací povinnost	625 000 ročně

#### Přínosy:

Státní správa	
(Povolovací režim – ohlašovací režim) pro přemísťování movitých kulturních památek	<p>Odhadované dosavadní náklady na povolovací režim pro přemísťování movitých kulturních památek:</p> <p>180 000</p> <p>Odhadované dosavadní náklady na ohlašovací režim pro přemísťování movitých kulturních památek:</p> <p>81 800</p> <p><b>Úspora nákladů = 98 200 ročně</b></p>

FO/PO	
(Povolovací režim – ohlašovací režim) pro přemísťování movitých kulturních památek	<p>Odhadované dosavadní náklady na povolovací režim pro přemísťování movitých kulturních památek:</p> <p>241 400</p> <p>Odhadované dosavadní náklady na ohlašovací režim pro přemísťování movitých kulturních památek:</p> <p>12 800</p> <p><b>Úspora nákladů = 228 600 ročně</b></p>



## B.2 Kulturní památky a národní kulturní památky ve vztahu k zahraničí

**Cíl:** Snížení administrativní zátěže se současným zajištěním efektivního dohledu nad pohybem a nakládáním s movitými a nemovitými památkami, urychlení procesu

**Současný stav:** Kulturní památku lze v zahraničí vystavovat, do zahraničí zapůjčit nebo do zahraničí vyvézt pro jiné účely jen s předchozím souhlasem Ministerstva kultury ČR, a jde-li o národní kulturní památku, jen s předchozím souhlasem vlády České republiky.

**Analýza problému:** Přílišná administrativní zátěž nejen pro stát, ale i pro majitele movitých kulturních památek. Příliš složitý mechanismus při zapůjčování exponátů (které jsou národními kulturními památkami) pro muzea, výstavy apod. v zahraničí.

### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. vývoz kulturních památek bude umožněn pouze se souhlasem Ministerstva kultury ČR, vývoz národních kulturních památek bude vyžadovat souhlas vlády ČR
2. Varianta 1 – Vývoz kulturních památek i národních kulturních památek bude možný jen na dobu dočasnou. Bude vyžadováno předchozí povolení, které bude ve formě správního rozhodnutí vydávat Ministerstvo kultury ČR.

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	<b>Snížení míry obcházení zákona</b>	**	Přesun administrativní zátěže	
	Vláda ČR - Pokles administrativních nákladů	**	z vlády ČR na Ministerstvo kultury	*
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek			
	Pokles administrativní zátěže	**		

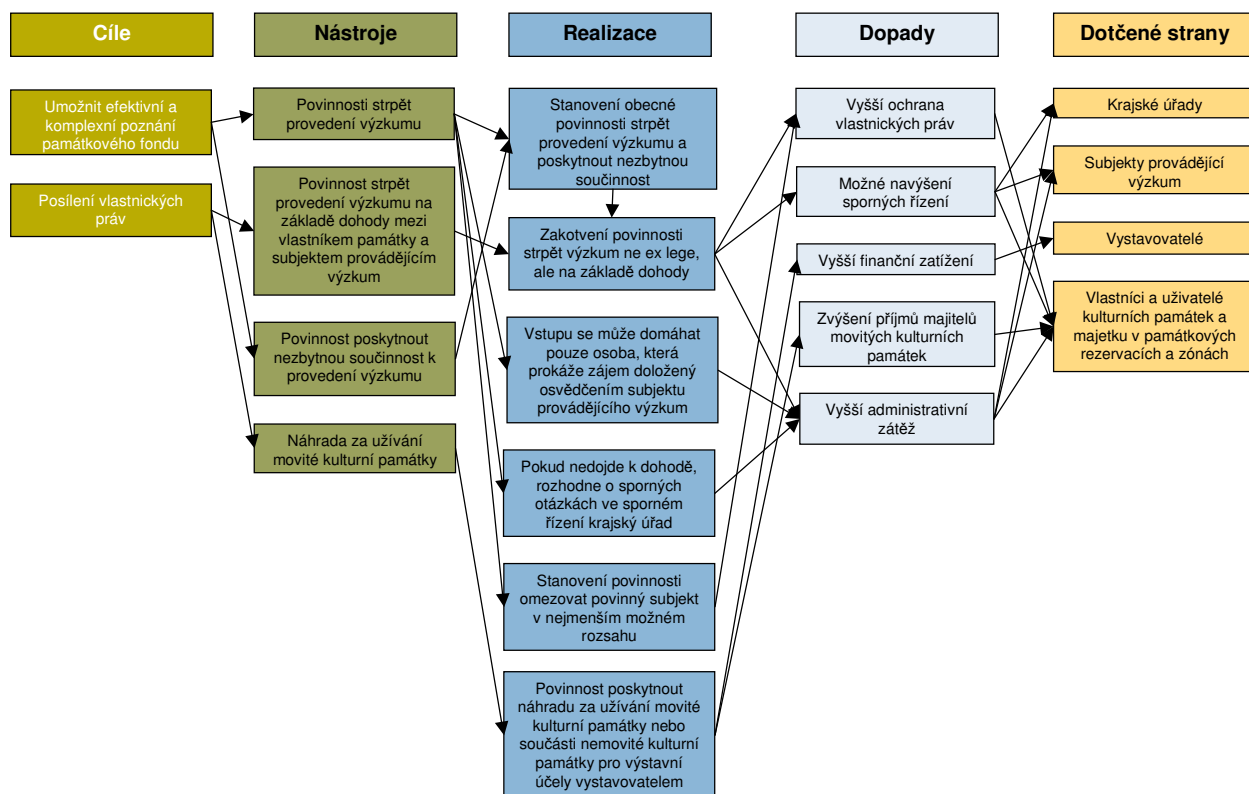
### Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

#### Přínosy:

Náklady na vydání souhlasu vlády - zasedání vlády	65 000
Povolení vydané Ministerstvem kultury	6 600
<b>Ušetřené náklady celkem</b>	<b>58 400 * P (počet povolení vydaných za rok) ročně</b>

## C. Odborné a vědecké poznání památkového fondu

### C.1 Poznávání památkového fondu



**Cíl:** Umožnit efektivní a komplexní poznání památkového fondu se současným posílením vlastnických práv, soulad se správním řádem

**Současný stav:** Vlastník kulturní památky je povinen umožnit osobám pověřeným orgány státní památkové péče vědecký výzkum kulturní památky, popřípadě pořízení její dokumentace. Jde-li o důležitý společenský zájem, je vlastník movité kulturní památky povinen kulturní památku přenechat odborné organizaci k dočasnému užívání pro účely vědeckého výzkumu nebo pro účely výstavní na náklad toho, jemuž se kulturní památka přenechá k užívání. O podmínkách přenechání kulturní památky nebo národní kulturní památky k dočasnému užívání rozhodne krajský úřad po vyjádření odborné organizace státní památkové péče.

Při provádění archeologických výzkumů jsou Archeologické ústavy AV ČR a oprávněné organizace povinny před zahájením archeologických výzkumů uzavřít dohodu s vlastníkem (správcem, uživatelem) nemovitosti, na které se mají archeologické výzkumy provádět, o podmínkách archeologických výzkumů na nemovitosti. Nedojde-li k dohodě, rozhodne krajský úřad o povinnostech vlastníka (správce, uživatele) nemovitosti strpět provedení archeologického výzkumu a o podmínkách, za nichž archeologické výzkumy mohou být provedeny.

## Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. povinnost strpět provedení výzkumu stanovena ex lege, pro archeologický výzkum na základě dohody
2. Varianta 1 – povinnost založena na dohodě mezi vlastníkem a subjektem provádějícím výzkum pro všechny druhy výzkumu, užívání movité kulturní památky pro výstavní účely za úhradu
3. Varianta 2 – povinnost strpět provedení výzkumu stanovena ex lege i pro archeologický výzkum, užívání movité kulturní památky pro výstavní účely za úhradu

Varianta	Přínosy		Náklady		
0	-		-		
1	Vlastníci kulturních památek - vyšší ochrana vlastnických práv	*****	Krajské úřady Vyšší administrativní zátěž	**	
	Vlastníci movitých kulturních památek – vyšší příjem ze zápůjček vystavovatelům	**	Navýšení sporných řízení Subjekty provádějící výzkum	**	
	Všichni, kdo mají zájem na zachování památkového fondu	****	Vyšší administrativní zátěž Navýšení sporných řízení	**	
	Ti, kdo mají vědecký zájem na poznávání památkového fondu	****	Vystavovatelé – vyšší finanční zátěž Vlastníci a uživatelé	*	
			Větší počet sporných řízení	**	
			Vyšší administrativní zátěž	**	
			Veřejnost – nižší počet přístupných památek	*	
	2	Archeologický ústav		Vlastníci kulturních památek - nízká ochrana vlastnických práv	*****
		Nižší administrativní zátěž	*	Soudní obrana, potenciální nezákonnost	*****
Oprávněné organizace			Nesoulad s koncepcí veřejnoprávního státu	****	
Nižší administrativní zátěž		*	Vystavovatelé – vyšší finanční zátěž	*	
Krajské úřady					
Nižší administrativní zátěž		*			
Vlastníci a uživatelé					
Nižší administrativní zátěž		*			
Všichni, kdo mají zájem na zachování památkového fondu		****			
Ti, kdo mají vědecký zájem na poznávání památkového fondu	****				

## Výběr varianty:

Po porovnání jednotlivých variant se jako nejvýhodnější varianta jeví varianta č. 1. Při zavedení této varianty do praxe je možné očekávat mírný nárůst administrativní zátěže všech dotčených stran, stejně tak jako mírný nárůst sporných řízení. Tato sporná řízení bude řešit krajský úřad. Tyto náklady budou více než vyváženy vyšší ochranou vlastnických práv majitelů a uživatelů dotčených památek a území, kde by se prováděl archeologický výzkum. Uvolnění regulačního režimu může dále přispět ke zlepšení image památkové péče a jejímu vnímání jak dotčenými subjekty, tak širokou veřejností.

V nové právní úpravě tak bude zakotvena obecná povinnost strpět provedení výzkumu (průzkumu) na základě dohody mezi vlastníkem památky, jež má být zkoumána, a subjektem, který výzkum zamýšlí provést. Tato povinnost strpět bude provázena povinností poskytnout nezbytnou součinnost k provedení výzkumu (například zpřístupnění památky). Vstupu se může domáhat pouze osoba, která na tomto přístupu prokáže zájem doložený osvědčením orgánu památkové péče, odborné organizace památkové péče, vysokou školou, muzeem nebo osvědčením jiného subjektu provádějící vědecký výzkum; na vyžádání bude tato osoba povinna prokázat vlastníkovvi kulturní památky svou totožnost. V osvědčení bude identifikována osoba vydávající osvědčení, oprávněná osoba a popsán věcný rozsah výzkumu a jeho vědecké zdůvodnění. Jestliže nedojde k dohodě, rozhodne o sporných otázkách ve sporném řízení v procesním režimu správního řádu krajský úřad na základě žádosti jedné či obou stran předpokládané smlouvy. Při výkonu tohoto práva bude stanovena povinnost omezovat povinný subjekt v nejmenším možném rozsahu při splnění zadání výzkumu, což se v prvé řadě bude týkat stanovení termínu a rozsahu průzkumu. Ústavně zaručené právo na nedotknutelnost obydlí nelze tímto institutem prolomit.

Pro užívání movité kulturní památky nebo součásti nemovité kulturní památky pro výstavní účely bude zaveden obdobný režim jako v otázce strpění provedení výzkumu, neboť jedním ze základních cílů oboru památkové péče je zpřístupňování prvků kulturního dědictví – i zde bude zavedena povinnost strpět a povinnost poskytnout nezbytnou součinnost, a to na základě dohody a za náhradu, kterou hradí vystavovatel. Jestliže nedojde k dohodě, rozhodne o sporných otázkách ve sporném řízení v procesním režimu správního řádu krajský úřad na základě žádosti jedné či obou stran předpokládané smlouvy.

### Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

#### Náklady:

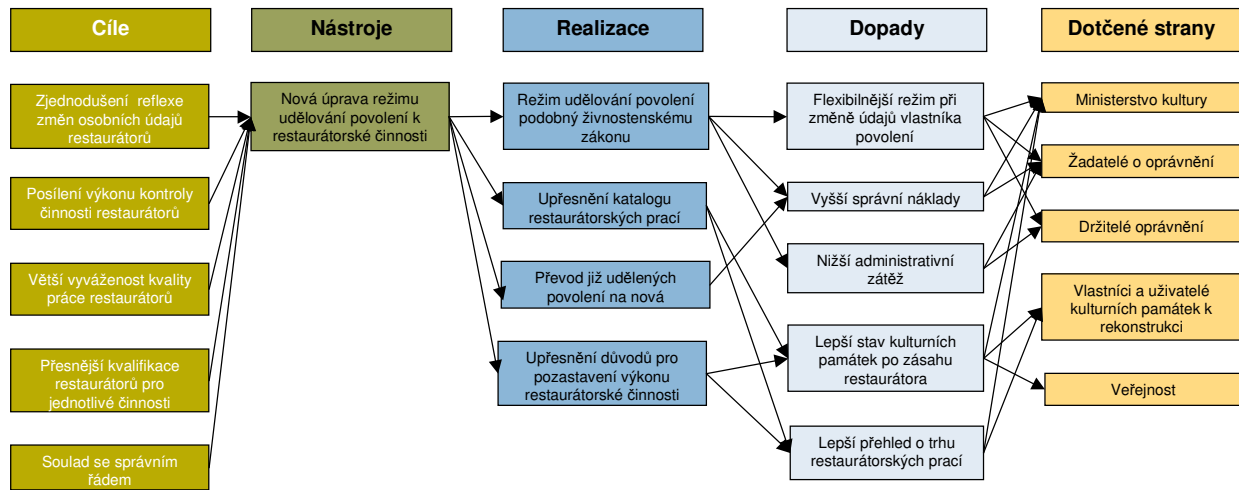
Změna nákladů	
Státní správa – nárůst sporných řízení	180 000
Subjekty provádějící výzkum	241 400
Vlastníci a uživatelé	241 400
Vystavovatelé – vyšší finanční zátěž	Vzájemně se vykompenzuje s příjmy vlastníků ze zápůjček

*Při předpokladu 10 nových sporných řízení za rok*

#### Přínosy:

Změna přínosy	
Vlastníci kulturních památek - vyšší ochrana vlastnických práv	Jedná se o uvalení povinnosti na způsob věcného břemene. Podle výkladu § 18 zákona 151/97 Sb., o oceňování majetku se takové věcné břemeno oceňuje částkou 10 000,- Kč. Celkové náklady tak lze odhadnout na $P * 10\,000$ za rok.
Vlastníci movitých kulturních památek – vyšší příjem ze zápůjček	Vzájemně se vykompenzuje s náklady vystavovatelů
Všichni, kdo mají zájem na zachování památkového fondu	
Ti, kdo mají vědecký zájem na poznávání památkového fondu	

## C.2 Oprávnění k restaurování



**Cíl:** Umožnění reflexe změn osobních údajů restaurátorů; posílení výkonu kontroly činnosti restaurátorů, větší vyváženost kvality práce restaurátorů, přesnější vymezení kvalifikace restaurátorů pro jednotlivé činnosti

**Současný stav:** Povolení k restaurování uděluje Ministerstvo kultury fyzické osobě po předchozím prokázání její odborné kvalifikace.

Držitel povolení k restaurování je povinen oznámit změnu údajů podle §14 odstavce 8 písm. a) zákona o státní památkové péči neprodleně Ministerstvu kultury ČR a zároveň je tuto skutečnost povinen doložit do 30 dnů od vzniku těchto změn.

Ministerstvo kultury ČR zruší povolení k restaurování, jestliže držitel povolení k restaurování

- byl zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo mu byla způsobilost k právním úkonům omezena,
- přestal splňovat podmínku bezúhonnosti,
- hrubým způsobem nebo méně závažným způsobem, ale opakovaně prokazatelně poškodil při restaurování kulturní památku nebo její část, která je dílem výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi,
- vedl v žádosti o povolení k restaurování nepravdivé údaje,
- požádal o zrušení povolení k restaurování.

Ministerstvo kultury ČR může rozhodnout o pozastavení restaurátorské činnosti prováděné na základě povolení k restaurování, jestliže proti jeho držiteli

- bylo zahájeno trestní řízení, v jehož důsledku může přestat splňovat podmínku bezúhonnosti,

- b. bylo zahájeno řízení o zbavení nebo omezení jeho způsobilosti k právním úkonům, a to až do nabytí právní moci rozhodnutí, kterým toto řízení končí.

### ***Třídník specializací restaurátorských prací***

Třídění je provedeno v základních strukturách, které umožňují přesný popis restaurátorské specializace buď kumulováním jednotlivých odborností z rozličných řádů, jejich doplňování podle skutečné specializace nebo naopak vyčleňování pouze jednotlivé úzké specializace z nabídky uvedené v příslušném řádku.

1 - malířská umělecká díla

2 - sochařská umělecká díla

3 - uměleckořemeslná díla

Kód	Položka třídíku
1	Malířská umělecká díla na plátně, dřevěných a kovových deskách, na papíře a pergamenu, na skle a jiných nestavebních materiálech, nástěnné malby, figurální sgrafita a polychromie na sochařských dílech
2 a	Polychromovaná sochařská umělecká díla z kamene, dřeva, kovu, keramiky, terakoty, štuky, sádry, umělého kamene a jiných výtvarných materiálů
2 b	Nepolychromovaná sochařská umělecká díla z kamene, dřeva, kovu, keramiky, terakoty, štuky, sádry, umělého kamene a jiných výtvarných materiálů
3 a	Polychromovaná nefigurální uměleckořemeslná díla z kamene, štuky, umělého kamene, sádry
3 b	Nepolychromovaná nefigurální uměleckořemeslná díla z kamene, dřeva, štuky, umělého kamene, sádry
3 c	Uměleckořemeslná díla z umělého mramoru
3 d	Uměleckořemeslná nefigurální malířská díla
3 e	Uměleckořemeslné povrchové úpravy na nefigurálních dílech
3 f	Zbroj, zbraně, mechanické přístroje, stroje a další podobné předměty
3 g	Uměleckořemeslná díla ze skla, keramiky a porcelánu, drahých kovů, z obecných kovů, z textilu, z papíru a pergamenu, z přírodních materiálů
3 h	Hudební nástroje
3 i	Ostatní uměleckořemeslná díla

**Analýza problému:** Nevyváženost v kvalitě restaurátorských prací, částečně způsobená současným systémem udělování restaurátorských povolení, což znesnadňuje orientaci při výběru restaurátorů.

Udělování povolení nefunguje na obdobném způsobu jako živnostenský zákon. Živnostenský zákon umožňuje vydat žadateli rozhodnutí jen v případě zamítnutí jeho žádosti. V kladném případě je mu vydán průkaz o oprávnění (živnostenský list). Dnes bývá nemalým problémem skutečnost, že vydané rozhodnutí nelze měnit jen pro následně změněné údaje. Památkový zákon také neumožňuje vydat průkaz o oprávnění. Tato skutečnost tedy neumožňuje pružně řešit otázky změny příjmení (sňatek, rozvod), bydliště apod.

### **Varianty řešení:**

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. neměnit udělování povolení k provádění restaurátorských prací
2. Varianta 1 – změna režimu, nový katalog restaurátorských prací, upřesnění důvodů pro pozastavení oprávnění k restaurování

3. Varianta 2 – změna režimu, nový katalog restaurátorských prací, upřesnění důvodů pro pozastavení oprávnění k restaurování, nově zřízení profesní instituce na způsob samosprávné komory, která by převzala všestranné garance za obor – evidence, kontrola

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	Nižší administrativní náklady	**	Jednorázové náklady na překlopení systému	***
	Větší flexibilita systému	***		
	Lepší stav památkového fondu	***	Žadatelé o povolení	
	Lepší přehled o trhu restaurátorů	***	Správní poplatky	**
	Žadatelé o povolení		Vlastníci povolení	
	Flexibilnější režim	***	Správní poplatky	**
	Nižší administrativní náklady	***		
	Vlastníci povolení			
	Flexibilnější režim	***		
	Nižší administrativní náklady	***		
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek			
	Lepší stav památkového fondu	***		
	Lepší přehled o trhu restaurátorů	***		
	Veřejnost - Lepší stav památkového fondu	***		
2	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	Nižší administrativní náklady	***	Jednorázové náklady na překlopení systému	***
	Větší flexibilita systému	***		
	Lepší stav památkového fondu	***	Žadatelé o povolení	
	Lepší přehled o trhu restaurátorů	***	Správní poplatky	**
	Žadatelé o povolení		Vlastníci povolení	
	Flexibilnější režim	***	Správní poplatky	**
	Nižší administrativní náklady	***	Restaurátoři – přetrvává možnost neetického chování	***
	Vlastníci povolení		Komora – náklady na zřízení	****
	Flexibilnější režim	***		
	Nižší administrativní náklady	***		
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek			
	Lepší stav památkového fondu	***		
	Lepší přehled o trhu restaurátorů	***		
	Veřejnost - Lepší stav památkového fondu	***		

## Výběr varianty

Na základě vyhodnocení a porovnání nákladů a přínosů jednotlivých variant se jako nejvhodnější jeví implementace varianty č. 1. Tato varianta by měla přinést výrazné snížení administrativních nákladů, vyšší flexibilitu systému udělování oprávnění k restaurování, lepší přehled o trhu restaurátorů v ČR a tím i lepší možnou kontrolu nad kvalitou restaurátorských prací.

Implementace této varianty by měla obsahovat následující kroky. Rozhodnutí o oprávnění k provádění restaurování bude vydávat Ministerstvo kultury ČR, a to výlučně fyzickým osobám na základě žádosti. Žadatel bude dokládat jak formální kvalifikaci (vzdělání, praxe), tak odborné schopnosti. Pokud Ministerstvo kultury ČR shledá důvody pro udělení oprávnění k restaurování, vydá žadateli rozhodnutí

o oprávnění a po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí průkaz o tomto oprávnění; v opačném případě žádost rozhodnutím zamítne.

Bude upřesněn katalog restaurátorských specializací.

Zakotveno bude pětileté přechodné období, během kterého budou moci stávající držitelé povolení k restaurování požádat o vystavení průkazu o oprávnění k provádění restaurování v souladu s nově formulovanými specializacemi. V řízení (půjde o období postupu zavedeného v § 142 odst. 1 správního řádu) bude vydáno deklaratorní rozhodnutí, které v rozsahu oprávnění vydaného podle zákona o státní památkové péči potvrdí existenci takového oprávnění a které zároveň bude při potvrzení stávajícího oprávnění respektovat nový katalog restaurátorských specializací (tj. stávající oprávnění bude zaříděno podle nového katalogu specializací), a bude vydán průkaz, který bude obsahovat údaje podle tohoto zákona. Jestliže držitel povolení k restaurování nepožádá v přechodném období o vydání průkazu, posledním dnem přechodného období jeho oprávnění provádět restaurování zanikne. Bude moci požádat o vydání rozhodnutí o oprávnění, avšak uplatní se již standardní procesní postup včetně prokazování formální kvalifikace a odborných schopností.

Průkaz bude obsahovat základní údaje o restaurátorovi – jméno, příjmení, datum narození, bydliště a specializaci, o které bylo v rozhodnutí o oprávnění pravomocně rozhodnuto. Pokud se některý z údajů změní (například jestliže Ministerstvo kultury ČR na základě restaurátorovy žádosti rozšíří provedeném řízení jeho oprávnění na další specializaci, jestliže se změní příjmení a podobně), vydá Ministerstvo kultury postupem podle části čtvrté správního řádu nový průkaz. Na žádost o rozšíření nebo zúžení oprávnění k provádění restaurování se přiměřeně použijí ustanovení o udělení oprávnění k provádění restaurování.

Budou upřesněny důvody pro pozastavení výkonu restaurátorské činnosti a pro odnětí oprávnění provádět restaurování – rozhodovat bude ve správním řízení Ministerstvo kultury.

Udělení povolení a vystavení průkazu mimo povolovací řízení bude podléhat správnímu poplatku.

Obdobně jako to činí zákon č. 130/2002 Sb., zavede zákon odborné poradní orgány Ministerstva kultury ČR pro oblast restaurování a pro oblast archeologie. V zájmu zajištění náležité odborné úrovně výkonu správy v těchto oblastech budou tyto orgány poskytovat Ministerstvu kultury jakožto správnímu orgánu odborné podklady zejména pro udělování a odnímání oprávnění k restaurování a oprávnění k provádění archeologických výzkumů.

### **Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:**

#### **Přehled řízení o udělení povolení k restaurování kulturních památek v letech 2003 – 2007**

rok	počet řízení	udělená povolení	rozklady
2003	46	28	5
2004	72	35	9
2005	34	17	11
2006	49	21	8
2007	32	20	3
Celkem	233	121	36

Celkem vydaná povolení od roku 1990: 1258



## Náklady:

Změna nákladů	
<b>Státní správa</b>	
Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné	1 258 000 (tvoří maximální hranici, neboť s vysokou pravděpodobností se ne všechna oprávnění budou překlápět)
Náklady na vydání průkazu pro nové oprávněné	Náklady vzrostou o cca 1 000 Kč na jedno řízení (= náklady na vydání průkazu) = 25 000
<b>FO/PO</b>	
Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné	1 258 000
<b>Správní poplatky</b>	
Za vydání zcela nového průkazu	50 000
Za vydání průkazu po změně (změna ve 25% případech)	6 250
Náklady ze změny upřesnění důvodů pro pozastavení výkonu restaurátorské činnosti	P * 12 000
Náklady z upřesnění katalogu	X

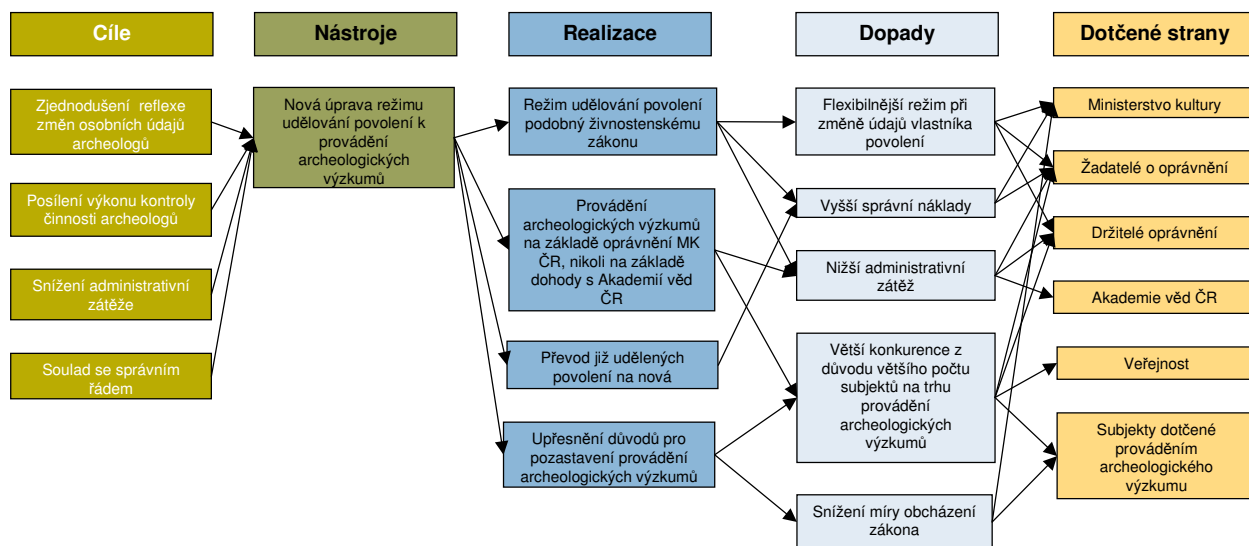
- Náklady na zřízení restaurátorské komise jako odborného poradního orgánu Ministerstva kultury ČR – není očekáván nárůst administrativní zátěže, neboť komise již při Ministerstvu kultury fakultativně funguje.

## Přínosy:

Ušetřené náklady	
<b>Státní správa</b>	
Náklady na dosavadní změny rozhodnutí	112 500
Náklady po změně režimu	6 250
<b>FO/PO</b>	
Náklady na dosavadní změny rozhodnutí	150 875
Náklady po změně režimu	6 250

- Dalším, obtížně vyčíslitelným, přínosem tohoto opatření bude předpokládané snížení škod způsobených restaurátory na základě špatně provedené práce. Tento fakt povede k lepšímu uchování hodnot památkového fondu pro veřejnost, opět může zvednout atraktivitu regionů pro turisty, zlepšit vnímání památkové péče širokou veřejností.

### C.3 Oprávnění k provádění archeologických výzkumů



**Cíl:** Umožnění reflexe změn identifikačních údajů oprávněných organizací a osobních údajů archeologů; posílení výkonu kontroly činnosti archeologů; větší vyváženost kvality práce archeologů; snížení administrativní zátěže

#### Současný stav:

Archeologické výzkumy jsou oprávněny provádět Archeologické ústavy Akademie věd České republiky, které se také vyjadřují k ochraně archeologického dědictví v řízeních podle zvláštních právních předpisů.

Ministerstvo kultury ČR může na žádost v odůvodněných případech po dohodě s Akademií věd České republiky povolit provádění archeologických výzkumů vysokým školám, pokud je provádějí při plnění svých vědeckých nebo pedagogických úkolů, muzejím nebo jiným organizacím, popřípadě fyzické osobě, které mají pro odborné provádění archeologických výzkumů potřebné předpoklady. Oprávněná organizace uzavírá s Akademií věd České republiky dohodu o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů.

Potřebnými předpoklady se rozumí odborná kvalifikace fyzické osoby žádající o udělení povolení, nebo odborná kvalifikace fyzické osoby, která je v pracovním nebo jiném obdobném poměru k osobě žádající o udělení povolení, jejichž prostřednictvím bude zajištěna odbornost provádění archeologických výzkumů, a vybavení laboratorním zařízením a prostory nezbytně nutnými pro vědecké poznání a dokumentaci archeologických nálezů a dočasné uložení movitých archeologických nálezů. Odborná kvalifikace se prokazuje splněním formální kvalifikace, jíž je vysokoškolské vzdělání získané studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti společenských věd se zaměřením na archeologii, a 2 roky odborné praxe.

Oprávněná organizace je povinna oznámit Archeologickému ústavu zahájení archeologických výzkumů a podat mu o jejich výsledcích zprávu. Jde-li o archeologické výzkumy na území prohlášeném za kulturní památku, národní kulturní památku, památkovou rezervaci nebo památkovou zónu,

Archeologické ústavy a oprávněné organizace oznámí zahájení archeologických výzkumů odborné organizaci státní památkové péče (Národní památkový ústav), které podají též zprávu o jejich výsledcích.

Ministerstvo kultury ČR po dohodě s Akademií věd České republiky může odejmout povolení k provádění archeologických výzkumů oprávněné organizaci, která porušila podmínky, za kterých jí bylo povolení uděleno.

**Analýza problému:** Udělování povolení funguje jinak než povolení podle živnostenského zákona 455/1991 Sb. Živnostenský zákon umožňuje vydat žadateli rozhodnutí jen v případě zamítnutí jeho žádosti. V kladném případě je mu vydán průkaz o oprávnění (živnostenský list). Dnes bývá nemalým problémem skutečnost, že vydané rozhodnutí nelze měnit jen pro následně změněné údaje. Zákon o státní památkové péči také neumožňuje vydat průkaz o oprávnění. Tato skutečnost tedy neumožňuje pružně řešit například otázky změny sídla či názvu oprávněné organizace apod.

Stávající úprava předpokládá, že by oprávnění provádět archeologické výzkumy mělo vzniknout až na základě smlouvy s Akademií věd ČR, kdy Akademie věd ČR nemá smluvní přímus, není stanoven obsah takové smlouvy a neexistuje žádná soudní obrana proti nepřiměřeným požadavkům té či oné strany.

Chybějící vazby mezi porušením smlouvy a odebráním povolení také tvoří slabinu stávající úpravy.

#### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. neměnit režim udělování oprávnění k provádění archeologických výzkumů
2. Varianta 1 – změna režimu udělování oprávnění
3. Varianta 2 – změna režimu udělování oprávnění, zřízení profesní instituce na způsob komorové instituce, která by převzala všestranné garance za obor – evidence, kontrola

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	Nižší administrativní náklady	**	Jednorázové náklady na překlopení systému	***
	Větší flexibilita systému	***		
	Lepší stav památkového fondu	***	Žadatelé o povolení	
	Lepší přehled o trhu oprávněných organizací	***	Správní poplatky	**
	Žadatelé o povolení		Vlastníci povolení	
	Flexibilnější režim	***	Správní poplatky	**
	Nižší administrativní náklady	***		
	Vlastníci povolení			
	Flexibilnější režim	***		
	Nižší administrativní náklady	***		
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek			
Lepší stav památkového fondu	***			
Lepší přehled o trhu oprávněných organizací	***			

2	Veřejnost - Lepší stav památkového fondu	***		
	Ministerstvo kultury		Ministerstvo kultury	
	Nižší administrativní náklady	***	Jednorázové náklady na překlopení	
	Větší flexibilita systému	***	systému	***
	Lepší stav památkového fondu	***	Žadatelé o povolení	
	Lepší přehled o trhu oprávněných organizací	***	Správní poplatky	**
	Žadatelé o povolení		Vlastníci povolení	
	Flexibilnější režim	***	Správní poplatky	**
	Nižší administrativní náklady	***	Archeologové – přetrvává možnost neetického chování	***
	Vlastníci povolení		Komora – náklady na zřízení	****
	Flexibilnější režim	***		
	Nižší administrativní náklady	***		
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek			
	Lepší stav památkového fondu	***		
	Lepší přehled o trhu oprávněných organizací	***		
	Veřejnost - Lepší stav památkového fondu	***		

## Výběr varianty

Na základě vyhodnocení a porovnání nákladů a přínosů jednotlivých variant se jako nejvhodnější jeví implementace varianty č. 1. Tato varianta by měla přinést výrazné snížení administrativních nákladů, vyšší flexibilitu systému udělování oprávnění k provádění archeologických výzkumů, lepší přehled o trhu organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů v ČR a tím i lepší možnou kontrolu nad kvalitou archeologických prací.

Implementace varianty 1 bude obsahovat následující kroky. Rozhodnutí o oprávnění k provádění archeologických výzkumů bude, obdobně jako u restaurování, udělovat Ministerstvo kultury ČR na základě žádosti. Žadatelem bude moci být fyzická osoba i právnická osoba. Žadatel bude prokazovat kvalifikační předpoklady (především vzdělání své, resp. svých zaměstnanců, půjde-li o právnickou osobu) a materiální zabezpečení (zejména potřebné technické vybavení a úložné prostory). Pokud splní zákonem předpokládané podmínky pro udělení oprávnění k provádění archeologických výzkumů, vydá mu Ministerstvo kultury ČR rozhodnutí o oprávnění a po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí průkaz o tomto oprávnění; v opačném případě žádost rozhodnutím zamítne.

Archeologické výzkumy bude možné provádět již na základě rozhodnutí o oprávnění Ministerstva kultury ČR, nikoli až na základě dohody s Akademií věd České republiky, jíž tedy nebude nadále třeba. Upustí se také od stávajícího územního omezování činnosti subjektů oprávněných provádět archeologické výzkumy, k němuž není právní důvod a které rovněž vychází z – opouštěné – dohody s Akademií věd České republiky.

Zakotveno bude pětileté přechodné období, během kterého budou moci stávající organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů požádat o vystavení průkazu o oprávnění k provádění archeologických výzkumů v souladu s novou právní úpravou (např. bez územního omezení). Povinnou přílohou k žádosti bude smlouva oprávněné organizace s Akademií věd ČR uzavřená podle předchozích právních předpisů, platná k datu nabytí účinnosti tohoto zákona. V řízení (půjde o období postupu zavedeného v § 142 odst. 1 správního řádu) bude vydáno deklaratorní rozhodnutí, které potvrdí

existenci oprávnění k provádění archeologických výzkumů a bude vydán průkaz, který bude obsahovat údaje podle tohoto zákona. Jestliže však oprávněná organizace v přechodném období nepožádá o vydání průkazu, posledním dnem přechodného období její oprávnění zanikne. Bude moci požádat o vydání rozhodnutí o oprávnění, avšak uplatní se již standardní procesní postup včetně prokazování formální kvalifikace a odborných schopností.

Průkaz bude obsahovat základní údaje o subjektu – jméno, příjmení, datum narození a bydliště u osob fyzických, název, sídlo a identifikační číslo u osob právnických. Pokud se některý z údajů změní, Ministerstvo kultury na základě žádosti postupem podle části čtvrté správního řádu vydá nový průkaz.

Bude zaveden institut pozastavení provádění archeologických výzkumů ze zákonných důvodů. Dále budou upřesněny důvody pro odnětí oprávnění provádět archeologické výzkumy. V obou případech bude rozhodovat Ministerstvo kultury ve správním řízení.

Udělení povolení a vystavení průkazu mimo povolovací řízení bude podléhat správnímu poplatku.

Obdobně jako to činí zákon č. 130/2002 Sb., zavede zákon odborné poradní orgány Ministerstva kultury pro oblast restaurování a pro oblast archeologie. V zájmu zajištění náležité odborné úrovně výkonu správy v těchto oblastech budou tyto orgány poskytovat Ministerstvu kultury jakožto správnímu orgánu odborné podklady zejména pro udělování a odnímání oprávnění k restaurování a oprávnění k provádění archeologických výzkumů.

#### Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

##### Oprávněné organizace ve smyslu § 21 zákona o státní památkové péči

Rok	Počet řízení	Počet rozkladů	Počet žalob
2003	7	0	0
2004	1	0	0
2005	7	0	0
2006	7	0	0
2007	5	0	0
Celkem	26	0	0

Celkový počet oprávněných subjektů: 92 (vesměš právnické osoby)

#### Náklady:

Změna nákladů	
<b>Státní správa</b>	
Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné organizace	92 000
Náklady na vydání průkazu pro nové oprávněné	7 000
<b>FO/PO</b>	
Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné organizace	92 000
Správní poplatky	
Za vydání zcela nového průkazu	7 000
Za vydání průkazu po změně	1 750

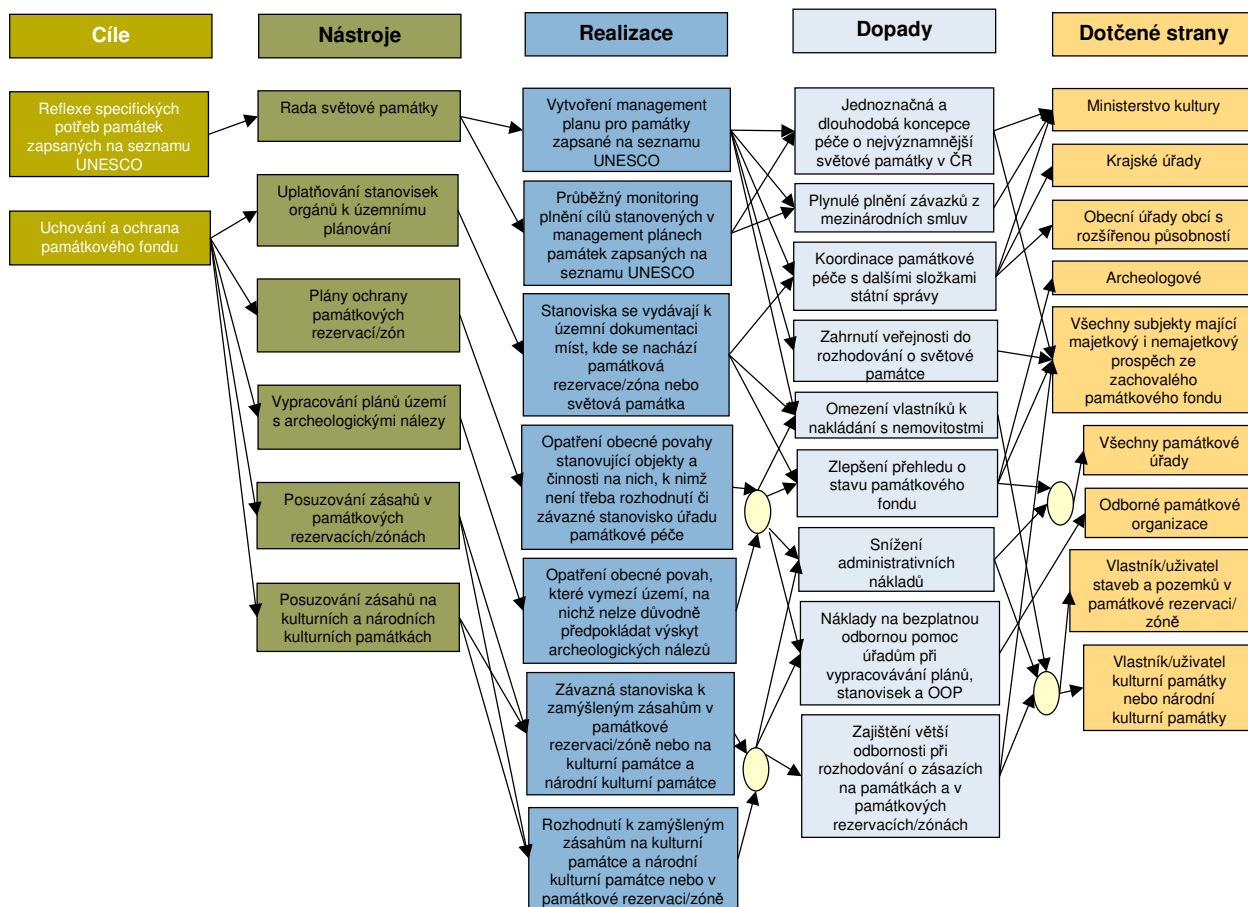
- Náklady na zřízení archeologické komise jako odborného poradního orgánu Ministerstva kultury – roční náklady na fungování komise se očekávají ve výši 100 000,- Kč.

**Přínosy:**

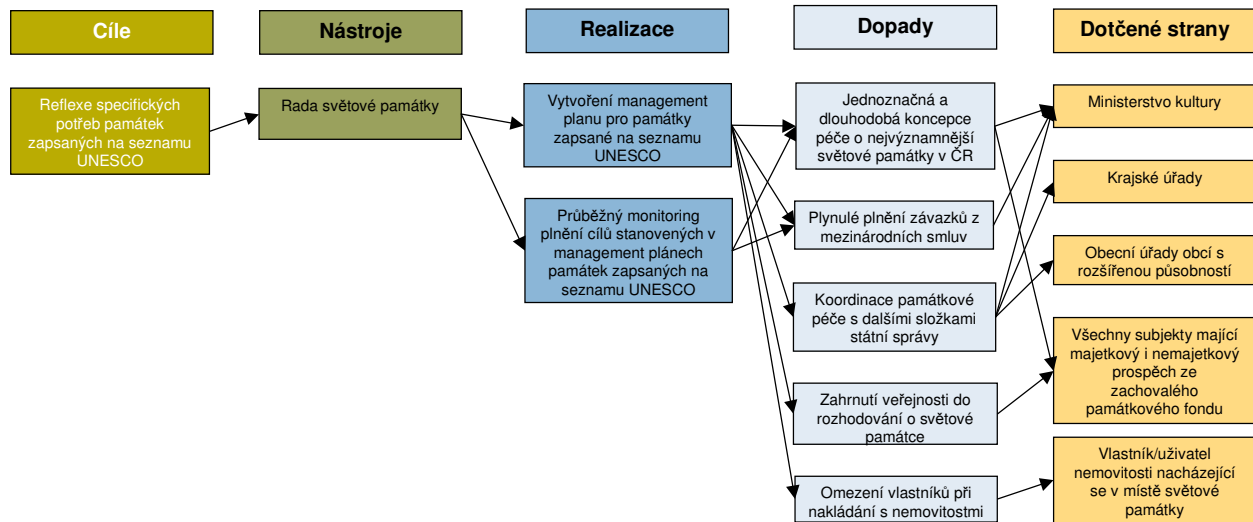
<b>Ušetřené náklady</b>	
<b>Státní správa</b>	
Náklady na dosavadní změny rozhodnutí	31 500
Náklady po změně režimu	1 750
<b>FO/PO</b>	
Náklady na dosavadní změny rozhodnutí	42 245
Náklady po změně režimu	1 050

- Dalším, obtížně vyčíslitelným, přínosem tohoto opatření bude předpokládané snížení škod způsobených archeology na základě špatně provedené práce. Tento fakt povede k lepšímu uchování hodnot památkového fondu pro veřejnost, opět může zvednout atraktivitu regionů pro turisty, zlepšit vnímání památkové péče širokou veřejností.

## D. Uchovávaní a ochrana památkového fondu



## D.1 Rada světové památky



**Cíl:** Reflexe specifických potřeb památek zapsaných na Seznamu světového dědictví

**Analýza problému:** V současné době je na Seznamu světového dědictví (UNESCO) zapsáno 12 českých památek. Potřeba ustanovit Radu světové památky, která by schvalovala řídicí koncepci světové památky, a obligatorní vypracovávání plánů ochrany světové památky plyne zejména z požadavků UNESCO na zajištění ochrany světové památky v rámci územního plánování.

Zápis památky do Seznamu světového dědictví je nejen poctou, ale má i nemalý ekonomický význam neboť zvyšuje povědomí světové veřejnosti o dané památce a tím i turistický ruch. Právě přínosy z turismu kompenzují zvýšené náklady na uchování světové památky ve stavu odpovídajícím požadavkům UNESCO.

Péče o světové památky je v současnosti rozdělena mezi větší počet různých státních organizací i dobrovolných spolků. Při UNESCO v Paříži působí stálá mise v čele s velvyslancem Petrem Janyskou, dále Česká Komise pro UNESCO v čele s Helenou Illnerovou zřízená Ministerstvem zahraničních věcí ČR. Obecným orgánem státní správy na úseku památkové péče je odbor památkové péče Ministerstva kultury ČR a jemu podřízený Národní památkový ústav. Sestavováním řídicích koncepcí (u památek zapsaných na Seznam UNESCO v roce 1992) se zabývají orgány měst, na jejichž území se daná památka nachází. V oblasti péče o světové památky a jejich managementu působí také dobrovolný svazek měst a obcí pod označením České dědictví UNESCO a také řada nevládních organizací a občanských sdružení.

Vzhledem ke striktním podmínkám, které platí pro památky zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO, je třeba, aby bylo nakládání s nimi, jakož i územní plánování v obcích, na jejichž území se světová památka nachází, upraveno jasnou dlouhodobou koncepcí. Stejně je však zřejmé, že za současné situace, kdy se managementem světových památek zabývá částečně hned několik institucí, je z dlouhodobého hlediska velmi nesnadné jakoukoliv ucelenou koncepci jednotlivých světových památek vytvořit. Světové památky vyžadují komplexní a stabilní plány rozvoje proto, aby vhodně



vybalancovaly zájem na co největším využití potenciálu světových památek s péčí o to, aby využíváním pro turismus, kulturní akce aj. světové památky netrpěly a nedocházelo ke zhoršení jejich stavu. Takové plány je třeba vytvářet v rámci široké spolupráce mezi všemi zainteresovanými subjekty, za jejich vytváření však musí být zodpovědná jedna konkrétní určená instituce, aby nedocházelo ke vzniku vzájemně rozporných koncepcí rozvoje světových památek. Pravidelně korigovaná dlouhodobá řídicí koncepce světových památek by zároveň měla zajistit, že Česká republika bude plnit závazky vyplývající z Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

### Varianty:

- Varianta 0 – problematiku neupravovat
- Varianta 1 – Ministerstvo kultury ČR zřídí Radu světové památky, která bude projednávat, schvalovat a měnit řídicí koncepci světové památky, periodicky vypracovávat zprávu o plnění řídicí koncepce a schvalovat pravidelné zprávy o stavu světové památky; Rada světové památky se bude skládat ze zástupců hlavních zainteresovaných subjektů – zástupců úřadů památkové péče, zástupců krajů a obcí (na jejichž území se nachází světová památka), nejvýznamnějších vlastníků věcí, které tvoří světovou památku, nejvýznamnějších podnikatelů konajících svou podnikatelskou činnost na území světové památky a zástupců odborných a vědeckých organizací; Rada světové památky bude navenek zastupována předsedou, kterého zvolí členové Rady.
- Varianta 2 – z existujících organizací zabývajících se světovými památkami se vybere jedna konkrétní (například Česká Komise pro UNESCO), a ta bude pověřena vytvářením řídicích koncepcí jednotlivých světových památek a dohledem nad jejich plněním. Vzhledem k novým kompetencím bude třeba personální a finanční posílení dané organizace; organizace bude sama ve své kompetenci zodpovědná za konzultování řídicí koncepce se zainteresovanými subjekty.

### Vyhodnocení nákladů a přínosů:

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Kraje a obce - turismus	***	Stát - zřízení nové instituce	***
	Kraje a obce - jasná koncepce rozvoje	****	Stát - náklady na řídicí koncepci	****
	Podnikatelé - turismus	***	Organizace zabývající se péčí o světové	
	Veřejnost - zachování světové památky	***	památky - méně kompetencí	**
	Nejvýznamnější subjekty na území		Kraje a obce - reprezentace v Radě	*
	světové památky - podíl na rozhodování	**		
	Odborné organizace památkové péče	****		
	Stát - jednotná koncepce plnění závazků z Úmluvy UNESCO	****		
2	Kraje a obce - turismus	***	Stát - zvýšené náklady vybrané organizace	**
	Kraje a obce - jasná koncepce rozvoje	****	Vybraná organizace - to, co neuhradí stát	*
	Podnikatelé - turismus	***	Kraje a obce - reprezentace ve vybrané	
	Veřejnost - zachování světové památky	***	organizaci	*
	Odborné organizace památkové péče	****	Organizace zabývající se péčí o světové	

Stát - jednotná koncepce plnění závazků		památky - méně kompetencí	**
z Úmluvy UNESCO	****	Subjekty na území světové památky - bez	
Vybraná organizace - více kompetencí	***	jasného podílu na rozhodování	**
		Stát - možné náklady vyjednávání o tom,	
		kteřá organizace bude vybraná	****

### Výpočet vybrané Varianty 1:

Varianta 1, která se jeví jako dle výše uvedeného ohodnocení nákladů a přínosů jako vhodnější je charakterizována několika typy nákladů, které se liší v závislosti na charakteristice světové památky. Světové památky se dají podle svého charakteru a velikosti rozdělit na tři základní skupiny:

#### *Historická centra*

Charakteristika: Jde o centra větších měst (s výjimkou Holašovic), součástí světové památky je řada domů, které jsou ve vlastnictví soukromých osob; na území se nachází řada provozoven podnikatelů, nájemní byty atd.; z center historických měst není možné vyloučit návštěvníky. Jde o památky větší rozlohy, vzhledem k historickému charakteru může být turismus omezen infrastrukturou center, kapacitou parkovišť, zájmy místních obyvatel (přehlcení center turisty znepríjemňuje život starousedlíkům atd.), podnikatelů aj.; vzhledem k větší rozloze těchto památek turisté častěji zůstanou přes noc.

Řídící koncepce: Vytvoření funkční řídicí koncepce pro historická centra je složitý a časově náročný proces zejména vzhledem k rozloze, členitosti a „živosti“ těchto světových památek; nutné jsou komplexní konzultace s orgány měst i se zástupci zainteresovaných skupin, protože jejich pochopení a souhlas s řídicí koncepcí je esenciální pro fungování; zásadní je zejména transparentnost sestavování řídicí koncepce a proces konzultací, protože v případě těchto největších světových památek v ČR se jedná o nakládání s velkými objemy peněz a hrozí nebezpečí korupčního jednání nebo podezření z korupčního jednání.

#### *Zámecké areály*

Jedná se o rozlehlejší budovy a soubory budov s možností vyloučit návštěvníky; na samotném území památky je jen několik málo podnikatelských subjektů (pokud vůbec nějaké), v památce nikdo nebydlí; součástí těchto památek je obvykle velký počet movitých památek, které slouží jako vybavení nemovitých objektů či jako muzejní expozice. Sestavování řídicí koncepce této skupiny světových památek by nemělo být finančně tak náročné jako u historických center. Zámky a zámecké areály už vesměs mají v určité míře zpracovanou koncepci svého rozvoje a údržby, nejnákladnějším a nejdůležitějším bodem řídicí koncepce by tedy bylo navázat existující koncepcí řízení objektu samotného na potřeby rozvoje turismu v okolí (tj. prokonzultovat marketingové strategie s podnikatelskými subjekty, vyřešit potřeby týkající se infrastruktury, zkonzultovat možné konání různých kulturních a jiných akcí v objektu světové památky s místními obyvateli).

#### *Jednotlivosti*

Do poslední skupiny světových památek se řadí jednotlivě zapsané památky menšího rozsahu – konkrétně Vila Tugendhat a Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci. Základem koncepce těchto památek

je provázání jejich marketingu s propagací dalších, nezapsaných památek v dané lokalitě, management památky samotné je jednodušší záležitost (ve srovnání s historickými centry a zámeckými areály).

Kalkulace nákladů na předpokládanou novou úpravu péče o světové památky dle Varianty 1 pak s sebou nese dva typy nákladů – náklady vytvoření a revidování řídicích koncepcí jednotlivých světových památek a náklady vytvoření a fungování rad světových památek.

### **Základní kroky vytváření řídicí koncepce:**

1. Náklady na výběrové řízení na veřejnou zakázku „Zpracování řídicí koncepce světové památky“ – dvě části – marketingový plán a technický plán údržby a rozvoje
  2. Jednotlivé kroky procesu marketingového managementu světové památky<sup>2</sup> (včetně metod provázání marketingu s řídicími koncepcemi ostatních světových památek, spolupráce s podnikatelským sektorem a obyvateli města atd.)
- Celý proces marketingového managementu začíná tvorbou vize rozvoje cestovního ruchu v destinaci.
  - Důležitou částí tohoto procesu je část analytická. Její součástí je analýza prostředí, analýza spotřebitelských trhů, identifikace tržních segmentů, analýza „nákupního rozhodovacího procesu“ hostů i analýza konkurence a přístupu hostitelské populace k cestovnímu ruchu. Velmi často se využívá analýzy SWOT, která analyzuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby a vytváří účinný základ pro tvorbu cílů i volbu strategií naplnění cílů.
  - Na analytickou část navazuje formulace cílů. Zde je nutno dodržovat zásady tvorby cílů, a to: cíle musí být jasné, reálné, časově omezené, sladěné, hierarchicky uspořádané a kvantifikovatelné.
  - K naplnění cílů lze volit různé strategie. Vzhledem k velké konkurenci mezi destinacemi je nutné podrobně rozpracovat strategii odlišení nabídky destinace od nabídky konkurentů. Tato strategie odlišení obsahuje dílčí strategie, např. odlišení produktů, odlišení image atd.
  - Výsledkem volby strategie je zpracování strategického plánu. Tvorba strategického plánu je kreativní proces, který vyžaduje zapojení širokého okruhu lidí. Realizace strategického plánu je konkrétní manažerský úkol.
  - Strategické plány jsou podrobněji rozpracovány do konkrétních plánů, jež mají různou délku trvání, obsahují různé množství jednotlivých kroků, které musí být uskutečněny v přesně stanoveném sledu, v předem stanoveném čase, s konkrétní odpovědností a podléhají neustálé kontrole. V úvahu je nutné brát i neustálé změny prostředí.
  - Důležitou součástí marketingového managementu je rozpracování marketingového mixu. Marketingový mix destinace cestovního ruchu obsahuje základní čtyři prvky, tzv. 4P Product – produkt, Price – cenu, Place – distribuci, Promotion – marketingovou komunikaci a je doplněn

---

<sup>2</sup> Převzato z [www.cestovnuruch.cz](http://www.cestovnuruch.cz)

o další P, z nichž nejvýznamnější jsou Packaging – tvorba nabídky služeb, People – lidé, Partnership – spolupráce, Programming – tvorba programů.

3. Zpracování technické řídicí koncepce (jejímž rámcem jsou požadavky UNESCO na technický stav zapsané památky a právní předpisy), včetně propojení na infrastrukturu v dané lokalitě atd.
  - Analýza výchozího stavu světové památky – vytvoření seznamu movitých a nemovitých součástí a jejich charakteristik
  - Identifikace problémů – poškození, vlastnické spory atd.
  - Vytvoření časových harmonogramů nutných rekonstrukcí a vyčíslení jejich nákladů
  - Identifikace příležitostí k rozvoji movitých a nemovitých součástí světové památky
  - Vytvoření alternativních rozvojových strategií a vyčíslení jejich nákladů
  - Součástí je i plán ochrany světové památky a plán postavení světové památky v rámci územního plánování

Odhad nákladů pro jednotlivé světové památky (resp. skupiny světových památek) se liší v odhadovaném počtu člověkohodin na jednotlivé etapy vytváření řídicí koncepce v závislosti na výše popsanou členitost a rozsah jednotlivých světových památek. V praxi bude také třeba zohlednit několik dalších faktorů, které budou ovlivňovat náklady na vytvoření řídicích koncepcí pro jednotlivé památky. Jedná se zejména o dostupnost dat relevantních pro vypracování řídicí koncepce světové památky a o existenci historických plánů ochrany a koncepcí rozvoje světové památky (vypracovaných například příslušnou samosprávou aj.). Dostupnost dat – například o struktuře návštěvníků světové památky v posledních letech, o výrobcích a službách přímo či nepřímo propojených s existencí světové památky v určité lokalitě (hotely, obchody se suvenýry, taxislužby, restaurace aj.) a vývoji jejich cen, poptávky po nich atd. – silně ovlivňuje časovou náročnost vypracovávání řídicí koncepce a tím i celkové náklady. Analogicky taktéž existence (či neexistence) určitých dílčích a dostupných řídicích koncepcí světové památky z minulých let může přispět ke snížení (resp. zvýšení) celkových nákladů na vypracování nové řídicí koncepce světové památky. Posledním faktorem, který bude zejména při prvním vytváření řídicích koncepcí světových památek ovlivňovat celkové náklady, je fakt, že se jedná o nový institut a je pravděpodobné, že společnosti ucházející se o tuto zakázku nebudou schopny řádně odhadnout své náklady a jejich první nabídky budou pravděpodobně nadhodnocené. Cenové nabídky na vypracování řídicích koncepcí jsou ukazatel, který by bylo vhodné sledovat v rámci přezkumu účinnosti navrhovaného zákona o památkové péči a průběžně je porovnávat s náklady, které vznikaly magistrátům, správním orgánům aj. v době, kdy si plány ochrany, propagace a řízení světové památky musely vypracovávat samy.

Skupina památek	Marketingový management plan	Technický management plan
Historická centra	500 000 – 2 000 000	500 000 – 1 500 000
Zámecké areály	100 000 – 350 000	100 000 – 350 000
Jednotlivosti	100 000 – 250 000	10 000 – 50 000

Zdroj: EEIP, a.s. – kalkulace průměrné ceny dle ceníků společností zabývajících se poradenstvím v oblasti marketingu a managementu (marketingový management plán), kalkulace na základě internetových ceníků společností působících v oblasti regulace, plánování a konzultace s OPP MK ČR

## Náklady na vytvoření Rad světových památek:

Náklady na vytvoření Rad světových památek se budou sestávat pouze z provozních nákladů, neboť se předpokládá, že funkce v Radě bude čestná. Jednotlivé složky provozních nákladů jsou pronájem zasedací místnosti, cestovné (tam, kde nebude hrazeno v rámci zaměstnaneckého vztahu), občerstvení a další výdaje (tisk, telefonické hovory aj.). Očekává se, že počet členů Rad se bude pohybovat v rozmezí 5 až 11 členů – dle charakteru světové památky. Rada by měla zasedat jednou ročně ke schválení zprávy o stavu světové památky a o plnění závazků stanovených v řídicích koncepcích a třikrát ročně v době schvalování řídicích koncepcí. Provozní náklady jsou vyčísleny příkladmo, v praxi bude nepochybně záležet na tom, zda bude možné některé náklady snížit součinností s některým orgánem státní správy či samosprávy (např. pokud by některý krajský úřad poskytl bezplatně prostory pro zasedání Rady atd.).

Skupina památek	Zasedací prostory	Cestovné	Ostatní výdaje	Celkem na skupinu
Historická centra	2 000 – 5 000	0 - 500	550 – 4 000	15 300 – 57 000
Zámecké areály	1 000 – 3 500	0 – 500	400 – 3 000	4 200 – 21 000
Jednotlivosti	1 000 – 2 500	0 – 500	250 – 2 000	2 500 – 10 000
Celkem (na 1 zasedání)	17 000 – 45 500	0 – 25 000	5 000 – 37 000	22 000 – 88 000

Přehled nákladů na další tři roky – v prvním roce zahrnuje vypracování a schválení řídicích koncepcí (management plán) pro všechny světové památky.

Rok	Náklady celkem
1	3 566 000 – 13 616 000
2	22 000 – 88 000
3	22 000 – 88 000

## Přínosy zavedení Rady světové památky:

- Zápis památky na Seznam kulturního dědictví UNESCO je prestižní záležitostí a významnou reklamou pro danou památku i pro celou Českou republiku. Rada světové památky a jí schvalovaná řídicí koncepce přispěje k tomu, že se Česká republika nebude muset obávat vyškrtnutí některé české památky z tohoto Seznamu v důsledku špatné či nesystematické péče.
- Vytvoření dlouhodobé a stabilní řídicí koncepce jednotlivých světových památek na základě konzultací se všemi zainteresovanými stranami (kraje, obce, Ministerstvo kultury, podnikatelé aj.), jejímž přínosem bude zejména větší transparentnost nakládání se světovou památkou, sladění marketingových a propagačních strategií jednotlivých zainteresovaných stran a zohlednění specifických potřeb péče o světovou památku v plánování jednotlivých zainteresovaných stran.
- Rada světové památky svou činností přispěje k vytvoření platformy pro diskusi zainteresovaných stran a povede k lepšímu pochopení potřeb péče o světovou památku.
- Rada světové památky prostřednictvím management plánů a pravidelných zpráv o stavu světové památky nastaví efektivní pravidla pro využívání a rozvoj světové památky v souladu se zásadami UNESCO.
- Rada světové památky zajistí kvalitní propagaci a marketing světové památky, který bude ku prospěchu zainteresovaným podnikatelským i nepodnikatelským subjektům.

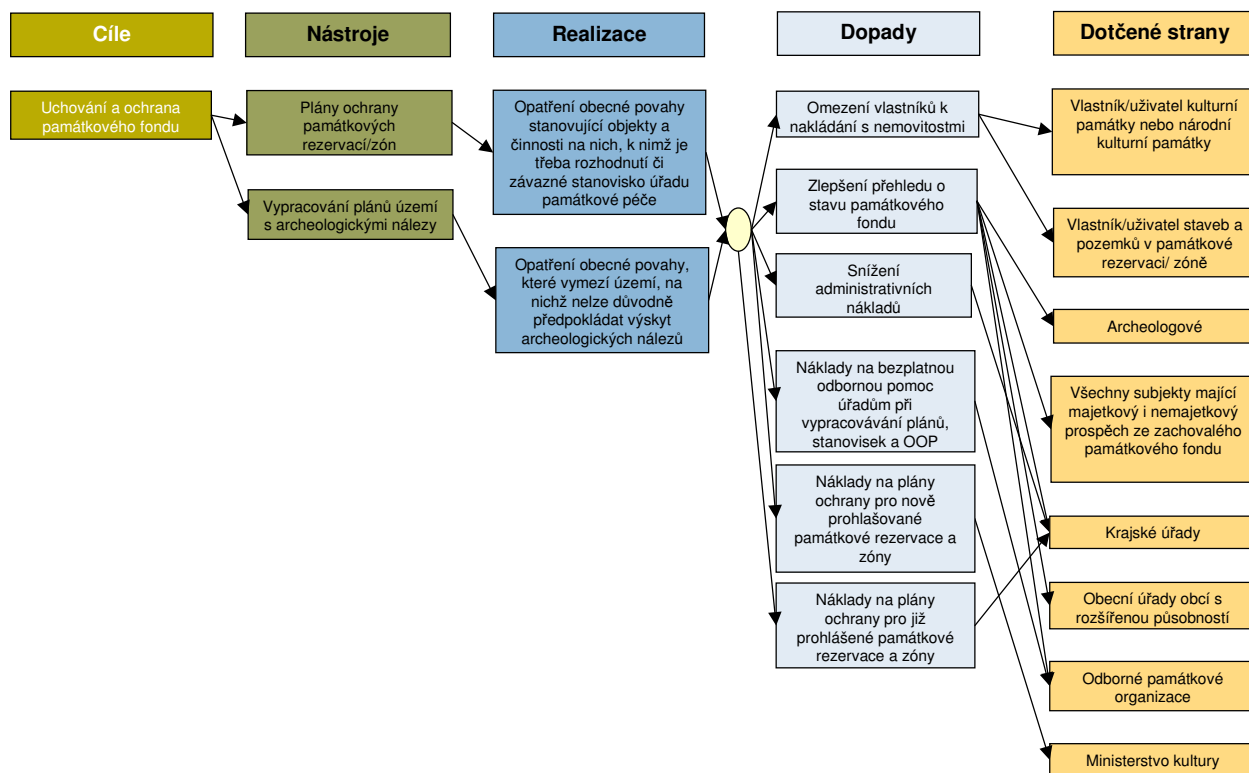
- Rada světové památky bude prostřednictvím management plánů a pravidelných zpráv o stavu světové památky jasně a konstruktivně komunikovat záměry rozvoje světové památky všem zainteresovaným stranám i mezinárodní organizaci UNESCO.
- Kvalitní a dlouhodobý management plán světové památky povede k dalšímu rozvoji turismu a k navazujícímu rozvoji regionů, na jejichž území se světová památky nachází (zejm. vytváření pracovních míst v pohostinství a jiných službách, zvýšení návštěvnosti i dalších památek v regionu aj.).

Památká	Rok zápisu	Popis
Historické centrum Prahy	1992	Praha je nejvýznamnější městskou památkovou rezervací u nás. Historické jádro o rozloze 866 hektarů zahrnuje unikátní urbanistický celek Pražského hradu a Hradčan, Malé Strany včetně Karlova mostu, Starého Města s Josefovem (dochovaná část bývalého Židovského Města), Nového Města, Vyšehradu i jejich jednotlivé památky. Rozsáhle založené Nové Město v návaznosti na pozdější přestavby v nových stavebních slozích svědčí o umělecko-společenském a kulturním vlivu Prahy od středověku do současnosti.
Historické centrum Telče	1992	Historické jádro města, uzavřené rybníky s branami, si udrželo po celá staletí svou osobitou tvář z časů Zachariáše z Hradce. Předně je to původní královská vodní tvrz z 13. století, založená na křižovatce obchodních cest, která získala, spolu s historickým jádrem města, svou dnešní podobu díky přestavbě ze 16. století. Rozsáhlý renesanční zámecký komplex pochází z dílny architekta B. Maggiho z Arogna. K zámku ještě přiléhá zajímavě dispozičně řešená zahrada s parkem. V bývalém purkrabství je dnes muzeum s etnografickými sbírkami a expozicí o historii města. Kromě zámku patří mezi nejvýznačnější telčské památky také náměstí s unikátním nenarušeným komplexem historických domů v renesančním a barokním stylu. Podloubí a průčelí těchto domů byla v dřívější většině stavěna podle jednotného plánu.
Historické centrum Českého Krumlova	1992	Nad meandry řeky Vltavy se vyvinul jedinečný soubor městské zástavby, především ze 16. století, spolu s rozsáhlým areálem hradu a zámku, který je po Pražském hradu druhým největším zámeckým komplexem České republiky. Historické sídlo rodu Rožmberků zahrnuje řadu zámeckých budov, slavný maškarní sál, unikátní, nedávno zpřístupněné barokní divadlo, zámeckou zahradu s rokokovou fontánou a letohrádek Bellarie s otáčivým hledištěm - dějiště sezonních divadelních představení. Výraznou dominantou města je chrám sv. Víta, cenné dílo jihočeské gotiky.
Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře	1994	Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého byl založen počátkem 18. století. Je jedním z nejlepších projektů architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla (1677-1723) a zároveň nejoriginálnějším příkladem takzvané barokní gotiky. Kostel obklopuje ambit, který je s centrální stavbou kompozičně propojen.
Historické centrum Kutné Hory a katedrála sv. Barbory	1995	Historické jádro Kutné Hory s pozdně gotickým chrámem svaté Barbory a kostelem Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci představuje jedinečně dochovanou středověkou urbanistickou strukturu s řadou gotických, renesančních a barokních domů. K dalším významným památkám patří také Vlašský dvůr, pozdně gotický měšťanský Kamenný dům, kostel sv. Jakuba, Jezuitská kolej nebo klášter řádu sv. Voršily.

Lednicko-valtický areál	1996	Nepravidelný tvar území Lednicko-valtického areálu o rozloze bezmála 300 km <sup>2</sup> hraničí na jihu s Rakouskem, na západě s oblastí Pálava, na severu a na východě tvoří volnou hranici areálu řeka Dyje. Jeho úpravy vycházely ze zvyklostí uplatňovaných v anglických parcích. Proto se tu potkává barokní architektura s novogoticky upravenou budovou zámku a drobnými stavbami v romantickém stylu (Skleník, Lovecký zámek, Minaret, Apollonův chrám, Rybniční zámek, Nový dvůr, Hraniční zámek, Chrám Tří Grácií, Janův hrad, Obelisk a Rendes-vous).
Obec Holašovice	1998	Na Seznam UNESCO byl zapsán téměř zcela dochovaný středověký systém obytných domů a sýpek. Ty jsou propojeny ohradními zdmi s brankami a klenutými vjezdy do prostoru návsi (tzv. lidové nebo selské baroko). Komplex uvedený v Seznamu čítá 23 památkově chráněných usedlostí s celkem 120 budovami. Usedlosti jsou rozloženy po obvodu rozlehlé obdélníkové návsi (210x70 m).
Zahrady a zámek v Kroměříži	1998	Vznik a vývoj zámku je nerozlučně spjat s historií olomouckého biskupství, arcibiskupství a poddanské obce olomouckých biskupů. Interiéry zámku jsou bohatě zdobeny a vybaveny množstvím původního dobového zařízení. Za povšimnutí stojí Trůnní, Sněmovní a Manský sál, Lovecká síň, Carský salon, stará knihovna a letní byt. Takzvaná Podzámekká zahrada byla původně jakousi zásobní zelinářskou a květinovou zahradou. V průběhu 17. století byla přeměněna na barokní zahradu a stala se jakýmsi plynulým pokračováním zámku. Devatenácté století proměnilo tuto zahradu na stylový krajinářský park o rozloze 64 hektarů.
Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci	2000	Budování morových sloupů odstartoval Tridentický koncil, který tak dal období baroka jeden z výrazných rysů. Vzorem byl sloup na Piazza Santa Maria Maggiore v Římě, vztyčený roku 1614. Dobou svého vzniku v letech 1716 - 1754 patří olomoucký monument až k posledním příkladům této módní vlny. Ale svou výtvarnou koncepcí, bohatstvím figurální výzdoby a konečně i rozměry a výškou (35 m) se od všech podobných památek výrazně odlišuje.
Vila Tugendhat	2001	Funkcionalistická stavba německého architekta Ludwiga Mies van der Rohe pochází z let 1929 - 30. Jedná se o jedno z významných děl moderní světové architektury. Původní majitelé dům obývali do r. 1938. Od r. 1980 je vila v majetku města Brna. Jednoprostorový bezchodbový dům je příkladem nového pojetí interiéru. Ústřední prostor vily je dělen pouze náznakovými kulisovými stěnami.

Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči	2003	Původně byla bazilika sv. Prokopa zasvěcena Panně Marii, ale kvůli celkové devastaci během mnoha válek byl objekt více jak 200 let užíván výhradně ke světským účelům. Po obnově byla bazilika zasvěcena sv. Prokopovi a opět využívána církví. K nejcennějším částem baziliky patří krypta s původní, více než 700 let starou výdřevou stropu. Třebíč kdysi patřila k významným střediskům židovské kultury na Moravě a unikátně zachovaná židovská čtvrť je němým svědectvím soužití Židů a křesťanů. Židovská čtvrť s hustou zástavbou zahrnuje více jak 120 obytných domů, které doplňují objekty bývalých židovských institucí - radnice, školy, rabinátu a chudobince. Zadní synagoga navíc nabízí ve své expozici dobové informace o historii židovské čtvrti. Původní židovský hřbitov byl v 17. století přemístěn na severní svah kopce Hrádek, kde je dnes k vidění kolem 3 000 kamenných náhrobků, z nichž nejstarší pochází z roku 1631. Součástí hřbitova je také obřadní síň z roku 1903 s unikátně dochovaným interiérem.
---	------	--

## D.2 Plány ochrany PR a PZ, plány území s archeologickými nálezy



**Cíl:** Uchování a ochrana památkového fondu

**Současný stav:** Současná právní úprava pojem plán ochrany památkových rezervací a zón nedefinuje.

Co se týče plánů území s archeologickými nálezy, zákon stanoví, že kraj může vydat v dohodě s Ministerstvem kultury ČR nařízením kraje plán území s archeologickými nálezy v kraji nebo ve



vymezené části kraje, ve kterém se vyznačí území, na nichž se vyskytují nebo se mohou odůvodněně vyskytovat archeologické nálezy, a který slouží pro zabezpečení archeologického dědictví. Plán území s archeologickými nálezy lze vydat na dobu nejdéle 20 let. Plán území s archeologickými nálezy lze změnit, pokud se významně změnila vědecké poznatky o archeologických nálezech a jejich výskytu v území. Pro vydání změny plánu území s archeologickými nálezy se použije odstavec 1 obdobně. V současné době nebyl žádný takový plán vydán.

**Analýza problému:** V současné době se ochrana památkových rezervací a památkových zón děje zejména prostřednictvím individuálních správních rozhodnutí v konkrétních případech. Tento systém je však netransparentní, časově a finančně nákladný a často ústí v různá rozhodnutí v analogických případech, což je v rozporu se správním řádem i s ústavními principy. Vzhledem k tomu, že cílem památkové péče je uchování a ochrana památkového fondu (ať už se jedná o památkové rezervace, památkové zóny nebo archeologické nálezy), je třeba, aby zákon o památkové péči zakotvil méně nákladný, avšak dostatečně účinný koncepční nástroj k ochraně památkového fondu. Tímto nástrojem se – vzhledem k inovacím zavedeným novým správním řádem 500/2004 Sb. – optimálně může stát opatření obecné povahy (§171 a násl. správního řádu), kterým se dají uložit určitá konkrétní omezení a povinnosti neurčenému širokému okruhu adresátů, a je tak vhodný právě pro vytváření plánů ochrany, ochranných pásem a jiných opatření směřovaných k velkému počtu subjektů. Je zřejmé, že plány ochrany není nutné vytvářet tam, kde je péče o památkovou rezervaci, památkovou zónu či území s archeologickými nálezy vyhovující, bezproblémová a dlouhodobě udržitelná, proto by vydání nebo nevydání opatření obecné povahy mělo záviset na posouzení jeho potřeby v konkrétní lokalitě konkrétním krajským úřadem.

#### **Varianty řešení:**

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – krajské úřady v přenesené působnosti budou moci vydávat plány ochrany stávajících památkových rezervací a památkových zón, a to formou opatření obecné povahy. V plánu ochrany bude stanoveno, u jakých objektů a u jakých druhů prací na nich je vyloučena povinnost vyžádat si rozhodnutí či závazné stanovisko orgánu památkové péče. Krajské úřady v přenesené působnosti budou moci vydat plán území s archeologickými nálezy, a to ve formě opatření obecné povahy. Vymezení bude provedeno negativně. Plány ochrany nově vyhlášených památkových rezervací a památkových zón bude vydávat Ministerstvo kultury ČR, neboť v těchto případech bude mít dostatek podkladů z procesu jejich prohlášení. Aktualizace a změny těchto plánů již budou věcí krajských úřadů.
3. Varianta 2 – krajské úřady v přenesené působnosti budou moci vydávat plány ochrany památkových rezervací a památkových zón, a to formou opatření obecné povahy. V plánu ochrany bude stanoveno, u jakých objektů a u jakých druhů prací na nich je povinnost vyžádat si rozhodnutí či závazné stanovisko orgánu památkové péče. Krajské úřady v přenesené působnosti budou moci vydat plán území s archeologickými nálezy, a to ve formě opatření obecné povahy. Vymezení bude provedeno pozitivně. Plány ochrany nově vyhlášených památkových rezervací a památkových zón bude vydávat Ministerstvo kultury ČR. Aktualizace a změny těchto plánů již budou věcí krajských úřadů.

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Vlastník/uživatel staveb a pozemků v památkové rezervaci/ zóně	***	Ministerstvo kultury	**
	Vlastníci pozemků označených za místo bez archeologických nálezů	****	Odborné organizace památkové péče	****
	Všechny subjekty mající majetkový i nemajetkový prospěch ze zachovalého památkového fondu	**	Vlastníci všech pozemků (s výjimkou těch, které budou opatřeny obecné povahy označeny za území bez archeol. nálezů)	****
	Archeologové	****	Vlastníci/uživatelé staveb a pozemků v památkové rezervaci/zóně/území s archeol. nálezů – sledování úřední desky	**
	Krajské úřady	**		
2	Vlastník/uživatel staveb a pozemků v památkové rezervaci/ zóně	***	Ministerstvo kultury	**
	Všechny subjekty mající majetkový i nemajetkový prospěch ze zachovalého památkového fondu	**	Odborné organizace památkové péče	****
	Archeologové	**	Vlastníci pozemků označených opatřením obecné povahy za území s archeol. nálezů	****
	Krajské úřady	*	Vlastníci/uživatelé staveb a pozemků v památkové rezervaci/zóně/území s archeol. nálezů	**
	Vlastníci pozemků neoznačených za místo archeologických nálezů	***	Nálezů – sledování úřední desky	**

### Výběr varianty:

Po vyhodnocení a porovnání přínosů a nákladů jednotlivých scénářů vychází jako nejméně nákladné a nejvýnosnější zavedení varianty č. 1. Podle této varianty by měl být zaveden institut plánu ochrany městských památkových rezervací a zón. Bude to v zásadě seznam negativně vymezených pravidel, který vydá kraj formou opatření obecné povahy v přenesené působnosti, a kde se stanoví, pro které domy, části rezervace nebo zóny si není třeba vyžádat předem závazné stanovisko. Pravidla hry budou vtělena přímo v tomto opatření obecné povahy. Tento krok velmi ulehčí situaci vlastníkům nemovitostí. Tento krok také výrazně sníží administrativní zátěž pro památkové úřady (jimiž se rozumí orgány památkové péče – obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady a Ministerstvo kultury). Zjednoduší se stavební řízení. Očekává se pokles počtu odvolání, zátěže pro Ministerstvo kultury a soudy, kam se majitelé nemovitostí v případě potřeby obracují. Poklesne i administrativní zátěž Národního památkového ústavu, díky čemuž se předpokládá posílení odbornosti jeho činností a vytvoření dostatečného prostoru pro tvorbu kvalitních podkladů. Varianta neukládá povinnost plán ochrany vydat (s výjimkou území, na nichž se nachází světová památka). Toto rozhodnutí závisí na krajském úřadu po projednání s Ministerstvem kultury. V souvislosti s přesunem agendy z Ministerstva kultury ČR na krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností dojde k přesunu nákladů, což však nebude znamenat vyšší nároky na státní rozpočet. Navíc je tento krok zcela v souladu se snahou Ministerstva kultury o decentralizaci některých aktivit, u kterých hraje nenahraditelnou roli znalost místních podmínek. Kvalita rozhodnutí učiněných na nižší úrovni blíže k subjektům a objektům, jichž se rozhodování týká, bývá v těchto případech výrazně vyšší, než pokud je rozhodovací pravomoc ponechána na centrálním orgánu, který již z podstaty věci nemůže být o lokálním prostředí stejně kvalitně informován. Nejeví se jako účelné svěřit vydávání plánů ochrany obecním úřadům obcí

s rozšířenou působností, a to s ohledem na možné střety zájmů, když řada památkových rezervací a zón je přímo na území obce s rozšířenou působností. Zároveň při vydávání plánů ochrany na úrovni krajských úřadů bude zajištěna metodická jednotnost této činnosti.

Nová varianta navrhuje následující opatření. Krajské úřady v přenesené působnosti budou moci vydávat plány ochrany památkových rezervací a památkových zón, a to formou opatření obecné povahy podle části šesté správního řádu. V plánu ochrany bude stanoveno, u jakých objektů a u jakých druhů prací na nich je vyloučena povinnost vyžádat si rozhodnutí či závazné stanovisko orgánu památkové péče. Tím se zjednoduší výkon památkové péče v památkových rezervacích a zónách, sníží se administrativa i zátěž adresátů veřejné správy. V plánu ochrany bude možné například stanovit, že na konkrétním objektu nebudou podléhat posouzení orgánem památkové péče určité (konkrétně vyjmenované) zásahy. Základem pro zpracování plánu ochrany budou hodnoty konkrétní památkové rezervace či památkové zóny a to, jak se na těchto hodnotách podílí konkrétní objekty.

Popsaná výluka se nebude týkat kulturních památek a národních kulturních památek. Bližší obsahové náležitosti plánu ochrany bude stanovovat prováděcí vyhláška.

Při zpracovávání a vydávání plánů ochrany se bude krajský úřad opírat o bezplatnou odbornou pomoc odborné organizace památkové péče neboli Národního památkového ústavu. Vydat plán ochrany či plány ochrany bude oprávnění, nikoli povinnost (s výjimkou světových památek – viz níže).

Pro nově prohlašované památkové rezervace a zóny bude zpracovávat a vydávat plány ochrany Ministerstvo kultury ČR, které bude mít nezbytné podklady k dispozici již pro potřeby prohlášení památkové rezervace či zóny. Přitom se bude opírat o bezplatnou odbornou pomoc odborné organizace památkové péče. Aktualizace a změny těchto plánů ochrany bude provádět již krajský úřad.

Pro světové památky, které jsou památkovou rezervací nebo památkovou zónou, nebo na jejichž území se nachází světová památka, bude vydáván plán ochrany obligatorně.

Krajské úřady v přenesené působnosti budou moci vydat plán území s archeologickými nálezy, a to ve formě opatření obecné povahy. Vymezení bude provedeno negativně – bude určeno, na kterých územích nelze odůvodněně předpokládat výskyt archeologických nálezů (například povrchové doly či komunikace); ostatní území budou územími s archeologickými nálezy. Bližší obsahové náležitosti plánu území s archeologickými nálezy bude stanovovat prováděcí vyhláška. Při zpracovávání a vydávání plánů území s archeologickými nálezy se bude krajský úřad opírat o bezplatnou odbornou pomoc odborné organizace památkové péče neboli Národního památkového ústavu a případně Akademie věd České republiky. Vydat plán ochrany bude oprávnění, nikoli povinnost.

Varianta 1 předpokládá oproti variantě 2 vymezení území s archeologickými nálezy negativně – tj. opatření obecné povahy budou krajské úřady moci stanovit, která území nejsou územími s archeologickými nálezy (respektive, kde jde odůvodněně předpokládat, že se nebudou nacházet archeologické nálezy). Tato varianta je racionálnější než vymezení území s archeologickými nálezy pozitivně, zejména proto, že v mnoha případech není zřejmé, kde všude by se mohly archeologické nálezy nacházet a jak významné by mohly být.

## **Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:**

Náklady vybrané Varianty 1 se sestávají zejména z nákladů na vypracování plánů ochrany památkových rezervací a památkových zón a na jejich vydávání formou opatření obecné povahy ze strany krajských úřadů (respektive ze strany Ministerstva kultury ČR) u nově vyhlášených památkových rezervací a památkových zón a z nákladů oprávněných organizací, které budou povinny poskytovat krajským úřadům (respektive ministerstvu kultury) bezplatnou odbornou pomoc. Náklady opatření obecné povahy, kterým bude vyhlášováno území „bez archeologických nálezů“, budou spočívat zejména v nákladech vlastníků všech ostatních pozemků (tj. všech pozemků, které podle opatření obecné povahy nejsou pozemky „bez archeologických nálezů“) spojených s náklady a omezeními vyplývajícími ze záchranného archeologického výzkumu (včetně nákladů ušlé příležitosti, nákladů na vyjednávání s organizacemi oprávněnými k provedení záchranného archeologického výzkumu atd.). Za neekonomický náklad zavádění opatření obecné povahy lze povšechně považovat fakt, že zatímco ve správním řízení musí být osoby dotčené případným rozhodnutím vyzvány k účasti na tomto řízení individuálně (poštou, mailem), opatření obecné povahy se vyhláší vyhláškou na úřední desce, což může způsobit, že osoby, které nesledují úřední desku své obce průběžně, mohou zmeškat příležitost vyjádřit se k navrhovanému opatření. Opatření obecné povahy může ovšem působit z povahy věci vůči komukoliv, takže není možné komunikovat s jeho adresáty přímo.

Hlavními přínosy vybrané varianty jsou větší transparentnost, konzistence a právní jistota v systému ochrany památkových rezervací, památkových zón a území s archeologickými nálezy. Mimoto využití institutu opatření obecné povahy přinese významnou úsporu administrativních nákladů na straně orgánů státní správy i na straně podnikatelů. Opatření obecné povahy se doručuje vyhláškou, ušetří se proto náklady na zjišťování a obesílání účastníků a na vydávání velkého počtu individuálních rozhodnutí. Vlastníkům a uživatelům nemovitostí dotčených plány ochrany památkových rezervací a památkových zón budou ušetřeny náklady zavedením opatření obecné povahy tím, že budou osvobozeni od povinnosti žádat o povolení na některé úpravy, protože v plánu ochrany bude možné například stanovit, že na konkrétním objektu nebudou podléhat posouzení orgánem památkové péče určité (konkrétně vyjmenované) zásahy. Co se týče opatření obecné povahy týkajícího se území s archeologickými nálezy, přínosem jeho vyhlášení bude definitivní vyřešení sporů, zda v dané lokalitě je možnost výskytu archeologických nálezů nebo není, což opět přinese jistotu vlastníkům a uživatelům pozemků i správním orgánům.

### **Náklady na vydání opatření obecné povahy ve věci plánu ochrany památkové rezervace, památkové zóny nebo území s archeologickými nálezy:**

- Vypracování plánu ochrany památkové rezervace, památkové zóny

*Dají se očekávat náklady podobné nákladům regulačních plánů, jejichž celková výše bude vázaná na členitost a rozlohu památkové rezervace nebo památkové zóny a dostupnost dokumentů podobného druhu na příslušném úřadu. Cenové rozmezí včetně DPH by se dle expertních odhadů nákladů na vytvoření regulačních plánů mělo pohybovat mezi cca. 250 000 a 3 000 000 Kč.*

- Sestavení plánů území, na nichž je odůvodněné předpokládat, že se nenacházejí žádné archeologické nálezy

*Při odhadu nákladů na sestavení plánů území, na nichž je odůvodněné předpokládat, že se nenacházejí žádné archeologické nálezy, se dá očekávat, že budou součástí územního plánování a tedy náklady budou určitou částkou navyšovat náklady na vytváření územního plánu. Ceny územních plánů se dle expertních odhadů pohybují mezi 150 000 a 4 000 000 Kč, náklady na změnu či doplnění územního plánu se dle složitosti a rozlohy území pohybují mezi 10 000 a 250 000 Kč, což je racionální odhad i pro tento případ.*

- Vypracování návrhu opatření obecné povahy, jeho projednání s dotčenými orgány a jeho doručení vyhláškou na úřední desce
- Vypořádání včas podaných připomínek k opatření obecné povahy
- Případné rozhodování o námitkách vlastníků nemovitostí podaných včas ke správnímu orgánu dle §172 správního řádu

*Náklady na opatření obecné povahy a správní řízení s nimi souvisejícími se odhadují obtížně, vzhledem k tomu, že opatření obecné povahy je institut zavedený nově správním řádem 500/2004 Sb., který doposud v praxi nebyl příliš využíván. Náklady na vydání opatření obecné povahy navíc budou obsahově reflektovat specifický charakter území, jehož by se měla dotýkat, což se projeví zejména v nákladech vypracování posudků a stanovisek odborníků (v případě, kde nebude možno tyto posudky získat bezplatně od oprávněné organizace).*

Skupina nákladů na OOP	Správní úřady	FO/PO celkem	Celkem na skupinu
Posudky/předběžný průzkum	0 – 15 000	0 – 15 000	0 – 3 000
Návrh na OOP (vč. vyhlášení)	10 000	1 000 – 2 500	11 000 – 12 500
Námítky dle §172/5	0 – 80 000	0 – 100 000	0 – 100 000
Celkem	10 000 – 105 000	2 000 – 117 500	11 000 – 115 500

*Náklady spojené s vydáním opatření obecné povahy budou vesměs jednorázové, neboť ani námítkám samotným ani návrhům na přezkum rozhodnutí podle správního úřadu o námítkách se nepřiznává odkladný účinek, opatření obecné povahy se může změnit pouze pokud by přezkumný orgán dotčené rozhodnutí o námítkách zrušil. Vzhledem k tomu, že vydání opatření obecné povahy týkající se plánů ochrany památkové rezervace a památkové zóny, jakož i území s archeologickými nálezy, je zásadně právem nikoliv povinností orgánů státní správy (jedinou výjimkou jsou světové památky, pro něž se plány ochrany vytváří obligatorně), je rozptýl odhadovaných nákladů státní správy relativně široký, jak naznačuje následující tabulka.*

Počet OOP	Náklady správní úřady	Náklady FO/PO
11	110 000 – 1 155 000	22 000 – 1 292 500
290	2 900 000 – 30 450 000	580 000 – 34 075 000
580	5 820 000 – 61 110 000	1 164 000 – 68 385 000

- Náklady na případná přezkumná řízení ve věci souladu opatření obecné povahy s právními předpisy

*Je obtížné odhadnout, proti kolika rozhodnutím ve věci námitek proti opatření obecné povahy bude podán návrh na přezkum a kolika z těchto návrhů bude vyhověno, vzhledem k tomu, že s fungováním opatření obecné povahy v praxi není v současné době, jak již bylo zmíněno, ještě dostatek zkušeností. Odhadovaný interval nákladů je rozepsán v následující tabulce.*

Počet přezkumných řízení	Náklady správní úřady	Náklady FO/PO
0	0	0 – 50 000*
80	1 600 000	800 000
145	2 900 000	1 450 000

\* Jde o odhad nákladů, které fyzické a právnické osoby vynaloží na přípravu návrhů na přezkum, kterým nebude nadřízeným orgánem vyhověno.

- Náklady ušlé příležitosti kvůli omezení vlastnického práva plány ochrany památkové rezervace nebo památkové zóny
- Omezení vlastnického práva a náklady spojené se záchranným archeologickým výzkumem vzniklé v důsledku vyhlášení opatření obecné povahy negativně vymezující území s archeologickými nálezy

*Náklady ušlé příležitosti jsou velice konkrétně navázány na určitou situaci a individuálně určenou fyzickou či právnickou osobu a její činnost. Z tohoto důvodu není možné tyto náklady odhadnout ex ante a doporučujeme proto sledovat a vyhodnocovat je na základě podnětů z řad vlastníků průběžně během účinnosti normy.*

#### **Přínosy plánů ochrany památkové rezervace, památkové zóny a plánů území s archeologickými nálezy vydaných formou opatření obecné povahy:**

- Úspora nákladů na zjišťování a obesílání účastníků konkrétních správních řízení
- Úspora nákladů na odvolání proti konkrétním správním rozhodnutím (takovým, které bude nahrazeno opatřením obecné povahy)

*Řízení týkající se památkových rezervací, památkových zón a území s archeologickými nálezy jsou komplikovaná z hlediska zjišťování účastníků a jejich obesílání – často se může jednat až o řízení dle §144 správního řádu. Navíc, na rozdíl od opatření obecné povahy, mohou správní rozhodnutí ukládat povinnosti pouze konkrétním adresátům, což vede k velkému počtu správních řízení a významnému zatížení veřejné správy i dotčených fyzických a právnických osob. Konkrétní výše úspor nákladů nahrazením správních řízení opatřeními obecné povahy je jen obtížně vyčíslitelná – zejména v souvislosti s tím, že opatření obecné povahy je nový a doposud nepříliš uplatňovaný institut správního práva. Výhody zavedení opatření obecné povahy je v současnosti možné demonstrovat spíše příkladmo, jak vyplývá z následující tabulky a zároveň doporučit sledování úspor plynoucích ze zavedení opatření obecné povahy v rámci přezkumu účinnosti normy.*

Ukazatele	OOP (Kč)	Správní řízení (Kč)
Okruh dotčených osob	20	20
Z toho vlastníků nemovitostí	5	5
Počet konkrétních uložených zákazů	5	5
Náklady správních orgánů na vydání	45 000	18 000 * 20 = 360 000
Náklady správních orgánů na odvolání a rozklady	0	200 000
Náklady správních orgánů na přezkumná řízení	50 000	50 000
Náklady právních orgánů celkem	95 000	610 000
Odhadovaná úspora	+515 000	

Data v tomto ukázkovém příkladu jsou expertní odhady pro modelovou situaci.

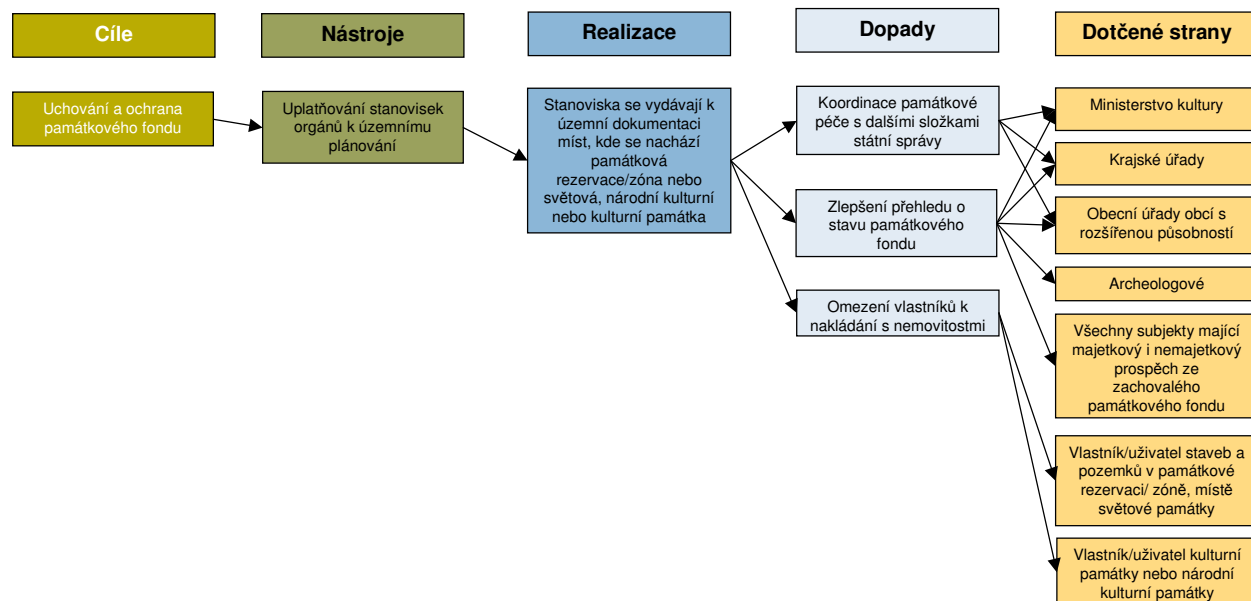
- Úspora nákladů na řešení sporů o tom, zda se v dané lokalitě má nebo nemá provádět záchranný archeologický výzkum

*Tyto náklady jsou opět jen obtížně vyčíslitelné, neboť tyto spory nebyly v minulosti kvantitativně vyhodnocovány, řada jich navíc probíhala formou soukromoprávních vyjednávání a jednání zcela mimoprávních. Z tohoto důvodu se doporučuje sledování úspor plynoucích ze zavedení opatření obecné povahy v rámci přezkumu účinnosti normy. Již nyní ex ante je však zřejmé, že zavedení opatření obecné povahy, které bude negativně vymezovat území s archeologickými nálezy vytvoří pro vlastníky nemovitostí i archeology jednoznačné právní prostředí, což je v souladu s principy právního státu a s požadavkem právní jistoty.*

- Zajištění dlouhodobé koncepce ochrany památkových rezervací a památkových zón
- Záchrana archeologických nálezů

*Dva posledně zmiňované přínosy jsou otázkou veřejného zájmu občanů České republiky na zachování a ochraně památkového fondu, který se přímo vyčíslit nedá. Jednoznačný zájem veřejnosti se však projevuje v rostoucí návštěvnosti muzeí, galerií a jiných památkových objektů.*

### D.3 Využití území – stanoviska k politice územního rozvoje a k územně plánovací dokumentaci



**Cíl:** Uchování a ochrana památkového fondu

**Současný stav:** V současnosti orgány památkové péče uplatňují stanoviska k politice územního rozvoje a k zásadám územního rozvoje, a dále i stanoviska k územně plánovací dokumentaci (což je územní plán, regulační plán, vymezení zastavěného území aj.) pro území, ve kterých je památková rezervace, památková zóna, ochranné pásmo nemovité kulturní památky nebo nemovitá věc nebo soubor nemovitých věcí zapsané na Seznamu světového dědictví, a ve vztahu k tomuto území uplatňuje stanovisko k vymezení zastavěného území. Kompetence jednotlivých orgánů památkové péče stanoví ve svém §26 odst. 2 písm. c), §28 odst. 2 písm. c) a § 29 odst. 2 písm. c) zákon o státní památkové péči.

V roce 2006 byl přijat nový stavební zákon 183/2006 Sb., který komplexně upravuje problematiku územního plánování v části třetí. Význam kulturního dědictví je zdůrazněn již v §18 odst. 4 a dále rozveden v §19 odst. 1 stavebního zákona. Tyto změny je třeba reflektovat i v památkovém zákoně.

**Analýza problému:** Územní plánování je upraveno především ve stavebním zákoně č. 183/2006 Sb. a jeho prováděcích předpisech. Je však třeba stanovit, který orgán památkové péče je dotčeným orgánem pro jednotlivé druhy územně plánovací dokumentace a pro jednotlivé prvky památkového fondu. Jako dělicí kritérium by se mohl uplatnit jednak druh územně plánovací dokumentace, k níž je vydáváno stanovisko dotčeného orgánu, jednak to, jaký chráněný statek se nachází v území řešeném konkrétní územně plánovací dokumentací.

Ministerstvo kultury ČR musí mít možnost uplatňovat stanovisko k nejzásadnějším dokumentům územního plánování jako jsou např. politika územního rozvoje, zásady územního rozvoje a územně plánovací dokumentace pro území, ve kterém se nacházejí památková rezervace nebo světová památka. Krajský úřad bude uplatňovat stanovisko k územně plánovací dokumentaci, nachází-li se v řešeném území památková zóna nebo nemovitá národní kulturní památka a není-li dána působnost Ministerstva kultury ČR. Obecní úřad obce uplatní své stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud se



v řešeném území nachází nemovitá kulturní památka nebo památkové ochranné pásmo, není-li dána působnost Ministerstva kultury ČR ani krajského úřadu.

V návaznosti na čl. 5 odst. 2 písm. a) Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (publikována pod č. 99/2000 Sb. m. s.) je třeba pro oblast územního plánování upravit systematické konzultace obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů s odbornou organizací památkové péče (v jejímž rámci budou institucionálně zajištěni tzv. „archeologové“ podle uvedené mezinárodní úmluvy) a případně i s Akademií věd České republiky.

Poskytovatelem údajů pro potřeby pořizování územně analytických podkladů podle stavebního zákona by pak měl být ten správní orgán, který v rámci své pravomoci o existenci takového údaje rozhodl či vymezil jej opatřením obecné povahy. U národních kulturních památek, památkových rezervací a světových památek by bylo poskytovatelem údajů Ministerstvo kultury.

### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – Ministerstvo kultury bude uplatňovat stanovisko k politice územního rozvoje, k zásadám územního rozvoje a k územně plánovací dokumentaci pro území, ve kterém se nacházejí památková rezervace nebo světová památka a též ke změnám územně plánovací dokumentace, pokud se budou týkat památkové rezervace nebo světové památky.

Krajský úřad bude uplatňovat stanovisko k územně plánovací dokumentaci a též ke změnám této územně plánovací dokumentace, nachází-li se v řešeném území památková zóna nebo nemovitá národní kulturní památka a není-li dána působnost Ministerstva kultury.

Obecní úřad obce bude uplatňovat své stanovisko k územně plánovací dokumentaci a ke změnám územně plánovací dokumentace, pokud se v řešeném území nachází nemovitá kulturní památka nebo památkové ochranné pásmo, není-li dána působnost Ministerstva kultury ani krajského úřadu.

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Orgány památkové péče – vyjasnění kompetencí	***	Orgány památkové péče – vypracování závazných stanovisek	*
	Orgány územního plánování – vyjasnění kompetencí	***	Orgány územního plánování – další stanoviska	*
	Všechny subjekty mající majetkový i nemajetkový prospěch ze zachování památkového fondu	***	Odborné organizace památkové péče – odborné poradenství pro státní správu	*
	Vlastník/uživatel staveb a pozemků			
	Jednoznačný územní plán	**		
	Organizace specializující se na vypracovávání územních plánů a koncepcí rozvoje	***		

## Výběr varianty:

Vzhledem k přijetí nového stavebního zákona 183/2006 Sb. i k dalším změnám ve správním právu (nový správní řád 500/2004 Sb., zákon o vyvlastnění 184/2006 Sb. aj.) je potřeba plně reflektovat tyto změny také v památkovém zákoně. Zachování současného stavu nejasných kompetencí orgánů památkové péče, pokud jde o změny územně plánovací dokumentace, by do budoucna mohlo způsobovat významné kompetenční spory a snižovat právní jistotu subjektů v procesu územního plánování. Z hlediska plnění závazků, které pro Českou republiku vyplývají z mezinárodní Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy, je důležité začlenit požadavky z ní vyplývající do památkového zákona.

## Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

Náklady vybrané varianty 1 mají dvě části. V první řadě se jedná o výpočet navýšení nákladů na rozšíření územně plánovací dokumentace, které se tato změna dotkne. Náklady na změnu či doplnění územního plánu se dle složitosti a rozlohy území pohybují mezi cca. 10 000 a 250 000 Kč a není jasné, kolika dokumentů se bude po účinnosti nového památkového zákona tato změna týkat a v jakém rozsahu. Z tohoto důvodu náklady na rozšíření územně plánovacích dokumentů vyčíslíme ex ante za pomoci parametru P, který označuje počet územně plánovacích dokumentů, které v důsledku této změny čeká rozšíření a v přezkumu účinnosti tohoto zákona bude tento ukazatel průběžně sledován a vyhodnocován v čase. Je třeba také připomenout, že začleňování zájmů na ochraně a rozvoji památkového fondu do územního plánování není novinkou, nový památkový zákon pouze upřesňuje kompetence jednotlivých orgánů. Náklady této úpravy na cenu územně plánovací dokumentace se tedy dají očekávat relativně nízké.

Dalším druhem nákladů spojených s uplatňováním stanovisek orgánů památkové péče k územně plánovacím dokumentům, jsou náklady na vydání stanoviska obecně. O kolik fakticky vzroste počet stanovisek vydávaných jednotlivými orgány památkové péče je ex ante obtížné odhadnout, protože již dnes vydávají zejména krajské úřady velký počet vyjádření a stanovisek dle §28 odst. 2 písm. c) zákona o státní památkové péči (mezi 70 až 260 dle velikosti kraje a formálnosti stanoviska či vyjádření). Proto je počet závazných stanovisek vydaných v důsledku této úpravy opět vyjádřen parametrem P a počítá se s průběžným sledováním tohoto ukazatele v rámci přezkumu účinnosti.

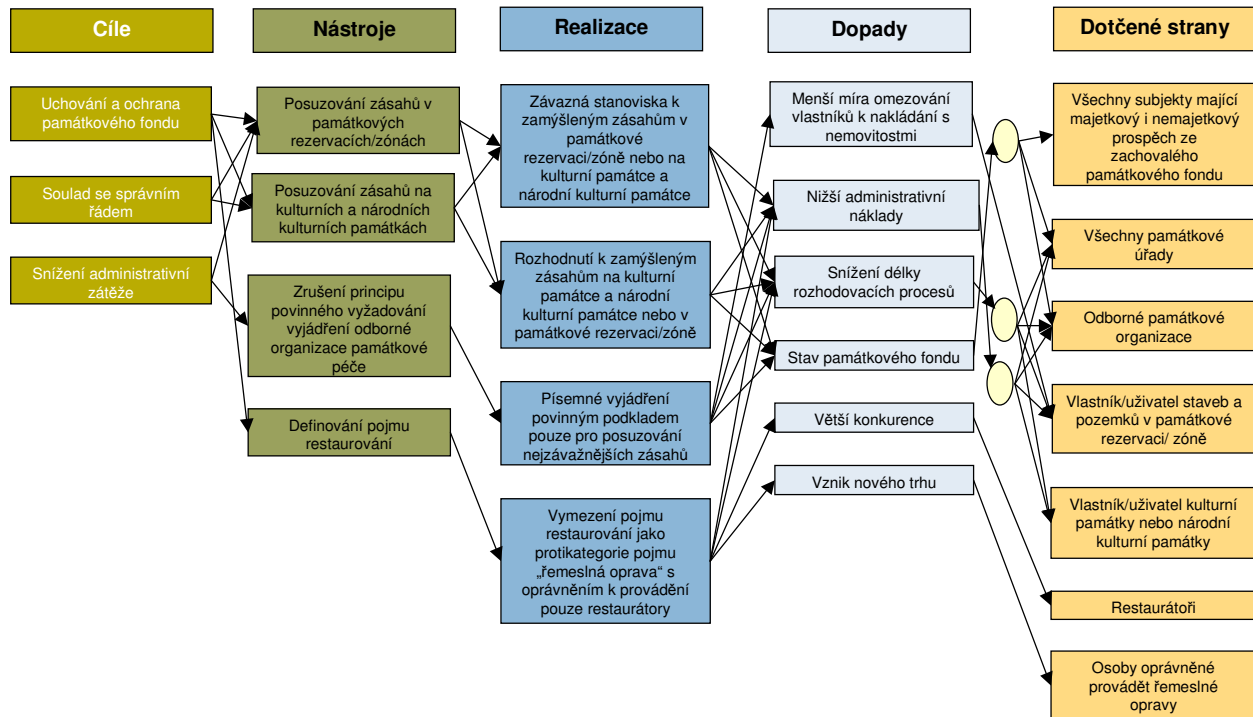
Druh nákladů	Náklady správní úřady	Náklady FO/PO	Příklad – odhad celkem pro P=100
Rozšíření územně plánovací dokumentace	$P \cdot 10\,000 - P \cdot 250\,000$	$P \cdot 0 - P \cdot 10\,000^*$	1 000 000 – 26 000 000
Závazná stanoviska	$P \cdot 11\,000$	$P \cdot 3\,000$	1 400 000

\* Odhad nákladů FO/PO, která se nějakým způsobem podílí nebo se snaží ovlivnit vytváření územně plánovací dokumentace.

Přínosy varianty 1 spočívají zejména ve zpřehlednění postavení orgánů památkové péče v rámci vytváření změn územně plánovací dokumentace a v přesnějším vymezení kompetencí jednotlivých orgánů památkové péče při této činnosti. Stejně jako je zřejmé, že přehledná a jednoznačná právní úprava je přínosem – ať už chápáno z hlediska právní jistoty nebo funkčnosti právního řádu – je zřejmé i to, že tyto přínosy se dají jen obtížně vyjádřit v konkrétních jednotkách. Vzhledem k tomu je třeba se spokojit s kvalitativním popsáním přínosů, které spočívá zejména v tom, že navrhovaná právní úprava má ujasnit a upřesnit úlohu jednotlivých orgánů památkové péče v rámci územního plánování (včetně zohlednění požadavků z Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy) a předejít tak případným

nejasnostem a kompetenčním konfliktům. Úprava navíc jen upřesňuje činnost, která již probíhá i za současného stavu.

#### D.4 Zásahy na kulturních památkách, zásah v památkové rezervaci, zásah v památkové zóně



**Cíl:** Uchování a ochrana památkového fondu, snížení administrativní zátěže

**Současný stav:** Zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí (dále jen „obnova“), je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu.

Vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, nebo památkové zóny, je povinen k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost podle tohoto zákona nebo na základě tohoto zákona vyloučena.

V závazném stanovisku se vyjádří, zda práce tam uvedené jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví se základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést.

V územním řízení, při vydání územního souhlasu a v řízení o povolení rozhoduje orgán územního plánování nebo stavební úřad v souladu se závazným stanoviskem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o nemovitou národní kulturní památku, se závazným stanoviskem krajského úřadu.

Lze-li zamýšlenou obnovu nemovité kulturní památky, popřípadě stavbu, změnu stavby, terénní úpravy, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby nebo udržovací práce na nemovitosti provést na základě ohlášení, může stavební úřad dát souhlas pouze v souladu se závazným stanoviskem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, nebo jde-li o nemovitou národní kulturní památku, krajského úřadu.

Orgán státní památkové péče vydá závazné stanovisko po předchozím písemném vyjádření odborné organizace státní památkové péče, se kterou projedná na její žádost před ukončením řízení návrh tohoto závazného stanoviska. Písemné vyjádření předloží odborná organizace státní památkové péče příslušnému orgánu státní památkové péče nejpozději ve lhůtě 20 dnů ode dne doručení žádosti o jeho vypracování, nestanoví-li orgán státní památkové péče ve zvlášť složitých případech lhůtu delší, (maximálně o 10 dnů). Pokud ve lhůtě 20 dnů nebo v prodloužené lhůtě příslušný orgán státní památkové péče písemné vyjádření neobdrží, vydá závazné stanovisko bez tohoto vyjádření.

Přípravnou a projektovou dokumentaci může vlastník kulturní památky nebo projektant projednat v průběhu zpracování s odbornou organizací státní památkové péče. Při projednávání poskytuje odborná organizace státní památkové péče potřebné podklady, informace a odbornou pomoc. Ke každému dokončenému stupni dokumentace zpracuje odborná organizace státní památkové péče písemné vyjádření jako podklad pro závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o nemovitou národní kulturní památku, jako podklad pro závazné stanovisko krajského úřadu.

Obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi (dále jen „restaurování“), mohou provádět fyzické osoby na základě povolení, přičemž restaurováním se rozumí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací respektujících technickou a výtvarnou strukturu originálu.

**Analýza problému:** Příliš vysoká administrativní náročnost procesu, která vede ke značné míře obcházení zákona. V současné době splývají pojmy restaurování a řemeslná oprava, kdy často bývá pro jakýkoli zásah na kulturní památce (i nemovité) vyžadováno, aby jej prováděl restaurátor, ač nejde o práci umělecko-řemeslnou, natož o práci uměleckou. Je také třeba, aby nový památkový zákon plně reflektoval změny zavedené novým stavebním zákonem 183/2006 Sb. a správním řádem 500/2004 Sb.

#### **Varianty řešení:**

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. ponechání povinnosti ve všech případech si vyžádat písemné vyjádření odborné organizace, ponechání stejného režimu pro zásahy v památkové rezervaci a památkové zóně
2. Varianta 1 – uvolnění režimu pro zásahy na kulturních památkách, v památkové rezervaci a v památkové zóně – ve většině případů bude vyžádání vyjádření odborné organizace pouze oprávněním správního orgánu nikoliv povinností, vyjádření se budou povinně vydávat pouze k obecně vymezeným zásahům (diferenciace dle závažnosti zásahu a typu chráněného objektu – národní kulturní památka apod.); zavede se specifikace pojmu restaurování (k odlišení restaurátorské práce a řemeslné opravy)

3. Varianta 2 – vyžádání vyjádření odborné organizace bude ve všech případech pouze oprávněním správního orgánu nikoliv jeho povinností, zavedení pojmu restaurování

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Odborné organizace památkové péče - úspora	***	Restaurátoři – ztráta části zakázek	***
	Vlastník/uživatel staveb a pozemků v památkové rezervaci	**	Veřejnost – stav památkového fondu	**
	Vlastník/uživatel staveb a pozemků v památkové zóně	**	Ministerstvo kultury – stav památkového fondu	**
	Vlastník/uživatel kulturní památky nebo národní kulturní památky	**	Odborné památkové organizace	
	Řemeslníci	****	Přehled o stavu památkového fondu	**
	Památkové úřady	***	Správní soudy – spory o to, co je tím nejzávažnějším zásahem	**
2	Odborné organizace památkové péče - úspora	****	Vlastníci dotčených objektů – právní jistota	*
	Řemeslníci	****	Veřejnost – stav památkového fondu	****
	Vlastník/uživatel staveb a pozemků v památkové rezervaci	***	Ministerstvo kultury – stav památkového fondu	****
	Vlastník/uživatel staveb a pozemků v památkové zóně	***	Památkové úřady	
	Vlastník/uživatel kulturní památky nebo národní kulturní památky	***	Stav památkového fondu - korupce	****
	Památkové úřady	****	Odborné památkové organizace	
			Přehled o stavu památkového fondu	****
			Restaurátoři – ztráta části zakázek	***
		Nápravná opatření v případech nevhodných zásahů – správní orgány i vlastníci	***	

### Výběr varianty:

Výběr varianty je v tomto případě poměrně obtížný. Varianta 2 má v tomto případě vyšší přínosy – zejména ve formě úspor plynoucích z odbourání povinného vyžadování vyjádření odborné organizace, na druhou stranu může mít tato varianta v praxi náklady, které vysoce převýší přinesené úspory (zejména v oblasti kontroly odborných organizací památkové péče nad stavem památkového fondu a také z hlediska prevence nejvýznamnějších poškození, která mohou na památkovém fondu vzniknout v důsledku neodborných a špatně posouzených zásahů). Z tohoto důvodu je přijatelnější varianta 1, která sice neznamena tak významné úspory, nicméně ve výsledku bude méně nákladná než varianta 2.

Obsahem varianty 1 je několik hlavních změn. V souvislosti se zásahy na kulturní památce a národní kulturní památce zamýšlenými vlastníkem památky nebo jiným subjektem bude opuštěna stávající legislativní zkratka „obnova“, která je poněkud zavádějící; bude nahrazena zkratkou „zásah na památce“. Obsah definice „zásah na památce“ se přibližně shoduje s pracemi, pro které musí vlastník podle zákona o státní památkové péči žádat o závazné stanovisko orgánu památkové péče.

V zájmu zjednodušení výkonu státní správy bude opuštěn princip povinného vyžadování písemného vyjádření odborné organizace památkové péče ke všem posuzovaným zásahům. Písemné vyjádření bude povinným podkladem pouze pro posuzování nejzávažnějších zásahů na kulturních památkách,

jimiž jsou stavba na památce (pozemku či stavbě) a změna stavby, která je kulturní památkou. V ostatních případech bude orgán památkové péče oprávněn, nikoli povinen, vyžádat si písemné vyjádření odborné organizace.

Při posuzování zásahu na národní kulturní památce bude orgán památkové péče povinen vyžádat si písemné vyjádření odborné organizace vždy. Dále bude orgán památkové péče povinen vyžádat si písemné vyjádření k odstranění stavby, která není kulturní památkou, ale nachází se na kulturní památce, která je zároveň v památkové rezervaci.

Písemné vyjádření odborné organizace nebude pro orgán památkové péče závazné, bude tak hodnoceno jako kterýkoli jiný podklad v řízení opatřený.

V souvislosti se zásahy v památkové rezervaci zamýšlenými vlastníkem nemovitosti nebo jiným subjektem bude zavedena legislativní zkratka „zásah v památkové rezervaci“. Tento pojem se nebude obsahově týkat zásahů, které byly z posouzení vyloučeny plánem ochrany památkové rezervace.

Zásah v památkové rezervaci se budou týkat pouze nemovitostí, které nejsou kulturní památkou ani národní kulturní památkou – zásahy na nemovitostech chráněných jako památky budou posuzovány jako zásahy na památce.

Shodně jako u zásahů na kulturní památce bude opuštěn princip povinného vyžadování písemného vyjádření odborné organizace ke všem posuzovaným zásahům. Písemné vyjádření odborné organizace tak bude povinným podkladem pouze pro posuzování nejzávažnějších zásahů v památkové rezervaci, pokud takový zásah nebyl z posouzení vyloučen plánem ochrany památkové rezervace. V ostatních případech bude orgán památkové péče oprávněn, nikoli povinen, vyžádat si písemné vyjádření odborné organizace. Písemné vyjádření odborné organizace nebude pro orgán památkové péče závazné, bude tak hodnoceno jako kterýkoli jiný podklad v řízení opatřený.

V souvislosti se zásahy v památkové zóně zamýšlenými vlastníkem nemovitosti nebo jiným subjektem bude zavedena legislativní zkratka „zásah v památkové zóně“. Ta bude zahrnovat obsahově shodné zásahy jako legislativní zkratka „zásah v památkové rezervaci“ s výjimkou interiérových úprav staveb, pokud takový zásah nebyl z posouzení vyloučen plánem ochrany památkové zóny. Zásah v památkové zóně se týká pouze nemovitostí, které nejsou kulturní památkou ani národní kulturní památkou – zásahy na nemovitostech takto chráněných budou posuzovány jako zásahy na památce.

Písemné vyjádření odborné organizace bude povinně vyžadováno pouze ke stavbě a k odstranění stavby (netýká se již změny stavby), pokud takový zásah nebyl z posouzení vyloučen plánem ochrany památkové zóny; oproti posuzování zásahů v památkové rezervaci tak bude pro památkové zóny zaveden mírnější režim shromažďování podkladů pro rozhodnutí či závazné stanovisko orgánu památkové péče.

Bude definován pojem „restaurování“ a vymezen jako protikategorie pojmu „řemeslná oprava“, která je jedním ze zásahů na kulturní památce. Restaurování se bude týkat pouze kulturních památek a národních kulturních památek a bude jej oprávněn provádět restaurátor s povolením. K restaurování bude vyžadováno rozhodnutí orgánu památkové péče. Toto rozhodnutí bude vydávat v procesním režimu správního řádu obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě restaurování kulturní památky a krajský úřad v případě restaurování národní kulturní památky. Povinným podkladem bude písemné vyjádření odborné organizace. Tento podklad však nebude s ohledem na zásadu volného

hodnocení důkazů závazný. Bude zakotvena povinnost restaurátora odevzdat závěrečnou restaurátorskou zprávu jednak správnímu orgánu, který vydal rozhodnutí k restaurování, jednak odborné organizaci památkové péče.

### **Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:**

#### **Náklady:**

Hlavními budoucími náklady zavedení varianty 1 by mohla být zejména možná poškození památkového fondu v důsledku nedostatečně odborného posouzení zásahu ze strany památkového úřadu. Vzhledem k tomu, že norma ještě není účinná, je obtížné odhadnout ex ante tento druh nákladů. Dá se však předpokládat, že památkové úřady jakožto odborné útvary specializované na památkovou péči budou schopny posoudit správně povahu zásahu na památce. Pro přezkum účinnosti normy je tedy v tomto případě žádoucí navrhnout sledování stížností na posouzení zásahu na památce památkovými úřady, jakož i poměr celkového počtu zásahů ku zásahům posuzovaným jako nejzávažnější (vzhledem k možnosti vzniku výkladových sporů ohledně pojmu „nejzávažnější zásahy“). Dále bude třeba sledovat stížnosti a spory týkající se kvality řemeslných oprav – zejména z hlediska možného poškození památkového fondu neodbornými zásahy.

V tomto případě jsou evidentní náklady ušlé příležitosti pro restaurátory, kteří přijdou o část svých zakázek na opravy památek ve prospěch řemeslníků.

#### **Přínosy:**

Je zřejmé, že přínosem bude navrhovaná úprava zejména pro vlastníky/uživatele kulturních památek a nemovitostí v památkové rezervaci nebo zóně, kteří budou moci jednoduché opravy nechat provádět řemeslníky a ne restaurátory, jako je to v současnosti někdy vyžadováno (snížení nákladů) a kteří - jakožto adresáti - nebudou muset čekat na vyjádření odborné organizace k zásahu na svém majetku (respektive budou muset na toto vyjádření čekat pouze v nejzávažnějších případech).

Navrhovaná varianta 1 je přínosem i pro řemeslníky způsobilé provádět řemeslné opravy vzhledem k tomu, že jim otevírá nový trh.

Varianta 1 bude znamenat i určitou úsporu pro odbornou organizaci památkové péče (tj. Národní památkový ústav), jemuž odpadne zbytečná agenda týkající se drobných zásahů na památkách a nemovitostech v památkové rezervaci nebo zóně a bude se moci nadále podrobně věnovat pouze nejvýznamnějším zásahům. V tomto smyslu předkladatel zákona očekává i jisté zkvalitnění vydávaných stanovisek (rozhodnutí) k nejzávažnějším zásahům a tedy přínos nejen pro vlastníky/uživatele dotčených objektů, ale i pro všechny osoby, které mají zájem na zachování památkového fondu.

Nemalým přínosem je i z právního hlediska větší provázanost památkového zákona s novým stavebním zákonem 183/2006 Sb. a novým správním řádem 500/2004 Sb (zejména například v terminologii).

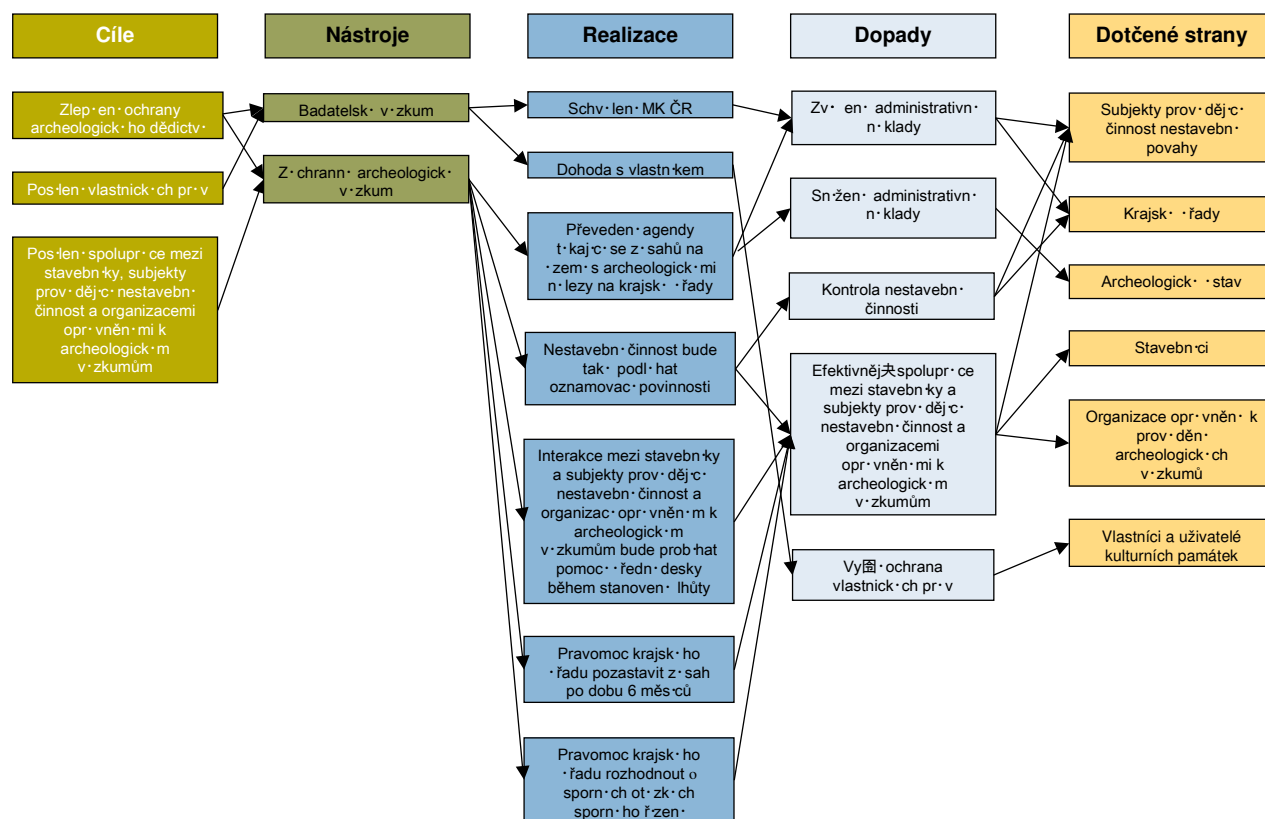
V tomto případě je opět ex ante obtížné kvantifikovat přínosy navrhované varianty. Úspory času na straně vlastníků/uživatelů kulturních památek a nemovitostí v památkové rezervaci nebo zóně se ex ante vyčíslit nedají, stejně jako úspory plynoucí z rozdílu v ceně restaurátorské práce a řemeslné opravy – protože dané instituty doposud v praxi nefungují. Tyto ukazatele proto bude vhodné průběžně vyhodnocovat v rámci přezkumu účinnosti. Co se týče úspor plynoucích z úbytku agendy na straně

odborné organizace, dá se očekávat že půjde z hlediska rozpočtu o úspory marginální, protože čas strávený posuzováním méně významných zásahů bude převeden na detailnější posouzení zásahů nejzávažnějších (neočekává se tedy rušení pracovních míst ani jiná výrazná úsporná opatření).



## E. Archeologie

### E.1 Ohlašovací povinnost při činnostech v území s archeologickými nálezy, upřesnění definic výzkumů



\* Problematika badatelského výzkumu je rozebrána v kapitole C.1

**Cíl:** Ochrana archeologických nálezů, posílení spolupráce při záchranném archeologickém výzkumu

**Současný stav:** Má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, má podle § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči oznamovací povinnost stavebník, který jí zamýšlí provádět. Tato povinnost je směřována vůči Archeologickému ústavu. S oznamovací povinností je spojena povinnost umožnit Archeologickému ústavu nebo oprávněné organizaci provést záchranný archeologický výzkum (ZAV). Co se týče terminologie, používají se výrazy archeologický výzkum a záchranný archeologický výzkum, kde ZAV je podmnožina archeologického výzkumu a uplatní se v případě, že subjekt nahlásí Archeologickému ústavu stavební činnost na území s archeologickými nálezy a buď Archeologický ústav sám nebo organizace oprávněná k archeologickým výzkumům projeví zájem uskutečnit ZAV.

**Analýza problému:** Problémů souvisejících s touto částí současného zákona je hned několik. Za prvé to je efektivnost § 22 odst. 2. V roce 2007 zaznamenal Archeologický ústav AV ČR v Praze necelé 3000 případů oznámení stavební činnosti. Vzhledem k tomu, že Archeologický ústav AV ČR by měl zpracovávat oznámení stavební činnosti na území s archeologickými nálezy za celé Čechy, a vzhledem k tomu, že na celou Českou republiku připadá ročně přibližně 13 000 stavebních činností, které

podléhají tomuto oznámení, lze dovodit, že oznamovací povinnost neplní subjekty ve více než 50 procentech případů.

Dalším problémem stávající právní úpravy je neprůhlednost systému spolupráce mezi stavebníky a organizacemi oprávněnými k provádění archeologické činnosti. Nyní se zakázky ZAV přidělují zejména podle regionálních rozdělení oprávněných organizací, což v podstatě vylučuje konkurenci a zabraňuje vstupu nových hráčů na trh. Tento systém znevýhodňuje stavebníky, kteří musí vyjednávat s oprávněnou organizací, jež je jim „přidělena“. Stavebník má jen úzký prostor pro výběr oprávněné organizace a do značné míry musí tedy přijímat podmínky, které si stanoví oprávněná organizace, pokud se týče například doby trvání a ceny ZAV.

Další problém souvisí s nedostatečným vymezením pojmu ZAV od jiného archeologického výzkumu. Dochází tak k záměně těchto dvou pojmů, což může vyústit ve spor mezi stavebníkem a subjektem provádějícím ZAV, týkající se rozsahu ZAV, konkrétně kde končí „záchranná“ funkce výzkumu a kde začíná „poznávací“ funkce výzkumu, kterou samozřejmě stavebník již nechce a nemusí hradit.

### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – nový oznamovací režim stavební a nestavební činnosti na území s archeologickými nálezy vůči krajskému úřadu – krajský úřad vyvěsí oznámení na úřední desku (elektronickou i fyzickou) / možnost dohody ZAV mezi stavebníkem a oprávněnou organizací / oddělení badatelského a záchranného výzkumu
3. Varianta 2 - nový oznamovací režim stavební a nestavební činnosti na území s archeologickými nálezy vůči krajskému úřadu – krajský úřad vyvěsí oznámení pouze na elektronickou úřední desku / možnost dohody ZAV mezi stavebníkem a oprávněnou organizací / oddělení badatelského a záchranného výzkumu

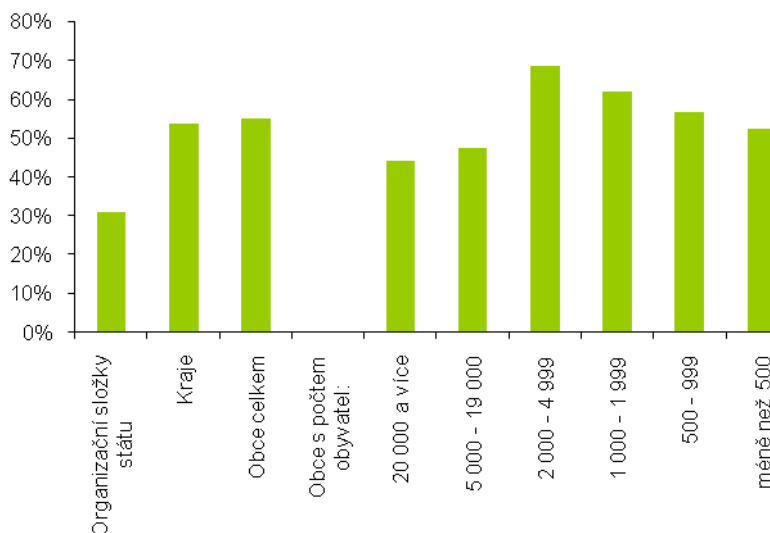
Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Archeologický ústav	**	Krajské úřady	****
	Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů	***	Stavební firmy	*
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek	***	Vlastníci objektu na území s archeologickými nálezy	*
	Stavební firmy	**		
2	Archeologický ústav	**	Krajské úřady	***
	Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů	***	Stavební firmy	*
	Vlastníci a uživatelé kulturních památek	***	Vlastníci objektu na území s archeologickými nálezy	*
	Stavební firmy	**		

Otázky změn spojených s badatelským výzkumem jsou řešeny v kapitole C.1. Tato kapitola se tak bude zabývat hodnocením dopadů změn souvisejících se zavedením nového oznamovacího režimu pro ZAV.

## Výběr varianty:

Jak již bylo zmíněno výše, současný stav přináší mnoho komplikací a problémů, které by mohla nová právní úprava vyřešit. Navrhovanými variantami jsou scénáře zahrnující následující kroky: oddělení pojmů záchraného a badatelského výzkumu, změna oznamovacího režimu, povinnost vyvěšovat oznámení na úřední desku, možnost uzavření přímé dohody mezi stavebníkem a oprávněnou organizací bez nadbytečné ingerence Archeologických ústavů AV ČR. Přínosy varianty 1 i varianty 2 významně převýší náklady na implementaci těchto opatření. Nejvýznamnější změnou nákladů bude nárůst administrativní zátěže u krajských úřadů (částečně však půjde o přesun agendy z Archeologických ústavů AV ČR), která však bude více než vyvážena přínosy na straně podnikatelských subjektů, vlastníků dotčených nemovitostí a oprávněných organizací. Pokud pro implementaci bude zvolena varianta č. 2, která počítá pouze s vyvěšováním oznámení na elektronickou úřední desku, nárůst administrativní zátěže pro krajské úřady bude výrazně redukován (viz kvantifikace nákladů a přínosů níže). Mohla by být vznesena námitka, že ne všichni občané mají přístup k internetu. V tom případě bude muset subjekt navštívit veřejný počítač s přístupem k internetu, což se dá srovnat s návštěvou krajského úřadu a jeho úřední desky. Vybavení firem a domácností počítači je však již v ČR na velmi vysoké úrovni. Pro ilustraci jsou uvedena data Českého statistického úřadu o rozvoji informačních a telekomunikačních technologií (ICT) v ČR. V roce 2006 mělo přístup k internetu více než 90% podnikatelských subjektů, ve 2. čtvrtletí 2007 32% domácností (data ČSÚ). Níže uvedený graf zachycuje možnost občanů přístupu k internetu v prostorách organizace státní správy. Vedle těchto organizací bývá volný přístup k internetu často zřízen ve veřejných knihovnách apod. V současné době tak není obtížné ani nákladné v případě potřeby přístup k internetu získat.

**Obrázek 4: Procento orgánů státní správy\*, umožňující občanům přístup k internetu v prostorách organizace, podle právní formy organizace, k 31.12.2005**



\*Podíl z orgánů veřejné správy s přístupem k internetu (z výsledků šetření vyplynulo, že 98% orgánů veřejné správy mělo k 31.12.2005 přístup na internet, 2% výjimku tvořily pouze malé obce)

Zdroj: Šetření o využívání informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě, ČSÚ 2005

Nové odlišení archeologického výzkumu na výzkum badatelský a záchranný přinese jednoznačnost do sporů týkajících se těchto dvou pojmů, které v současném znění zákona nejsou dostatečně odděleny. Komplikace nastávají zejména v případech, kdy organizace oprávněná k archeologickým výzkumům vykonávající ZAV přesáhne své pravomoci tím, že uskuteční během výzkumu jisté kroky, které mají pouze badatelský charakter.

Co se týče podepisování dohod a volby oprávněných organizací pro provedení záchranného archeologického výzkumu, mají Archeologické ústavy AV ČR stejný statut jako jiné výzkumné organizace.

Zavedení vyvěšování oznámení na úřední desku krajského úřadu je opatření, které prospěje zejména stavebníkům, popřípadě subjektům vykonávající nestavební činnost na území s archeologickými nálezy. Díky tomu, že se na základě povinnosti vyvěšovat oznámení na úřední desce vytvoří určitý systém nabídky a poptávky, kdy oprávněné organizace budou moci vstupovat do kontaktu se subjektem, který oznámení učinil, vznikne v oblasti provádění záchranných archeologických výzkumů nové konkurenční prostředí. Stavebníci a subjekty provádějící nestavební činnost na území s archeologickými nálezy se nebudou nuceni vázat na podmínky, které si bude stanovovat jedna oprávněná organizace, ale budou si moci vybrat mezi různými nabídkami, s různou nabízenou dobou provedení za různé ceny.

Užitečné se také jeví umožnění přímého uzavření dohody o spolupráci mezi stavebníkem, popřípadě subjektem provádějícím nestavební činnost na území s archeologickými nálezy s oprávněnou organizací, kterou si sám vybere, a pouhé následné oznámení této skutečnosti krajskému úřadu. Toto opatření povede také ke zvýšení konkurenčního prostředí a zkvalitnění nabídky ze strany oprávněných organizací.

### **Přesnější znění opatření obsažených ve zvolené variantě pro potřebu kvantifikace nákladů a přínosů:**

Budou zavedeny dva druhy archeologického výzkumu podle základní příčiny, která výzkum vyvolala: záchranný výzkum vyvolaný záměrem provádět na území činnost, která může poškodit archeologické dědictví, a badatelský výzkum, u nějž tento záměr nebude a který bude prováděn jen pro účely prohloubení poznání archeologického dědictví. Územní rozsah ZAV bude dán územním rozsahem zamýšleného zásahu.

Bude zavedena oznamovací povinnost pro případ zamýšlené činnosti v území s archeologickými nálezy. Tato oznamovací povinnost se bude vztahovat jednak ke stavební činnosti (včetně terénních úprav), jednak k činnostem nestavebním, pokud budou způsobit ohrozit archeologické dědictví (například zalesňování či odlesňování). Oznamovací povinnost bude tížit stavebníka a subjekt, který zamýšlí provádět činnosti nestavební povahy.

Oznámení bude mít písemnou formu, jeho náležitosti budou stanoveny prováděcí vyhláškou. Oznámení bude směřovat vůči krajskému úřadu, v jehož působnosti je záměr zamýšlen, a bude učiněno již v době přípravy záměru, nejméně však 40 dnů před zahájením zamýšlených prací v terénu.

Krajský úřad zveřejní oznámení na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to po dobu 30 dnů. Tím oprávněné organizace budou moci vstupovat do kontaktu se subjektem, který oznámení učinil, a smluvně vyjednávat o provedení záchranného archeologického výzkumu. Pokud

nedojde k dohodě, rozhodne na návrh oprávněné organizace nebo subjektu, který učinil oznámení, o sporných otázkách ve sporném řízení v procesním režimu správního řádu krajský úřad.

Krajský úřad bude vybaven pravomocí zamýšlený oznámený zásah zakázat do doby uzavření dohody o provedení záchranného archeologického výzkumu nebo do vydání rozhodnutí o podmínkách provedení záchranného archeologického výzkumu, nejdéle však na dobu 6 měsíců.

Alternativně bude stavebníkovi nebo subjektu, který zamýšlí provádět činnosti nestavební povahy, umožněno, aby místo oznámení pouze společně s oprávněnou organizací sdělil, že již byla uzavřena dohoda o provedení ZAV. V tomto případě lhůta 40 dnů neběží a tato informace se ani nevyvěšuje na úřední desce, pouze se poznamená do krajského registru zásahů v územích s archeologickými nálezy, jehož obsahové náležitosti upraví prováděcí vyhláška.

Během třicetidenní lhůty, po kterou bude oznámení vyvěšeno na úřední desce krajského úřadu, bude muset být uzavřena dohoda anebo podána žádost o zahájení správního řízení, v němž bude vydáno rozhodnutí o podmínkách provedení ZAV. Nestane-li se tak, bude moci subjekt, který oznámení učinil, zamýšlenou činnost (zásah do terénu) provést. Bude-li podána žádost o vydání rozhodnutí krajského úřadu, nebude subjekt, který ohlásil zásah, oprávněn provést zásah dříve než nabude právní moci rozhodnutí nahrazující dohodu o provedení záchranného výzkumu.

Právním titulem pro provedení záchranného archeologického výzkumu bude smlouva anebo rozhodnutí krajského úřadu, které ve sporných otázkách smlouvu nahradí.

Oprávněnou organizaci bude stanovena povinnost oznámit do 5 dnů od uzavření smlouvy o provedení záchranného archeologického výzkumu krajskému úřadu, že byla tato smlouva uzavřena.

Krajský úřad povede registr zásahů v území v archeologickými nálezy. V něm bude identifikováno místo zásahu a uvedena skutečnost, zda předmětnému zásahu předchází záchranný archeologický výzkum a která oprávněná organizace takový výzkum provádí. Pokud zásahu předchází provedení záchranného archeologického výzkumu, má oprávněná organizace povinnost oznámit krajskému úřadu dále zahájení terénní části archeologického výzkumu a jeho skončení a odevzdání závěrečné archeologické zprávy Akademii věd ČR (vždy ve lhůtě 5 dnů od rozhodné události) k zapsání do registru zásahů. Registr bude dálkově přístupný.

Právním titulem pro provedení badatelského archeologického výzkumu bude (po předchozím schválení badatelského výzkumu Ministerstvem kultury, které bude mít podobu správního rozhodnutí potvrzujícího veřejný zájem na provedení takového výzkumu) rovněž dohoda mezi oprávněnou organizací, zamýšlející výzkum provést, a vlastníkem nemovitosti, na níž má být badatelský výzkum proveden. Nedojde-li k dohodě, může být nahrazena rozhodnutím krajského úřadu o sporných otázkách ve sporném řízení v procesním režimu správního řádu o podmínkách provedení badatelského výzkumu; toto rozhodnutí bude vydáváno na žádost.

Oprávněná organizace bude povinna do 3 let od dokončení terénní části archeologického výzkumu předat jedno paré závěrečné archeologické zprávy Akademii věd ČR k jejímu zpracování do centrální databáze. Akademie věd ČR také centrálně zpřístupňuje krajské registry zásahů a ve spolupráci s Ministerstvem kultury sjednocuje metodiku zpracování dat. U zvláště rozsáhlých archeologických výzkumů může lhůtu na základě žádosti oprávněné organizace svým rozhodnutím prodloužit Ministerstvo kultury.

## Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

### Náklady:

- Administrativní náklady krajských úřadů

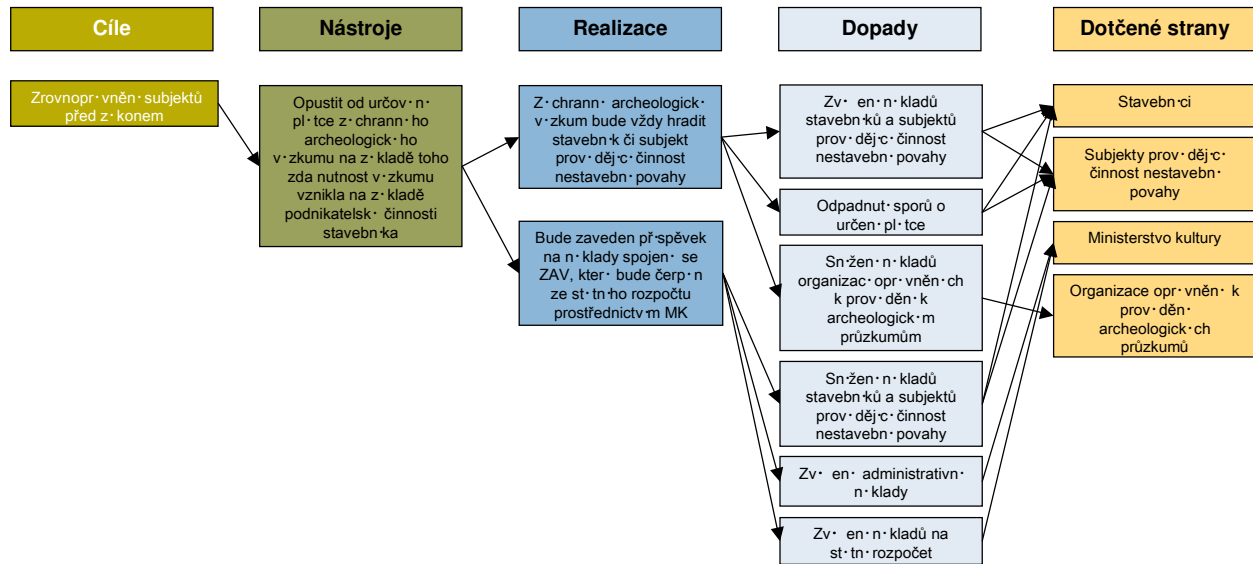
Krajské úřady budou přijímat oznámení o činnosti subjektů, zpřístupňovat tato oznámení způsobem umožňujícím dálkový přístup a vést registr zásahů na území s archeologickými nálezy. Za předpokladu, že nový zákon bude 100% účinný a že se výrazně nezvýší počet zásahů, které podléhají ohlašovací povinnosti, se bude roční počet ohlášení zamýšlených zásahů na území s archeologickými nálezy pohybovat kolem 13 000. Pro tento počet ohlášení se odhad nákladů krajských úřadů pohybuje okolo 11 440 000 Kč za rok.

- Při efektivním zavedení této varianty budou stavební firmy, majitelé objektů a jiné subjekty zamýšlející provádět stavební či nestavební činnost podléhající ohlášení zatíženy náklady na ZAV. Ty samé subjekty budou dotčeny i díky tomu, že v případě nutnosti podrobit se ZAV se může zpomalit průběh veškerých jejich zamýšlených zásahů.
- Změna režimu by mohla způsobit částečnou ztrátu garance odbornosti provádění ZAV. Pokud však Ministerstvo kultury udělje oprávnění k provádění archeologických výzkumů za poměrně přísných podmínek s požadavkem na dokládání odborné kvalifikace, a zároveň bude nově upraven dozor nad prováděním archeologických výzkumů (památková inspekce), ztrácí tento argument na své hodnotě.

### Přínosy:

- Archeologickým ústavům AV ČR se sníží administrativní náklady díky tomu, že celá agenda bude převedena na krajské úřady. Vzhledem k tomu, že v roce 2007 bylo 2 797 ohlášení směřováno na pražský Archeologický ústav a vzhledem k tomu, že můžeme předpokládat, že zhruba ještě polovina tohoto počtu byla směřována na brněnský, můžeme odhadovat, že se náklady Archeologickým ústavům AV ČR sníží o 784 200 Kč.
- Organizace oprávněné k provádění archeologických přístupů budou mít daleko větší prostor pro uskutečnění ZAV. Princip vyvěšování oznámení prostřednictvím elektronické podoby úřední desky umožní všem subjektům ucházet se o tyto zakázky a dojde k posílení konkurenčního prostředí. To bude posíleno i tím, že si stavebník, případně subjekt provádějící nestavební činnost bude moci vybrat oprávněnou organizaci, uzavřít s ní smlouvu a celý proces pouze nahlásit krajskému úřadu.
- Takovéto posílení konkurenčního prostředí pomůže stavebníkům a subjektům provádějícím nestavební činnost na území s archeologickými nálezy. Lze totiž předpokládat, že po zavedení tohoto opatření ceny ZAV poklesnou, díky většímu výběru na straně stavebníka, případně subjektu provádějící nestavební činnost. Tyto subjekty budou mít také lepší pozici při vyjednávání o ZAV. Díky zahrnutí nestavební činnosti pod ohlašovací povinnost subjektů provádějících zásahů budou lépe chráněny potenciální archeologické nálezy.

## E.2 Archeologický výzkum – financování záchranného archeologického výzkumu



**Cíle:** Zrovnoprávnění subjektů, zjednodušení určování plátců.

**Současný stav:** Nyní platí, že je-li stavebníkem jakákoliv právnická osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady ZAV stavebník. V opačném případě hradí ZAV oprávněná organizace.

**Analýza problému:** Dosavadní štěpení, kdy fyzické osoby hradí či nehradí náklady záchranného výzkumu v závislosti na tom, zda nutnost provedení záchranného výzkumu vznikla při výkonu jejich podnikatelské činnosti nebo nikoli, není z hlediska rovnosti subjektů před zákonem dobře obhajitelné.

Financování ZAV, které je v zákoně ošetřeno formulí: „Je-li stavebníkem právnická osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady záchranného archeologického výzkumu tento stavebník; jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum“, vytváří také mnoho prostoru pro vznik sporů. Při takovéto kolaboraci stavebníka se subjektem provádějícím ZAV může dojít ke sporu o tom, kdo splňuje výše uvedenou podmínku.

Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů nejsou ze své podstaty výdělečnými subjekty. Proto v současné situaci, kdy stavebník nevyvíjí podnikatelskou činnost, a přesto vznikla nutnost ZAV, se může stát, že ZAV proveden nebude, protože oprávněné organizace si to nebudou moci dovolit. Vzhledem k tomu, že i ZAV, u kterých stavebník nevyvíjí podnikatelskou činnost, jsou potřeba, jsou tyto ZAV financovány z veřejných rozpočtů prostřednictvím oprávněných organizací.

Tato zákonná úprava tíží také stavebníky, kteří nejenom že musí ZAV strpět, ale v některých případech ho i ze svých vlastních zdrojů financovat. To může sice vyústit ve zpomalení celého procesu stavby a zvýšení nákladů investora, avšak je to nezbytné pro zajištění ochrany archeologického dědictví.

## Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – záchranný archeologický výzkum bude vždy hradit stavebník či ten, kdo provádí činnost, která si vyžádala provedení záchranného výzkumu; bude zavedena kompenzace v podobě příspěvku na náklady záchranného archeologického výzkumu
3. Varianta 2 – ZAV jsou financovány z veřejných rozpočtů prostřednictvím organizací oprávněných k archeologickým výzkumům

Varianta	Přínosy		Náklady	
0				
1	Stavební firmy	**	Stavební firmy	***
	Vlastníci objektu na území s archeologickými nálezy	**	Vlastníci objektu na území s archeologickými nálezy	***
	Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů	***		
	Veřejnost	***		
2	Stavební firmy	****	Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů	***
	Vlastníci objektu na území s archeologickými nálezy	**	Veřejnost	**

## Výběr varianty:

Při rozhodování o variantách se zvažují tři možné modely. Buď je možné ponechat původní smíšený model, nebo se přiklonit k modelu přenesení nákladů kompletně na stavebníka či k přenesení nákladů kompletně na oprávněnou organizaci. Současný model vede ke sporům mezi oprávněnými organizacemi a stavebníky. Zbývají tedy varianty kompletního přenesení nákladů na jednu či druhou skupinu subjektů. Problémem varianty 2, tedy plného přenesení nákladů na oprávněné organizace, je fakt, že organizace oprávněné k archeologickým výzkumům nejsou ze své podstaty výdělečnými organizacemi, a proto je těžko obhajitelné jejich zatížení úhradou těchto nákladů. Z tohoto důvodu se jeví jako nejvhodnější varianta 1, která přenáší povinnost uhradit náklady na stavebníka popřípadě na jiné subjekty, které svou činností vyvolaly potřebu ZAV. Výběr této varianty je podpořen faktem, že bude poskytován příspěvek Ministerstva kultury ČR na ZAV. To umožní podporovat stavebníky a jiné subjekty, kteří by jinak měli s hrazením ZAV finanční potíže.

Dle navrhované varianty tak záchranný archeologický výzkum bude vždy hradit stavebník či ten, kdo provádí činnost, která si vyžádala provedení záchranného výzkumu. Bude zavedena kompenzace v podobě příspěvku na náklady záchranného archeologického výzkumu. Tento fakultativní příspěvek bude poskytovat na základě žádosti subjektu, který záchranný výzkum hradil, Ministerstvo kultury ze státního rozpočtu. Právním titulem pro poskytnutí příspěvku bude rozhodnutí o poskytnutí příspěvku vydávané v procesním režimu správního řádu.



Tato varianta je vybraná zejména z důvodu nutnosti přenesení povinnosti hradit ZAV plně na investora. Ten naopak získá možnost čerpat příspěvek Ministerstva kultury. Tato změna povede k odstranění sporů v oblasti určování plátce ZAV. Dobře obhajitelné je to i vzhledem k organizacím oprávněných k archeologickým průzkumům, které svou podstatou slouží veřejnosti a přispívají k ochraně archeologického dědictví. Oprávněným organizacím navíc odpadne problém s vlastním financováním ZAV.

### **Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:**

#### **Náklady:**

Vzhledem k tomu, že všechny ZAV budou hrazeny investory (stavebníky, resp. subjekty provádějícím nestavební činností), citelně se zvýší jejich náklady. Průměrný počet ZAV za léta 2004 – 2007 je 2 625 ZAV ročně. S přihlédnutím k faktu, že ZAV bude financovat investor, dá se předpokládat mírné zvýšení počtu ZAV, které se dá očekávat ve výši cca. 120% původního stavu. Za předpokladu, že průměrná cena jednoho ZAV bude průměrnou cenou minulých ZAV hrazených investorem a minulých ZAV nehrazených investorem, budou celkové roční náklady tížící stavebníky a subjekty provádějící nestavební činnost přibližně 60 100 284 Kč. Tento náklad bude tížit jednak vlastníky objektů na území s archeologickými nálezy, ale částečně se promítne i do hospodaření stavebních firem, které budou ovlivněny negativně.

Část výše zmíněných nákladů bude možno přenést na veřejné rozpočty z důvodu plánovaného poskytování příspěvků. Stát již nyní přispívá na ZAV prostřednictvím Ministerstva kultury, a to průměrně necelými 10 000 000 Kč ročně. V závislosti na tom, jakým způsobem bude vytvořen nový systém poskytování příspěvku subjektům hradícím ZAV, se mohou tyto výdaje zvýšit.

#### **Přínosy:**

Přínos spočívá ve zvýhodnění organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů. Ty již nebudou muset hledat finanční zajištění ZAV, které nyní musí hradit a odpadne jim náklad ve výši zhruba 9 024 606 Kč ročně. Díky tomu, že oprávněné organizace již nebudou muset ZAV platit, tak lze očekávat, že počet ZAV iniciovaných z jejich strany poroste. To bude mít za výsledek lepší ochranu archeologického dědictví, ze kterého těží celá společnost.

Dalším přínosem budou kompenzace určené stavebníkům a subjektům provádějícím stavební i nestavební činnost na území s archeologickými nálezy.

### ***E.3 Náhodný archeologický nález***

Navrhovaná úprava tohoto okruhu nebude obsahovat výrazné změny oproti dnešní právní úpravě.

**Současný stav:** Náhodný archeologický nález (tj. nález, který nebyl uskutečněn při archeologickém výzkumu) musí být oznámen Archeologickému ústavu AV ČR nebo nejbližšímu muzeu, a to buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k nálezu došlo. V tomto případě má nálezce nárok na odměnu, kterou mu poskytne krajský úřad, do výše ceny materiálu, pokud je nález zhotoven z cenných materiálů, v ostatních případech do výše 10 % kulturně historické hodnoty. Nálezce má také právo na náhradu nutných nákladů, které mu vznikly v souvislosti s archeologickým nálezem.

**Návrh varianty:** Náhodný nález bude nálezce oznamovat obecnímu úřadu. Akademie věd České republiky bude vést registr náhodných nálezů.

#### ***E.4 Vlastnictví***

Navrhovaná úprava tohoto okruhu nebude obsahovat výrazné změny oproti dnešní právní úpravě.

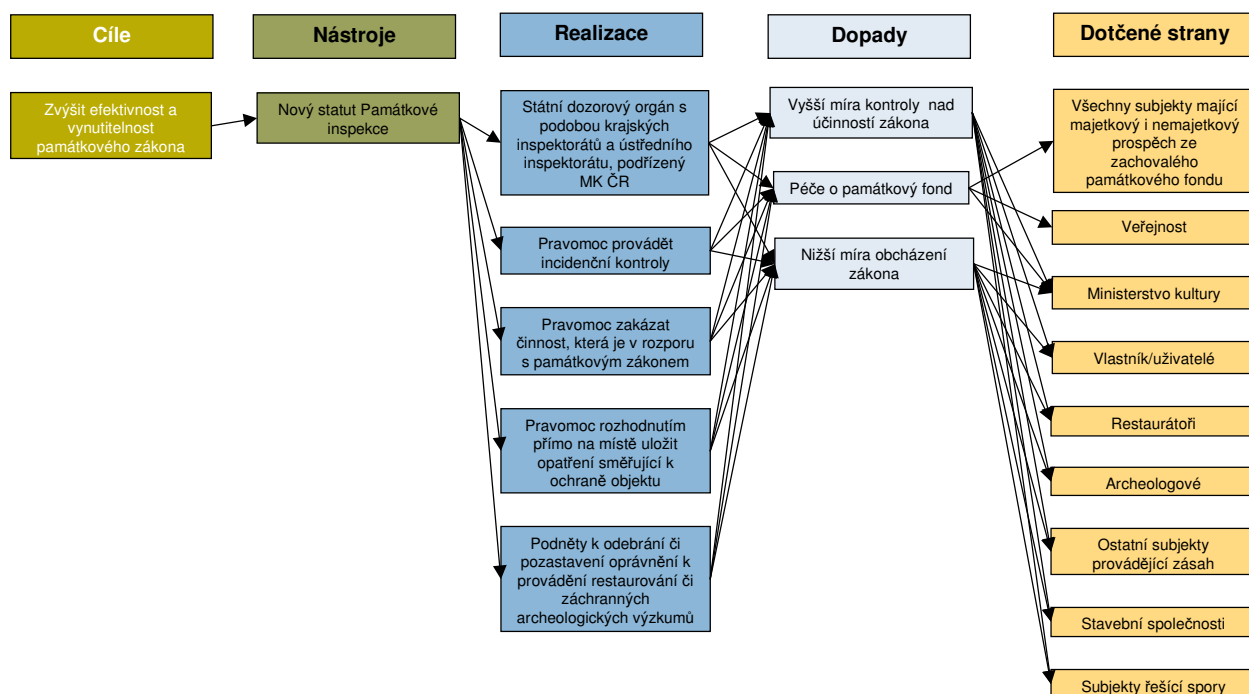
**Současný stav:** Movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje s výjimkou případu, kdy byly nalezeny během archeologického výzkumu prováděného příspěvkovou organizací nebo organizační složkou obce (v tom případě vlastní nález obec) nebo státní organizací nebo organizační složkou státu (v tomto případě je vlastníkem Česká republika). Movité archeologické nálezy získané při archeologickém výzkumu budou oprávněné organizace předávat kraji v zakonzervovaném stavu včetně dokumentace odpovídající zákonu č. 122/2000 Sb., tedy nikoli nezpracované.

#### ***E.5 Náhrady***

Navrhovaná úprava tohoto okruhu nebude obsahovat výrazné změny oproti dnešní právní úpravě.

**Současný stav:** Subjekty provádějící archeologický výzkum jsou povinni chránit práva a oprávněné zájmy vlastníků, správců či uživatelů nemovitostí a jiného majetku, na němž je archeologický výzkum prováděn. Pokud je vlastník, správce nebo uživatel archeologickým výzkumem omezen, má právo na jednorázovou náhradu od subjektu provádějící archeologický výzkum. Subjekt provádějící archeologický výzkum má také povinnost uvést nemovitost nebo majetek do původního stavu a není-li to možné, nebo hospodářsky účelné, tak poskytne vlastníku, správci nebo uživateli peněžitou náhradu.

## F. Památková inspekce



**Cíl:** Zvýšit účinnost památkového zákona

**Problém:** Chybí efektivně fungující specializovaný kontrolní orgán, který by sledoval např. provádění obnovy kulturních památek (včetně restaurování apod.) či provádění archeologických výzkumů.

**Současný stav:** Ministerstvo kultury ČR zřizuje památkovou inspekci jako svůj specializovaný kontrolní orgán v oboru státní památkové péče. Hlavním posláním Památkové inspekce je vykonávat ústřední dozor nad dodržováním tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení.

Památková inspekce má plnit zejména tyto úkoly:

- dozírat, jak je zabezpečována komplexní péče o kulturní památky,
- dozírat, jak jsou dodržována rozhodnutí orgánů státní památkové péče k zajištění péče o kulturní památky a jak vlastníci (správci, uživatelé) kulturních památek plní stanovené povinnosti,
- na základě poznatků získaných při výkonu dozoru provádět rozbor stavu státní památkové péče a navrhnout opatření k jejímu prohloubení.

Zjistí-li památková inspekce nedostatky v péči o kulturní památky, má navrhnout příslušnému orgánu státní památkové péče opatření k odstranění zjištěných nedostatků, popřípadě uložení pokuty, a má dozírat, aby se uložená opatření řádně plnila.

V praxi se však památková inspekce v zásadě omezuje na kontrolu činnosti správních orgánů.

#### **Příklad výsledků kontroly Památkové inspekce v letech 2004 – 2005:**

Předmětem kontroly byl postup krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy při výkonu státní památkové péče. Po věcné stránce byla předmětem kontroly převážně závazná stanoviska k obnově národních kulturních památek, v případě Magistrátu hl. m. Prahy též rozhodnutí, jimiž byla vydávána závazná stanoviska k obnově kulturních památek, resp. závazná stanoviska k zamýšlené stavbě, stavební změně, nebo udrzovacím pracím na nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, památkové zóně nebo ochranném pásmu vymezeném podle tohoto zákona.

Náplň agendy Magistrátu hl.m. Prahy a krajských úřadů se tedy liší jak z kvalitativního, tak především z kvantitativního hlediska. Pro vysvětlení je třeba dodat, že zatímco obecně z celostátního hlediska je struktura orgánů státní památkové péče třístupňová (úřad obce s rozšířenou působností – krajský úřad – Ministerstvo kultury), v Praze je pouze dvoustupňová (Magistrát hl. m. Prahy – Ministersvo kultury). Na krajských úřadech byla v důsledku toho na rozdíl od Magistrátu hl. m. Prahy kontrolována rovněž agenda 2. stupně, tj. rozhodování o řádných a mimořádných opravných prostředcích do rozhodnutí úřadů obcí s rozšířenou působností. Dále byl posuzován postup krajských úřadů při jejich kontrolní činnosti vůči obecním úřadům s rozšířenou působností. Kapacitní možnosti Památkové inspekce ovšem nedovolují provádět opakovaně zevrubnou kontrolu správních rozhodnutí úřadů obcí s rozšířenou působností, kontrolovaných krajskými úřady. Sledována byla také metodická činnost krajských úřadů vůči úřadům obcí s rozšířenou působností.

Kontroly měly u všech krajských úřadů komplexní charakter, obsahově se vzhledem k specifické působnosti odlišoval vzorek kontrolovaných rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy. Výběr vzorku kontrolovaných rozhodnutí se lišil podle objemu agendy na jednotlivých krajských úřadech. V případech, kdy objem této agendy byl za kontrolované období relativně malý, byla kontrolována její převážná většina. Výběr byl kombinovaný - jednak náhodný, ovšem s ohledem na to, aby pokud možno pokrýval celé spektrum výkonu státní památkové péče kontrolovaným subjektem, jednak cílený v případech, kdy byly kontrolovány skutečnosti, které se staly předmětem podnětů a stížností různých osob, včetně občanských sdružení, nebo které se týkaly předchozích návrhů opatření.

Jen zcela stručně lze shrnout nejčastěji se vyskytující zjištěné nedostatky, které se po věcné stránce podstatně neodlišovaly od předchozích kontrolních zjištění. Nejčastější zůstávala pochybení při vydávání závazných stanovisek. Dalšími poměrně rozšířenými nedostatky byla nedostatečná ochrana zájmů státní památkové péče, tj. naplňování účelu zákona o státní památkové péči. Závažným nedostatkem jsou případy nedůsledného zjišťování kulturně historických hodnot v rámci vedených správních řízení, které byly většinou ovlivněny nedostatečnou úrovní zpracování písemných vyjádření odborné organizace státní památkové péče. Dalším závažným nedostatkem bylo nedostatečné přijímání opatření při neplnění povinností, stanovených zákonem o státní památkové péči. Závažný nedostatek představuje neprovádění kontrol na úřadech obcí s rozšířenou působností Krajským úřadem Karlovarského kraje. Subjektivní příčiny představují pochybení jednotlivých pracovníků. Vyplyvají většinou z interdisciplinárního zaměření zpracováváné agendy, tedy její obtížnosti a různorodosti, která vyžaduje neobyčejně rozsáhlé znalosti z různých oborů.

Pracovníci na úrovni krajského úřadu se kromě schopnosti standardním způsobem aplikovat hmotněprávní a procesní předpisy ve správních řízeních vedených jak v prvním, tak v druhém stupni, se neobejdou ani bez znalosti věcné problematiky památkové péče, znalosti historických konstrukcí a poměrně rozsáhlých znalostí z oboru dějin umění, zejména architektury. Vzhledem k převažující agendě týkající se památkově chráněných staveb by měli být dobře obeznámeni s problematikou územního plánování a stavebního řádu. Znalosti týkající se vlastního provádění staveb jsou žádoucí alespoň na úrovni pracovníků stavebního úřadu. Dále je nezbytné, aby se orientovali v problematice provádění archeologických výzkumů a dalších oborových forem průzkumu a byli schopni s jejich výsledky pracovat.

Objektivních příčin je celá řada a liší se podle jednotlivých pracovišť. Tou základní je objem zpracováváné agendy, a to zejména v prvním stupni – v krajích, kde je počet národních kulturních památek malý a frekvence stavebního ruchu na nich nízká, jsou nároky na práci krajského úřadu v tomto ohledu podstatně menší než v krajích, kde je tomu naopak. Kupodivu však kvalitativní úroveň výsledků činnosti není vždy přímo úměrně těmto předpokladům. Dalším závažným faktorem je personální obsazení pracovišť, a to jak po kvalitativní, tak zejména po kvantitativní stránce. Zatímco po kvalitativní stránce lze konstatovat stabilizovaný, byť nikoli ideální stav, počet systemizovaných míst je v řadě případů zjevně nedostatečný.

Ze zde sledovaného záběru je dalším objektivním faktorem, někdy determinujícím činnost krajských úřadů, úroveň zpracování písemných vyjádření a případně i jiných podkladů ze strany odborné organizace státní památkové péče.

Výše uvedené nároky na pracovníky krajských úřadů se podstatně neodlišují od nároků, kladených na pracovníky úřadů obcí s rozšířenou působností.

V této souvislosti nelze nezpomenout občas se vyskytující povrchní názory na optimální chod památkové péče, který by měl spočívat údajně v tom, že správní orgán bude pouze opisovat písemná vyjádření odborné organizace do svých rozhodnutí. V praxi se tak ve skutečnosti mnohdy děje, ovšem důvodem nebývá výhradně shodný názor správního orgánu na věc, prokazatelně zjištěný v rámci jeho správního uvážení a řádně odůvodněný, jak požaduje platná právní úprava, ale většinou neschopnost věc kvalifikovaně posoudit. V důsledku toho pak závazné stanovisko zůstává zcela závislé na obsahu písemného vyjádření a může tak přejímat v něm obsažené nejasnosti a někdy i věcné nesprávnosti.

Na místě je však nezbytné stručně zmínit i další významné aspekty, které komplikují uchování kulturního dědictví. Patří mezi ně v některých případech nezáměr místních samospráv o jeho hodnoty, někdy dokonce i jejich apriorní odpor vůči plošné památkové ochraně, v níž zcela bezdůvodně spatřují příčiny stagnujícího rozvoje a prosperity některých venkovských obcí, stejně jako utilitární přístup některých vlastníků. Rovněž zájem stavebních úřadů o disciplínu stavebníků na úseku stavebního řádu lze v lepších případech charakterizovat jen jako vlažný, a v neposlední řadě hraje roli také úroveň projektové dokumentace, předkládané orgánům státní památkové péče a stavebním úřadům, jejíž zpracovatelé mnohdy nedodrží po formální stránce ani základní náležitosti, stanovené vyhláškou č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, přičemž po stránce věcné výsledky jejich práce často nenavštěvují elementární orientaci ve stavebním organismu památkově chráněných staveb. (Zdroj: MK ČR)

## Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav, tj. činnost památkové inspekce se bude omezovat pouze na kontrolu výkonu státní správy orgány veřejné správy bez možnosti ingerovat přímo při fyzické ochraně kulturního dědictví a fakticky tak půjde nikoliv o roli inspekčního orgánu, ale o roli dozorového orgánu Ministerstva kultury, zejména podle zákona o krajích. K takovému dozoru je však příslušné Ministerstvo kultury jako takové a není třeba pro takovýto výkon zřizovat specializovaný útvar.
2. Varianta 1 – změna památkové inspekce na orgán, který bude působit vně veřejné správy a reálně a bezprostředně se podílet na ochraně kulturního dědictví
3. Varianta 2 - vytvoření nového orgánu pro vnější kontrolu subjektů působících na poli památkové péče

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Stát – Ministerstvo kultury – zlepšení		KÚ	***
	vynutitelnosti památkového zákona	***	Subjekty zacházející s památkovými subjekty	**
	Podnikatelé - turismus	***		
	Veřejnost – udržení památkového fondu	***		
	Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za kulturní památku	***		
2	Stát – Ministerstvo kultury – zlepšení		KÚ	***
	vynutitelnosti památkového zákona	***	Subjekty zacházející s památkovými subjekty	**
	Podnikatelé - turismus	***	Nový orgán – náklady na vytvoření	***
	Veřejnost – udržení památkového fondu	***		
	Vlastníci/uživatelé objektů prohlášených za kulturní památku	***		

## Výběr varianty:

Z důvodu nízké efektivity a vynutitelnosti zákona je třeba nějakým způsobem posílit kontrolní činnost. V současnosti existuje efektivní kontrola pouze uvnitř správních orgánů. K porušování zákona však dochází i mezi vlastníky/uživateli kulturních památek a objektů v památkových zónách či rezervacích, restaurátory či oprávněnými organizacemi. Proto je nutné částečně zaměřit pozornost i na kontrolu těchto subjektů. Vytvoření nového orgánu vychází nákladněji než rozšíření funkce Památkové inspekce, která již má přehled o situaci a zkušenosti v oblasti památkové péče. Protože vnější kontrola bude navazovat na kontrolu vnitřní, nejefektivnějším opatřením se jeví zavedení varianty č. 1 – rozšíření kompetencí Památkové inspekce.

Konkrétně, Památková inspekce bude koncipována jako státní dozorový orgán (organizační složka státu), který bude mít podobu krajských inspektorátů a ústředního inspektorátu, podřízeného Ministerstvu kultury. Činnost bude směřovat nikoli primárně dovnitř struktury veřejné správy, jak je tomu v převážné míře fakticky v současné době, nýbrž především navenek – k vlastníkům kulturních

památek, k restaurátorům a organizacím oprávněným k archeologickým výzkumům a dalším osobám, které mohou svou činností ovlivnit památkový fond.

Památková inspekce bude zmocněna provádět incidenční kontroly při provádění zásahů na kulturních památkách, jejich restaurování a při dalším nakládání s nimi podle navrhovaného zákona. Obdobným zmocněním bude Památková inspekce vybavena i ve vztahu k zásahům na nemovitostech v památkových rezervacích, památkových zónách a v ochranných pásmech podle navrhovaného zákona. Památková inspekce bude také zmocněna ke kontrole provádění archeologických výzkumů.

V souvislosti s výše uvedenými kontrolními pravomocemi bude Památková inspekce zmocněna zakázat činnost, která je prováděna v rozporu s navrhovaným zákonem. Současně bude také orgánem, který takovéto opatření bude oprávněn exekuvovat podle správního řádu. Dále bude Památková inspekce zmocněna rozhodnutím přímo na místě uložit opatření směřující k ochraně kulturní památky, nemovitosti v památkové rezervaci nebo v památkové zóně anebo náhodného archeologického nálezů, jsou-li výše uvedené součástí památkového fondu bezprostředně ohroženy. Pokud tohoto zmocnění nebude možné v konkrétním případě využít, bude mít Památková inspekce možnost podat příslušnému orgánu památkové péče podnět k zahájení řízení z moci úřední k odstranění závad, které byly památkovou inspekcí zjištěny. Na základě svých zjištění také může Památková inspekce dát podnět k odebrání či pozastavení oprávnění k provádění restaurování nebo k provádění záchranných archeologických výzkumů.

### **Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:**

#### **Náklady:**

- Nárůst provozních nákladů ročně

Podle kritérií - celkový počet kulturních památek v kraji, celková rozloha kraje, celková rozloha památkově chráněných území – bude mezi jednotlivá pracoviště rozdělena 20 odborných pracovníků. Zvýšené náklady na nové pracovníky jsou odhadovány ročně na 4 700 000 Kč.

#### **Přínosy:**

- Přínosy – zvýšené příjmy ze sankcí a pokut
- Vyšší efektivnost a vynutitelnost opatření památkového zákona – očekává se 20% nárůst počtu přistižených subjektů

## **G. Kompenzace veřejného zájmu**

### ***G.1. Úprava kompenzací***

**Cíl:** Zajistit vlastníkům kompenzace za omezení vlastnických práv v zájmu památkové péče v souladu s platnými ústavněprávními principy

**Současný stav:** V současné době se kompenzace veřejného zájmu na úseku památkové péče uskutečňují prostřednictvím tří skupin nástrojů. Jedná se konkrétně o nástroje daňové, finanční a další kompenzační nástroje.

V oblasti daňové jde především o úlevy dle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitostí“), kde je umožněno osvobození od daně z nemovitostí u kulturních památek za podmínek stanovených v tomto zákoně. Jde o následující osvobození a úlevy:

- od daně ze staveb jsou osvobozeny stavby památkových, veřejně přístupných, objektů stanovených vyhláškou č. 12/1993 Sb., Ministerstva financí v dohodě s Ministerstvem kultury České republiky (§ 9 odst. 1 písmeno k) zákona o dani z nemovitostí;
- podle § 9 odst. 1 písmeno p) zákona o dani z nemovitostí, jsou osvobozeny od daně ze staveb stavby kulturních památek na dobu osmi let, počínaje rokem následujícím po vydání stavebního povolení na stavební úpravy prováděné vlastníkem;
- za určitých podmínek daných zákonem o dani z nemovitostí, jsou od daně z nemovitostí osvobozeny stavby kulturních památek, jestliže jsou ve vlastnictví státu nebo církve; pokud jsou stavby kulturních památek ve vlastnictví obce nebo kraje, na jejichž katastrálním území se nacházejí, jsou osvobozeny také od daně ze staveb;
- pozemky, které tvoří jeden funkční celek se stavbou památkových objektů stanovených vyhláškou č. 12/1993 Sb., jsou osvobozeny od daně z pozemků;

Dále se v oblasti daňové uplatňují úlevy dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, který stanoví některé zvláštnosti odpisování ve vztahu ke kulturním památkám:

- podle § 30 odst. 8 a § 29 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. se roční odpis u technického zhodnocení provedeného na nemovité kulturní památce stanoví ve výši jedné patnáctiny vstupní ceny.
- podle § 27 odst. 1 písm. e) zákona č. 586/1992 Sb. jsou movité kulturní památky a jejich soubory hmotným majetkem, který je z odpisování vyloučen.

I zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění umožňuje, za splnění určitých podmínek, použití snížené sazby daně u restaurátorských prací při:

- restaurování kulturních památek (nebo jejich částí) evidovaných Ministerstvem kultury v Ústředním seznamu kulturních památek;

- restaurování děl z oboru výtvarných umění, která nejsou kulturními památkami, ale jsou uložena ve sbírkách muzeí a galerií;
- restaurování děl z oboru výtvarných umění, která nejsou kulturními památkami, ale jedná se o předměty kulturní hodnoty.

V oblasti nástrojů finančních se uplatňuje zejména systém přímé finanční podpory vlastníků kulturních památek, kteří mohou získat z veřejných rozpočtů nenárokové finanční prostředky na zásahy na kulturních památkách.

Nejvýznamnějším dalším kompenzačním nástrojem je zejména bezplatná odborná pomoc ze strany orgánů a odborných organizací vlastníků kulturních památek nebo vlastníků součástí památkového fondu. Za obligatorní formu nepřímé pomoci vlastníků kulturních památek se považují zejména bezplatné služby Národního památkového ústavu, který je vykonává v rámci své běžné činnosti.

**Analýza problému:** V zásadě s každou výše zmíněnou skupinou kompenzačních nástrojů jsou spojeny určité problémy nebo nedokonalosti. V případě daňových nástrojů se jedná zejména o zbytečnou složitost konstrukce osvobození od daně z nemovitostí u kulturních památek, kdy vlastník musí vždy znovu dokládat, že jeho nemovitost je kulturní památkou, což je nákladné. Zároveň je třeba v úpravě daňových nástrojů zohlednit revizi směrnice Rady 2006/112/ES, kterou jsou národní legislativy vázány a která v současné době nepřipouští aplikaci snížené sazby daně na opravy kulturních památek a objektů památkové péče z titulu služeb s vysokým podílem lidské práce. Z tohoto důvodu by bylo vhodné upravit okruh prací, které jsou zařazeny mezi práce se sníženou sazbou daně z přidané hodnoty.

V oblasti finančních nástrojů kompenzací na úseku památkové péče se jedná zejména o rozšíření okruhu adresátů přímých finančních podpor z veřejných rozpočtů i na vlastníky nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale které se nacházejí na území památkové zóny či rezervace. Tito vlastníci jsou ve svých vlastnických právech omezováni obdobně jako vlastníci kulturních památek, avšak současně platný zákon o státní památkové péči a související předpisy jim neumožňují ucházet se o přímé veřejné podpory. Tento stav hraničí s porušením ústavního principu rovnosti subjektů před zákonem a s porušením principu obsaženého v čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že nucené omezení vlastnického práva je mimo jiné možné jen za náhradu.

Posledním v praxi diskutovaným problémem je otázka dalších kompenzačních nástrojů. Jednou z doposud nedořešených věcí je zpřístupnění obsáhlejších souborů informací o kulturních památkách (např. stavebně – historický průzkum, evidenční karty kulturní památky, fotodokumentace apod.) způsobem, který umožňuje dálkový přístup, což by jednak bylo ku prospěchu osob, které tyto informace požadují, jednak ku prospěchu odborných organizací, kterým by takovéto opatření pomohlo snížit náklady na odbornou pomoc. Druhou otázkou je bezplatná podpora vlastníků součástí památkového fondu jinou formou než jen odbornou pomocí – například podporou při prezentaci a propagaci kulturního dědictví v rámci různých veřejných strategií. Jednalo by se zejména o podporu v rámci cestovního ruchu (např. zařazení památky do naučné stezky, podpora památek lidového stavitelství v rámci agroturistiky apod.), podporu při prezentaci památek na nejrůznějších nosičích (brožury, CD, www stránky apod.) nebo o další způsoby prezentace a propagace, tzn. propagace při veletržích cestovního ruchu atp.



## Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – zjednodušit systém daňových úlev, zachovat současný stav v oblasti finančních a dalších kompenzací
3. Varianta 2 – zjednodušit systém daňových úlev, rozšířit okruh adresátů přímých finančních podpor a rozšířit další kompenzace na propagaci památek, památkových rezervací a zón

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Adresáti daňové úlevy	*	Ministerstvo financí – legislativní náklady	***
	Finanční úřady - administrativa	**		
2	Adresáti daňové úlevy	*	Státní rozpočet - náklady	****
	Finanční úřady - administrativa	**	Ministerstvo kultury – nedostatečný plán	**
	Vlastníci nemovitostí v památkové rezervaci		Ministerstvo financí – legislativní náklady	***
	a v památkové zóně	***	Památkové úřady – administrativa žádostí	***
	Turisté, veřejnost – vyšší povědomí o památkách	***	Vlastníci kulturních památek – méně šancí na přímou finanční kompenzaci	**
	Všichni, kdo mají zájem na zachovalém památkovém fondu	***		
	Turismus – lepší propagace památek	***		

## Výběr varianty:

Současný systém kompenzací nereflktuje změny plynoucí z nově přijatých zákonů v oblasti správní i v oblasti daňové, proto je třeba, aby nový památkový zákon náhrady nově upravil. V tomto ohledu je bezpodmínečně nutné, aby nový zákon alespoň připravil prostor pro zjednodušení systému daňových úlev. Zachování současného stavu – tj. varianta 0 – je tedy tímto vyloučena.

Otázka je, zda se v nové úpravě systému nástrojů kompenzace omezit pouze na úpravu daňových nástrojů nebo přikročit i k úpravám nástrojů finančních a dalších kompenzací. Vzhledem k tomu, že současná úprava subjektů přímých finančních kompenzací neodráží dostatečně ústavní princip rovnosti subjektů v právech a povinnostech před zákonem tím, že prakticky zvýhodňuje vlastníky kulturních památek (kterým ukládá povinnosti a omezení, ale zároveň jim dává oprávnění žádat o přímou finanční podporu od státu) ve srovnání s vlastníky nemovitostí, které nejsou zároveň kulturní památkou (kteří mají povinnosti a omezení analogické k vlastníkům kulturní památky, ale o přímou finanční podporu žádat nemohou), v památkové rezervaci a památkové zóně je třeba, aby se nový památkový zákon tímto tématem zabýval. Také snaha více propagovat kulturní dědictví České republiky na národní i mezinárodní úrovni se jeví jako vhodná a do budoucna perspektivní forma nefinančních kompenzací pro vlastníky památek a nemovitostí v památkové rezervaci či zóně a je třeba, aby jako taková byla v novém památkovém zákoně alespoň v základní formě ukotvena. Z těchto důvodů se jako vhodná zdá varianta 2.

## Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

Náklady spojené se samotným založením možnosti reorganizace kompenzačních nástrojů nejsou příliš vysoké a tvoří jen malou část legislativních nákladů na nový památkový zákon. Náklady na skutečnou realizaci obsahu daných změn pak budou součástí jiných předpisů. Systematické rozdělení nákladů vybrané varianty 2 vypadá následovně:

- Náklady na úpravu daňového systému za účelem zjednodušení slev na dani z titulu vlastnictví kulturní památky:
  - neočekává se pokles objemu odváděných daní, pouze zjednodušení jejich administrace
  - náklady na novelizaci dotčených daňových zákonů
- Náklady na přímé finanční kompenzace:
  - samotné zavedení možnosti vlastníků nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách žádat o nenárokovou přímou finanční podporu tvoří zanedbatelné procento legislativních nákladů na tvorbu nového památkového zákona
  - finanční kompenzace jsou v současnosti nenárokové a tento stav bude i v novém zákoně zachován (pro jejich nové i původní příjemce)
  - finanční kompenzace se odvíjejí od rozpočtových možností rezortu v konkrétním roce
  - finanční kompenzace se odvíjejí od specifických potřeb jednotlivých památkových rezervací a zón, které v současnosti nejsou známy, ale očekává se, že budou vyjádřeny v plánech ochrany jednotlivých památkových rezervací a památkových zón
  - ve střednědobém horizontu se tedy dají očekávat náklady spojené zejména se sběrem dat a plánováním a adaptací systému finančních kompenzací na rozšířený okruh subjektů
  - sběr dat bude součástí vytváření plánů ochrany památkových rezervací a zón, takže nebude znamenat další specifické náklady
  - v rámci přezkumu účinnosti bude vhodné vyhodnotit data vzešlá z plánů ochrany, které budou obligatorně provedeny pro světové památky
  - již nyní se dá očekávat, že jednotlivé podpory pro vlastníky nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách budou analogické k současným podporám pro vlastníky kulturních památek, jejich výše se bude pohybovat výhledově v rozmezí mezi 200 000 a 400 000 Kč na nemovitost a rok
  - příklady přímých finančních podpor v loňském roce:
    - v letech 2006 a 2007 poskytovalo MK příspěvek na obnovu střechy zámku v Chanovicích (okr. Klatovy); celkem byla poskytnuta částka 320 000 Kč, provedená obnova střechy umožnila další využívání zámku jako školy, knihovny a muzea, tedy jako zařízení občanské vybavenosti

- v roce 2007 poskytl MK příspěvek ve výši 350 000 Kč na obnovu dřevěné pěší lávky přes řeku Úpu v Suchovršicích (okr. Trutnov), provedená obnova umožnila další využívání lávky pro její stavební účel – funkční spojení břehů řeky pro pěší
- Náklady na rozšíření nefinančních kompenzací:
  - jedná se zejména o připojení kulturních památek v soukromém vlastnictví do propagačních materiálů sestavovaných k oficiální propagaci České republiky (a dále o možnosti prezentace kulturních památek na různých akcích, veletrzích atd. pořádaných za tímž účelem)
  - náklady tohoto rozšíření kompenzací budou zanedbatelné, neboť Česká republika i jednotlivé regiony (města, obce) tuto formu sebepropagace již využívají a zahrnutí dalších kulturních památek nebude v celkových nákladech příliš významné (tato podpora je navíc podmíněna zájmem vlastníků kulturních památek)

Přínosy zavedení možnosti reorganizace kompenzačních nástrojů jsou sice evidentní, ale obtížně vyčíslitelné, protože – podobně jako náklady – budou záviset na tom, zda a v jakém rozsahu se kompenzační nástroje skutečně zreorganizují a uplatní. Kvalitativní vyhodnocení pro jednotlivé druhy nástrojů a navrhované změny vypadá následujícím způsobem:

- Přínosy na úpravu daňového systému za účelem zjednodušení slev na dani z titulu vlastnictví kulturní památky:
  - přínosem této navrhované úpravy by měla být úspora administrativních nákladů finančních úřadů i fyzických a právnických osob při podávání daňového přiznání
  - pokud bude tato úprava zrealizována, bude se tak dít prostřednictvím změny daňových předpisů, v rámci níž budou přínosy a náklady této úpravy muset být vyhodnoceny formou hodnocení dopadů regulace
- Přínosy na přímé finanční kompenzace:
  - jednoznačným přínosem bude narovnání postavení vlastníků kulturních památek a nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách, čímž bude napraven současný nesoulad s ústavními principy rovnosti osob před zákonem aj., což je významné nejen z normativně-právního hlediska, ale i z hlediska úspory budoucích nákladů na případné žaloby k Ústavnímu soudu a k např. Evropskému soudu pro lidská práva apod.
  - přímé finanční kompenzace se udílejí zejména takovým způsobem, aby nepřispívaly pouze k estetickému vzhledu památky, ale aby podporovaly naplnění ještě dalších veřejných zájmů (jako byl ve výše citovaných příkladech např. zájem na využívání zámku k dalším kulturním a vzdělávacím účelům nebo další využívání lávky v Suchovršicích pro její stavební účel – funkční spojení břehů řeky pro pěší) – tzn.

případný nárůst jejich objemu by nevedl k přínosům ryze na úseku památkové péče, ale k mnoha dalším pozitivním efektům

- zachovalý a dobře udržovaný památkový fond (a jedná se zejména o památkové rezervace a zóny) je nejvýznamnějším lákadlem České republiky v oblasti cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že finanční podpory velkou měrou přispívají k tomu, aby památkový fond i do budoucna zůstal zachován a zkvalitňoval se (např. aby i další památky mohly být zapsány na seznam UNESCO) je postupný a dobře naplánovaný nárůst finančních podpor základní nutností
- Přínosy na rozšíření nefinančních kompenzací:
  - pomoc vlastníkům kulturních památek při propagaci šetří významně náklady vlastníků památek (náklady na přípravu reklamní kampaně jedné památky v České republice formou brožur, internetových stránek, informačních stánků a menších reklamních ploch by u soukromé reklamní agentury stála minimálně 100 000 Kč)
  - připojení dalších památek do oficiálních propagačních materiálů České republiky dále zvyšuje atraktivitu České republiky jako cílové destinace a přispívá k nárůstu příjmů veřejných rozpočtů z turismu
  - začlenění propagace dalších památek do propagačních materiálů České republiky (regionů apod.) přispívá ke zlepšení koordinace jednotlivých reklamních a propagačních aktivit a ke zlepšení jejich celkové účinnosti
  - konkrétní přínosy bude třeba vyčíslit až v návaznosti na ustavení pravidel pro tuto formu kompenzací a pro konkrétní případy

## ***G.2. Fond péče o kulturní dědictví***

**Cíl:** Vytvořit předpoklady pro spolufinancování péče o kulturní dědictví

**Současný stav:** Podle zákona o státní památkové péči je povinností vlastníka kulturní památky pečovat o její uchování na vlastní náklad, přičemž ale platí ústavní zásada, že nuceně omezovat vlastnická práva lze pouze ze zákona a za náhradu. Koncepce účinnější péče o památkový fond v České republice do roku 2005 (schválená usnesením vlády ze dne 22. 4. 1998 č. 278) stanovila cíl zajistit finanční podporu vlastníků kulturních památek různými formami obligatorní nepřímé pomoci a fakultativní přímé pomoci z veřejných rozpočtů. Proto bylo po zrušení okresních úřadů do zákona nově vtěleno zmocnění pro kraje a obce poskytovat z vlastních prostředků příspěvky vlastníků kulturních památek. Ministerstvo kultury může příspěvek poskytnout pouze v takovém případě, kdy je na zachování a obnově kulturní památky mimořádný společenský zájem. Tento zájem je Ministerstvem kultury ČR blíže vymezen prostřednictvím specializovaných programů, které jsou koncipovány tak, aby poskytnutím finančního příspěvku bylo dosaženo dlouhodobých cílů státu v péči o památkový fond v ČR a současně maxima multiplikačních efektů v souladu s citovanou koncepcí.

Jde o tyto programy:

- Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón,
- Program záchrany architektonického dědictví,
- Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny,
- Program restaurování movitých kulturních památek,
- Havarijní program,
- Program podpory pro památky UNESCO (od r. 2008),
- Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (od r. 2008).

Dalšími specifickými programy v působnosti odboru památkové péče jsou Program podpory záchranných archeologických výzkumů, Program podpory účelově financovaného výzkumu a vývoje v oblasti památkové péče a Program podpory občanských sdružení v památkové péči, které se však týkají spíše jiných oblastí návrhu nového památkového zákona.

**Analýza problému:** Z hlediska památkové péče je i současná částečná diverzifikace zdrojů financování poněkud nedostatečná. Bylo by vhodné, kdyby se v zákoně o památkové péči upravila ještě nějaká další, širší možnost spolufinancování péče kulturní dědictví, například z místních poplatků, darů apod.

#### Varianty řešení:

1. Varianta 0 - ponechat původní stav
2. Varianta 1 – vytvořit zákonný prostor pro založení finančního fondu, do kterého by se shromažďovaly prostředky na spolufinancování péče o kulturní dědictví z pokut uložených státními orgány památkové péče a také příjmy z pokut uložených orgány krajů a obcí v přenesené působnosti
3. Varianta 2 – vytvořit zákonný prostor pro založení finančního fondu, do kterého by se shromažďovaly prostředky na spolufinancování péče o kulturní dědictví z pokut uložených státními orgány památkové péče a také příjmy z pokut uložených orgány krajů a obcí v přenesené působnosti, do fondu by dále připadla část místních poplatků (zejména za lázeňský nebo rekreační pobyt, ze vstupného a z ubytovací kapacity), s jejichž navýšením (zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění) tato varianta počítá

Varianta	Přínosy		Náklady	
0	-		-	
1	Fond památkové péče – právní základ	*	Ministerstvo kultury – vytvoření základu fondu	*
	Vlastníci památek – další možná forma		Orgány krajů a obcí v přenesené působnosti -	

	podpory na jejich péči o památku	**	možnost přijít o část vybraných pokut	***
	Všechny subjekty mající majetkový i nemajetkový prospěch ze zachovalého památkového fondu	**	Orgány státní památkové péče – nutnost převést vybrané pokuty do nějakého centrálního fondu	*
2	Fond památkové péče – právní základ	**	Ministerstvo kultury – vytvoření základu fondu	*
	Vlastníci památek – další možná forma podpory na jejich péči o památku	****	Orgány krajů a obcí v přenesené působnosti - možnost přijít o část vybraných pokut	***
	Kraje, obce – příjem z navýšení místních poplatků	**	Orgány státní památkové péče – nutnost převést vybrané pokuty do nějakého centrálního fondu	*
	Všechny subjekty mající majetkový i nemajetkový prospěch ze zachovalého památkového fondu	***	Plátcí místních poplatků	***
		***	Ministerstvo pro místní rozvoj – změna zákona	**

### Výběr varianty:

Aktivní vytváření různých zdrojů financování péče o kulturní dědictví je žádoucí zejména z hlediska utlumení dopadů různé výše peněžních prostředků přidělených na památkovou péči v jednotlivých rozpočtových obdobích. Zatímco varianta 0 tento problém neřeší vůbec, varianta 1 ho řeší pouze z části. Proto se jako dobré řešení jeví varianta 2, u níž lehce převažují výhody ve vztahu k variantě 0.

Varianta 2 založí existenci finančního fondu, z jehož prostředků bude spolufinancována péče o kulturní dědictví. V souvislosti s přijetím památkového zákona se předpokládá navýšení místních poplatků (zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění), když jedna část vybraných místních poplatků připadne výběrci tohoto poplatku, navýšená část pak bude výnosem fondu. Bude se jednat o navýšení poplatků za lázeňský nebo rekreační pobyt, ze vstupného a z ubytovací kapacity, a to v poměru 7:3, kdy větší podíl bude příjmem obce.

Dalším výnosem fondu budou příjmy z pokut uložených státními orgány památkové péče. Výnosem tohoto fondu budou také příjmy z pokut uložených orgány v přenesené působnosti v poměru 7:3, kdy větší podíl bude příjmem obcí, příp. krajů.

### Výpočet nákladů a přínosů u vybrané varianty:

Samotné vytvoření podmínek pro vznik finančního fondu k podpoře péče o kulturní dědictví není nákladné, neboť se uskutečňuje v rámci příprav zcela nového památkového zákona. Přínosy a náklady fondu samotného pak mají dvě části – příjmy z pokut a náklady na jejich vybírání a přerozdělování a příjmy z navýšených místních poplatků. Odhad přínosů a nákladů z navýšených místních poplatků musí být součástí vyhodnocení dopadů novelizace zákona o místních poplatcích 565/1990 Sb., ve výběru pokut se neočekávají změny oproti současnému stavu (tedy variantě 0). Rozdíl bude pouze v přerozdělování pokut – které bude upraveno a vyhodnoceno ve zvláštním předpisu.

### 3. Souhrn dotčených skupin

Veřejnoprávní subjekty	Soukromé subjekty
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ministerstvo kultury České republiky</li> <li>• Národní památkový ústav</li> <li>• Krajské úřady (Asociace krajů)</li> <li>• Obecní úřady s rozšířenou působností</li> <li>• Archeologické ústavy Akademie věd ČR</li> <li>• Katastrální úřady</li> <li>• Orgány státní správy příslušné rozhodovat o způsobu využití budov</li> <li>• Stavební úřady, další správní úřady</li> <li>• Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy</li> <li>• Krajská muzea</li> <li>• Památková inspekce</li> <li>• Celní úřady</li> <li>• Obce</li> <li>• apod.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vlastník kulturní památky, spoluvlastníci</li> <li>• Fyzická či právnická osoba, která kulturní památku spravuje, užívá apod.</li> <li>• Vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, nebo památkové zóny</li> <li>• Fyzická osoba s povolením k restaurování</li> <li>• Stavebník (na území archeologického nálezu)</li> <li>• Nálezce (archeologického nálezu)</li> <li>• Školská zařízení (kvalifikace pro archeologické, restaurátorské a řemeslné práce)</li> </ul>

## 4. Souhrn nákladů a přínosů se zhodnocením dopadů na podnikatelskou sféru

Následující tabulky shrnují maximální očekávané náklady a přínosy vyčíslené v předchozích kapitolách. U odhadů, kde byl stanoven interval možných nákladů a přínosů v tomto případě uvažujeme jeho horní hranici, neboť tento odhad je z hlediska RIA i hodnocení dopadů na státní rozpočet a výdaje rezortu vhodný. Tabulky rozdělují dopady na náklady a přínosy pro státní správu a pro fyzické a právnické osoby (zahrnující převážně podnikatelské subjekty, restaurátory jako FO, organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů a v jednom případě místní samosprávy v samostatné působnosti – viz zavedení pojmu památky lokálního významu). V tabulce jsou odlišeny náklady a přínosy jednorázové (v tabulce odlišeny červeným fontem a kurzívou), jejichž vynaložení (respektive získání) se předpokládá v průběhu následujících 5 - 10 let, a náklady a přínosy roční (ve většině případů provozní). Je třeba zdůraznit, že nejvyšší částky jednorázových nákladů bude možné z jejich povahy uhradit za pomoci finančních prostředků plynoucích z evropských fondů (digitalizace ústředního seznamu a jeho zapojení do procesu elektronizace veřejné správy – cca 125 mil. Kč pro státní správu), či jejich vynakládání bude moci rozložit do několika let (opatření obecné povahy, kde je však stanovena možnost, nikoli povinnost plán ochrany vypracovat a vyčíslená maximální hranice pro případ, kdy pro všechny památkové rezervace a památkové zóny bude vytvořen plán ochrany, je velmi nadhodnoceným odhadem – 61 mil. Kč pro státní správu). Konkrétní popis postupu vyčíslování jednotlivých položek nákladů a přínosů vysvětlen v relevantních částech kapitoly 2.

Dále je nezbytné poznamenat, že na rozdíl od nákladů, u kterých bylo zčásti možné provést kvantifikaci, u přínosů to z velké většiny možné nebylo. Význam těchto přínosů je však nepopíratelný. Změna statutu ústředního seznamu kulturních památek a jeho zapojení do procesu elektronizace veřejné správy zvýší právní jistotu a povede k významným úsporám nákladů nejen podnikatelských subjektů, kdy veškerá doposud papírově vyřizovaná agenda bude moci být nahrazena vyřešením problému na základě dálkového přístupu k internetu. Zavedení povinnosti vyvěšování oznámení pro případ zamýšlené činnosti v území s archeologickými nálezy na jedné straně mírně zvýší administrativní zátěž krajským úřadům (vyvěšování bude požadováno pouze v elektronické podobě), na druhé straně však významně zvýší konkurenci na straně organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů a bude tak výrazným přínosem pro všechny strany, které budou dohodu s těmito organizacemi uzavírat. Tyto přínosy budou spočívat především v možnosti volby mezi smluvními a cenovými podmínkami jednotlivých oprávněných organizací. Možnost pro krajské úřady v přenesené působnosti vydat plán ochrany památkových rezervací a památkových zón, a to formou opatření obecné povahy, přinese značné snížení administrativní zátěže. Návratnost investice do plánu ochrany je tak velmi rychlá. Je třeba zdůraznit, že nový zákon nemá zavádět povinnost, nýbrž dává krajským úřadům pouze možnost toto opatření zavést. Zvolené varianty tak ve všech případech přináší dodatečné náklady, tyto náklady jsou však vyváženy markantními přínosy na straně jiné dotčené skupiny.

Po vyhodnocení nákladů a přínosů tak lze celkově shrnout, že pokud budou do nového zákona začleněny vybrané varianty, administrativní zátěž pro státní správu a ostatní subjekty by se celkově neměla zvýšit, s výjimkou případů, kdy se jedná se o opatření, která podstatně zvyšují transparentnost a přispívají k vyšší právní jistotě všech dotčených stran (což jsou nevyčíslitelné přínosy). Pokud do výpočtu nezahrneme náklady na plány ochrany pro památkové rezervace a památkové zóny (nelze odhadnout počet případů, v kolika se bude plán ochrany vypracovávat), nárůst administrativní zátěže státní správy by neměl přesáhnout 30 mil. Kč ročně. Odhad potřeby finančních prostředků pro vydání



plánů ochrany pro památkové rezervace a památkové zóny není možné - z důvodu nemožnosti učinit odhad počtu budoucích případů - vyčíslit. Dále je nejasná potřeba finančních prostředků na digitalizaci a zapojení ústředního seznamu do procesu elektronizace veřejné správy z důvodu neupřesněného budoucího časového průběhu procesu a výše prostředků plynoucích z evropských fondů na tento projekt. Též není znám budoucí časový průběh procesu reidentifikace. Odhad celkových částek těchto jednorázových nákladů zachycuje tabulka uvedená níže.

Podnikatelské subjekty budou nadále povinny hradit náklady ZAV. Pro úhradu části těchto nákladů budou moci dotčené subjekty zažádat o kompenzace, další část bude vyvážena přínosy na straně všech dotčených subjektů ve formě vyšší právní jistoty a snížení počtu sporů řešících problém, kdo by měl ZAV zafinancovat.

Nový zákon by mohl přinést zvýšení flexibility trhu s nemovitými kulturními památkami. Je oprávněný předpoklad, že živější trh bude i zvýšením pravděpodobnosti, že památka najde svého nejlepšího vlastníka, tj. stabilního, který si je plně vědom památkové hodnoty a je připraven o ně pečovat, neboť se ke svému vlastnictví dostane na základě reálných ekonomických mechanismů.

**Tabulka 10: Souhrn změn nákladů a přínosů pro státní správu v případě implementace zvolených variant**

Změna	Náklady		Přínosy	
A.1 - Statut ústředního seznamu kulturních památek	Reidentifikace	119 500 000 <i>(je však třeba zdůraznit, že tato aktivita by měla probíhat již na základě zavedených institutů)</i>	Ušetřené náklady na vydání rozhodnutí	18 000
	Nový informační systém, digitalizace	125 000 000 <i>(tyto náklady budou s velkou pravděpodobností uhrazeny z prostředků evropských fondů)</i>	Ušetřené náklady na řešení neformálním dotazem	13 200
			Kvalitnější evidence = lepší péče o PF = přínosy z turistického ruchu ↔ roční vybrané vstupné na KP a NKP	Relevantní část ze 341 583 864
			KU - zrušení povinnosti vést evidenci	2 600 000
			Přínosy ze zapojení ústředního seznamu do procesu elektronizace veřejné správy	Několik miliard
A.2 Vymezování a vedení ústředního seznamu kulturních památek	Změna nákladů na ex offo řízení	26 400	Právní jistota, harmonizace se SŘ	
	Změna nákladů na výmaz kulturní památky	1 440 000	Kompletní ústřední seznam KP s ověřenou správností dat	
	Náklady na změnu zápisu kulturní památky	1 800 000	Nižší počet podaných oprav. prostředků = nižší AZ	
	Náklady na změnu formou poznámky	352 000		
	Náklady na opravy chybných údajů	176 000		
A.3 Prohlašování PR	Přesun kompetencí prohlašování PR z vlády na MK	16 500	Snížení AZ	
			Zrychlení procesu	
B.1 Přemístění KP a NKP	Povolovací režim pro národní kulturní památky a nemovité kulturní památky	Nedojde k významné změně AZ	Změna režimu pro přemístění movitých kulturních památek	98 200
	Změna v oznamovací povinnost	Viz kapitola A.2	Snížení míry obcházení zákona	
			Lepší evidence památkového fondu	
B.2 KP a NKP ve vztahu k zahraničí			Přesun kompetence z vlády na MK	58 400 * P
			Snížení míry obcházení zákona	
C.1 Poznávání památkového fondu	Státní správa – nárůst sporných řízení	180 000	Všichni, kdo mají zájem na zachování památkového fondu	
			Ti, kdo mají vědecký zájem na poznávání památkového fondu	
C.2 Oprávnění k restaurování	Vydání průkazu pro dosavadní oprávněné	1 258 000 <i>(vzhledem je stanovenému přechodnému období 5 let se očekává, že celková jednorázová částka nebude potřeba v prvním roce platnosti zákona; na druhou stranu je velmi pravděpodobné, že většina oprávněných využije možnosti k získání průkazu v prvním roce)</i>	Změna nákladů na změny rozhodnutí	106 250

	Náklady na vydání průkazu pro nové oprávněné	25 000		
<b>C.3 Oprávnění k provádění archeolog. výzkumů</b>	<i>Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné organizace</i>	<i>92 000 (vzhledem je stanovenému přechodnému období 5 let se očekává, že celková jednorázová částka nebude potřeba v prvním roce platnosti zákona; na druhou stranu je velmi pravděpodobné, že většina oprávněných využije možnosti k získání průkazu v prvním roce)</i>	Změna nákladů na změny rozhodnutí	29 750
	Náklady na vydání průkazu pro nové oprávněné	7 000		
	Náklady na fungování odborné archeologické komise	100 000		
<b>D.1 Rada světové památky</b>	Fungování RSP, NP, TP – jednorázové náklady na první rok	<i>13 528 000</i>		
	Fungování RSP, NP, TP – roční náklady	88 000		
<b>D.2 Plány ochrany PR a PZ, plány území s archeolog. nálezy</b>	Vypracování plánu ochrany PZ, PR	P*250 000 - P*3 000 000	Úspora nákladů na zjišťování a obesílání účastníků konkrétních správních řízení	
	Sestavení plánů území, na nichž se nenacházejí žádné archeologické nálezy	P*150 000 - P*4 000 000	<i>Úspora nákladů na odvolání proti konkrétním správním rozhodnutím</i>	<i>515 000</i>
	Náklady na změnu či doplnění územního plánu	P*10 000 - P*250 000	Úspora nákladů na řešení sporů o tom, zda se v dané lokalitě má nebo nemá provádět ZAV	
	<i>Náklady na OOP – za všechny památky ze seznamu UNESCO</i>	<i>1 155 000 (bude třeba vynaložit v prvním roce fungování zákona)</i>	<b>Zajištění dlouhodobé koncepce ochrany PR a PZ</b>	
	<i>Náklady na OOP – všechny PR a PZ</i>	<i>61 110 000 (částka zachycuje maximální finanční potřebu pro případ, že kraje se rozhodnou pro všechny PR a PZ vypracovat plán ochrany;zákon zavádí možnost, nikoli povinnost plán ochrany vypracovat)</i>	<b>Záchrana archeolog. nálezů</b>	
	<i>Náklady na případná přezkumná řízení – na všechna OOP týkající se památek v seznamu UNESCO</i>	<i>0</i>		
	<i>Náklady na případná přezkumná řízení - OOP týkající se PR a PZ</i>	<i>2 900 000</i>		
<b>D.3 Využití území – stanoviska k politice územního rozvoje</b>	Rozšíření územně plánovací dokumentace	P*10 000 – P*250 000	<b>Zpřehlednění postavení orgánů památkové péče v rámci vytváření územně plánovací dokumentace</b>	
	Závazná stanoviska	P*11 000	<b>Přesné vymezení kompetencí jednotlivých orgánů památkové péče při této činnosti</b>	
			<b>Odstranění případných nejasností a kompetenčních konfliktů</b>	
<b>D.4 Zásahy na kulturních památkách, zásah v PR, zásah v PZ</b>	Možná poškození památkového fondu - nedostatečně odborné posouzení zásahu ze strany památkového úřadu nebo v důsledku provádění oprav řemeslníky		Úspora pro odborné organizace památkové péče - pokles agendy týkající se drobných zásahů na památkách a nemovitostech v PR nebo PZ	

			Ujasnění postavení památkového zákona vůči novému stavebnímu zákonu 183/2006 Sb. a novému správnímu řádu 500/2004 Sb.	
E.1	AZ spojená s vyvěšováním ohlášení	11 440 000**	Archeologický ústav - snížení AZ	784 200
			<b>Posílení konkurenčního prostředí</b>	
E.2	Kompenzace poskytované MK ČR		<b>Právní jistota</b>	
F. Památková inspekce	Nárůst provozních výdajů	4 700 000	Vyšší efektivnost a vynutitelnost opatření památkového zákona	
G.1. Úprava kompenzací	Zavedení možnosti vlastníků nemovitostí v PR a PZ žádat o nenáročnou přímou finanční podporu	Zanedbatelné	<b>Ochrana vzhledu památek</b>	
	Jednotlivé podpory pro vlastníky nemovitostí v PR	200 000	<b>Podpora naplnění dalších veřejných zájmů</b>	
	Jednotlivé podpory pro vlastníky nemovitostí v PZ	400 000	Zachovalý památkový fond = významné přínosy z turistického ruchu	
	Náklady na rozšíření nefinančních kompenzací	Zanedbatelné	Pomoc vlastníků kulturních památek při propagaci	
			Zvýšení atraktivity ČR jako celku	
G.2. Fond péče o kulturní dědictví	Vytvoření fondu	Náklady zanedbatelné	Příjmy z pokut	
	Výběr pokut	Neočekávají se změny oproti současnému stavu	Příjmy z navýšených místních poplatků - musí být součástí RIA novelizace zákona o místních poplatcích 565/1990 Sb.	
	Přerozdělování příjmů fondu			

*P – počet případů za rok*

*Položky uvedené červenou kurzívou – jednorázové náklady, jejich vynaložení se předpokládá v průběhu následujících 5 - 10 let*

*Popis postupu vyčíslování jednotlivých položek nákladů a přínosů vysvětlen v relevantních částech kapitoly 2*

*\*\*Předpokládáme, že povinnost bude plněna ve všech případech, kdy to zákon ukládá – v současnosti ohlašovací povinnost neplní zhruba 50% povinných subjektů, proto je současná AZ nižší, než by dle zákona měla být, a změna AZ po zavedení opatření markantnějším*

**Tabulka 11: Souhrn změn nákladů a přínosů pro FO/PO v případě implementace zvolených variant**

Změna	Náklady		Přínosy	
A.1 - Statut ústředního seznamu kulturních památek			<b>Maximální nárůst právní jistoty</b>	
			vydání rozhodnutí	14 250
			řešení neformálním dotazem	77 500
			<b>Přínosy ze zapojení ústředního seznamu do procesu elektronizace veřejné správy</b>	několik miliard
			<b>Oprava chybných údajů na katastru nemovitostí</b>	200 000 000
			<b>Možnost dálkového přístupu k evidenci</b>	
A.2 Vymezení a vedení ústředního seznamu kulturních památek	Změna nákladů na ex offo řízení	-	<b>Vymizí nejasnosti okolo prohlašování objektu za KP</b>	
	Změna nákladů na výmaz kulturní památky	Delší čekací doba na vyřízení	<b>Právní jistota, harmonizace se SŘ</b>	
	Náklady na změnu zápisu kulturní památky	Zanedbatelné	<b>Kompletní ústřední seznam kulturních památek s ověřenou správností všech dat</b>	
	Náklady na změnu formou poznámky	Zanedbatelné	<b>Možnost reagovat na změny stavu souboru věcí prohlášených za kulturní památku = zvýšení transparentnosti a jednoznačnosti evidence</b>	
	Náklady na opravy chybných údajů	25 000	<b>Snížení počtu podaných oprav. prostředků = snížení AZ</b>	
A.3 Prohlašování PR			<b>Snížení AZ</b>	
			<b>Zrychlení procesu</b>	
A.4 Zavedení pojmu památky místního významu	Zvýšení AZ pro místní samosprávy		<b>Vyšší návštěvnost lokality</b>	
	Zvýšené náklady na obnovu a údržbu pro vlastníky objektů, jež byly prohlášeny za památku místního významu		<b>Vyšší příjmy z turistického ruchu</b>	
			<b>Více sponzorů při získávání finančních prostředků pro rozvoj lokality.</b>	
B.1 Přemístění KP a NKP	Oznamovací povinnost	625 000	Změna režimu pro přemístění movitých kulturních památek	228 600
B.2 KP a NKP ve vztahu k zahraničí			Snížení délky rozhodovacího procesu	
C.1 Poznávání památkového fondu	Subjekty provádějící výzkum - nárůst sporných řízení	241 400	<b>Vlastníci kulturních památek - vyšší ochrana vlastnických práv</b>	P * 10 000
	Vystavovatelé – vyšší finanční zátěž		<b>Vlastníci movitých kulturních památek – vyšší příjem ze zápůjček</b>	
	Vlastníci a uživatelé - nárůst sporných řízení	241 400	<b>Všichni, kdo mají zájem na zachování památkového fondu</b>	
			<b>Ti, kdo mají vědecký zájem na poznávání památkového fondu</b>	
C.2 Oprávnění k restaurování	<b>Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné</b>	<b>1 258 000</b>	Změna nákladů na změny rozhodnutí	144 625
	<i>Správní poplatky</i>			
	Za vydání zcela nového průkazu	50 000		

	Za vydání průkazu po změně	6 250		
	Náklady ze změny upřesnění důvodů pro pozastavení výkonu restaurátorské činnosti	P * 12 000		
	Náklady z upřesnění katalogu	Zanedbatelné		
<b>C.3 Oprávnění k provádění archeolog. výzkumů</b>	<i>Náklady na vydání průkazu pro dosavadní oprávněné organizace</i>	<i>92 000</i>	Úspora nákladů na změny rozhodnutí	41 195
	<i>Správní poplatky</i>			
	Za vydání zcela nového průkazu	7 000		
	Za vydání průkazu po změně	1 750		
<b>D.2 Plány ochrany PR a PZ, plány území s archeology. nálezy</b>	<i>Náklady na OOP – za všechny památky ze seznamu UNESCO</i>	<i>15 510 000</i>	<b>Úspora nákladů na řešení sporů o tom, zda se v dané lokalitě má nebo nemá provádět ZAV</b>	
	<i>Náklady na OOP – všechny PR a PZ</i>	<i>68 385 000 (částka zachycuje maximální finanční potřebu pro případ, že kraje se rozhodnou pro všechny PR a PZ vypracovat plán ochrany; jelikož zákon zavádí možnost, nikoli povinnost plán ochrany vypracovat, lze předpokládat, že jen pro minimální část PR a PZ budou plány skutečně vypracovány)</i>	<b>Zajištění dlouhodobé koncepce ochrany PR a PZ</b>	
	<i>Náklady na případná přezkumná řízení – na všechna OOP týkající se památek v seznamu UNESCO</i>	<i>50 000</i>	<b>Záchrana archeologických nálezů</b>	
	<i>Náklady na případná přezkumná řízení - OOP týkající se PR a PZ</i>	<i>1 450 000</i>		
	Náklady ušlé příležitosti - omezení vlastnického práva plány ochrany PR či PZ			
	Omezení vlastnického práva a náklady spojené se ZAV			
<b>D.3 Využití území – stanoviska k politice územního rozvoje</b>	Rozšíření územně plánovací dokumentace	P*0 – P*10 000*	<b>Zpřehlednění postavení orgánů památkové péče v rámci vytváření územně plánovací dokumentace</b>	
	Závazná stanoviska	P*3 000	<b>Přesné vymezení kompetencí jednotlivých orgánů památkové péče při této činnosti</b>	
			<b>Odstranění nejasností a kompetenčních konfliktů</b>	
<b>D.4 Zásahy na kulturních památkách, zásah v památkové rezervaci, zásah v památkové zóně</b>	Možná poškození památkového fondu - nedostatečně odborné posouzení zásahu ze strany památkového úřadu nebo v důsledku provádění oprav řemeslníky		<b>Možnost nechat si provádět jednoduché opravy řemeslníky a ne restaurátory</b>	
	Náklady ušlé příležitosti pro restaurátory, kteří přijdou o část zakázek na opravy památek ve prospěch řemeslníků		<b>Příjmy řemeslníků, v jejichž prospěch případně určitý podíl zakázek restaurátorů</b>	
			<b>Vlastník/uživatel nemusí čekat na stanovisko odborné organizace k zásahu na svém majetku</b>	
			<b>Ujasnění postavení památkového zákona vůči novému stavebnímu zákonu 183/2006 Sb. a novému správnímu řádu 500/2004 Sb.</b>	

			<b>Úspory času na straně vlastníků/uživatelů kulturních památek a nemovitostí v PR, PZ</b>	
<b>E.1 Ohlašovací povinnost při činnostech v území s archeology. nálezy</b>	Délka oznamovacího procesu - otázka, zda se proces zkrátí či prodlouží; dle konkrétního případu		<b>Posílení konkurenčního prostředí</b>	
			<b>Možnost volby oprávněné organizace</b>	
			<b>Možnost přímého uzavření dohody</b>	
<b>E.2 Financování ZAV</b>	Stavebníci a subjekty provádějící nestavební činnost	50 100 284	Organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů - úspory	9 024 606
			<b>Právní jistota</b>	
<b>F. Památková inspekce</b>			<b>Vyšší efektivnost a vynutitelnost opatření památkového zákona</b>	
<b>G.1. Úprava kompenzací</b>			<b>Ochrana vzhledu památky</b>	
			<b>Podpora naplnění dalších veřejných zájmů</b>	
			Jednotlivé podpory pro vlastníky nemovitostí v PR	200 000
			Jednotlivé podpory pro vlastníky nemovitostí v PZ	400 000
			Zachovalý památkový fond = významné přínosy z turistického ruchu	
			Pomoc vlastníkům kulturních památek při propagaci plynoucí z rozšíření nefinančních kompenzací	
			Zvýšení atraktivity ČR jako celku	
			Zlepšení koordinace jednotlivých reklamních a propagačních aktivit a zlepšení jejich celkové účinnosti	
<b>G.2. Fond péče o kulturní dědictví</b>	Výběr pokut	Neočekávají se změny oproti současnému stavu		
	Navýšených místních poplatků	Musí být součástí vyhodnocení dopadů novelizace zákona o místních poplatcích 565/1990 Sb.		

*P – počet případů za rok*

*Položky uvedené červenou kurzívou – jednorázové náklady, jejich vynaložení se předpokládá v průběhu následujících 5 - 10 let*

*Popis postupu vyčíslování jednotlivých položek nákladů a přínosů vysvětlen v relevantních částech kapitoly 2*

## 5. Konzultace

1. MK oslovilo na samém začátku prací dopisem 1. náměstka ministra kultury ze dne 7. 6. 2007 řadu institucí a organizací, aby podaly své náměty k věcnému záměru. Seznam podnětů k věcnému záměru památkového zákona a ke koncepci památkové péče (zpracovaný z došlých podkladů pracovníky Ministerstva kultury) viz Příloha.

### Seznam oslovených institucí:

Vnější podněty podali	Zkratka
Akademie výtvarných umění v Praze	AVU
Archaia Praha, o. p. s.	
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., a Archeologický ústav AV ČR Praha, v. v. i. (společné podání)	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno
Asociace krajů	AK
Asociace majitelů hradů a zámků	
Asociace muzeí a galerií	AMG
Asociace restaurátorů	
Česká komora architektů (2 podání: od dr. Jiřího Plose a od arch. Jana Sapáka)	ČKA
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě	ČKAIT
Fakulta architektury ČVUT v Praze	
Klub za starou Prahu	
Kraj Olomoucký	
Kraj Vysočina	
Kraj Jihočeský	
Kraj Jihomoravský a kraj Pardubický (společné podání) -	KJKP
Kraj Liberecký	
Kraj Středočeský	
Město Brno	
Národní památkový ústav	NPÚ
o.s. Veřejná archeologie	
Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska	SHSČMS
Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče	SPPPP
Uměleckohistorická společnost v českých zemích	UHS
Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i.	ÚDU AV ČR
Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty UK	ÚDU FF UK
<b>Vnitřní podněty podali</b>	
Pracovníci Odboru památkové péče	OPP
Ředitel Památkové inspekce	PI

Jak již bylo zmíněno výše, instituce byly osloveny písemně – dopisem ze dne 7. 6. 2007. Některé subjekty podaly podněty, ač nebyly přímo osloveny (například město Brno). Podněty byly podávány průběžně. K jejich zpracování došlo v období srpen – říjen 2007. Podněty byly diskutovány jednak na odborném týmu (viz níže), jednak neformálně s jednotlivými podatelci (telefonicky, e-mailem, osobně).



2. Speciálně pro tvorbu zákona o památkové péči MK ustavilo odborný poradní tým se zastoupením odborníků z těchto institucí, resp. organizací:

Konzultované subjekty
Asociace muzeí a galerií
Asociace restaurátorů
Asociace krajů
Asociace majitelů hradů a zámků
Národní památkový ústav
Česká komora architektů
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Univerzita Karlovy v Praze
Vysoká škola ekonomická v Praze
Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska
Archeologický ústav AV ČR Praha
Archaia (organizace oprávněná k provádění archeologických výzkumů)
Ministerstvo financí

Tento tým se scházel zhruba 2x měsíčně; vedle toho probíhaly neformální konzultace s jeho členy.

3. K oblasti archeologie se uskutečnil workshop dne 14. 12. 2007. Pozvání na workshop bylo předneseno na jednání odborného týmu. Jeho členové byli vyzváni, aby na workshop přizvali podle své úvahy i další odborníky s tím, že tématem workshopu bude archeologie. Účastnili se jej především archeologové z organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů (státních, krajských i soukromých). Tématem byla archeologie ve věcném záměru – zejména provádění archeologických výzkumů, jejich financování, právní titul pro jejich provádění, zajištění jejich odborné kvality, udělování a odnímání povolení. Získané poznatky byly zapracovány do věcného záměru.

Výše uvedený výčet velmi dobře ilustruje fakt, že do procesu konzultací bylo zahrnuto široké spektrum institucí a subjektů působících v oblasti památkové péče. Jejich připomínky a podněty byly shromážděny nejen před započítím procesu tvorby věcného záměru, ale i v jeho průběhu. Zvolené varianty jednotlivých opatření jsou tak odrazem kompromisu názorů a zkušeností jednotlivých dotčených skupin.

## 6. Implementace

### 6.1. Stanovení orgánů veřejné správy pověřených implementací

Věcný záměr nového zákona o památkové péči vznikl za podpory speciálně ustaveného odborného poradního týmu Ministerstva kultury se zastoupením odborníků z oboru památkové péče. Ministerstvo kultury je ústřední orgán státní správy pověřený implementací změn obsažených v novém zákoně o památkové péči. Role Ministerstva kultury bude i nadále vyplývat z části památkového zákona upravující orgánní strukturu v rámci památkové péče. Z této části bude vycházet i postavení, a tedy i implementační povinnosti, dalších orgánů státní správy na úseku památkové péče. Jedná se zejména o památkové úřady na úrovni krajských úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, vykonávající správu na úseku památkové péče. Novela nepočítá se zaváděním samoregulace a spoluregulace, implementace bude tedy výlučně činností orgánů veřejné správy. Odbornou složkou působící v oblasti památkové péče bude příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury – Národní památkový ústav. Státním dozorovým orgánem bude Památková inspekce jako organizační složka státu s podobou krajských inspektorátů a ústředního inspektorátu, podřízeného Ministerstvu kultury.

### 6.2. Činnosti související s implementací nového zákona o památkové péči

Obecně se dá říci, že hodnocený věcný záměr nového zákona o památkové péči snižuje počet a rozsah činností, jež budou regulované subjekty nuceny v důsledku implementace navrhovaných změn provádět. Podkapitoly v kapitole 2 se podrobně věnují jednotlivým změnám v právní úpravě a s nimi spojené změně administrativní zátěže regulovaných subjektů i změnám na straně regulátora. Tato kapitola také podrobně hodnotí náklady zvoleného řešení na činnosti regulovaných subjektů spojených s implementací nového zákona o památkové péči. Nový zákon o památkové péči zavádí řadu oprávnění, jejichž implementace bude zcela záviset na rozhodnutí zejména krajských úřadů.

### 6.3. Etapy implementace změn zákona o památkové péči

Implementace změn obsažených v novém památkovém zákoně je nutná z důvodu překonanosti současného zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon je přes své četné novelty právním předpisem již překonaným, neboť vešel v platnost již v roce 1987 a nepočítal s poměry, které nastanou již dva roky poté v souvislosti s obdobím přechodu k tržní ekonomice. Z těchto důvodů bude také provedena formou přijetí nového zákona o památkové péči a s ním souvisejících prováděcích předpisů, nikoliv pouhou novelizací.

Přínosy a náklady jednotlivých opatření a změn navrhovaných novým zákonem o památkové péči jsou popsány a kvantifikovány pro zvolené varianty v kapitole 2 tohoto hodnocení dopadů regulace. Implementace některých změn navrhovaných v novém památkovém zákoně jsou přímo vázány na konkrétní podmínky – jako je například v případě kompenzací novelizace zákonů o daních atp.

Náklady na změny, které jsou v tomto hodnocení vyčísleny, jsou základní odhady, jejichž naplnění bude třeba sledovat průběžně od okamžiku, kdy nový zákon o památkové péči nabude účinnosti. Jinak zákon nemá zvláštní implementační etapy.

V případě několika uvažovaných opatření bude zavedeno přechodné období. Konkrétně navrhovaná úprava předpokládá zavedení přechodného období k zápisu kulturních památek, chráněných podle dosavadních právních předpisů, do seznamu kulturních památek, k vydání průkazů držitelům stávajících oprávnění k restaurování a k provádění archeologických výzkumů.

- Pro kulturní památky prohlášené podle zákona č. 20/1987 Sb. a pro kulturní památky zapsané podle zákona č. 22/1958 Sb. bude stanoveno desetileté přechodné období. V tomto období Ministerstvo kultury rozhodne o jejich zápisu do seznamu kulturních památek anebo zapsány nebudou a v takovém případě již nebudou po skončení přechodného období kulturními památkami.
- Zakotveno bude pětileté přechodné období, během kterého budou moci stávající držitelé povolení k restaurování požádat o vystavení průkazu o oprávnění k provádění restaurování v souladu s nově formulovanými specializacemi. Jestliže držitel povolení k restaurování nepožádá v přechodném období o vydání průkazu, posledním dnem přechodného období jeho oprávnění provádět restaurování zanikne. Bude moci požádat o vydání rozhodnutí o oprávnění, avšak uplatní se již standardní procesní postup včetně prokazování formální kvalifikace a odborných schopností.
- Zakotveno bude pětileté přechodné období, během kterého budou moci stávající organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů požádat o vystavení průkazu o oprávnění k provádění archeologických výzkumů v souladu s novou právní úpravou, povinnou přílohou k žádosti bude smlouva oprávněné organizace s Akademií věd ČR uzavřená podle předchozích právních předpisů, platná k datu nabytí účinnosti tohoto zákona. Jestliže oprávněná organizace v přechodném období nepožádá o vydání průkazu, posledním dnem přechodného období její oprávnění zanikne. Bude moci požádat o vydání rozhodnutí o oprávnění, avšak uplatní se již standardní procesní postup včetně prokazování formální kvalifikace a odborných schopností.

#### **6.4. Návaznost na další právní předpisy**

ZÁKON č. 500/2004 Sb.: *Správní řád*

ZÁKON č. 183/2006 Sb.: *Zákon o územním plánování a stavebním řádu*

ZÁKON č. 344/1992 Sb.: *Zákon o katastru nemovitostí České republiky*

ZÁKON č. 526/1990 Sb.: *Zákon o cenách*

ZÁKON č. 256/1992 Sb.: *Zákon o ochraně osobních údajů v informačních systémech*

ZÁKON č. 101/2000 Sb.: *Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*

ZÁKON č. 18/2004 Sb.: *Zákon o uznávání odborné kvalifikace (včetně kvalifikační novely)*

ZÁKON č. 184/2006 Sb.: *Zákon o vyvlastnění*

ZÁKON č. 499/2004 Sb.: *Zákon o archivnictví a spisové službě*

ZÁKON č. 40/1964 Sb.: *Občanský zákoník*

ZÁKON č. 338/1992 Sb.: *Zákon o dani z nemovitosti*

ZÁKON č. 586/1992 Sb.: *Zákon o daních z příjmu*

ZÁKON č. 235/2004 Sb.: *Zákon o dani z přidané hodnoty*

ZÁKON č. 565/1990 Sb.: *Zákon o místních poplatcích*

## 7. Vynucování

V rámci vynucování plnění povinností vyplývajících ze zákona o památkové péči zavádí nový zákon několik zásadních změn.

V prvé řadě je to sladění trestání podle zákona o památkové péči s principy veřejnoprávního trestání podle koncepce Ministerstva vnitra ČR. Tato koncepce předpokládá zejména využívání sankcí jako posledního prostředku k vynucení plnění povinností, sjednocení všech přestupků a jiných správních deliktů na úseku památkové péče v rámci zákona o památkové péči.

Inspekční a monitorovací pravomoci zůstávají nadále památkovým úřadům v rámci výkonu jejich monitorovacích funkcí. Státním dozorovým orgánem bude Památková inspekce jako organizační složka státu s podobou krajských inspektorátů a ústředního inspektorátu, podřízeného Ministerstvu kultury. Odbornou složkou působící v oblasti památkové péče bude příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury – Národní památkový ústav.

Cílem pro změnu systému nápravných zařízení je zajištění účinnější ochrany kulturních a národních kulturních památek, za použití lépe koordinovaných a efektivnějších nápravných opatření, neboť jedním z nejpalčivějších problémů současného systému památkové péče je nízká efektivita a vynutitelnost stávajících opatření.

Dle současného zákona je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Smí ji užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu. V případě státního vlastnictví je povinností organizace, jež památku spravuje, užívá nebo ji má ve vlastnictví, vytvořit potřebné předpoklady pro plnění zmíněných požadavků. Stejně povinnosti má i ten, kdo kulturní památku užívá nebo ji má u sebe, avšak náklady s touto povinností spojené hradí jen tehdy, vyplývá-li to z právního vztahu mezi ním a vlastníkem. Všechny fyzické a právnické osoby, označené ve stávajícím zákoně o státní památkové péči ještě jako „organizace a občané“, si musí počínat tak, aby nezpůsobily nepříznivé změny stavu kulturních památek nebo jejich prostředí a neohrožovali zachování a vhodné společenské uplatnění památek.

Nově navrhované změny obsahují následující opatření: opatření pro případ činnosti nebo nečinnosti, propadnutí věci (jako druh správní sankce), vyvlastnění a nucený výkup movité památky. Bude zachován stávající nástroj - památková ochranná pásma.

Klíčovým opatřením je opatření pro případ činnosti či nečinnosti. Jedná se o opatření, které řeší nápravu poškozování kulturních památek, jež může způsobit jejich vlastník, jak činností, tak i nečinností (ustanovení týkající se nečinnosti současný zákon neobsahuje). Obdobný institut bude zaveden pro případ činnosti nebo nečinnosti vlastníka nemovitosti poškozující hodnoty památkové rezervace nebo památkové zóny.

Změnou je i zavedení nové správní sankce – propadnutí věci, kterou lze uložit vlastníku památky porušujícímu nejzávažnějším způsobem své povinnosti spojené s vlastnictvím památky poté, co se méně intenzivní nástroje ukázaly jako neefektivní. Toto opatření odstraňuje nelogičnost stávajícího systému, kdy se v podobných případech uplatnilo vyvlastnění. Jako předstupeň propadnutí věci se uplatní možnost odkoupení památky, jejíž zachování je ohroženo, státem za cenu podle zákona č.

219/2000 Sb. (pravidelně podle znaleckého posudku); vlastník památky nebude mít založen smluvní přímus.

Vyvlastnění památky se uplatní ve chvíli, kdy je kulturní památka nebo národní kulturní památka ohrožena sousední nemovitostí, kde vyvlastnitelem je vlastník poškozované památky.

Bude zavedena povinnost vlastníka památky prokazatelně oznámit každé ohrožení či poškození památky bez zbytečného odkladu. Cílem tohoto opatření je, aby orgán památkové péče byl vždy včas a správně informován o situaci, kdy je památka ohrožena či poškozena a mohl na tento poznatek reagovat ve formě uložení nápravného opatření.

Bude zachován institut ochranných pásem. Památkové ochranné pásmo bude vymezovat z moci úřední obecní úřad obce s rozšířenou působností, a to opatřením obecné povahy podle správního řádu. Pro památkové ochranné pásmo bude ukotvena možnost jeho změny týkající se jak jeho územního rozsahu, tak i podmínek stanovených pro činnost v ochranném pásmu. Taktéž se může i celkově zrušit.

Součástí návrhu je i navýšení pokut na 2 mil Kč, resp. 4 mil. Kč (v současné době je možné uložit například za přestupek spočívající ve zničení památky fyzické osobě pokutu max. 10.000,- Kč, což je naprosto nepostačující).

## 8. Přezkum účinnosti

### 8.1. Obecný postup přezkumu účinnosti

„Žádný, byť sebelépe připravený právní předpis není dokonalý. Zároveň se stále rychleji mění podmínky na trhu, rozvíjí se technologie atd. Z těchto důvodů je nezbytné po určitém čase každý existující právní předpis podrobit přezkumu z hlediska platnosti a naplňování daných cílů. Je třeba stanovit lhůtu od nabytí účinnosti právní normy, ve které musí být norma přezkoumána z následujících hledisek.

Existuje stále problém, kvůli kterému byl právní předpis vytvořen?

Plní právní předpis stanovené cíle?

Jsou splněny předpokládané dopady? Vyskytly se neočekávané problémy a dopady?

Je stále potřeba řešit daný problém? Je stále problém řešen odpovídajícím způsobem? Plyne z dosavadních zkušeností možnost ke zlepšení způsobu řešení problému?

Takové vyhodnocení účinnosti právního předpisu musí být vždy prováděno ve spolupráci s dotčenými subjekty. Výsledkem přezkumu pak může být, prokáže-li neplnění stanovených cílů, návrh na úpravu či zrušení právní normy.“ (Zdroj: Metodické pokyny pro hodnocení dopadů regulace, Ministerstvo vnitra ČR, 22.5.2007)

### 8.2. Specifické ukazatele účinnosti pro nový památkový zákon

Přezkum účinnosti nového památkového zákona bude v působnosti Ministerstva kultury, které pro jednotlivé body doporučené k přezkumu účinnosti stanoví lhůty pro přezkoumání míry dosažení stanovených cílů. Z hlediska kvantitativního vyhodnocení nákladů a přínosů v průběhu účinnosti nového památkového zákona se jako lhůta vhodná k získání dostatečně robustního souboru dat jeví doba tři až pět let od okamžiku vstupu tohoto zákona v účinnost.

Účinnost předloženého návrhu památkového zákona lze ověřit v praxi běžnými metodami správní kontroly a dozoru a pravidelným vyhodnocováním realizace změnového zákona a souvisejícího návrhu zákona. Níže uvedená část shrnuje konkrétní ukazatele, jejichž vývoj je třeba pro přezkum účinnosti sledovat.

**Tabulka 12: Seznam ukazatelů, jejichž vývoj je třeba pro přezkum účinnosti sledovat**

Kapitola	Indikátory, jejichž vývoj je třeba sledovat pro přezkum účinnosti
A.1	Vyčíslená částka celkových nákladů na reidentifikaci movitého památkového fondu tvoří maximální hranici, jež by náklady na změnu statutu neměly překročit. Lze očekávat nižší finanční náročnost reidentifikace z důvodu nižší potřeby místních šetření, fyzických ohledání, prací v terénu, pořizování fotodokumentace apod.
	Náklady na průběžnou aktualizaci a zajištění bezchybného provozu systému po jeho realizaci jsou očekávány ve výši cca 5 mil. Kč ročně. Z důvodu krátkého fungování nově zřízených internetových portálů státní správy lze jen obtížně odhadnout výši možných přínosů. Lze je očekávat ve výši několika miliard Kč. Výši přínosů z elektornizace však bude třeba dále sledovat v rámci přezkumu účinnosti.
	Expertní odhad podílu špatných záznamů týkajících se ochrany objektu jako kulturní památky je 40 – 60%.
	Uspora administrativních nákladů finančních úřadů i fyzických a právnických osob při podávání daňového přiznání

<b>A.2</b>	Nová právní úprava může přinést snížení počtu podaných opravných prostředků a tím snížit administrativní zátěž jak státní, tak soukromé sféry.
<b>A.3</b>	Ušetřené náklady při přesunu kompetencí na prohlášení jedné památkové rezervace
<b>A.4</b>	Prohlášením památky za památku místního významu může lokalita dosáhnout vyšší návštěvnosti, vyšších příjmů, s rostoucí oblibou může přilákat více sponzorů při získávání finančních prostředků pro rozvoj lokality. Velká část objektů, které by se v budoucnu mohly stát památkou místního významu, je již ve vlastnictví samosprávných celků.
	Náklady na obnovu a údržbu památek místního významu jsou už nyní v převážné většině hrazeny z místních rozpočtů. Dopad nového opatření na rozpočty z hlediska úhrady oprav památek místního významu tedy bude zanedbatelný či mírně pozitivní v případě získání finančních prostředků od sponzorů.
	Místním samosprávám se mírně zvýší administrativní zátěž s ohledem na vymezování památek lokálního významu a nutnost vést o památkách lokálního významu evidenci.
	Náklady na obnovu a údržbu se mohou zvýšit vlastníkům objektů, jež byly prohlášeny za památku místního významu. Předpokládáme, že i z výše uvedených důvodů bude k této situaci docházet velmi řídkce.
<b>B.2</b>	Ušetřené náklady celkem na jednu žádost o vývoz
<b>C.2 – C.3</b>	Ušetřené náklady FO restaurátorů, kteří nebudou muset řešit změnu údajů o trvalém bydlišti a např. změnu příjmení po sňatku řízením dle §142 správního řádu (totéž archeologové)
	Předpokládané snížení škod způsobených restaurátory na základě špatně provedené práce (totéž archeologové)
<b>D.1</b>	Cenové nabídky na vypracování management plánů jsou ukazatel, který by bylo vhodné sledovat v rámci přezkumu účinnosti navrhovaného zákona o památkové péči a průběžně je porovnávat s náklady, které vznikaly magistrátům, správním orgánům aj. v době, kdy si plány ochrany, propagace a řízení světové památky musely vypracovávat samy.
<b>D.2</b>	Náklady na vypracování plánů ochrany se dají očekávat podobné nákladům regulačních plánů, jejichž celková výše bude vázaná na členitost a rozlohu památkové rezervace nebo památkové zóny a dostupnost dokumentů podobného druhu na příslušném úřadu.
	Plán území s archeologickými nálezy - náklady na změnu či doplnění územního plánu se liší dle složitosti a rozlohy území
	Náklady na případná přezkumná řízení ve věci souladu opatření obecné povahy s právními předpisy – počty
	Náklady ušlé příležitosti spojené se ZAV vzniklé v důsledku vyhlášení opatření obecné povahy negativně vymezující území s archeologickými nálezy jsou velice konkrétně navázány na určitou situaci a individuálně určenou fyzickou či právnickou osobu a její činnost. Z tohoto důvodu není možné tyto náklady odhadnout ex ante a doporučujeme proto sledovat a vyhodnocovat je na základě podnětů z řad vlastníků průběžně během účinnosti normy
	Na rozdíl od opatření obecné povahy mohou správní řízení ukládat povinnosti pouze svému adresátu, což vede k velkému počtu správních řízení a významnému zatížení veřejné správy i dotčených fyzických a právnických osob. Konkrétní výše úspor nákladů nahrazením správních řízení opatřeními obecné povahy je jen těžko vyčíslitelná – zejména v souvislosti s tím, že opatření obecné povahy je nový a doposud nepříliš uplatňovaný institut správního práva
Náklady na řešení sporů o tom, zda se v dané lokalitě má nebo nemá provádět ZAV, jsou opět jen obtížně vyčíslitelné, neboť tyto spory nebyly v minulosti kvantitativně vyhodnocovány. Řada jich navíc probíhala formou soukromoprávních vyjednávání a jednání zcela mimoprávních. Z tohoto důvodu doporučujeme sledování úspor plynoucích ze zavedení opatření obecné povahy v rámci přezkumu účinnosti normy. Již nyní ex ante je však zřejmé, že zavedení opatření obecné povahy, které bude negativně vymezovat území s archeologickými nálezy, vytvoří pro vlastníky nemovitostí i archeology jednoznačné právní prostředí, což je v souladu s principy právního státu a s požadavkem právní jistoty.	
<b>D.4</b>	Hlavními budoucími náklady uvolnění režimu pro zásahy v památkové zóně (konkrétně viz kapitola D.4) by mohla být zejména možná poškození památkového fondu v důsledku buď nedostatečně odborného posouzení zásahu ze strany památkového úřadu nebo také v důsledku nově zavedené možnosti provádění oprav řemeslníky (oproti původní povinnosti nechat opravu provést restaurátorem).
	Pro přezkum účinnosti nového opatření uvolňujícího režim pro zásahy v památkové zóně (konkrétně viz kapitola D.4) je tedy v tomto případě žádoucí navrhnout sledování stížností na posouzení zásahu na památce památkovými úřady, jakož i poměr celkového počtu zásahů k zásahům posuzovaným jako nejzávažnější (vzhledem k možnosti vzniku výkladových sporů ohledně pojmu „nejzávažnější zásahy“).
	Dále bude třeba sledovat stížnosti a spory týkající se kvality řemeslných oprav – zejména z hlediska možného poškození památkového fondu neodbornými zásahy.
	Úspora pro odborné organizace památkové péče, kterým odpadne zbytečná agenda týkající se drobných zásahů na památkách a nemovitostech v památkové rezervaci nebo zóně a budou se moci nadále podrobně věnovat pouze nejvýznamnějším zásahům
	Úspory času na straně vlastníků/uzivatelů kulturních památek a nemovitostí v památkové rezervaci nebo zóně se ex ante vyčíslit nedají, stejně jako úspory plynoucí z rozdílu v ceně restaurátorské práce a řemeslné opravy – protože dané instituty doposud v praxi nefungují.



	Nárůst administrativní zátěže u krajských úřadů (částečně však půjde o přesun agendy z Archeologického ústavu AV ČR), která však bude více než vyvážena přínosy na straně podnikatelských subjektů, vlastníků dotčených nemovitostí a oprávněných organizací.
<b>E.1</b>	Zavedení vyvěšování oznámení na úřední desku krajského úřadu je opatření, které prospěje zejména stavebníkům, popřípadě subjektům vykonávající nestavební činnost na území s archeologickými nálezy. Díky tomu, že se na základě povinnosti vyvěšovat oznámení na úřední desce vytvoří určitý systém nabídky a poptávky, kdy oprávněné organizace budou moci vstupovat do kontaktu se subjektem, který oznámení učinil, vznikne v oblasti provádění záchranných archeologických výzkumů nové konkurenční prostředí. (Lze totiž předpokládat, že po zavedení tohoto opatření ceny ZAV poklesnou, díky většímu výběru na straně stavebníka, případně subjektu provádějící nestavební činnost. Tyto subjekty budou mít také lepší pozici při vyjednávání o různých formách ZAV.)
	Přínosy z konkurence mezi organizacemi oprávněnými provést záchranný archeologický výzkum
<b>E.2</b>	S přihlédnutím k faktu, že ZAV bude financovat investor, můžeme předpokládat mírné zvýšení počtu ZAV, které odhadujeme na 120% původního stavu. Za předpokladu, že průměrná cena jednoho ZAV bude průměrnou cenou minulých
<b>F</b>	Vyšší efektivnost a vynutitelnost opatření památkového zákona
<b>G</b>	Upřesnění kritérií pro udělení kompenzací vlastníkům nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, v památkových rezervacích a zónách
	Sledovat RIA k zákonu o místních poplatcích, k zákonu o dani z nemovitostí
	Konkrétní přínosy bude třeba vyčíslit až v návaznosti na ustavení pravidel pro nefinanční kompenzace a pro konkrétní případy

Nový památkový zákon – jak vyplývá z kontextu problémů a řešení podrobně popsanych v kapitole 2 tohoto dokumentu – určitým způsobem inovuje oblasti zprostředkování hodnot památkového fondu. Hlubší povědomí o obsahu a kvalitách českého památkového fondu napomůže komplexnějšímu vnímání hodnot památkového fondu. Zvýšené povědomí o památkách jako o vzácných statcích může být stimulem pozitivní změny ceny památkových objektů (například z hlediska zvyšujícího se zájmu o vlastnictví historických, a tedy velice reprezentativních nemovitostí – kulturních památek). Možnost získání podpory z fondů EU (osy podpory pro památky obnovované v rámci projektů z oblasti cestovního ruchu, sociální péče, vzdělávání atp.) by pak měla přispět k utlumení negativních cenových dopadů plynoucích z omezení nakládání s nemovitými kulturními památkami. Také transparentnost a právní jistota vyplývající ze změn navrhovaných v novém památkovém zákoně může být v dané souvislosti pozitivním impulzem pro zkvalitnění fungování trhu s památkami obecně. Vzhledem k tomu, že v současné době nejsou trhy s kulturními památkami souborně vyhodnocovány, lze v rámci přezkumu účinnosti doporučit začít s jejich sledováním zejména z hlediska reakcí cen na změny regulativů těchto trhů.

### 8.3. Ukazatele související s turistickým ruchem

V případě České republiky neoddiskutovatelně existuje kladný vztah mezi turistickým ruchem a památkovou péčí. Vzhledem ke své poloze v centru Evropy se památkový fond České republiky vyznačuje bohatostí a různorodostí, danou střetem různých kultur a etnik na našem území. Jedinečná kombinace zachovalých movitých i nemovitých památek, památkových rezervací a památkových zón a malebné přírody zláká každoročně miliony českých i zahraničních turistů k návštěvě. (ČSÚ, 2006)

Kvantifikace korelace mezi investicemi do památkové péče a turistickým ruchem doposud nebyla v žádné studii pro Českou republiku vyčíslena, neboť data shromažďovaná různými státními i soukromými institucemi nejsou pro tento účel dostatečně robustní. V rámci přezkumu účinnosti nového památkového zákona však bude nutné zaměřit se na kvantifikaci tohoto vztahu, neboť příjmy z

turistického ruchu jsou významným příjmem státního rozpočtu, avšak závislost turistického ruchu a příjmů z něho na zachovalém památkovém fondu se příliš neodráží ve výdajích ze státního rozpočtu na památkovou péči.

## Zdroje

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV PRAHA: *Seznam organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů* ([http://www.arup.cas.cz/cz/pamatkovaochrana/opravnen\\_organizace.html](http://www.arup.cas.cz/cz/pamatkovaochrana/opravnen_organizace.html) 03/2008)

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV BRNO: *Seznam organizací oprávněných k provádění archeologických výzkumů* (<http://mamut.iabrno.cz/arub/index.php?pagename=Opravnen%20organizace> 03/2008)

BETTER REGULATION TASK FORCE (2005): *Regulation – Less is More. Reducing Burdens, Improving Outcomes.* (Zpráva BRTF pro předsedu vlády, březen 2005, dostupné na <http://www.brtf.gov.uk/docs/pdf/lessismore.pdf>)

BETTERREGULATION.IE: *A Comparative Analysis of Regulatory Impact Assessment in Ten EU countries (2004)*, Dublin, A report prepared for the EU directors of Better Regulation Group, Formez, [www.betterregulation.ie](http://www.betterregulation.ie)

ČASOPIS STAVEBNICTVÍ: *Odborná diskuse: Budoucí směry památkové péče v ČR* ([http://www.casopisstavebnictvi.cz/budouci-smery-pamatkove-pece-v-cr\\_A404\\_I12](http://www.casopisstavebnictvi.cz/budouci-smery-pamatkove-pece-v-cr_A404_I12) 03/2008)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Výsledky TSA České republiky v letech 2003 – 2005* (2006)

DEPARTMENT FOR CULTURE, MEDIA AND SPORT, UK: *Heritage protection for 21st Century RIA* (Březen 2007)

EVROPSKÁ KOMISE: *The EU Economy: 2003 Review.* (COM (2003) 729.)

EVROPSKÁ KOMISE: *Report on the Implementation of the European Charter for Small Enterprises in the Member States of the European Union.* Commission Staff Working Paper, (8 února 2005, COM/2005/30, SEC(2005) 167, dostupné na <http://www.wales.gov.uk/keypubassemeuropeancomm2/content/euleg050214/6336-05-add1.pdf>)

EVROPSKÁ KOMISE: *Pokyny pro hodnocení dopadů SEC (2005) 791, včetně příloh (Impact Assessment Guidelines with Annexes)*, Brusel 2005 s aktualizací 15.3.2006

GARG, Anjali, a KABRA, Manisha (2004): *Regulatory Impact Assessment: Key to Good Governance.* (SAFIR Newsletter, str. 8-13. dostupné na <http://www.teriin.org/division/regdiv/rp/docs/ft03.pdf>.)

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIE V PODNIKATELSKÉM SEKTORU ČR V ROCE 2005: *Český statistický úřad*

KIRKPATRICK, Colin: *Regulatory Impact Assessment in Developing Countries.* In: “Enterprise Impact News,” (Issue 9, June 2002, Enterprise Development Impact Assessment Information Service (EDIAIS). Dostupné na <http://www.enterprise-impact.org.uk/pdf/EINJune02.pdf>.)

MINISTERSTVO KULTURY: *Sekce o památkových grantech a programech* (<http://www.mkcr.cz/kulturni-dedictvi/pamatky/granty-a-programy/default.htm> 03/2008)

MINISTERSTVO KULTURY: Výroční zprávy (<http://www.mkcr.cz/ministerstvo/vyrocnizpravy/default.htm> 03/2008)

MINISTERSTVO VNITRA: *Metodika stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy*

MINISTERSTVO VNITRA: *Metodika určování velikosti a původu administrativní zátěže podnikatelů, verze 1.2*

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV: Výroční zprávy (<http://www.npu.cz/npu/vyrzpr> 03/2008)

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV: *Seznam restaurátorů* (<http://monumnet.npu.cz/restauratori/list.php> 03/2008)

NARÍZENÍ VLÁDY č. 564/2006 Sb.: *O platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě*

NIPOS: *Statistika kultury 2006: Základní statistické údaje o kultuře v České republice*

OBEC HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU: *Veřejná zakázka na zpracování územního plánu obce (ze dne 25. 9. 2006)*

OBEC KRÁLOVEC: *Veřejná zakázka na zpracování územního plánu obce (ze dne 28. 6. 2007)*

OBEC LIBEREC: *Zásady úhrady nákladů na pořizování změn územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů platné pro území města Liberec (ze dne 24. 11. 2005; č. usnesení 219/05)*

PLZEŇSKÝ KRAJ: *Vyhlášení dotačního programu pro rok 2008: "OBNOVA HISTORICKÉHO STAVEBNÍHO FONDU V PAMÁTKOVÝCH REZERVACÍCH A ZÓNÁCH A STAVEB DROBNÉ ARCHITEKTURY NA ÚZEMÍ PLZEŇSKÉHO KRAJE"* ze dne 18. prosince 2007

RENDA, Andrea (2006): *Impact assessment in the EU (The state of art and the art of state)*, Centre for European Policy Studies CEPS), Brussels

ŘEDITELSTVÍ ODBORU METODIKY CEN MINISTERSTVA FINANČÍ: *Komentář k oceňování práv odpovídajících věcným břemenům podle § 18 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a změně některých zákonů*

SNĚMOVNÍ TISK 361/0, ČÁST Č. 1/25, Novela z. o uznávání odborné kvalifikace – EU

SNĚMOVNÍ TISK 441/0, ČÁST Č. 1/2, Novela z. o státní památkové péči

STŘEDOČESKÝ KRAJ: *Zásady pro poskytování dotací z Fondu obnovy památek ze dne 30. 08. 2006*

ÚMLUVA O OCHRANĚ ARCHEOLOGICKÉHO DĚDICTVÍ EVROPY: *(revidovaná) vyhlášená pod č. 99/2000 Sb.*

ÚMLUVA O OCHRANĚ SVĚTOVÉHO KULTURNÍHO A PŘÍRODNÍHO DĚDICTVÍ: *vyhlášená ve Sbírce zákonů pod č. 159/1991Sb.*

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE: *Správní řízení ve věci přezkoumávání rozhodnutí a dalších úkonů zadavatele města Znojma (Č.j.: S 39/2000-150/1572/2000-če)*

USNESENÍ VLÁDY Č. 877/2007: *Obecné zásady pro hodnocení dopadů regulace (RIA), Praha 2007*

USNESENÍ VLÁDY Č. 420/2005: *Směrnice pro hodnocení dopadů regulace, Praha 2005*

ÚSTECKÝ KRAJ: *Program na záchranu a obnovu kulturních památek Ústeckého kraje 2008 ze dne 7. 11. 2007*

VYHLÁŠKA č. 66/1988 Sb.

VYHLÁŠKA č. 538/2002 Sb.

VYCHODIL, Ondřej: *Making RIA Meet Its Purpose: A Long Way to Go in the Czech Republic, Praha listopad 2005*

VYUŽÍVÁNÍ INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ V DOMÁCNOSTECH A MEZI JEDNOTLIVCI V ROCE 2007: *Český statistický úřad*

ZÁKON č. 20/1987 Sb.: *Zákon o státní památkové péči*

ZÁKON č. 500/2004 Sb.: *Správní řád*

ZÁKON č. 183/2006 Sb.: *Zákon o územním plánování a stavebním řádu*

ZÁKON č. 344/1992 Sb.: *Zákon o katastru nemovitostí České republiky*

ZÁKON č. 526/1990 Sb.: *Zákon o cenách*

ZÁKON č. 256/1992 Sb.: *Zákon o ochraně osobních údajů v informačních systémech*

ZÁKON č. 101/2000 Sb.: *Zákon o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů*

ZÁKON č. 18/2004 Sb.: *Zákon o uznávání odborné kvalifikace (včetně kvalifikační novely)*

ZÁKON č. 184/2006 Sb.: *Zákon o vyvlastnění*

ZÁKON č. 499/2004 Sb.: *Zákon o archivnictví a spisové službě*

ZÁKON č. 40/1964 Sb.: *Občanský zákoník*

ZÁKON č. 338/1992 Sb.: *Zákon o dani z nemovitosti*

ZÁKON č. 586/1992 Sb.: *Zákon o daních z příjmu*

ZÁKON č. 235/2004 Sb.: *Zákon o dani z přidané hodnoty*

ZÁKON č. 565/1990 Sb.: *Zákon o místních poplatcích*

#### KONZULTOVANÉ INTERNETOVÉ ZDROJE:

- [www.profimarketing.cz](http://www.profimarketing.cz)
- [www.atlanticstudio.cz](http://www.atlanticstudio.cz)
- [www.tribody.cz](http://www.tribody.cz)
- [www.ogilvy.com](http://www.ogilvy.com)
- [www.centire.cz](http://www.centire.cz)
- [www.unesco.org](http://www.unesco.org)
- webové stránky jednotlivých památek UNESCO v České republice
- [www.businessinfo.cz](http://www.businessinfo.cz)
- [www.csu.cz](http://www.csu.cz)

**Použité zkratky:**

AK	Asociace krajů
AMG	Asociace muzeí a galerií
ArÚ AV Brno	Archeologický ústav AV ČR Brno
ArÚ AV Praha	Archeologický ústav AV ČR Praha
AV ČR	Akademie věd České republiky
AVU	Akademie výtvarných umění v Praze
ČKA	Česká komora architektů
ČKAIT	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
FO	Fyzická osoba
FŘ	Finanční ředitelství
FÚ	Finanční úřad
GIS	Geografický informační systém
KJKP	Kraj jihomoravský a Kraj pardubický
KNV	Krajský národní výbor
KÚ	Krajský úřad
KP	Kulturní památka
LRV	Legislativní rada vlády
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NKP	Národní kulturní památka
NPÚ	Národní památkový ústav
ONV	Okresní národní výbor
OOP	Opatření obecné povahy
OPP	Odbor památkové péče
ORP	Obce s rozšířenou působností
PI	Památková inspekce
PO	Právnícká osoba
PP	Památková péče
PR	Památková rezervace
PZ	Památková zóna
SHSČMS	Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska
SPPPP	Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče
SŘ	Správní řád
THP	Technicko hospodářský pracovník
ÚDU AV ČR	Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i
ÚDU FF UK	Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty UK
UHS	Uměleckohistorická společnost v českých zemích
ZAV	Záchranný archeologický výzkum

## Příloha

### Podněty k věcnému záměru památkového zákona a ke koncepci památkové péče

#### Vnější podněty podali:

Akademie výtvarných umění v Praze - AVU

Archaia Praha, o. p. s.

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., a Archeologický ústav AV ČR Praha, v. v. i. (společné podání) – ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno

Asociace krajů - AK

Asociace majitelů hradů a zámků

Asociace muzeí a galerií - AMG

Asociace restaurátorů

Česká komora architektů (2 podání: od dr. Jiřího Plose a od arch. Jana Sapáka) - ČKA

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě - ČKAIT

Fakulta architektury ČVUT v Praze

Klub Za starou Prahu

Kraj Olomoucký

Kraj Vysočina

Kraj Jihočeský

Kraj Jihomoravský a Kraj Pardubický (společné podání) – KJKP

Kraj Liberecký

Kraj Středočeský

Město Brno

Národní památkový ústav - NPÚ

o. s. Veřejná archeologie

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska - SHSČMS

Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče – SPPPP

Uměleckohistorická společnost v českých zemích – UHS

Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i. - ÚDU AV ČR

Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty UK - ÚDU FF UK

#### Poznámka zpracovatelů:

Jednotlivé podněty jsou zaříděny do stanovených tématických okruhů. Někdy nebylo možné vyhnout se určitým formulačním úpravám, zejména v rámci zestručnění jednotlivých podnětů, vždy však byl dodržen a v materiálu uveden základní obsah podnětu. Uvedeny jsou i podněty nekonkrétní a proklamativní. Podněty jsou v jednotlivých tématických okruzích uvedeny podle jejich autorů, pouze u podnětů k témuž dílčímu problému se

#### Vnitřní podněty podali pracovníci **OPP** a ředitel **PI**



zpracovatelé snažili v zájmu přehlednosti řadit je k sobě. Pokud více subjektů podalo obsahově tentýž podnět, je řazen do jedné řádky s uvedením všech autorů. Kde bylo třeba, přičinili zpracovatelé *kurzívou* poznámku k podnětu. V posledním sloupci je uvedeno, kterého materiálu se jednotlivé podněty týkají, přičemž K – koncepce památkové péče, Z – věcný záměr památkového zákona. Hvězdičkou \* jsou označeny podněty, které nelze doporučit k využití při přípravě obou dokumentů, buď pro jejich nekonkrétnost, nebo pro jejich věcnou nesprávnost.

## 1. Proklamace, preambule, pojmosloví, osvěta

Obsah podnětu	Autor podnětu	
vytváření kladné image památkové péče	OPP	K
důsledná a dlouhodobá osvětová činnost státních orgánů mezi veřejností s cílem zainteresovat ji na ochraně kulturních statků	SPPPP	K
systematicky vytvářet podmínky pro osvětu ve věci ochrany kulturního dědictví	OPP	K
deklarovat dosud opomíjenou výchovu jako jeden z důležitých úkolů státní památkové péče	Klub Za starou Prahu	K
chápat pam. péči jako obor, jehož základem je výchova, vzdělání a osvěta	UHS	Z
propagace památkové péče také do institucí škol a obcí	SHSČMS	K
podstatné zvýšení podílu výuky o kulturním dědictví na všech stupních škol, zavedení magisterského i doktorského studia památkové péče na vysokých školách	SPPPP	K
založení komplexního oboru památkové péče na některé z vysokých škol (magisterské studium)	Fakulta architektury ČVUT	K
stávající úprava je po doplnění chybějících či nevyhovujících pasážích schopna plnit svůj účel	UHS	Z*
umožnit aktivní účast veřejnosti při ochraně kulturního dědictví vč. přiznání pozice účastníka řízení	SPPPP	K,Z
zvýšit informovanost veřejnosti o pam. péči, zvětšit propojení pam. péče s běžným životem občanů	OPP	K
více otevřít památkovou péči veřejnosti (účast občanských sdružení)	Klub Za starou Prahu UHS	K
zapojit občanskou společnost do systému pam. péče	OPP	Z
účast občanů na ochraně kulturního dědictví (občanská sdružení, dobrovolné sbory atd.)	OPP	Z
zesílit spolupráci státní správy a samosprávy, občanských sdružení atd.	OPP	Z
památková péče je věc veřejná - vtáhnout veřejnost a samosprávy měst a obcí do péče o památkový fond - např. účast občanských sdružení v řízeních, zavedení institutu místních památek (vyhlašování a stanovování podmínek péče v kompetenci místních samospráv)	NPÚ	Z
k „památkové péči“ mají být zákonem deklarativně zavázáni všichni občané, rezort kultury i dotčené rezorty státní správy	NPÚ	K,Z

„státní památková péče“ zahrnuje výchovu a vzdělání, systém podpory vlastníkům památek a objektů v památkově chráněných územích a právní úpravu	NPÚ	Z
přesněji stanovit celospolečenský zájem pro zachování památek	ČKAIT	Z*
rozšířit účel zákona i na nemovitosti v památkových zónách a rezervacích	Jihočeský kraj	Z
účelem zákona je vytvořit všestranné podmínky pro uchování autentických hodnot památkového fondu, pro předávání tohoto bohatství budoucím generacím, pro zlepšování životního prostředí, pro vyvážené rozdělení funkcí státní správy, samosprávy a občanské společnosti při péči o kulturní památky a památková území a o jeho zachování, restaurování a regeneraci s cílem vhodného trvale udržitelného využívání a zpřístupňování tak, aby byl potvrzen význam tohoto dědictví ve společenském, kulturním, duchovním a hospodářském rozvoji celé společnosti	NPÚ	Z
stát chrání ve veřejném zájmu kulturní památky a památková území jako nedílnou součást kulturního dědictví společnosti a dochovaného historického prostředí, svědectví jeho vývoje a dějin, jako významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství společnosti	NPÚ	Z
uvést v preambuli, že ochrana historických a kulturních památek je veřejný zájem, a zmínit společenský i kulturní význam jejich ochrany	ÚDU FF UK UHS	K,Z
deklarovat péči o dochované kulturní dědictví jako veřejný zájem společnosti, poukázat na souvislost s mezinárodními úmluvami	NPÚ	K,Z
deklarovat, že památky jsou součástí kulturního dědictví a jejich ochrana je veřejným zájmem	AK	K,Z
deklarovat veřejný zájem na ochraně kulturního dědictví, pojem „společenské uplatnění“ nahradit pojmem „využití s ohledem na kulturní hodnoty“	Kraj Vysočina	Z
deklarovat veřejný zájem na ochraně kulturních památek - stát se nemůže zbavit odpovědnosti za tuto oblast	Olomoucký kraj AMG	K,Z
stát si musí uchovat garanci za zachování kulturního dědictví	UHS	Z
památková péče garantována státem, její výkon nezávislý; musí být garantována odbornost a celorepubliková působnost	NPÚ	K,Z
vytvořit podmínky pro plnění úkolů památ. péče - podmínky materiální, motivace a garance kvality práce	NPÚ	Z
prohloubit a propracovat svého teoretického základu památkové péče ve vazbě na mezinárodně uznávané standardy	NPÚ	K
nově definovat, v čem spočívá veřejný zájem na ochraně kulturních památek	OPP	Z
propagace památkové péče do institucí škol a obcí	SHSČMS	K

návrh definice památkového fondu: soubor všech zapsaných a prohlášených památek a památkově chráněných území nebo statků, u nichž bylo zahájeno řízení ve věci prohlášení za kulturní památku nebo památkově chráněné území nebo území s archeologickými nálezy	NPÚ	Z
vymezení památkového potenciálu: Jde o nositele objektivních památkových hodnot dosud nepoživající památkové ochrany, u nichž je do budoucna památková ochrana žádoucí, neboť počet kulturních památek není uzavřenou množinou a není zdaleka vyčerpán	NPÚ	Z
definovat pojem „kulturní památka“	SHSČMS	Z*
návrh definice kulturní památky: Kulturní památky jsou nemovité a movité věci vytvořené, pozměněné nebo poznamenané lidskou činností včetně pozůstatků a stop po působení člověka a které mají zároveň historickou, uměleckou nebo jinou zvláštní kulturní hodnotu, pro kterou je zachování památky ve veřejném zájmu; za kulturní památku lze prohlásit i soubor věcí z důvodu jejich vzájemné historické, umělecké nebo jiné spojitosti	AMG	Z
návrh definice kulturní památky: Kulturní památky a památková území v České republice jsou hmotnými doklady vývoje civilizace a součástí světového kulturního dědictví chráněného mezinárodními úmluvami pro současnost i budoucnost. Jejich dokumentární, ideová a didaktická hodnota je nezměrná a nezaměnitelná. Proto je stát ve veřejném zájmu registruje, dokumentuje a chrání (v Registru památkového fondu, ve Státních seznamech kulturních památek a v Ústředním seznamu kulturních památek); podporuje také jejich poznání, popularizaci, náležitý způsob využití, zpřístupňování a odbornou údržbu	NPÚ	Z
definovat pojem kulturní památka jako věci nemovité i movité s důrazem na jejich jedinečnost a neopakovatelnost, pro kterou je zachování památky ve veřejném zájmu	AK	Z
návrh definice movité kulturní památky: movitá věc kulturní povahy (popřípadě soubor věcí), která byla jako doklad historického materiálního a duchovního vývoje ve veřejném zájmu prohlášena za movitou kulturní památku Ministerstvem kultury ČR a je zapsaná v Ústředním seznamu kulturních památek. Součástí movité kulturní památky je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila	NPÚ	Z
návrh definice nemovité kulturní památky: Nemovitými kulturními památkami jsou budovy, objekty a konstrukce či jiné nemovité věci pozoruhodné svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem, včetně jejich vestavěného zařízení a vybavy a včetně souvisejících pozemků. Součástí nemovité kulturní památky jsou také archeologické nálezy nemovité a archeologické situace bezprostředně související se vznikem, existencí, popř. zánikem kulturní památky nebo některé z fází jejího vývoje.	NPÚ	Z

definovat kulturní památky a památková území tak, aby archeologické dědictví přímo související se vznikem, existencí, popř. zánikem kulturní památky/ památkového území bylo chráněno jako jejich součást a aby bylo standardně považováno za památkovou hodnotu	NPÚ	Z
nově definovat ty hodnoty, pro které Ministerstvo kultury prohlašuje věci za kulturní památky	OPP	Z
pojem „kulturně politický“ význam památky nahradit pojmem „kulturně historický“	Kraj Vysočina KJKP	Z
definovat pojem „národní kulturní památka“	OPP	Z*
návrh definice národní kulturní památky: za národní kulturní památky se prohlašují kulturní památky, které jsou mimořádně významné z celostátního či nadregionálního hlediska	NPÚ	Z
návrh definice areálu nemovité kulturní památky: nemovité kulturní památky, které jsou tvořeny více než jednou věcí, se považují za areály nemovitých kulturních památek	NPÚ	Z
definovat pojem „technická památka“	SHSČMS	Z
definovat pojem „ochranné pásmo“	SHSČMS	Z*
definovat pojem „ochranné pásmo“ – podmínky pro činnosti a zásahy v něm se musí vztahovat k ochraně chráněného statku	Jihočeský kraj	Z
definovat pojem „památková rezervace“	SHSČMS	Z*
návrh definice památkové rezervace: památková rezervace představuje území historického jádra sídla nebo jiné jeho ucelené části (případně část krajiny), které charakterizuje vysoký stupeň dochování a integrity urbanistické struktury, historické struktury krajiny nebo archeologické situace a současně vysoká koncentrace kulturních památek anebo individuálně památkově hodnotných objektů (prohlašuje vláda nařízením)	NPÚ	Z
definovat jako novou kategorii ochrany „archeologickou rezervaci“ - území nedotknutelné pro jakékoli zásahy včetně destruktivního archeologického výzkumu Návrh definice: za archeologickou rezervaci je možno prohlásit území, jehož charakter a prostředí určuje jedna nebo více archeologických nálezových situací (soubor nebo soubory nemovitých a movitých hmotných i nehmotných archeologických nálezů, dochovaných v původních souvislostech), samostatně nebo v souvislosti se stojící stavbou či stavbami, a to i tam, kde nejsou viditelné pozůstatky na povrchu nebo pod vodou. Účelem prohlášení území za archeologickou rezervaci je ochrana a údržba archeologického dědictví na původním místě	NPÚ	Z
definovat pojem „památková zóna“	SHSČMS	Z*
vymezení památkové zóny: zahrnuje individuálně památkově hodnotné objekty s diferencovaným režimem (od nejpřísnějšího k méně přísnému), v území A - určujícím charakter, B - dotvářejícím charakter a C – doplňujícím charakter (prohlašuje vláda České republiky nařízením)	NPÚ	Z*

rozdíl mezi pam. rezervací a zónou definovat i dalším rozdílem, než je pouhé nekonkrétně stanovené množství památek v území	SHSČMS	Z
definovat pojem „chráněný krajinný prvek“, je-li chráněn pam. péčí	SHSČMS	Z*
definovat pojmy „restaurování“, „restaurátor“	SHSČMS	Z
nově definovat pojem „restaurování“ a odlišit od pojmu „řemeslná oprava“	OPP	Z
Restaurování přesně odlišit od ostatních druhů péče o památky – zvláštní druh obnovy kulturní památky a jejich částí. Jde o souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací, které respektují technickou a výtvarnou strukturu originálu a jsou prováděny na těch památkách, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi. Vyžaduje speciální kvalifikaci.	NPÚ	Z
návrh definice konzervace: odborné ošetření, jež má zpomalit degradaci materiálu a konsolidovat poslední dochovaný stav památky, avšak nemění nic zejména na jejím vzhledu	OPP	Z
definovat pojmy „vlastník“, „stavebník“	SHSČMS	Z*
vypustit pojem „uživatel“	Kraj Vysočina KJKP	Z
zavést pojem „havarijní stav“ a sladit jej s §177 stavebního zákona	NPÚ	Z
specifikovat pojem „území“, v němž se nachází chráněný statek, pro potřeby vyjadřování k územně plánovací dokumentaci	Město Brno	Z
zavést termín „ochrana archeologického dědictví“, jak je definován v Maltské úmluvě č. 99/2000 Sb.m.s.	o. s. Veřejná archeologie	Z
definovat „archeologické dědictví“ jako nadřazený pojem (sestává nejen z prvků, ale také z vazeb mezi nimi; jeho potenciál památkový i informační), optimálně i „archeologické nálezové situace“ (nejcennější součástí archeologického dědictví)	NPÚ	Z
návrh definice archeologického dědictví: Archeologické dědictví sestává z hmotných a nehmotných dokladů a pozůstatků lidské existence v minulosti, které jsou movité a nemovité povahy. Hmotné prvky archeologického dědictví a jejich soubory jsou propojeny mezi sebou a se svým okolím soustavou vazeb, které tvoří nehmotnou část archeologického dědictví. Archeologické dědictví je tvořeno archeologickými nálezy movitými a nemovitými hmotnými i nehmotnými bez ohledu na to, zda již byly či ještě nebyly objeveny a identifikovány. Archeologické dědictví je a) nositelem informace o vývoji člověka, jeho kultury a jeho interakcích s okolním prostředím, b) nositelem specifické části památkových hodnot území, na němž se původně nachází. Všechny prvky archeologického dědictví jsou nedílnou součástí krajiny a specifickým způsobem spoluvytvářejí její ráz. Archeologické dědictví se vyskytuje na území celé ČR s výjimkou území v minulosti vytěžených	NPÚ	Z

návrh definice ochrany archeologického dědictví: vyloučení, případně minimalizace zásahů do archeologických nálezových situací. Věcně je předmětem ochrany a) území s archeologickými nálezy jakožto místo výskytu archeologických nálezových situací, b) archeologické nálezy vyňaté z archeologické nálezové situace. Realizuje se a) jako ponechání vybraných území s archeologickými nálezy na původním místě (in situ) cestou prohlášení těchto území za archeologické rezervace, (v souladu s čl. 2 a 4 odst. i Maltské konvence), b) na území s archeologickými nálezy, které není archeologickou rezervací cestou minimalizace stavebních či jiných zásahů, a to buď ve fázi přípravy projektu (odborné konzultace s archeology), případně až v rámci příslušných povolovacích řízení ( v souladu s čl. 5 odst. Maltské konvence), c) v případě novodobého narušení UAN resp. nemovitého AN jako jeho uvedení do prokazatelného stavu předcházejícího tomuto narušení nebo, pokud to není možné, do stavu předcházejícímu blízkého, a to pouze v nezbytném rozsahu, d) v případě hrozícího narušení UAN, jemuž nelze zabránit, jako takové kroky, které zajistí ochranu UAN před tímto narušením, přičemž do ní samy nezasáhnou.	NPÚ	Z
vymezit pojem „území s archeologickými nálezy“ – archeologické dědictví se vyskytuje na území celé ČR s výjimkou území v minulosti vytěžených	o. s. Veřejná archeologie	Z
definovat „území s archeologickými nálezy“ Návrh NPÚ: území (místo) původního výskytu archeol. nálezů nemovitých či movitých, na němž a) již byly registrovány jakékoliv archeologické nálezy movité či nemovité povahy, b) je možno vzhledem k přírodním podmínkám či dosavadnímu historickému vývoji tyto nálezy odůvodněně očekávat, avšak zatím nebyly registrovány, c) není výskyt archeologických nálezů ani prokázán či očekáván, ani vyloučen.	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno NPÚ Kraj Vysočina KJKP AMG AK	Z
definovat „území s archeologickými nálezy“, přičemž předlohou může být Státní archeologický seznam, v němž je odborně dostatečná definice	OPP	Z
prohlášení celého území státu za území s archeologickými nálezy	Archaia	Z*
vyřešení problematiky „území s archeologickými nálezy“	Kraj Vysočina	Z*
jednoznačně stanovit, které území se považuje za „území s archeologickými nálezy“	SHSČMS	Z
zavést pojem „území s výskytem archeologického dědictví“ namísto nepřesného „území s archeologickými nálezy“- nová kategorie památkové ochrany; definice musí zahrnovat území s výskytem potvrzeným i s výskytem důvodně předpokládaným, s odstupňováním míry výskytu až k nule	NPÚ	Z

návrh definice archeologického naleziště: Území s archeologickými nálezy kategorie I, tedy území s pozitivně prokázaným výskytem archeologických nálezů. Místo zvýšené koncentrace prvků archeologického dědictví různého stáří, které bylo uměle prostorově vymezeno prostřednictvím archeologických či jiných metod a signalizuje přítomnost sídelních areálů pravěkých, středověkých nebo novověkých populací	NPÚ	Z
definovat „archeologické naleziště“	OPP	Z
návrh definice archeologické nálezové situace: soubory movitých a nemovitých archeologických nálezů a původních vztahů mezi nimi. Tvoří nejcennější součásti archeologického dědictví	NPÚ	Z
definovat území, kde není nutno před stavbou žádat o archeologický dohled nebo výzkum – celé území státu mimo místa zcela vytěžená je územím s archeologickými nálezy	AMG	Z
definovat „archeologický výzkum“ Návrh NPÚ: Archeologický výzkum je ucelený soubor specializovaných výzkumných a jiných odborných činností, zajišťujících vědecké poznání, záchranu, uchování a dokumentaci archeologických nálezů s důrazem na jejich původní kontext. Nedílnou součástí archeologického výzkumu je vyhodnocení a interpretace historické výpovědi, kulturní a památkové hodnoty archeologických nálezů, jakož i zveřejnění výsledků tohoto výzkumu. Archeologické výzkumy zahrnují i sběr movitých archeologických nálezů na povrchu země na souši nebo pod vodou a vyhledávání archeologických nálezů detekčními přístroji	o. s. Veřejná archeologie ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno NPÚ	Z
definovat „badatelský výzkum“ a „záchranný archeologický výzkum“	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
definovat pojem „záchranný archeologický výzkum“ a uvést, jaké konkrétní činnosti lze do něj zahrnout	OPP	Z
rozlišovat archeologické výzkumy „záchranné“ (mezi nimi rozlišovat výzkumy vyvolané podnikatelským záměrem a nepodnikatelským záměrem) a „nezáchranné“	NPÚ	Z
vymezit jednoznačně záchranný archeologický výzkum vyvolaný záměrem fyzické nebo právnické osoby a vědecký výzkum, prováděný z vůle oprávněné organizace; zvážit zavedení institutu tzv. předstihového výzkumu	AK	Z
vymezit jednoznačně „záchranný archeologický výzkum“ (vyvolaný záměrem fyzické nebo právnické osoby) a „vědecký výzkum“ (prováděný z vůle oprávněné organizace)	AMG	Z
definovat „předstihový výzkum“ (před zahájením stavby), „záchranný výzkum“ (při nečekaném archeol. nálezu při stavební činnosti) a „systematický výzkum“ (provádí jen Archeologický ústav či po dohodě s ním oprávněné organizace)	AMG	Z
zavést klasifikaci archeologických výzkumů a jasnou definici práv a povinností všech zúčastněných subjektů v jednotlivých případech	NPÚ	Z

definovat „archeologický nález“ NPÚ – návrh 1: věc, která se nachází se v kontextu zkoumatelném archeologickými metodami a přináší historickou výpověď poznatelnou, zkoumatelkou, archeologicky NPÚ – návrh 2: Archeologické nálezy jsou prvky archeologického dědictví. Jsou primárním nositelem kulturních hodnot a primárním pramenem historické informace o vývoji člověka, jeho kultury a jeho interakcí s prostředím od počátku jeho vývoje až do současnosti. Archeologické nálezy se původně vyskytují v zemi, na zemi i nad zemí, na souši i pod vodou, a mohou být zkoumány hlavně nebo výlučně archeologickými metodami.	o. s. Veřejná archeologie ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno NPÚ SHSČMS AMG AK OPP	Z
návrh definice movitého archeologického nálezu: movitá věc (předmět) a) kterou člověk v minulosti vyrobil, b) kterou člověk v minulosti použil či přemístil v její přirozené formě, c) která vznikla zčásti či úplně přirozeným procesem v souvislosti s existencí nebo činností člověka, d) která byla původně součástí nemovitého archeologického nálezu (prvku archeologického dědictví), ale během doby došlo k jejímu oddělení (např. součást stavby apod.).	NPÚ	Z
návrh definice nemovitého archeologického nálezu: hmotná nebo nehmotná součást terénu, popřípadě krajiny, kterou člověk buď přímo vytvořil, nebo vznikla zčásti či úplně přirozeným procesem v souvislosti s existencí nebo činností člověka, a nemusí být viditelná na povrchu země. Nemovitý archeologický nález zpravidla obsahuje movité archeologické nálezy. Movité a nemovitě hmotné archeologické nálezy v původním kontextu jsou vzájemně časově a prostorově propojeny vztahy, které jsou nedílnou součástí těchto nálezů.	NPÚ	Z
upravit definici archeologického nálezu tak, aby odpovídala Úmluvě o ochraně archeologického dědictví Evropy (č. 99/2000 Sb.)	OPP	Z
v případě pochybností, zda se jedná o archeologický nález, rozhodne krajský úřad na základě stanoviska Archeologického ústavu AV ČR	Kraj Vysočina KJKP	Z
podle stáří nálezu určovat, zda jde o archeologický nález nebo o věc opuštěnou	AMG	Z
definovat „terénní zásah“	o. s. Veřejná archeologie	Z*
definovat „jinou činnost“, k níž by se vázala oznamovací povinnost vzhledem k území s archeologickými nálezy	NPÚ	Z
archeologické nálezy a související informace a nálezové zprávy jsou veřejným statkem a mají být přístupné veřejnosti	o. s. Veřejná archeologie	K
archeologii věnovat zvýšenou pozornost	Středočeský kraj	K*



získávání archeologických pramenů, jejich ochrana a zpřístupnění veřejnosti musí odpovídat současným požadavkům a být v souladu s mezinárodními závazky	AMG	K,Z*
profesní komora archeologů jako poradní orgán Ministerstva kultury ve věci archeolog. legislativy	AMG	Z
stanovit Archeologické regionální komise (v praxi existují, zákon je však neupravuje)	AMG	Z
preambule připomínající, že ochrana památek je veřejným zájmem, a deklarující jako účel zákona zachování a prezentaci kult. dědictví (včetně spoluúčasti dalších resortů – školství, vnitra a další)	Klub Za starou Prahu	Z
podpora vzdělávání pracovníků památkové péče (například v rámci celoživotního vzdělávání)	Fakulta architektury ČVUT	K
školení odborných pracovníků památkové péče	SHSČMS	K
definovat pojmy, jejichž obsahem jsou zásahy do památky	Fakulta architektury ČVUT	Z*
vymezení pojmu regenerace památky nebo stavby: souhrn odborných opatření a zásahů, kterými je oprava nebo dílčí úprava nejenom po stránce technické, ale obvykle i s novým funkčním uplatněním pro soudobý společenský život	NPÚ	Z
vymezení pojmu regenerace památkového území: mnohotvárná a interdisciplinárně koordinovaná činnost směřující k záchraně a současné k plnohodnotnému zapojení celého historického urbanistického souboru či jeho části do života sídelního celku při respektování autentických památkových hodnot uvedeného území.	NPÚ	Z
vymezení pojmu rekonstrukce: obnova památky, při které je na základě odborných průzkumů a dokumentace uváděna do podoby (určené) určité zaniklé historické etapy. Při rekonstrukci jsou doplňovány chybějící významné a z hlediska výtvarného, umělecko-historického či technického podstatné části	NPÚ	Z
vymezení pojmu údržba památky: práce, jimiž se zabezpečuje dobrý stav kulturní památky tak, aby nedocházelo k jejímu znehodnocení a co nejvíce se prodloužila její užitelnost při respektování autentických hodnot památky s tím, že pro ošetření historických konstrukcí jsou přednostně používány materiály a techniky, jimiž byla památka postavena; za běžnou údržbu je pokládán výkon jednoduché opakující se činnosti, která směřuje k průběžnému udržování věci (zejména údržba vegetace v zahradách atd.)	NPÚ	Z
definovat „stavebně historický průzkum“: SHP je unikátní specifická vědecká metoda vzniklá na našem území, která umožňuje komplexní poznání a hodnocení historických staveb; náleží do systému nezbytných průzkumových prací vycházejících z vědeckých základů památkové péče a jejích odborně metodických úkolů	NPÚ	Z
jednoznačně stanovit činnosti spadající pod „obnovu“ kulturní památky	OPP	Z
zachovat termín „obnova“ nebo jiný termín mající specifický význam pro oblast pam. péče	Středočeský kraj	Z
co nejpřesněji stanovit základní definice a postupy, odstranit dnešní velké množství slovního balastu	SHSČMS	Z*
zavést definici pojmů – nelze odkazovat na předem nedefinované pojmy	OPP	Z

definovat všechny pojmy zákonem používané	Kraj Liberecký	Z*
přesně, důkladně, srozumitelně a jednoznačně vymezit používané pojmy a odstranit pojmové nejasnosti	Olomoucký kraj AMG NPÚ	Z
prohloubit definice předmětu ochrany u jednotlivostí i u památkových území, zavést pojem památky zapsané na Seznam světového dědictví včetně vazby na operační směrnice k úmluvě, která tento Seznam zakládá	NPÚ	Z
pečlivě vysvětlit základní pojmy zákonem užívané (např. pojem „rekonstrukce“)	Kraj Vysočina	Z
nepoužívat zavádějící pojmy (např. obnova, rekonstrukce)	AMG	Z
pečlivě, důkladně a srozumitelně vysvětlit veškeré pojmy v zákoně užívané; vycházet ze skutečného významu pojmů (např. rekonstrukce)	AK	Z
textová preciznost, jasnost a legislativní kvalita nového zákona, stručnost a přehlednost	ČKA – Plos	Z
definovat „autentičnost“ pro oblast, ve které se nacházíme	Fakulta architektury ČVUT	Z*
eliminovat tendence k chápání záchrany archeologického kulturního dědictví jako zdroje zisku	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	K
zákon musí být jasný, srozumitelný a nesmí poskytovat prostor pro vícevýznamovou interpretaci	NPÚ	Z
vymezit přesněji a určitěji rámec činnosti památkové péče	ČKA – Plos	K,Z*
definovat „prostředí památky“ a „historické prostředí“	NPÚ	Z
definovat „prostředí památky“	Jihočeský kraj Kraj Vysočina KJKP	Z
zachovat pojem „prostředí kulturní památky“ – zákonem nelze stanovit jednotnou hranici	Středočeský kraj	Z
odstranit nebo definovat pojem „prostředí kulturní památky“	OPP	Z
specifikovat pojem „odborná organizace státní pam. péče (zda NPÚ – ústřední či regionální pracoviště)“	Město Brno	Z
odstranění metodické nejasnosti památkové péče	AVU	K
zavést metodiku pro hodnocení památkového významu věci	OPP	K*
metodický pokyn Ministerstva kultury odborným organizacím státní památkové péče pro jednotný postup posuzování a předkládání návrhů na prohlášení věci za kulturní památku č.j. 6525/2000 doplnit o metodiku zpracování návrhů na prohlášení archeologického nemovitého nálezu za kulturní památku (zpracoval Mgr. Andrej Shbat 2006/2007); vzít v úvahu ochranu movitých věcí, které byly nalezeny a vztahují se k danému nemovitému archeologickému nálezu	OPP	K
nejdůležitějším činitelem je vlastník a stavebník, jimi povolání odborníci (architekti, urbanisté či restaurátoři) a poučená veřejnost	ČKA – Plos	K

jasně pojmenovat základní nepřekročitelné principy, definovat hodnotné prvky a zdůvodnit jejich ochranu – posuzování musí být postaveno na jednotlivostech	SHSČMS	K,Z
základní zásada: nalézt nejmenší společný základ toho, co musíme, nikoli toho, co chceme	ČKA – Plos	K
opustit všeobírající zájem chránit téměř úplně všechno – kvantitu je třeba nahradit kvalitou	SHSČMS	K
revidovat a obnovit teoretický základ a pojmy (jazyk) památkové péče	ČKA – Plos	K,Z
revidovat a přesněji vymezit obsah, rozsah a zaměření správní činnosti, zlepšit její organizaci a výkony a změnit či zkvalitnit používané nástroje	ČKA – Plos	K,Z
zlepšit předvídatelnost a účinnost odborných výkonů a správních aktů	ČKA – Plos	K
zavést standardy výkonů správních činností a správních dokumentů sloužících ke kvalifikovanému a včasnému správnímu rozhodování; dále standardy odborných výkonů a dokumentace	ČKA – Plos	K
zlepšit informační systém o kulturním dědictví	ČKA – Plos	K
základem působení pam. péče musí být osvěta a dialog s veřejností; odborný názor je třeba dobře vysvětlit a obhájit	ÚDU FF UK	K
definovat systém ochrany hmotných památek v rámci celkové ochrany kulturního dědictví	ÚDU AV ČR	Z
památková péče musí být co nejvíce vzdálena účelovým tlakům	ÚDU FF UK	K
koncepční materiál musí vyjádřit vůli státu dbát na uchování kulturního dědictví	Jihočeský kraj	K
zákon zaměřit především na účinnou a vymahatelnou ochranu hodnot kulturních památek.	AMG	Z
z koncepce musí vyplývat uvědomění státu jako nositele ochrany kulturního dědictví a vůle k plnění všech mezinárodních dohod na tomto poli	Jihočeský kraj	K
zákon postavit jako bariéru ničení nadčasových kulturních hodnot ve jménu momentálního prospěchu jednotlivců – vlastnit věci kulturní hodnoty je rozhodnutí jednotlivce, ale nakládání s nimi je věcí společnosti, jež musí dbát o jejich zachování pro budoucí generace	Jihočeský kraj	K
více otevřít hrady a zámky privátní sféře, zvýšit jejich promotion	SHSČMS	K
prezentovat památky moderním způsobem – využívání interaktivity	OPP	K
široké využívání marketingových nástrojů pro prezentaci památek	OPP	K
zpřístupňovat památkové objekty a stanovit zásady pro výpůjčky ze státních mobiliárních fondů	OPP	Z
zvýšit veřejnou osvětu ohledně archeologických nálezů, jejich ochrany, oznamovacích povinností a odměn	OPP	K
zpřístupnit veřejnosti archeologické nálezy - vytváření muzeí „v přírodě“, kde bude možné si nálezy prohlédnout.	OPP	K
nesmí být opomenut vliv památek na růst cestovního ruchu a výnosů do ekonomiky	SHSČMS	K

zavedení automatizovaných mechanismů, plánů, jasné stanovení identifikačních ukazatelů – snížení byrokratické zátěže	SHSČMS	K,Z
věnovat pozornost zanikajícím památkám, aby nedošlo k jejich zániku	OPP	K
hledat využití pro památky, jež svou dřívější roli ztratily	OPP	K
ve spolupráci s MMR usilovat o další rozvoj venkova	OPP	K
potřeba komunikace mezi MK a MMR z hlediska využití finančních prostředků z cestovního ruchu (% z tržeb cestovního ruchu)	OPP	K
větší propojení památkové péče s turistickým ruchem a využití synergických efektů	OPP	K
zavést mechanismus přivádějící do památkové péče určité % z příjmů turistického ruchu	NPÚ	Z
název: zákon o ochraně památek	AMG AK	Z
název: zákon o ochraně kulturního dědictví nebo zákon o ochraně památek (zkráceně: památkový zákon); název zákon o ochraně památek nepostihuje prohlášení	NPÚ	Z
princip zachování nezbytné míry kontinuity se základní metodologií a tradicí památkové péče v našich zemích, včetně důsledné kontinuity chráněných objektů a území, vyhlášených podle dosud platných předpisů	NPÚ	K,Z*
akcent dát na srozumitelnost při péči o nezapsané památky (týká se především památkových zón a rezervací) a také na jejich podrobnější dokumentaci	NPÚ	K

## 2. Předmět ochrany

Obsah podnětu	Autor podnětu	
chránit dochované hmotné doklady historie jako celek s různým, jasně definovaným a odlišeným stupněm ochrany	SPPPP	Z
znatelnější diverzifikace podmínek ochrany v jednotlivých druzích památkové ochrany, zavedení nových skupin památkové ochrany (památky místního významu, statut památek UNESCO)	SPPPP	Z
odstupňovat podmínky ochrany podle památek a objektů dotčených památkovou zónou	SHSČMS	Z

zabývat se všemi věcmi, které jsou nositeli kulturně historické hodnoty, avšak s různou intenzitou jejich právní ochrany – deklarovat, že tyto věci objektivně existují a ty nejhodnotnější jsou prohlašovány za kulturní památky	NPÚ	K
za kulturní památku prohlásit i soubor věcí z důvodu jejich vzájemné historické, umělecké nebo jiné spojitosti	AK	Z
zapracování základních zásad podmínek ochrany kulturních statků do zákonných norem	SPPPP	Z*
stanovit pravidlo u kulturních památek pro stavby vedlejší i části úprav terénů a konstrukce nesouvisející se stavbou hlavní, zejména u památek ve venkovském prostředí	ČKAIT	Z*
jasně oddělit archeologický nález od pozemku, zavést identifikaci archeologického nálezu podle metodiky pro zpracování návrhu na prohlášení archeologického nálezu za kulturní památku	OPP	Z
chránit archeologické prameny hmotné i nehmotné	NPÚ	K,Z*
zařadit území s archeologickými nálezy mezi kategorie památkově chráněné (v hierarchii níže než kulturní památky a památková území) a jasně definovat obecné podmínky jeho ochrany pro tato území, která nepodléhají vyšší památkové ochraně: tj. zejména zajistit, že orgány státní památkové péče (nebo jiné) se stanou ve věcech archeologického dědictví standardně orgány dotčenými	NPÚ	Z
ustanovit ochranu archeologického dědictví jako takovou; zavést princip, že archeol. výzkum je nanejvýš nástrojem poslední záchrany, není-li možno ochranu archeol. dědictví zajistit	NPÚ	K,Z
archeologické kulturní dědictví zařadit mezi kategorie památkově chráněné; území s archeologickými nálezy se musí stát památkovou kategorií s jasně definovanou ochranou	NPÚ	K,Z
vymezit co nejpřesněji okruh chráněných památek, limitovat jejich počet a nastolit smysluplnou hierarchii	ČKA – Sapák	Z
vytvořit kategorii „památných míst“ (památka lokálního významu), rozhodovaly by krajské úřady	OPP	Z
zavést kategorii památek regionálního a lokálního významu	ČKA – Sapák OPP	Z
zavést kategorii místních památek (vykazují hodnoty významné v daném místě)	Kraj Vysočina KJKP	Z
zavést památky místního významu - méně cenné objekty mající však nezpochybnitelný význam pro danou lokalitu; zůstává problém se stanovením rozsahu ochrany; evidenci a režim péče a údržby řešit v rámci obce s rozšířenou působností	NPÚ	Z
začít pracovat s principem „tradiční obraz místa“ nebo „chráněný obraz místa“ nebo krajiny	ČKA – Sapák	K
nově vymezit veřejný zájem a stanovit pravidla pro určování významnosti chráněných území a staveb a podmínky pro rozhodování o nich	ČKA - Plos	Z
vložit samostatná ustanovení týkající se památek UNESCO	Jihočeský kraj	Z

zvláštní a přísnější úprava ochrany památek UNESCO	AMG	Z
zápis památky na Seznam světového dědictví oznámí Ministerstvo kultury ve Sbírce zákonů	NPÚ	Z
zrušit kategorii národních kulturních památek (konceptně nevyjasněný soubor památek různého významu a hodnoty)	KJKP	Z
zachovat kategorii národních kulturních památek	Středočeský kraj Kraj Vysočina	Z
urychleně dokončit reidentifikaci a pasportizaci památek a plány archeologických území; přímá prezentace s dálkovým přístupem	SHSČMS	K
vypustit ochranu živých organismů z památkové ochrany (svěřeno jiné oblasti veřejné správy)	SHSČMS	Z
rozvinout praxi památkové péče v oblasti průmyslových památek	OPP	K
jednoznačně rozlišit, co a jak se chrání u nemovitých památek, pam. rezervací, pam. zón a v ochranných pásmech	SHSČMS	Z
předmětem ochrany u městských a vesnických památkových rezervací a zón je: forma zástavby definovaná osnovou, historickou parcelací, mírou a způsobem zastavění parcel a charakteristickou výškou; vztahy mezi různými plochami urbanistického celku, plochy zastavěné, plochy a prostory volné (nezastřešené), plochy vegetace, vztah přírodních složek krajiny k dílům člověka, charakteristické přechody zástavby do volné krajiny; podstatné prvky urbanistické či krajinné kompozice (struktura zástavby, pohledové osy, pohledové dominanty a akcenty); celkové pohledy na památkovou rezervaci nebo zónu, a pohledy z chráněného celku do okolí, pokud jsou podstatné pro uchování kulturně historických hodnot tohoto celku; forma a vzhled budov definované strukturou, objemem, výškou, měřítkem, materiály, charakteristickými detaily, barvou a výzdobou; stavby, které spoluvytváří prostředí chráněného celku, i když nejsou kulturními památkami, a to včetně péče o zachování dochované historické hmoty (originálu) těchto staveb a jejich prvků; veřejně přístupné nebo architektonicky hodnotné interiéry staveb, které nejsou kulturními památkami; podoba veřejných prostranství (dlažby, vegetace, umělecká díla, osvětlení, reklama aj.)	NPÚ	Z
přehodnotit a omezit památkovou ochranu nemovitostí, jež nejsou kulturními památkami, v památkově chráněných územích	AMG	K,Z
za památkové zóny neprohlašovat části krajinného celku	Kraj Vysočina KJKP	Z
určit podmínky pro zabezpečení ochrany kulturních památek v památkových rezervacích a památkových zónách	OPP	Z
potřeba zpracování plánu zásad památkové ochrany pro památkové rezervace a zóny	OPP	Z
pro všechna památkově chráněná území urychleně zpracovat plány ochrany - veřejně přístupné, slouží jako prvotní vodítko vlastníkům nemovitostí	Kraj Liberecký	Z

památkové rezervace, zóny a ochranná pásma sjednotit pod jednotný název a proces prohlašování, např. památkově chráněná území – stupeň ochrany by vyplýval z prohlášení	AMG	Z*
zavést individuálně specifikované podmínky ochrany pro památkově chráněné území pro zajištění předvídatelného, vstřícného a pružného výkonu státní správy v oblasti památkové péče	AMG	Z
zavést konkrétní podmínky režimu v jednotlivých památkových rezervacích a zónách	NPÚ	Z
pro každé památkové území a optimálně i kulturní památky zakotvit povinnost zpracovat do katastrální mapy (v reálném termínu, se zárukou vstupní úplnosti a s režimem průběžné aktualizace obsahu) plán ploch s dochovanými nenarušenými archeologickými situacemi	NPÚ	Z
dořešit postavení částí archeologické situace (nemovitých arch. náleží – celých hrobů, částí staveb, bloků terénu s kulturními vrstvami a objekty) vyňatých z původní situace a přemístěných in situ	NPÚ	Z*

### 3. Vymezení předmětu ochrany, jeho zrušení

Obsah podnětu	Autor podnětu	
zápis kulturních památek a památkově chráněných území by měl zůstat v kompetenci Ministerstva kultury, neboť ochrana kulturního dědictví je státním zájmem	Kraj Vysočina	Z
prohlašování věcí za kulturní památky ponechat v kompetenci Ministerstva kultury	Kraj Liberecký	Z
prohlašování věcí za kulturní památku ať přísluší jednomu orgánu (i v zájmu řádné evidence památek)	Středočeský kraj	Z
zachovat systém prohlašování věcí za kulturní památky Ministerstvem kultury, a to pouze věcí vykazujících obzvláště velké památkové hodnoty	OPP	Z
prohlašování kulturních památek převést na kraje včetně rušení	Město Brno	Z
prohlašování kulturních památek přenést v 1. instanci na krajské úřady včetně změny prohlášení	KJKP	Z
prohlašování a rušení prohlášení kult. památek ponechat Ministerstvu kultury a zrušit povinnost obligatorního vyjadřování správních orgánů; vyjádření měst a krajů jen jako fakultativní podklad	Jihočeský kraj	Z
prohlašování místních památek rozhodnutím zastupitelstva obce	Kraj Vysočina KJKP	Z
specifikovat, jakým právním aktem bude zrušen zápis kult. památky (správní rozhodnutí, usnesení či jinak)	Město Brno	Z
specifikovat formu prohlášení (správní rozhodnutí či jinak) a upravit okruh těch, kdo mohou návrh podat (blíže neupřesněno – pozn. Kň)	Město Brno	Z*

nezavádět samostatné typy kulturních památek (sakraální, industriální apod.)	OPP	Z
zakotvit možnost prohlásit za kulturní památku i takovou část věci, která je ucelená a je možno ji samostatně identifikovat, a možnost zrušit prohlášení takovéto kulturní památky, která je pouze částí věci celé	OPP	Z
zakotvit památkovou ochranu části věci (musí být jednoznačně identifikovaná)	AMG AK NPÚ	Z
za kulturní památky prohlašovat nemovité a movité věci, jejich části, popřípadě jejich soubory a územně spojitě areály, a to již od okamžiku podání žádosti o prohlášení	NPÚ	Z*
převést projednávání zápisu památek do státního seznamu na ústřední odbornou organizaci státní památkové péče ( <i>blíže neurčena – pozn. Kň</i> ), Ministerstvo kultury by mělo právo zdůvodněného veta; stanovit závazné lhůty pro zahájení a uzavření řízení o prohlášení (i vyjmutí) předmětu kulturního dědictví za státem chráněnou památku	ÚDU AV ČR	Z
zkrácené řízení o prohlášení: návrh na prohlášení od kohokoli bude směřovat na územní pracoviště NPÚ, které zajistí všechna vyjádření, zpracuje k návrhu odborné vyjádření a souhrnný materiál zašle Ministerstvu kultury k zahájení řízení o prohlášení či zamítnutí	Město Brno	Z
prohlašování a rušení kulturních památek v procesním režimu správního řádu	Jihočeský kraj SHSČMS AMG AK OPP	Z
harmonizovat procesní stránku řízení o prohlášení věci za kulturní památku se správním řádem a stavebním zákonem	OPP	Z
prohlašování kulturních památek podřídit správnímu řádu, určit lhůtu pro zahájení řízení (nejpozději 14 dnů po obdržení návrhu), nejpozději do tří měsíců po zahájení řízení vydat rozhodnutí o prohlášení nebo neprohlášení věci za kulturní památku	NPÚ	Z
stanovit účastníky řízení o prohlášení věci za kulturní památku s tím, že účastníkem bude i obec, na jejímž území se prohlašovaná památka nachází	SHSČMS	Z
oznámení o zahájení řízení o prohlášení věci za kulturní památku v kopii zasílat i na obecní úřady obcí s rozšířenou působností	Kraj Liberecký	Z
prohlašování a zrušení prohlášení za kulturní památku by u archeologického nálezů měly mít právo navrhnout všechny oprávněné organizace	Středočeský kraj	Z



zavést řízení o prohlášení za kulturní památku jako návrhové (návrh mohou podat např. kraj, obec, památková inspekce, NPÚ) s možností kohokoli požádat o vypracování návrhu NPÚ	KJKP	Z
ponechat řízení o prohlášení za kulturní památku jako řízení ex offa a zavést povinnost zahájit řízení do 30 dnů od doručení podnětu	Kraj Vysočina	Z
náležitosti prohlášení doplnit o definici kulturně historických hodnot věci, její odborný popis a podmínky ochrany	Kraj Vysočina KJKP NPÚ	Z
prohlášení kult. památek (včetně ochranných pásem) a památkově chráněných území musí povinně obsahovat popis hodnot, pro které došlo k prohlášení, a současně základní podmínky ochrany	AK	Z
v prohlášení přesně a konkrétně specifikovat, v čem spočívá památková hodnota věci, co je nutno zachovat a jaké jsou možné zásahy	Olomoucký kraj	Z
při prohlašování věcí za kult. památky důrazně uplatňovat princip výběrovosti zaměřený především na kvalitativní hodnoty; zdůvodnění výběru musí být srozumitelné a přesvědčivé i pro laiky	Kraj Liberecký	K,Z
přesněji vymezovat chráněné objekty movité a nemovité - národní kulturní památky, kulturní památky a památky místního významu	NPÚ	Z*
stanovit prostředí kulturní památky v rozhodnutí o jejím prohlášení, zpravidla jako ochrannou vzdálenost kolem památky (např. 10 m, nutný však individuální přístup)	Kraj Vysočina KJKP	Z
o zrušení prohlášení věci za kulturní památku je možné požádat jen za předpokladu splnění obecně závazných podmínek, jež může stanovit obecně závazný právní předpis či vyhláška MK	NPÚ	Z
řádným způsobem a co nejpřesněji vyhlásit území s archeologickými nálezy; seznam musí být veřejně k dispozici (např. jako oznámení ve Sbírce zákonů)	SHSČMS	Z
zásadním způsobem nenavyšovat počet národních kulturních památek	OPP	K
věc prohlásit za kulturní památku jen se souhlasem vlastníka - důrazný odpor vlastníka proti návrhu prohlášení je signálem pro přehodnocení záměru prohlásit věc za kulturní památku, příp. může být prohlášení věci za památku kompenzováno jednorázovou finanční kompenzací, jejíž výše by mohla být stanovena např. procentem z tržní hodnoty věci	Kraj Liberecký	Z
při prohlašování věcí za kulturní památky musí orgány památkové péče brát na zřetel svou připravenost a možnost poskytnout vlastníku finanční příspěvek na obnovu	Kraj Liberecký	Z
vytvořit komisi, která by stanovila požadavky ochrany archeologické nemovité kulturní památky, která by se sešla při prohlašování dané věci za kulturní památku a stanovila konkrétní podmínky ochrany („komise“ by byla složena ze zástupce archeologické organizace, obecního úřadu obce s rozšířenou působností, krajského úřadu, zástupce NPÚ, úop); tento výstup by byl brán jako závazný pro vydávání stanovisek	OPP	Z*

uložit povinnost Ministerstvu kultury sdělovat rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku také katastrálnímu pracovišti	OPP	Z
oznamovat katastrálnímu úřadu prohlášení památkové rezervace a zóny - objektů, které se nalézají v tomto území	OPP	Z
zavést institut změny prohlášení věci za kulturní památku (umožní reagovat na vývoj poznání hodnot památky či na poškození věci v souboru, který je kulturní památkou)	OPP Kraj Vysočina KJKP NPÚ	Z
změna v rozsahu nebo zrušení památkově chráněných území (pouze ve výjimečných případech)	OPP	Z
upravit změnu nebo zrušení památkově chráněného území	AMG AK	Z
stanovit, na čí návrh může vláda změnit podmínky v městské pam. rezervaci nebo tuto rezervaci zrušit anebo tuto pravomoc přenést na Ministerstvo kultury	Město Brno	Z
za památková území prohlašovat území významná urbanisticky, architektonicky, krajinářsky, archeologicky nebo historicky	NPÚ	Z
prohlašování památkových rezervací přenést na Ministerstvo kultury; podmínky stanovit rozhodnutím Ministerstva kultury nebo obecně závaznou vyhláškou schválenou samosprávou na dobu 10 let – přenesení rozhodování (vyjma kulturních památek) na stavební úřad	KJKP	Z
prohlašování památkových zón přenést na krajské úřady; podmínky stanovit rozhodnutím krajského úřadu nebo obecně závaznou vyhláškou schválenou samosprávou na dobu 10 let – přenesení rozhodování (vyjma kulturních památek) na stavební úřad	KJKP	Z
prohlašování pam. zón přenést na kraje	Město Brno	Z
při prohlašování památkových rezervací a zón je nutné popsat hodnoty, pro něž byly prohlášeny, a zavést základní podmínky ochrany	Kraj Vysočina	Z
v prohlášení pam. rezervací a zón uvádět popis jejich hodnot	Středočeský kraj	Z
přesněji vymezovat (včetně specifikace rozsahu a ochrany objektů) památkové rezervace, památkové zóny a ochranná pásma (z hlediska důvodu prohlášení)	NPÚ	Z
zajistit účast obcí v procesu prohlašování a rušení památkově chráněných území, umožnit vyjádření vlastníků pozemků	AMG AK	Z
prohlášení kulturních památek (včetně ochranných pásem) a památkově chráněných území musí obsahovat popis hodnot, pro které došlo k prohlášení, a současně základní podmínky ochrany	AMG	Z

památkově chráněná území, tedy rezervace, zóny a ochranná pásma, by měla být vyhlášována tak, aby hodnoty, které se mají chránit, a podmínky ochrany byly uvedeny v dokumentu, kterým se prohlašují	AK	Z
památkově chráněná území prohlašuje MK v oblastech, kde zejména zachované prostorové uspořádání, soubory budov, vzhled ulic, náměstí a veřejných prostranství vykazuje tak významné historické, umělecké, vědecké, urbanistické nebo jiné kulturní hodnoty, že zachování takového území je pro tyto hodnoty veřejným zájmem; další důvod prohlášení: ochrana významných hodnot kulturní památky	AMG	Z

#### 4. Základní práva a povinnosti (vlastnictví zavazuje vs. omezení za náhradu)

Obsah podnětu	Autor podnětu	
zachovávat stejné podmínky pro památky ve vlastnictví státu a ve vlastnictví jiných subjektů	ČKAIT	Z
největší odpovědnost za zachování památek mají vlastníci; zachování památek je ve veřejném zájmu, a proto je třeba vlastníkům památek pomáhat	Klub Za starou Prahu	K
princip maximální efektivity ingerence státní správy při usměrňování výkonu vlastnických práv a povinností vlastníků památek s trvalým hledáním zdrojů na finanční příspěvky na zvýšené náklady spojené s podmínkami ukládanými vlastníky nad rámec jejich běžných vlastnických povinností	NPÚ	K,Z
dostatečné zdůvodnění nezbytného omezení vlastnických práv veřejným zájmem a dostatečná kompenzace tohoto omezení prováděná státem	AVU	Z
posílit možnosti kompenzace omezení vlastnických práv (daňové zákony, posílení role veřejných rozpočtů)	NPÚ	K,Z
zavést alternativy k příspěvkům vlastníků památek, které by vlastníka motivovaly k péči o památku – daňové úlevy, odpisy, formy bezúplatných půjček s příspěvkem po dokončené schválené rekonstrukci	NPÚ	Z
rozšířit práva a povinnosti vlastníků kult. památek i na vlastníky nemovitostí v pam. rezervacích a zónách	Jihočeský kraj	Z
zavést poskytování bezplatné odborné pomoci i vlastníky nemovitostí v památkových rezervacích a památkových zónách	OPP	Z
zlepšit a rozšířit servis poskytovaný Národním památkovým ústavem vlastníky kulturních památek a nemovitostí v památkově chráněných územích	Středočeský kraj	K,Z
zachovat bezplatný odborný servis pro vlastníky ( <i>blíže neupřesněno – pozn. Kň</i> )	NPÚ	Z
vlastník má mít možnost nahlédnout do průzkumů uložených v NPÚ; průzkumy však nelze veřejně zpřístupnit	Středočeský kraj	Z

zajistit, aby všechny průzkumy památek realizované odbornou organizací památkové péče byly veřejně přístupné jako podklad pro vlastníky, projektanty a úředníky	AMG AK	Z*
zakotvit právo udělit výjimku z obecně platných předpisů	SHSČMS	Z*
vhodnou formou musí být kompenzováno omezení vlastnického práva (jde o veřejný zájem)	SHSČMS	K
za omezení vlastnického práva na základě veřejného zájmu musí stát poskytnout náhradu	AK	Z
vznikne-li vlastníku (uživateli) pozemku v ochranném pásmu výrazná majetková újma či znemožní-li se mu užívání pozemku obvyklým způsobem, přísluší mu náhrada	NPÚ	Z
jednoznačně stanovit typy náhrad vlastníkům kulturních památek (příspěvky, bezplatná metodická pomoc včetně realizace SHP)	Olomoucký kraj	Z
zvážit nepřímou finanční podporu vlastníků objektů dotčených omezením vyplývajícím z památkové ochrany a zvážit motivaci dárců finančních prostředků na památky	AK	Z*
povinnosti nevztahovat jen k vlastníkovi památky, ale také k jiným subjektům (např. nájemce)	SHSČMS	Z
posílit pravomoci orgánů pam. péče, vydat jejich pracovníkům osvědčení pro vstup na soukromý pozemek či stavbu i v případě nesouhlasu vlastníka, stavebníka či nájemce	Město Brno	Z*
kulturní památky jako součást světového kulturního dědictví je nezbytné pod odborným dohledem udržet, zhodnotit a přiměřeným způsobem využívat	NPÚ	Z
vymezení preventivní péče: cílem preventivní péče je předcházet možnému poškození památky a materiální degradaci, ale fyzicky se památky přímo nedotýká (např. úprava klimatu, ochrana před vandaly, vhodná legislativa, vhodné deponitáře)	NPÚ	K,Z
zachovat dnešní § 11 zákona o státní památkové péči se změnou pojmosloví podle platného právního řádu	Středočeský kraj KJKP	Z
povinnosti podle § 11 odst. 3 dnešního zákona o státní památkové péči výslovně vztáhnout i na nemovitosti v chráněných územích a ochranných pásmech	Kraj Vysočina KJKP	Z*
zrušit povinnost oznamovat zamýšlené vyklizení nemovité památky	Kraj Vysočina	Z
zrušit povinnost oznamovat zamýšlenou změnu užívání kulturní památky i zamýšlené vyklizení nemovité památky	KJKP	Z
preventivní péče v oblasti působnosti NPÚ dnes prakticky neexistuje; neexistují plány předcházení poškození stavebních objektů živelnými pohromami ani dlouhodobé plány a harmonogramy údržby a běžné stavební obnovy jednotlivých památkových objektů	NPÚ	K,Z
nastavit systém péče o kulturní památky, resp. o kulturní statky tak, aby nově byly reflektovány požadavky branných a bezpečnostních složek, resp. integrovaného záchranného systému	OPP	K
technicky zabezpečit movité fondy – spolupráce s policií	OPP	K

zjednodušit plnění a racionalizovat rozsah povinností vlastníků a uživatelů věcí, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkově chráněném území	OPP	Z
zajistit dostatek finančních prostředků pro realizaci předkupního práva státu	OPP	K
zachovat právo přednostní koupě movitých kulturních památek státem	Středočeský kraj Kraj Vysočina	Z
zrušit právo přednostní koupě movitých kulturních památek státem	KJKP	Z
vytvoření nového fondu, z jehož zdrojů by se financovalo systematické doplňování mobiliárních fondů památkových objektů ve vlastnictví ČR, s příslušností hospodařit pro NPÚ	OPP	K
rozšíření povinnosti vlastníka kulturní památky: nejen ji v dobrém stavu udržovat, ale také ji do dobrého stavu uvést	OPP	Z
do péče o kulturní památky zpracovat nové principy havarijního a krizového plánování a principy ochrany kulturních památek za ozbrojeného konfliktu	OPP	Z
zavést povinnost prodávajícího při prodeji věci oznámit kupujícímu, že bylo zahájeno řízení o prohlášení věci za kulturní památku	OPP	Z
výrazněji odlišit mechanismy péče o chráněné objekty movité a nemovité (kulturní památky), památkové rezervace (objekty samostatně nezapsané i plochy), památkové zóny (objekty samostatně nezapsané i plochy) a ochranná pásma	NPÚ	Z*
zavést institut „Návštěvní řád památky“ (obdobně jako § 19 zákona č. 114/1992 Sb.)	NPÚ	Z
upravit právo vstupu na soukromé pozemky ve veřejném zájmu ochrany archeologického dědictví i pro odborné pracovníky – experty	NPÚ	Z

## 5. Následky porušení povinností (vyjma sankcí)

Obsah podnětu	Autor podnětu	
v odůvodněných případech umožnit věcně účinný a okamžitý zákrok orgánu pam. péče	Klub Za starou Prahu	Z
podrobně v zákoně postihnout režim vyvlastnění	SHSČMS	Z
	OPP	
nově definovat vyvlastnění za náhradu v případě veřejného zájmu na záchraně kult. hodnot mimořádného významu	Kraj Vysočina KJKP	Z
zakotvit možnost vyvlastnění sousední stavby nebo pozemku, které svým stavem ohrožují kult. památku	OPP	Z
zavést nápravné opatření (dnešní § 10 zákona o státní památkové péči) i na nemovitosti v pam. rezervacích a zónách; nejprve vymáhat uložená opatření jako exekuci nepeněžitého plnění, až poté – nebude-li vymoženo – umožnit náhradní výkon rozhodnutí	Jihočeský kraj	Z
zavést efektivní nástroje ke zjednání nápravy při nedodržování pam. zákona (dnešní úprava je postrádá)	UHS	Z
pro nemovitosti, které nejsou kulturními památkami, ale jsou v památkové rezervaci, zóně nebo ochranném pásmu, zavést možnost nařídít odstranění prací provedených bez souhlasu orgánu památkové péče, za předpokladu, že se jedná o práce negativně ovlivňující prostředí památkové rezervace, zóny nebo věc chráněnou pomocí ochranného pásma	Kraj Liberecký	Z
vynucování nápravného opatření nahradit výkonem rozhodnutí, dořešit způsob financování v případech, kdy nařízení práce nelze provést na náklady vlastníka (např. pro insolventnost)	Kraj Vysočina KJKP	Z
u nepovolených zásahů v památkových rezervacích, památkových zónách nebo ochranných pásmech, které nejsou regulovány stavebním zákonem, založit zmocnění ukládat opatření	OPP	Z
výslovně zakotvit rozhodovací pravomoc navazující na výkon dozoru	OPP	Z
prohloubit vynutitelnost povinností podle památkového zákona	Město Brno	Z*
chybí vynutitelnost plnění uložených nápravných opatření	Město Brno	Z
zajistit reálně využitelnou možnost provést náhradní výkon nápravných opatření (obce nemají prostředky – vyhradit peněžní zdroje na úrovni státu)	Středočeský kraj	K,Z
zavést vynutitelnost nápravných opatření výkonem rozhodnutí v souladu se správním řádem	NPÚ	Z
umožnit nařízení odstranění nepovolených zásahů tam, kde není příslušný rozhodovat stavební úřad	AMG AK	Z
upravit nově vymáhání povinností uložených zákonem nebo rozhodnutím	AMG AK	Z*

zajistit efektivní řešení a trestání účelových demolice kulturních památek	NPÚ	Z
pro bezprostřední ohrožení památkově chráněných objektů zavést možnost vydat opatření rozhodnutím bez obligatorního písemného vyjádření odborné organizace (toto rozhodnutí je prvním úkonem v řízení); zavést pravomoc okamžitě zakázat výkon činnosti ohrožující nebo již poškozující památku; pro bezodkladné a bezprostředně nezbytné zásahy po živelních katastrofách zavést povinnost jen oznámit ( <i>bez konkretizace – pozn. Kň</i> )	AMG AK	Z
specifikovat formu uložení povinnosti regulující výkon činnosti poškozující památku v návaznosti na stavební zákon (§ 11 odst. 2 dnešního zákona o státní památkové péči)	Město Brno	Z
u poškozování kult. památky rozšířit činnost i o jiný způsob – může být obtížné označit způsob ničení památky jako činnost (§ 11 odst. 2 dnešního zákona o státní památkové péči)	Jihočeský kraj	Z
zavést možnost orgánů pam. péče vydat dočasná (do 3 dnů) omezující opatření ( <i>bez další konkretizace – pozn. Kň</i> )	Město Brno	Z*
užívání kulturních památek pro vědecký výzkum a výstavní účely: zavést veřejný zájem a právní režim výpůjčky ( <i>KJKP navrhuje vypustit výstavní účely – pozn. Kň</i> )	Kraj Vysočina KJKP	Z

## 6. Zásahy na předmětu ochrany včetně přemístění

Obsah podnětu	Autor podnětu	
zakotvit možnost uplatnění veřejnoprávní smlouvy při rozhodování o obnově památek	NPÚ	Z
rozlišovat činnost konzervační a záchovnou, která památku chrání, zde by bylo vhodné posílení pravomoci památkové péče; zachování by mělo být upřednostněno ve všech zásazích a vhodná konzervace by měla mít přednost před násilným restaurováním a hledáním původního stavu	ČKAIT	K,Z
omezit vstupy památkové péče do oblastí, kde jsou vytvářeny nové části stavby a části přidané	ČKAIT	K,Z
okolí památky a její vazby na sousední objekty – rozhodování jen v pam. rezervacích a zónách	ČKAIT	Z
průzkumy do projektové dokumentace by měly mít stanoveny podmínky jejich rozsahu a způsob zpracování; měly by je provádět osoby s určenou způsobilostí	ČKAIT	Z
zvýšit závaznost a neměnnost rozhodnutí s tím, že pro konzervaci a restaurování by měly být dány konkrétní podmínky a zásady	ČKAIT	Z

omezit zásahy a podmínky do konstrukcí odstranitelných a doplňovaných (zejména u vratných dějů s menší životností než památková podstata stavby)	ČKAIT	K,Z
konkrétnost a jednoznačnost vydaných závěrů rozhodnutí o zásahu do památky	ČKAIT	K
pevné zásady o dozoru památkové péče a konzultaci na místě díla – vyžadováno musí být jen to, co je obsaženo ve vydaných rozhodnutích a změny mohou být činěny jen na základě odlišných nálezových situací a skutečností	ČKAIT	K
projednávání jednoduchých opakujících se úprav by mělo být zjednodušeno v zájmu vlastníků, věci samé i pro odlehčení agendy, avšak jen tehdy, bude-li projednání nahrazeno jinou formou regulace, např. regulačním plánem, vyhláškou apod.	Klub Za starou Prahu	Z
specifikovat diferencovanou míru zásahů do struktury památek formou údržby (např. cyklicky se opakující), běžné opravy nebo výraznějšího zásahu do kompozice či struktury památky formou přestavby, restaurátorského zásahu, rekonstrukce, transformace, atd.	NPÚ	Z
jednoznačně definovat rozsah působnosti orgánů pam. péče v rámci jednotlivých stupňů ochrany	SHSČMS	Z
posuzovat jakýkoli zásah na kulturní památce (včetně instalace jakéhokoli zařízení)	Jihočeský kraj	Z
povolení jen k pracím zasahujícím do chráněných hodnot kulturní památky	AMG	Z
povolení jen k pracím zasahujícím do chráněných hodnot kult. památky, ostatní práce v režimu ohlášení	AK	Z
v pam. rezervacích, pam. zónách a ochranných pásmech posuzovat pouze zásahy do vnějšího vzhledu nemovitosti včetně instalace jakéhokoli zařízení	Jihočeský kraj	Z
zjednodušit agendu: určit konkrétní podmínky zásahů v pam. rezervacích, zónách a ochranných pásmech, včetně zásahů nevyžadujících vyjádření památkových orgánů	Olomoucký kraj	Z
zakotvit rozhodování na základě definovaných kulturněhistorických hodnot památek daných rozhodnutím o prohlášení nebo v regulačních plánech území a doplněných o současný stav poznání těchto hodnot	NPÚ	Z
na základě plánů ochrany památkově chráněných území konkretizovat druhy zásahů a oprav, které není nutné řešit s památkovou péčí (např. vrtané studny, přípojky sítí apod.), případně označit nemovitosti (přednostně novostavby), které nejsou předmětem zájmu památkové péče	Kraj Liberecký	Z
plány ochrany památkově chráněných území mohou definovat podmínky pro novostavby, zařízení (reklamy apod.) - pro ně by potom nemuselo být vedeno správní řízení, orgán státní památkové péče by pouze ve sporných případech (např. na žádost stavebního úřadu) vydal souhlas/osvědčení/stanovisko, že novostavba je/není v souladu s plány ochrany	Kraj Liberecký	Z



zjednodušení byrokratické procedury a řešení části stávající agendy jiným způsobem: v plošně chráněných územích při usměrňování standardně se opakujících situací nahradit institut samostatného posouzení jinou formou regulace, např. podmínkami památkové ochrany, podmínkami územních a regulačních plánů, obecními vyhláškami	NPÚ	Z
zjednodušit procesy povolování zásahů tak, aby schvalovacím procesem procházely skutečně důležité záměry a projektové dokumentace; je třeba vytvořit diferencovaný přístup k údržbovým pracím, památkám chráněným, nechráněným objektům ve chráněných územích a zásahům i regulacím v ochranných pásmech	NPÚ	Z
zákonem zakázat některé zásahy v památkových rezervacích, např. měnit současnou půdorysnou strukturu a uliční síť, nevyplývá-li změna z plánu péče o památkovou rezervaci, měnit dochované historické prostředí v rozporu s bližšími podmínkami ochrany památkové rezervace, provádět demolice historických staveb, které se podílejí na charakteru rezervace a které mohou být adaptovány pro nové funkce v rámci chráněného území, umisťovat nové stavby mimo plochy po zaniklé zástavbě, umisťovat nové stavby, jejichž architektonický návrh je hmotou či pojetím kontrastní k dochované historické zástavbě, stavět nové sídelní útvary, kapacitní silnice a vodní stavby a stožáry vysokého napětí	NPÚ	Z*
posudek autorizovaného památkáře u udržovacích prací a změn nemovitých kulturních památek by mohl být povinnou součástí dokumentace stavby; zakotvit možnost jeho přezkoumání	SHSČMS	Z
NPÚ se musí vyjádřit k záměru v určitém termínu, jinak možnost rozhodnout bez vyjádření NPÚ	Olomoucký kraj	Z
pro termínovaná vydání odborných vyjádření stanovit podmínky pro obsah žádostí, aby bylo umožněno rychlé zpracování požadavku	NPÚ	Z
řešit problém, že je stanovena lhůta k vyjádření NPÚ bez vazby na předchozí projednání záměru a kompletnost podkladů pro posouzení - odstranit nesmyslnou dvacetidenní lhůtu pro vyjádření NPÚ	NPÚ	Z
zachovat obligatorní písemné vyjádření odborné organizace	AK	Z
zachovat obligatorní písemné vyjádření odborné organizace (vydávají a podepisují přímo pověření referenti) před vydáním rozhodnutí o zásahu na kulturní památce; vyjádření může být uvedeno odborným referentem i do protokolu orgánu státní památkové péče	AMG	Z
možnost vydat povolení k zásahu bez vyjádření odborné organizace omezit jen na ty nemovitosti v památkově chráněných územích, které nejsou kulturními památkami (vyžádání písemného vyjádření by bylo na uvážení úředníka orgánu státní památkové péče)	AMG AK	Z
zavést mechanismus pro případ rozporu mezi odborným vyjádřením a rozhodnutím: vyjadřuje se komise či širší grémium; tím se zabrání negativnímu dopadu na památku a posílí se nezávislost rozhodování	NPÚ	Z

nelze rezignovat na dosud aplikovanou podrobnost a důslednost posuzování záměrů obnovy památek a památkových území	NPÚ	Z
odborné posuzování omezit na věcně důležité případy (nemovitě a národní kulturní památky); posudek NPÚ bude podkladem pro rozhodování	SHSČMS	Z
racionalizovat vydávání závazných stanovisek v případě nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkově chráněném území - stanovit okruh nemovitostí a činností, na které se nebude vztahovat povinnost vyžádat si závazné stanovisko	OPP	Z
předchozí konzultace návrhu s NPÚ	Klub Za starou Prahu	Z
úprava projednání dokumentace s NPÚ (vlastník či projektant) je nefunkční	Kraj Vysočina	Z
důraz na povinnost investora konzultovat záměr ( <i>neuveдено, s kým - pozn. Kň</i> ) ještě před definitivním zadáním projektu – posílit předprojektovou fázi záměru	NPÚ	Z
vypracovat univerzální výchozí metodiku přístupu k jednotlivým typům památek, které jsou nejběžnějším předmětem stavební aktivity a potřebují údržbu	ČKA – Sapák	K
stanovení metodiky adaptačních zásahů pro nejčastější případy, kritéria ochrany a obecné podmínky zabezpečení stavu budov	SHSČMS	K
vytvořit strukturované modely nejčastějších případů památkových kritérií při stavebních událostech na nejčastěji se vyskytujících stavbách	ČKA – Sapák	K
omezovat až vyloučit ze správního procesu nadměrný subjektivismus a individuální svévoli	ČKA – Sapák	K
zavést právní mechanismy, jež by omezily možnost svévolného rozhodování soustředěného do jediných úřednických rukou	UHS	Z
stanovit rozhodování na základě definovaných kulturně historických hodnot daných rozhodnutím o prohlášení památky nebo v regulačních plánech území a doplnit o současný stav poznání hodnot	Kraj Vysočina KJKP	Z
opravy kulturních památek musí probíhat především na základě podmínek ochrany stanovených v rozhodnutí o prohlášení památky	AMG AK	Z
vypustit předchozí projednání závazného stanoviska s NPÚ	KJKP	Z
vypustit předchozí projednání závazného stanoviska s NPÚ u památkových zón a rezervací, ne však u kulturních a národních kulturních památek	Kraj Vysočina	Z
podrobněji vymezit možnost volné úvahy orgánu památkové péče – povinnost podrobně odůvodnit stanovisko kulturně historickými hodnotami chráněné nemovitosti	SHSČMS	Z
problém: podmínky památkové péče (požadavky NPÚ) se nemusí shodovat s podmínkami, které dávají výrobci stavebních materiálů a hmot (např. střechy) jako podmínku záruky	SHSČMS	K
stanovit rozsah intervence orgánů památkové péče o chráněných územích, do ochranných pásem a do kulturních památek – rozlišovat hodnoty k zachování a stanovit podmínky pro vznik nového	ČKA - Plos	Z

stanovit případy, kdy je intervence památkové péče omezena nebo vyloučena – omezit případy, kdy je vyžadována účast orgánů památkové péče ve správních řízeních	ČKA - Plos	Z
odstranit duplicity mezi odbornou organizací a orgánem památkové péče při projednávání umístování a povolování staveb	SHSČMS	Z
rozlišit stupně ochrany pro vydávání závazného stanoviska k zásahu, požadavek na vydání závazného stanoviska na některé práce vyloučit (netýká se kulturních památek)	OPP	Z
posílit princip stanovování podmínek pro provedení zamýšlené obnovy kulturní památky v dostatečném časovém předstihu	OPP	Z
u památkových rezervací, památkových zón a chráněných území odstranit posuzování takových stavebních zásahů, které nemohou ovlivnit památkově chráněnou podstatu	SHSČMS	Z
snížit počet vydávaných rozhodnutí v památkových územích - precizovat základní podmínky památkové ochrany v těchto územích jejich přímým začleněním do zákona	NPÚ	Z
všechny práce na objektech v pam. rezervacích, pam. zónách a ochranných pásmech, které nezasahují do vnějšího vzhledu, jen ohlašovat; zrušit řízení na úpravy interiérů, případně i další, vyjma odstraněné stavby	Kraj Vysočina KJKP	Z
nejen chránit podstatné hodnoty památek, ale také sledovat zájem na účelném a živém využívání památek	ČKA – Plos	K
zjednodušit správní řízení u objektů v památkově chráněných územích, jež nejsou kulturními památkami – např. aplikace podmínek ochrany do regulačních plánů, místo závazných stanovisek pouze kontrola	Kraj Vysočina	K,Z
úprava opatření k zajištění péče o kulturní dědictví se zřetelem na vymahatelnost	Kraj Vysočina	Z
v rámci stanovení podmínek ochrany kulturních památek a památkových území začlenit požadavky na ochranu archeologického dědictví, které je jejich podstatou či součástí jejich podstaty, ve formě omezení až vyloučení zásahů do země v míře odpovídající podílu a charakteru přítomného archeologického dědictví	NPÚ	Z
stanovit správní orgán, který bude podmiňovat povolení záměru splněním požadavků na ochranu/záchranu archeologického dědictví na základě vyjádření odborné organizace a bude kontrolovat způsob jejich plnění a sankcionovat jejich neplnění - proces se nemůže opírat pouze o mechanické použití dat ze seznamů archeologického dědictví či převzatých do územních plánů, nýbrž rozhodující je vyjádření příslušné odborné instituce/organizace (s možností přezkumu)	NPÚ	Z
povolovací režim pro přemísťování movitých kulturních památek i na přemísťování, které není z veřejně přístupného místa, neboť se ztrácí přehled o památkách v depozitářích	Jihočeský kraj KJKP Kraj Vysočina	Z
povolovací režim pouze k trvalému přemístění památkového objektu	SHSČMS Středočeský kraj	Z

přemístění kulturní památky pouze se souhlasem výkonného orgánu vyjma přemístění za účelem restaurování do ateliéru restaurátora; chybí definice veřejného místa	NPÚ	Z
vyřešit, zda souhlas Ministerstva kultury s přemístěním památky nahrazuje stanovisko orgánu památkové péče k umístění a provedení stavby	SHSČMS	Z
nemovitě kulturní památky přemísťovat rozhodnutím krajských úřadů, přemísťování národních kulturních památek ponechat na Ministerstvu kultury	OPP	Z
u přemísťování nemovitě kulturní památky přenést rozhodovací pravomoc z Ministerstva kultury na krajské úřady	OPP	Z
přemístění kulturní památky svěřit krajským úřadům	OPP	Z
změnit podmínky stanovené pro přemísťování movité kulturní památky (zohlednit věcné hledisko zachování historického či uměleckého vztahu památky k jejímu prostředí)	OPP	Z
zavést ohlašovací povinnost ke každému přemístění kulturní památky – stát má právo vědět, kde památky jsou	Kraj Vysočina KJKP	Z
časově omezit platnost vyjádření k zásahu ( <i>AMG a AK navrhují např. 2 roky – pozn. Kň</i> )	SHSČMS AMG AK	Z
stanovit dobu platnosti závazného stanoviska k zásahu na 2 roky, nestanoví-li správní orgán v odůvodněných případech lhůtu delší	OPP	Z
zakotvit zásady pro spravování a možnosti architektonické a urbanistické intervence do památek UNESCO	SHSČMS	Z
zakotvit předběžné stanovisko (v principu „dobré správy“) před započatím projekčních prací s ohledem na informovanost o památkové podstatě a možnostech rekonstrukce	SHSČMS	Z
zjednodušit obsah žádosti o povolení zásahu na kulturní památce - řadu informací (např. o vlastnictví) mohou orgány památkové péče získat díky dálkovému přístupu k informačním databázím nebo pomocí vlastních interních databází	Kraj Liberecký	Z
zjednodušit celé správní řízení o zásahu v památkové rezervaci, zóně a ochranném pásmu, např. formou dohledu nad dodržáním podmínek regulačních plánů nebo plánů ochrany	Kraj Liberecký	Z
umožnit, aby o stanovisko k zásahu žádal stavebník nebo jiný subjekt podle stavebního zákona, nejen vlastník stavby	SHSČMS	Z
umožnit, aby o povolení k zásahu na památce žádal každý, kdo zamýšlí zásah do chráněných hodnot, za předpokladu souhlasu vlastníka s těmito zásahy	AMG AK	Z
umožnit, aby o stanovisko k zásahu na kulturní památce žádal i projektant	Město Brno	Z

specifikovat okruh žadatelů o stanovisko k zásahu v pam. rezervaci, pam. zóně a ochranném pásmu s rozlišením kritérií pam. péče	Město Brno	Z*
uložit úkol NPÚ, aby ve svých vyjádřeních pro závazná stanoviska k obnově kulturních památek posílil princip rozlišování mezi potřebou restaurování (musí provést restaurátor s povolením a řemeslnou opravou (může provést kvalifikovaný řemeslník)	OPP	K*
v praxi jsou neřešitelné problémy s umístováním reklamních zařízení bez povolení	Město Brno	Z
zavést povolování všech reklamních zařízení, nápisů a informačních tabulí umístěných na kulturních památkách, v jejich prostředí a v památkově chráněných územích	AMG AK	Z
závazné stanovisko k zásahu musí být vydáváno předem, jinak památková péče ztrácí smysl	Město Brno	Z
chybí vynutitelnost vracení projektové dokumentace Národním památkovým ústavem správnímu orgánu	Město Brno	Z
NPÚ musí být vázán svým předchozím vyjádřením; změna jen v případě nových skutečností	Město Brno	Z
vyjádření NPÚ musí mít jednotnou formu, být jednoznačná a požadavky musí být odůvodněné; tato vyjádření by měla mít statut odborného či znaleckého posudku	Kraj Vysočina KJKP	K,Z
zničení kulturní památky i takovou změnu jejího stavu, která způsobí ztrátu hodnot, pro něž byla ochrana památky veřejným zájmem, výslovně zakázat pod hrozbou výrazné sankce	AMG AK	Z
upravit, v jakém rozsahu bude památková péče rozhodovat o zeleni, parkových úpravách a dřevinách na pozemcích kulturních památek	AMG AK	Z
nezabývat se úpravami dřevin v památkově chráněných územích – převést na orgány ochrany přírody a krajiny za účasti odborné organizace	AMG	Z
zvážit možnost vypracovávat u liniových staveb a rozsáhlých staveb a zásazích do území studii dopadů na kulturní památky a historické i další památkové hodnoty	NPÚ	Z
SHP zpracovávají licencovaní odborníci jako fyzické osoby; udělování licence a její odebrání zajišťuje komise při MK	NPÚ	Z
zpracování SHP platí žadatel	NPÚ	Z
problém s rozhodováním o movitých památkách s příslušností podle sídla – vede k přetížení orgánu památkové péče u NPÚ se sídlem v Praze; dělení uplatňovat mimo rámec zákona, a to pouze jako pracovní; pokud by nebylo možno toto dělení vypustit, je nezbytné, aby zákon definoval „příslušnost k celku“, tj. vytvořil spjatost kulturní památky s konkrétním místem jako jedno z kritérií příslušnosti	NPÚ	Z

## 7. Příspěvky

Obsah podnětu	Autor podnětu	
zakotvit možnost poskytovat příspěvky na základě smlouvy	OPP	Z
možnost okamžité finanční injekce při záchraně hodnot (vč. archeologických) a případné kompenzace nadstandardních požadavků státní pam. péče vlastníkům všech historických objektů, nutnost vytvoření vysoce kvalifikovaných předpisů, co lze považovat za nadstandard	SPPPP	K,Z
změna přístupu k financování opravy nebo údržby stavby: je-li v zájmu památky zachování či použití materiálů výrazně nákladnějších, je nutné jejich aspoň částečné finanční pokrytí z veřej. prostředků	ČKAIT	K,Z
finanční pomoc vlastníkům kulturních památek a nemovitostí v památkově chráněných územích by měla být řádově vyšší než dnes	Klub Za starou Prahu NPÚ	K
zvýšit objem finančních prostředků v jednotlivých finančních programech Ministerstva kultury, zejména v Programu havarijním	NPÚ	K
reformovat nástroje ochrany a obnovy památek - upřesnit existující dotační programy ministerstva, popř. doplnit o chybějící (restaurování movitých částí architektury, nástěnných maleb atd.) a zavést samostatný program pro technické a industriální dědictví či jiné segmenty památkového fondu	NPÚ	K,Z
stávající podpora vlastníků památek a staveb v památkově chráněných územích je nepřiměřeně nízká (při srovnání s obratem cestovního ruchu)	UHS	K
zvýšit prostředky v dotačních programech v oblasti pam. péče	Středočeský kraj	K
navýšit zdroje státního rozpočtu na příspěvky vlastníkům kulturních památek	OPP	K
možnost obcí efektivně finančně podpořit vlastníky kulturních památek a nemovitostí v památkově chráněných územích	Klub Za starou Prahu	Z
příspěvek obce označit jako dotaci	Město Brno	Z
stávající úprava příspěvků pomíjí právní i faktické postavení obcí a krajů; pojem „příspěvek“ je v rozporu s pojmoslovím předpisů obcí a krajů	Kraj Vysočina KJKP	Z
poskytovat finanční prostředky ze státního rozpočtu i na opravy objektů, jež nejsou kulturními památkami, ale jsou v památkových zónách	Asociace majitelů hradů a zámků	Z
zajistit finanční podporu vlastníkům kult. památek i objektů na území památkových rezervací a zón za přísné účelovosti příspěvku a výhradně na práce zabezpečující hodnotu a uchování kult. památky	OPP	K
umožnit čerpání přímé nebo nepřímé finanční pomoci či čerpání jiných náhrad také vlastníkům věcí, které nejsou kulturními památkami, ale nalézají se v památkově chráněném území – rozšířit nástroje finanční podpory	OPP	K,Z

poskytovat příspěvky i na nemovitosti v památkových rezervacích a zónách	Jihočeský kraj Středočeský kraj Kraj Vysočina KJKP	Z
zřídit fond státu pro víceleté financování obnovy památek	Kraj Vysočina KJKP	K,Z
stanovení kompenzace pro vlastníka věci, která se nachází v památkově chráněném území	OPP	Z
zvýšení rozpočtu pro dotace na úpravy jednotlivých památek (pomohlo by vlastníkům i kvalitě zásahů, které musí být provedeny odborníky)	Fakulta architektury ČVUT	K
zásadně změnit podmínky financování a finančních kompenzací s využitím iniciačních postupů ( <i>blíže nekonkretizovány – pozn. Kň</i> )	ČKA – Plos	Z*
kompenzace nákladů spojených se zajištěním péče o kulturní dědictví	Kraj Vysočina	Z*
zajistit finanční podporu nemovité i movité části kulturního dědictví	AMG	K,Z
grantové projekty regenerace nechráněných objektů v památkových územích v rámci samosprávy	SHSČMS	Z
omezení vedoucí ke zvýšeným nákladům by měla kompenzovat možnost náhrady – nikoli automatické	SHSČMS	Z
trvale zakotvit podíl finančních prostředků HDP pro program regenerace, který by se neměl měnit	SHSČMS	K
více zapojit církevní instituce v souvislosti s dotačními tituly	SHSČMS	K
dotace ani granty systémově neřeší péči o památky – k jejich poskytování (včetně prostředků z EU) nutno přistoupit až tehdy, kdy prokazatelně nepostačuje běžná údržba a opravy menšího rozsahu	SHSČMS	K
zajistit dostatek finančních prostředků na restaurování kulturních památek	OPP	K
zpřísnit zásady jednotlivých příspěvkových programů - přesně vymezit druhy prací, na které lze poskytnout příspěvek, nezapočítávat položky jako lešení, přesun hmot, zařízení staveniště, doprava, poplatek za skládku, průzkumné práce, příprava a kalkulace	OPP	Z
vyloučit poskytování příspěvku na modernizace a přestavby kulturní památky	OPP	Z
příspěvek do výše max. 50% nákladů na opravu kulturní památky a do výše max. 20% nákladů na opravu objektů v památkových rezervacích a zónách	OPP	Z
při navrhování výše příspěvků vycházet z konkrétních rozpočtů předkládaných vlastníky; poskytovat příspěvek na určitý celek; nenavrhovat výši příspěvku pouze v poměru k požadavkům vlastníka	OPP	Z
poskytovat podporu i těm osobám, které o kulturní dědictví pečují v souladu s požadavky státní památkové péče ( <i>blíže neupřesněno – pozn. Kň</i> )	AMG	K,Z
stanovit možnosti a režim finanční podpory péče o archeologické památky z veřejných rozpočtů	NPÚ	Z

zavést opatření, které by vlastníka motivovalo k průběžné péči o objekt (např. dotace, snížená DPH pro určité typy prací)	NPÚ	Z
nevyhovující systém poskytování příspěvků vyžaduje radikální změny – na místní úrovni spoléhá na dary samospráv, jež nejsou státní podporou; distribuci státní podpory je nezbytné zásadně decentralizovat	PI	K,Z

## 8. Ochranná pásma

Obsah podnětu	Autor podnětu	
režim chování v ochranných zónách přesně definovat v podrobných intencích	ČKA - Sapák	Z*
rozsah ochranných pásem vymezit přímo zákonem, a to v metrech, nikoli kilometrech	SHSČMS	Z
vyloučit vydávání individuálních správních aktů k zásahům v ochranných pásmech pro území, kde je schválen regulační plán (snížení administrativy)	OPP	Z
dát možnost měnit podmínky rozhodnutí o ochranném pásmu (např. po projednání v orgánech obce)	Město Brno	Z
ochranná pásma řešit stávajícím způsobem nebo v rámci prohlášení kulturní památky	Kraj Vysočina	Z
každá nemovitá kulturní památka má mít ze zákona ochranné pásmo (prostředí); podmínky pro činnost v něm stanovit v zákoně nebo individuálně při prohlášení věci za památku	AMG AK	Z
ochranné pásmo kulturní památky či památkového území a jeho podmínky určit rozhodnutím obce s rozšířenou působností; nebude-li tak určeno, jde o okruh ve vzdálenosti 50 metrů okolo jednotlivé památky a okruh ve vzdálenosti 500 metrů okolo chráněného území	NPÚ	Z
ochranné pásmo slouží pro ochranu prostředí či pohledového uplatnění nemovité kulturní památky nebo památkového území vůči okolí, chrání významné pohledové aspekty a průhledy a panoramatické hodnoty památkového území mající hodnotové či historické oprávnění, slouží pro ochranu jeho vazeb na přilehlé území sídla či krajiny a chrání základní návaznosti půdorysné a hmotové struktury chráněného území na ostatní části sídla	NPÚ	Z



## 9. Vývoz kulturních památek

Obsah podnětu	Autor podnětu	
povolování vývozu národních kulturních památek přenést buď na ministra kultury (s výjimkou ze správního řízení) nebo by rozhodovalo Ministerstvo kultury stejně jako u kulturních památek	OPP	Z
svěřit pravomoci k vývozu kulturních památek i národních kulturních památek Ministerstvu kultury, resp. ministru kultury	OPP	Z

## 10. Restaurování (včetně EU)

Obsah podnětu	Autor podnětu	
zřízení profesní instituce, která by převzala všestranné garance za obor – restaurátorské komory	AVU	Z
právní zakotvení profesní samosprávy, restaurátorské komory, garantující odborně způsobilý výkon restaurátorské profese	Asociace restaurátorů	Z
restaurování upravit zvláštním předpisem včetně podrobných podmínek pro autorizaci	SHSČMS	Z
zvážit nutnost řešit problematiku povolení k restaurování v památkovém zákoně	Město Brno	Z*
zachovat systém udělování povolení k restaurování v působnosti ústředního orgánu státní správy	OPP	Z
harmonizace vysokoškolských oborů restaurování s dnešním § 14a zákona o státní památkové péči	OPP	Z
nově definovat obsah restaurátorské dokumentace, kterou žadatel prokazuje své odborné schopnosti pro udělení povolení k restaurování	OPP	Z
prodloužit maximální dovozené stáří nejméně jedné z restaurátorských dokumentací, které žadatel předkládá pro udělení povolení k restaurování, z 2 na 3 roky	OPP	Z
revize dnešního Třídníku specializací restaurátorských prací z hlediska zkušeností z praxe (např. doplnit specializací nefigurální sgrafita)	OPP	Z
restaurování může provádět jen restaurátor, a to osobně pod hrozbou sankce; pokud by restaurování pro-váděla jiná osoba místo restaurátora - postih jak restaurátorovi (pokuta, odnětí povolení), tak této osobě	AMG AK	Z

upravit systém odebrání povolení k restaurování ( <i>bez konkretizace – pozn. Kň</i> )	AMG AK	Z*
--	-----------	----

#### 11. Provádění archeologických výzkumů (včetně nelegálních a vztahu k EU)

Obsah podnětu	Autor podnětu	
zřízení profesní komory archeologů, která by vydávala oprávnění k provádění arch. výzkumů podle vlastních předpisů	o. s. Veřejná archeologie	Z
profesní komora archeologů, která by vydávala oprávnění k provádění archeol. výzkumů, není optimální ani realizovatelná	AMG	Z
snaha o vytvoření etického kodexu přístupu k archeologickému dědictví formou profesionál. komory	Archaia	K
povolení k provádění archeol. výzkumů uděluje Ministerstvo kultury, účastníkem řízení je i Akademie věd; povolení lze odejmout ze zákonných důvodů	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
oprávnění k provádění archeologických výzkumů uděluje Ministerstvo kultury na základě stanoviska garanta péče o archeologické dědictví (např. Archeologické rady – poradní orgán MK) s časovým omezením	NPÚ	Z
povolení k provádění archeol. výzkumů bude ve výrokové části obsahovat podrobné požadavky na oprávněnou organizaci, a to v zájmu postižitelnosti pro případ odnětí oprávnění - povinnost zpracovat a zpřístupnit zprávu o výsledcích výzkumu, předat organizaci spravující sbírky musejní povahy movité nálezy, vše v určeném termínu; u nezáchranných výzkumů zajistit postexkavační péči o archeologické nálezové situace, které by zůstaly odkryty	NPÚ	Z
definovat archeologický výzkum, jeho základní náležitosti, účel a smysl, a stanovit regulativy pro jeho provádění dle Maltské konvence - režim povolování provádění, odborné standardy provádění, zveřejnění výsledků formou zpráv, supervize po stránce právní, administrativní i odborné	NPÚ	Z
zakotvit oprávnění k provádění archeologických výzkumů na základě povolení Ministerstva kultury	AMG	Z
zpřísnit podmínky udělení povolení k provádění archeol. výzkumů (časová omezenost platnosti, zpřísnění kritérií) – podmínka dodržování pravidel hry daných licencí a smlouvu s Archeologickým ústavem AV ČR)	Archaia	K,Z
definovat status spolupracovníků oprávněných organizací z řad veřejnosti; oprávněná organizace vydává těmto spolupracovníkům doklady a ručí za jejich činnost svým oprávněním	NPÚ	Z

oprávněné organizace mají provádět především záchranné archeol. výzkumy; Archeologický ústav AV ČR má být metodickou, koordinační a posuzovatelskou složkou	AMG	K
zajistit, aby se území tzv. oprávněných organizací nepřekrývala	Kraj Liberecký	Z
zákon musí řešit sběr movitých archeol. nálezů a jejich vyhledávání detekčními přístroji (jde o archeol. výzkum), regulovat používání detektorů kovů a jiných detekčních zařízení	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno NPÚ	Z
řešit užívání detektorů laickou veřejností v místech s archeol. nálezy	Olomoucký kraj AMG	Z
zavedení výslovného povolení na archeologický průzkum pomocí detekčních zařízení, včetně možnosti propadnutí věci (detekčního zařízení) při neoprávněném průzkumu	OPP	Z
definovat garanta péče o archeologické dědictví – subjekt, který bude disponovat odbornou erudicí, organizačně administrativními schopnostmi a výkonnou pravomocí, aby dokázal např. prosazovat dodržování standardů archeologické práce a podílet se na jejich kontrole, zpracovávat koncepční a metodické dokumenty, plnit roli prostředníka mezi odbornými pracovišti a státní správou resp. samosprávou; tento subjekt musí být maximálně nestranný a nezávislý, musí poskytovat jistotu objektivního posouzení a vyhodnocení všech obdržených podnětů, je nutno pro něj jednoznačně vymezit kompetence a s nimi spojenou zodpovědnost; nejrealněji se jeví Archeologická rada (komise, grémium) při vhodném orgánu (např. MK), příp. také Krajské archeologické rady	NPÚ	Z

## 12. Archeologický výzkum – záchranný a badatelský, ohlašování

Obsah podnětu	Autor podnětu	
oprávněná osoba je povinna ohlásit termín zahájení a ukončení arch. výzkumu Ministerstvu kultury nebo jím zřízené odborné instituci v konkrétním termínu	o. s. Veřejná archeologie	Z
oznámení oprávněné organizace o zahájení archeol. výzkumu Archeologickému ústavu AV ČR možno i zpětně, hrozí-li nebezpečí z prodlení	AMG	Z
terénní zásahy je nutno předem ohlásit obci s rozšířenou působností, která si vyžádá odborné vyjádření Ministerstva kultury nebo jím zřízené odborné instituce a na jeho základě vydá rozhodnutí o ochraně archeologického dědictví	o. s. Veřejná archeologie	Z

stanovit, kde a jak občan zjistí, zda mu pro realizaci jeho záměru vyplývají „archeologické“ povinnosti, kdo vydá vyjádření jako podklad pro povolení (návrh: NPÚ ve spolupráci s dalšími územně příslušnými oprávněnými organizacemi), zda si vyjádření opatří občan či dotčený orgán, a stanovit formu doložení a režim kontroly splnění povinností	NPÚ	Z
umožnit stavebníkům oznamovat stavební činnost oprávněné organizaci dle místa stavební činnosti	Kraj Liberecký	Z
komu vyplývá při provádění terénního zásahu povinnost arch. výzkumu, uzavře dohodu o jeho provedení s oprávněnou osobou	o. s. Veřejná archeologie	Z
záchranný výzkum před zahájením stavby musí být předstihový – musí být dostatek času na zajištění výzkumu	AMG	Z
deklarovat, že vede-li požadavek na rozvoj území k rezignaci na požadavek preferovat ochranu a zachování archeologického dědictví na původním místě, pak zajištění záchrany archeol. dědictví je veřejným zájmem	NPÚ	K,Z
určit jasná pravidla pro záchranné výzkumy (ohlašování, dohoda o podmínkách, nařízení výzkumu správním orgánem, provádění, náležitosti závěrečné zprávy, úhrada) včetně sankcí (i odebrání oprávnění)	AMG AK	Z
u každé činnosti, která by mohla mít vliv na archeologické dědictví, se v zájmu jistoty investora musí vždy předem předpokládat, že bude proveden záchranný archeol. výzkum, dokud odborný subjekt na základě analýzy situace nevydá písemný posudek, zda výzkum je či není nutný	NPÚ	Z
oznamovací povinnost musí mít investor záměru zemních zásahů vůči dotčenému orgánu památkové péče resp. oprávněné organizaci	NPÚ	Z
rozsah záchranného výzkumu stanovit s ohledem na další možné zásahy do terénu v nejbližším okolí, pokud tam lze předpokládat významné nálezy (postupovat individuálně při jednání před zahájením výzkumu – týkalo by se jen předstihového výzkumu), záchranný výzkum během stavby omezit jen na plochu nezbytně nutnou (tj. plochu zasaženou stavbou)	AMG	Z
záchranný výzkum během stavby omezit jen na plochu nezbytně nutnou (tj. plochu zasaženou stavbou)	AK	Z
stanovit, že v rámci záchranných výzkumů je nutno prozkoumat všechny na nemovitosti identifikované nálezové situace, nikoli jen jejich bezprostředně narušované části	NPÚ	Z
archeologický výzkum není nástrojem ochrany archeol. dědictví ani standardním řešením střetu zájmu jeho ochrany s jiným zájmem, nýbrž připadá v úvahu až tehdy, není-li možno zajistit ochranu archeol. dědictví na původním místě	NPÚ	K
stanovit režim pasivní ochrany a dokumentace odhaleného archeologického dědictví tak, aby následně nedošlo k jeho poškození či zničení a aby informace o jeho poloze byla k dispozici všem zúčastněným subjektům (vlastník nemovitosti, orgány a organizace památkové péče, územně analytické podklady, katastr nemovitostí)	NPÚ	Z

definovat činnosti, jejichž provádění má nebo může mít vliv na archeologické dědictví: nejen stavební, ale i ostatní činnosti (zemědělská, lesnická, vodohospodářská, hornická a geologická, veškeré transfery ornice a rekultivace...) a provázat na příslušný právní předpis	NPÚ	Z
badatelský výzkum povoluje Ministerstvo kultury; oprávněná osoba je povinna uzavřít dohodu o provedení výzkumu s vlastníkem nemovitosti	o. s. Veřejná archeologie	Z
zaručit oprávněnost vědeckých archeol. výzkumů, jejich individuální povolování a dozor nad nimi	AMG AK	Z
stanovit zvláštní režim povolování archeologických výzkumů z badatelského podnětu na lokalitách neohrožených jiným záměrem - v kompetenci garanta péče o archeol. dědictví, např. Archeologické rady při MK	NPÚ	Z
používat nedestruktivní metody výzkumu	AMG	K
zakotvit přednostní používání nedestruktivních metod výzkumu a stanovit pravidla pro užívání detektorů kovů	AK	Z
stanovit podmínky a režim ochrany archeologického dědictví na původním místě	NPÚ	Z
výkonný orgán státní pam. péče může na základě ohledání náhodného archeologického nálezu rozhodnout o provedení záchranného archeol. výzkumu	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
oznámit záměr zemních prací, terénních úprav aj. Archeologickému ústavu AV ČR, v jehož územním obvodu má být zásah proveden	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
o provedení záchranného archeol. výzkumu rozhodne Archeologický ústav AV ČR do 30 dnů od doručení oznámení; pokud tak do 30 dnů nerozhodne, lze zásah provést	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
badatelský výzkum se provádí na základě smlouvy mezi oprávn. osobou a vlastníkem nemovitosti	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
záchranný archeol. výzkum se provádí na základě smlouvy, rozhodnutí krajského úřadu nebo rozhodnutí výkonného orgánu státní památkové péče ( <i>je-li iniciován náhodným nálezem – pozn. Kň</i> )	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
po ukončení archeol. výzkumu ( <i>pojem „ukončení“ nedefinován – pozn. Kň</i> ) se podává zpráva o výsledcích arch. výzkumu a nálezová zpráva	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
maximální důraz na ochranu archeologických terénů (archeol. výzkum je likvidací památky)	Archaia	K
pokus o standardizaci přístupů a postupů při provádění záchranných archeol. výzkumů a důsledná kontrola kvality jejich provádění (odborné koreferentské komise)	Archaia	K
zavést správní dohled nad oprávněnými organizacemi (řádné vedení výzkumů, hlášení Archeologickému ústavu AV ČR)	Středočeský kraj	Z
stanovit, že plány území s arch. nálezy jsou jen jedním z možných podkladů pro plnění oznamovací povinnosti, aby neprobíhala bez oznámení stavební činnosti v území nezahrnutém v tomto plánu	NPÚ	Z
konkretizovat obsah oznámení záměru stavební činnosti na území s archeol. nálezy – dobu, doložitelnost splnění povinnosti	NPÚ	Z

zvýšit vymahatelnost povinnosti odevzdávat nálezovou zprávu Archeologickému ústavu AV ČR – při neplnění musí Ministerstvo kultury odejmout povolení k provádění archeol. výzkumů	NPÚ	Z
stanovit náležitosti nálezových zpráv a způsob zpracování nálezů – zabránit tomu, že se nezpracovávají nálezy ani nálezové zprávy	Kraj Vysočina KJKP	K,Z
řešit otázku odborných výstupů z archeologických výzkumů - zpráv o výsledcích výzkumu: stanovit rámcově základní charakter zpráv a určit, komu a v jakém termínu mají být odevzdávány	NPÚ	Z
lépe a jednoznačně určit povinnost stavebníka v případě stavby v území s archeologickými nálezy, až následně lze určit povinnosti Archeologického ústavu AV ČR a dalších subjektů	SHSČMS AMG	Z*
definovat povinné subjekty mající povinnosti vyplývající z režimu ochrany archeologického dědictví a provádění archeologických výzkumů - investor projektu či záměru, zadavatel záměru (může mít vliv na archeologické dědictví - omezení na stavebníky je nedostatečné a zavádějící), správce, uživatel nemovitosti	NPÚ	Z
v místech již vykopaných neopakovat stejnou proceduru archeol. dohledů	SHSČMS	Z
sjednotit vlastníkovy povinnosti týkající se archeologie	Kraj Vysočina KJKP	Z
jasněji stanovit povinnosti stavebníka a pravomoci a oprávnění pracovníků pam. péče (zejména nemají možnost zastavit stavbu, když stavebník nevpustí na pozemek archeologa a provádí stavbu)	Město Brno	Z
zavést mechanismy pro jednoduché a rychlé zabránění situaci, kdy stavebník oznámí zamýšlené práce, ale neumožní provedení záchranného archeol. výzkumu	Středočeský kraj	Z
stanovit oprávněné subjekty a režim pozastavení prací majících negativní vliv na archeologické dědictví, ihned po jejich zjištění až do vyřešení situace	NPÚ	Z
specifikovat orgány oprávněné k přijetí oznámení zamýšlených stavebních prací a založit neplatnost oznámení učiněného vůči jiné než v zákoně uvedené instituci	Město Brno	Z
upravit postavení zaměstnanců subjektu provádějícího archeol. výzkum – vybavit je obdobnými právy jako pracovníky odborné organizace (oprávnění vstupovat na pozemek)	Středočeský kraj	Z
řešit situaci, kdy nikdo nechce provést záchranný archeologický výzkum, stanovit subjekty odpovědné za jednotlivá území	Olomoucký kraj	Z
občan má mít možnost obrátit se pro sjednání záchranného archeolog. výzkumu na kteroukoli organizaci oprávněnou k jejich provádění na dotyčném území; v případě nedohody by rozhodl krajský úřad	NPÚ	Z

stanovit jasný režim smluvních vztahů, na jejichž základě jsou archeologické výzkumy prováděny: a) u výzkumů z badatelského podnětu uzavírá smlouvu oprávněná organizace s vlastníkem nemovitosti (pozemku) a iniciativa vychází od oprávněné organizace, b) u záchranných výzkumů uzavírá smlouvu investor záměru s oprávněnou organizací a iniciativa logicky vychází od investora	NPÚ	Z
eliminovat střet zájmů: subjekt, který se bude vyjadřovat (tj. „nařizovat výzkum“), nebude provádět „nařízené“ výzkumy (jedině nedestruktivní pro účely dokumentace a ochrany) a opačně; zákon musí také zavést povinnost dodržovat budoucí oborové standardy a stanovit subjekt a režim kontroly kvality provádění výzkumů i režim odevzdávání a kontroly kvality výstupů z nich	NPÚ	Z

### 13. Financování archeologických výzkumů

Obsah podnětu	Autor podnětu	
stanovit průhledný režim financování archeologických činností - archeologický výzkum je nekomerční činnost a je proto nutno vyloučit stávající quasikomerční mechanismy	NPÚ	Z
náklady archeologického výzkumu hradí každý, komu vyplývá při provádění terénního zásahu zákonná povinnost ( <i>blíže neurčena - pozn. Kň</i> ) zajistit archeologický výzkum	o. s. Veřejná archeologie	Z
náklady badatelského arch. výzkumu hradí oprávněná osoba ( <i>provádějící výzkum – pozn. Kň</i> )	o. s. Veřejná archeologie ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
zavést nedeformované tržní prostředí do realizace záchranných archeologických výzkumů, případně zavést francouzský model – stanovení ceny za 1 m <sup>3</sup> vytěžené zeminy	Asociace majitelů hradů a zámků	Z
zavést nedeformované tržní prostředí do smluvního vyjednávání o záchranném archeologickém výzkumu a do provádění záchranných archeologických výzkumů obecně	OPP	Z
stanovit, co vše lze považovat za náklady záchranných archeologických výzkumů	OPP	Z
do nákladů záchranného a předstihového archeol. výzkumu patří i zpracování nálezů a jejich ošetření; rozsah zpracování a ošetření definovat	AMG	Z
chybí základní ceník archeologických prací, na nějž by byl odkaz v dohodě o provedení arch. výzkumu – ceny jsou smlouvány živelně či odhadem, což přináší nevstřícnost a nedůvěru investorů	Město Brno	Z
vytýčit zásady stanovení cen za provedení záchranných archeol. výzkumů	Olomoucký kraj	Z

náklady záchranného archeologického výzkumu hradí investor činnosti, která vyvolala potřebu tohoto výzkumu	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
územně samosprávné celky nehradí záchranný archeologický výzkum u veřejně prospěšných staveb	Středočeský kraj	Z
náklady záchranného archeol. výzkumu navazujícího na náhodný archeologický nález: jde-li o nález učiněný při činnostech zpravidla neprovázených záchranným arch. výzkumem, hradí náklady pro-vádějíci oprávněná organizace; u činností spojené ze své podstaty se záchranným arch. výzkumem by měla mít oprávněná organizace právo požadovat od investora refundaci vynaložených nákladů	NPÚ	Z
2 základní modely financování záchranného archeologického výzkumu, mezi nimiž bude třeba hledat kompromis: a) model archeologický – povinnost investora uhradit náklady na kompletní výzkum (všech nálezů identifikovaných na nemovitosti, včetně nákladů na odborné vyhodnocení a základní ošetření movitých nálezů); postextkavační úpravy nemovitosti hradí též investor b) model investorský – povinnost investora strpět výzkum a uhradit náklady pouze v prokazatelně ničených částech nemovitosti s tím, že oprávněná organizace může na vlastní náklad a se souhlasem investora provést výzkum ostatních částí nemovitosti; postextkavační úpravu zajistí či hradí oprávněná organizace Kompromisní model: Archeol. výzkum těch částí nemovitostí, které budou záměrem přímo zničeny, hradí investor. Výzkum zbylé části nemovitosti provedený nedestruktivními metodami hradí investor podnikatelského záměru, bude-li proveden destruktivními metodami, hradí je oprávněná organizace, avšak náklady jí budou refundovány z veřejných rozpočtů. U záchranných archeol. výzkumů vyvolaných nepodnikatelským záměrem by měla mít oprávněná organizace na plnou refundaci nákladů výzkumu z veřejných prostředků. Zároveň by byly nastaveny mechanismy pro ochranu archeologických situací, jež zůstaly neprozkoumány.	NPÚ	Z
stanovit, kdo a za jakých podmínek nese náklady na provedení následného záchranného archeol. výzkumu: odlišit, zda jde o nález učiněný při činnostech zpravidla neprovázených záchranným archeol. výzkumem (orba, sázení stromů apod.), anebo při činnostech, u nichž tento výzkum podle zákona měl či mohl být proveden; stanovit orgán, v jehož kompetenci jsou postihy porušení povinností	NPÚ	Z*



financování archeol. výzkumů řešit vícezdrojově - formou participace soukromých subjektů a veřejných rozpočtů s uplatněním premisy „kdo ničí, platí“, přičemž pro určité skupiny znevýhodněných investorů a pro tzv. náhodné nálezy je nutno zajistit možnost podpory z veřejných rozpočtů; lze uplatnit: a) model „platí právnické osoby vždy, fyzické v případě podnikatelského záměru“, b) model „platí všichni, znevýhodněným investorům je část nákladů refundována z veřejných zdrojů nebo formou odpisů z daní“ – tento model preferujeme	NPÚ	Z
mimo území s archeologickými nálezy bude hradit archeologický výzkum oprávněná organizace; v území s archeologickými nálezy bude hradit náklady stavebník, jemuž bude tuto újmu částečně kompenzovat stát formou příspěvku	Kraj Vysočina KJKP	Z
oprávněným organizacím by měl hradit záchranné archeologické výzkumy nehrazené stavebníkem stát, nikoli zřizovatel oprávněné organizace (kraj, obec)	Středočeský kraj	Z
hrazení nákladů záchranných archeologických výzkumů - 2 varianty v rámci respektování rovnosti před zákonem: a) platí všichni, jejichž záměr vyvolal potřebu výzkumu, nebo b) záchranné výzkumy jdou na účet státu	AMG AK	Z
je-li stavební činnost realizována na území s archeologickými nálezy, které je známé a zanesené do územního plánu, stavebník platí záchranný archeologický výzkum vždy, i když je fyzickou osobou	Kraj Liberecký	Z

#### 14. Archeologický nález – vlastnictví, nakládání s ním

Obsah podnětu	Autor podnětu	
stanovit, který orgán rozhodne v případě sporu na základě odborného vyjádření, zda něco je či není archeologickým nálezem	NPÚ	Z
movité arch. nálezy učiněné na území kraje jsou vlastnictvím kraje bez výjimky, přesun sbírkových předmětů mezi veřejnoprávními sbírkotvornými institucemi je po vzájemné dohodě přípustný	o. s. Veřejná archeologie	Z
vlastnictví archeologických nálezů a jejich předávání řešit po diskusi se samosprávami (nutno vyřešit kompenzace při zachování současného stavu, kdy je vlastníkem nálezů většinou kraj)	AMG	Z
vyřešit kompenzace při zachování současného stavu, kdy je vlastníkem archeol. nálezů většinou kraj	AK	Z
upravit předávání movitých archeol. nálezů muzeím – musí být zpracované, s příslušnou dokumentací; krajskému úřadu umožnit rozhodnout o jiném umístění nálezu (např. expozice v místě nálezu)	Jihočeský kraj	Z

movité archeologické nálezy by měly vždy patřit do kraje, kde byly nalezeny, a do muzea nejbližšímu dané lokalitě	OPP	Z
movité archeologické nálezy mající přímý vztah ke kulturní památce mají být prezentovány přednostně v prostoru dotyčné kulturní památky nebo společně s ní	NPÚ	K,Z
povinnost nálezce oznámit náhodný archeologický nález prostřednictvím nejbližší obce nebo jakékoli oprávněné osoby krajskému úřadu; odměnu nálezci stanovovat podle konkrétně daných podmínek	o. s. Veřejná archeologie	Z
movité arch. nálezy jsou vlastnictvím kraje/obce/státu	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
současné dělení vlastnictví movitých archeol. nálezů je problematické	AMG	Z
vlastnictví prvků archeologického dědictví po objevení (archeologický nález) i před objevením: movité majetkem kraje, nemovité majetkem vlastníka nemovitosti	NPÚ	Z
řešit podmínky nakládání s prvky archeol. dědictví - práva a povinnosti vlastníků, možnosti a podmínky převodu vlastnictví, opatření proti nelegálnímu obchodu (s ohledem na právo přístupu veřejnosti ke kulturnímu dědictví)	NPÚ	Z
oznámit náhodný archeologický nález výkonnému orgánu památkové péče, zajistit jeho ochranu a strpět jeho ohledání oprávněnou osobou a případné opatření k ochraně nálezu; o nich rozhoduje výkonný úřad státní památkové péče	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
stanovit režim pro případ, kdy dojde o odkrytí části archeologického dědictví mimo archeologický výzkum (tzv. náhodný nález); vymezit přitom případy, které spadají do kompetence památkového zákona, a u ostatních odkázat na stavební zákon	NPÚ	Z
stanovit povinnost nálezce resp. osoby zodpovědné za provádění prací, při nichž byl náhodný nález učiněn, ohlásit nález prokazatelnou formou; stanovit jasně, kterému subjektu (subjektům) a v jaké lhůtě má být nález ohlášen	NPÚ	Z
nálezce náhodného archeol. nálezu má právo na odměnu, pokud k nálezu nedošlo v souvislosti s protiprávní činností, a na náhradu majetkové újmy; poskytuje je krajský úřad	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
stanovit režim a výši odměny nálezci náhodného archeologického nálezu a náhrady nutných nákladů vzniklých mu v souvislosti s nálezem (nevztahuje se na porušení zákona, resp. trestnou činnost)	NPÚ	Z
zvýšit odměny za náhodné archeologické nálezy – nynější výše odměny je demotivující	Středočeský kraj Olomoucký kraj Jihočeský kraj AMG AK OPP	K,Z
nálezce: prostředky kraje nelze vyplácet ve správním řízení	Středočeský kraj	Z

vyřešit, zda vyplácet nálezné tzv. detektorářům	Středočeský kraj	Z
vyřešení problematiky nakládání s movitými archeol. nálezy – místo a způsob ukládání, vyřešení majetkové příslušnosti, fungující způsob předávání nálezů do muzeí	Archaia	K
jasně stanovit, kam je nálezce povinen ohlásit nález – například vůči obci, kraji, úřadu, nikoli vůči muzeu či vědecké instituci (pojem „muzeum“ je nejednoznačný a není současným zákonem definován)	AMG AK	Z
povinnost muzea, jemuž byl náhodný archeol. nález ohlášen, informovat místně příslušnou oprávněnou organizaci; obdobnou povinnost by měla mít i obec (informovat oprávněnou organizaci nebo Archeologický ústav AV ČR)	NPÚ	Z
určit lhůtu, dokdy musí oprávněná organizace předat movité archeol. nálezy příslušné sbírkotvorné organizaci (2 – 3 roky), netolerovat současné deponování archeol. nálezů u oprávněných organizací bez jakékoli kontroly	NPÚ	K,Z
zajistit, aby oprávněné organizace s movitými nálezy nakládaly způsobem nesnižujícím jejich kulturně historickou hodnotu - chránily je před poškozením, ztrátou, odcizením, zašantročením, a vedly o nich záznamy dostačující pro potřeby následné sbírkové evidence	NPÚ	Z
otevřít sbírkotvorné organizaci prostor pro formulaci požadavků na způsob předání movitých archeol. nálezů a na úroveň doprovodné dokumentace	NPÚ	K
řešit problém s kompenzací nákladů vznikajících sbírkotvorné organizaci	NPÚ	K,Z
movité nálezy musí být předány vždy místně příslušné organizaci spravující sbírky muzejní povahy, spolu s nálezy musí být předána i nálezová zpráva	NPÚ	Z
stanovit režim bránící nelegálnímu obchodu s archeologickými nálezy	NPÚ	Z

## 15. Náhrady v archeologii

Obsah podnětu	Autor podnětu	
náklady na ohledání náhodného archeologického nálezů a provedení ochranných opatření nese výkonný orgán státní pam. péče	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
náhrada za omezení vlastnického práva je stanovena ve smlouvě o badatelském výzkumu	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z

stanovit, komu a za jakých podmínek vzniká nárok na náhradu majetkové újmy, je-li nalezen při záchranném archeol. výzkumu takový archeologický nález, který je nutno zachovat a tudíž změnit projekt, přijmout opatření na ochranu nálezu apod., aniž se však uvažuje o prohlášení nálezu za kulturní památku	NPÚ	Z
u záchranných archeol. výzkumů řešit nárok investora na refundaci nákladů, kompenzaci za omezení či ušlý zisk	NPÚ	Z
stanovit, komu a za jakých podmínek vzniká nárok na náhradu majetkové újmy a kdo má být v kterém případě subjektem povinným, přičemž je nutné rozlišovat: a) nezáchranný výzkum: povinnost oprávněné organizace; b) záchranný výzkum (nespadající pod § 176 stavebního zákona): stanovit, kdo rozhodne, zda je nárok na kompenzaci vícenákladů vzniklých v souvislosti s opatřením na ochranu archeologického nálezu identifikovaného v rámci záchranného archeologického výzkumu oprávněný, stanovit procedurální postup při dokazování jeho výše, a zajistit zdroje, z nichž má být refundace pokryta (nelze přesunout na rozpočty oprávněných organizací)	NPÚ	Z
náhrady za majetkovou újmu (§ 24 dnešního zákona o státní památkové péči) nahradit jinou kompenzací ( <i>blíže neurčena – pozn. Kň</i> ); chybí ceník náhrad	Město Brno	Z*

16. Evidence podle památkového zákona (kulturních památek, restaurátorů, archeologických organizací atd.)

Obsah podnětu	Autor podnětu	
aktuální podchycení všech památek a jejich částí v seznamech kulturních památek	ČKAIT	K,Z
krajský úřad zpracovává seznamy území splňujících podmínky území s archeologickými nálezy	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
Ministerstvo kultury vede seznam oprávněných osob – držitelů povolení k provádění arch. výzkumů	ArÚ AV Praha, ArÚ AV Brno	Z
jasná a přehledná evidence kulturních památek a jejich zápis do ÚSKP (nových i stávajících)	Kraj Vysočina	K,Z
nemovité kulturní památky v ÚSKP identifikovat parcelními čísly, popisnými čísly a základním popisem (výčtem staveb a jiných zařízení na pozemcích)	Jihočeský kraj	Z
odpovědnost za vedení, správnost a zápisy do katastru nemovitostí na ústřední pracoviště NPÚ, aktualizace by byla prováděna regionálními NPÚ, jež budou podávat veřejnosti kvalifikované informace o svém území	Město Brno	Z
vypustit povinnost obcí a krajů vést seznamy kulturních památek (v praxi není možné)	Město Brno	Z

obce, krajské úřady ani územní pracoviště NPÚ nemusí vést samostatné rejstříky kulturních památek formou výpisu z ústředního seznamu, vhodnější je zajistit dálkový přístup k aktuálnímu seznamu kulturních památek	Kraj Liberecký	Z
širší zapojení moderních médií do evidence památek – měla by být veřejná včetně fotodokumentace	SHSČMS	K
musí být přesná, konkrétní a v geografických systémech zakotvená definice památky; náležitosti zapsání musí být jasné a neměnné	SHSČMS	Z
východiskem evidence kulturních památek musí být vymezení objektu dle katastrálního zákona, musí být uveden rozsah ochrany, SHP a fotodokumentace	SHSČMS	Z
listy objektu ( <i>kulturní památky – pozn. Kň</i> ) by měly být přístupné majiteli objektu, případně veřejně publikovány	SHSČMS	Z
seznam kulturních památek veřejně přístupný včetně přesné prostorové identifikace tak, aby rozsah památkové ochrany byl jednoznačný a nezpochybnitelný (včetně popisu všech částí a příslušenství); údaje o umístění movitých kulturních památek neveřejné; u památky vyznačit, zda je celá nebo její část dílem výtvarného umění nebo uměleckořemeslnou prací	AMG AK	Z
dořešit stav evidence památek tak, aby byla odborně a právně na potřebné úrovni	NPÚ	K,Z*
vytvořit fungující systém ochrany movitého kulturního dědictví - zlepšení evidence a stavu státem vlastněného mobiliáře památkových objektů a evidence movitých kulturních památek	NPÚ	K,Z
seznam kulturních památek by mělo vést Ministerstvo kultury	SHSČMS	Z
obce musí vést seznam kult. památek na svém území (více odpovědnosti, stávající role nedostatečná)	KJKP	Z
seznam kulturních památek musí být jeden a celostátní, vedený jedním subjektem zřizovaným státem	Středočeský kraj	Z
obec vede seznam místních památek ( <i>samostatná kategorie – pozn. Kň</i> ) na svém území	Kraj Vysočina KJKP	Z
způsob evidence kulturních památek stanovit zvláštním právním předpisem	Kraj Vysočina KJKP NPÚ	Z
svěřit evidenci kulturních památek správnímu orgánu	OPP	Z
komplexní náprava problémů Ústředního seznamu kulturních památek	OPP	K,Z*
pružná spolupráce NPÚ s kraji a obcemi, rozlišovat kulturní památky solitéry a areály (vyjmenovat a popsat všechny části), v názvech kulturních památek používat unifikované názvy	Kraj Vysočina	Z
seznam kulturních památek veřejně přístupný, jednoznačný, u nemovitostí včetně parcelních čísel a katastrálních území	Kraj Vysočina	Z
památkově chráněná území evidovat v ústředním seznamu společně s památkami včetně veřejně přístupných mapových podkladů	AMG AK	Z

rozpracovat a rozšířit seznam ohrožených a nevyužitých kulturních památek	OPP	K
využití Státního archeologického seznamu ( <i>bez bližší konkretizace – pozn. Kň</i> )	OPP	K*
zařazení Státního archeologického seznamu na úroveň Ústředního seznamu kulturních památek	OPP	Z*
sestavit rejstřík (seznam) míst s archeologickými nálezy a implementovat jej do právního systému	OPP	Z
zakotvit vedení SAS ČR jako soupisu archeologického dědictví; stanovit režim, v němž budou údaje aktualizovány (stejný jako územně analytické podklady) a postupovány pořizovatelům územně analytických podkladů, orgánům státní správy a samosprávy, oprávněným organizacím a pro účely studijní (badatelské); stanovit primárního poskytovatele odborných archeologických údajů	NPÚ	Z
zveřejnit seznam území s archeologickými nálezy včetně mapových příloh	Kraj Liberecký	Z
Archeologický ústav AV ČR vede centrální evidenci archeol. lokalit, nálezů a území s archeol. nálezy	AMG	Z
stanovit subjekt, který se bude věnovat prostorové identifikaci archeologického dědictví a její aktualizaci v Ústředním seznamu kulturních památek, v SAS ČR a navazujících podkladech, systematické revizi stavu památek a jejich prezentaci	NPÚ	Z
zajistit aktualizaci Seznamu restaurátorů po účinnosti novely zákona č. 18/2004 Sb. (předpokládaná účinnost 20. 10. 2007)	OPP	Z
uložit úkol NPÚ, aby zajistil přístup veřejnosti ke kontaktním údajům restaurátorů zařazených do Seznamu restaurátorů, kteří k tomu dají souhlas	OPP	Z*

## 17. Sankce

Obsah podnětu	Autor podnětu	
podstatné navýšení sankčních postihů za poškozování či likvidaci hmotného dědictví	SPPPP	Z
vyšší finanční postihy u správních deliktů a přestupků	Středočeský kraj Jihočeský kraj Kraj Liberecký OPP	Z
sankce musí citelně postihovat protiprávní činnost – ve výši až desetinásobku stávajících pokut	SHSČMS	Z
sjednotit maximální výši pokut pro osoby právnické, fyzické podnikající i fyzické nepodnikající	Město Brno	Z

zvýšit pokuty a zavést větší individualizaci (podobně jako u pokut v dopravě)	Kraj Vysočina KJKP AMG AK	Z
pečlivě stanovit vyjmenovaná porušení zákona a stanovit zbytkovou klauzuli „poruší jiná ustanovení zákona“	Jihočeský kraj	Z*
postihy rozšířit i na jiné paragrafy podle nové úpravy oblasti památkové péče	Město Brno	Z*
revidovat a doplnit sankční postihy	AMG AK	Z*
lépe vymezit skutkové podstaty porušení povinností a reálně navýšit sankce za porušení povinností	OPP	Z
sankce za porušení ustanovení o archeologii světit obecním úřadům (umožní bezprostřední reakci)	Jihočeský kraj	Z
sankce za nelegální výkopy, za stavbu bez povinného záchranného archeologického výzkumu a za neumožnění provedení výzkumu	AMG AK	Z
zavést postihy za nesplnění ohlašovací povinnosti v procesu prohlašování věci za kulturní památku (§ 3 odst. 3 dnešního zákona o státní památkové péči)	OPP	Z
zavést sankci zákazu činnosti pro případ, kdy držitel povolení k restaurování při výkonu práv spojených s tímto povolením poškodil kulturní památku	OPP	Z
zavést sankci za nesplnění povinnosti oznámit Ministerstvu kultury každou zamýšlenou i uskutečněnou změnu vlastnictví, správy nebo užívání kulturní památky	OPP	Z
zavést sankci zrušení povolení restaurátorovi, který restauruje kulturní památku prostřednictvím nekvalifikované osoby bez povolení Ministerstvo kultury s tím, že požádat o nové povolení bude restaurátorovi dovoleno až po uplynutí 10 let od zrušení jeho povolení	OPP	Z
sankce fyzické nebo právnické osobě jako investorovi projektu (záměru) za: - nevyžádání od oprávněné organizace vyjádření k plánovanému záměru ještě v době přípravy projektu, - neuzavření s oprávněnou organizací/osobou dohodu o provádění archeologického výzkumu, - nevytvoření oprávněné organizací/osobě potřebné podmínky pro provedení záchranného arch. výzkumu, - provedení zásahů do země v území s archeologickými nálezy bez záchranného archeologického výzkumu, vědomě nebo úmyslně zničí jakoukoli část území s archeologickými nálezy (movitého i nemovitého archeologického dědictví) - nepřerušování zemních prací v případě archeologického nálezu učiněného bez přítomnosti archeologa a neoznámení nálezu	NPÚ	Z

sankce fyzické nebo právnické osobě za: - neoznámení archeologického nálezů nejbližšímu muzeu nebo organizaci oprávněné v daném území k provádění archeologických výzkumů, a to buď přímo nebo prostřednictvím věcně příslušného správního orgánu, - nepředání nalezených movitých arch. nálezů organizaci spravující sbírky muzejní povahy nebo oprávněné organizaci, - přechovávání movitých arch. nálezů získaných v rozporu se zákonem, nebo přechovávání takových nálezů získaných zákonnou cestou bez dokladu o sjednání předání příslušné organizaci, - používání detektoru kovů nebo jiného detekčního zařízení k vyhledávání archeologických nálezů, nebo jakákoli manipulace s nimi na území s archeologickými nálezy bez oprávnění k provádění archeologických výzkumů nebo pověření ke správě sítí technického vybavení	NPÚ	Z
sankce organizaci nebo osobě oprávněné k výzkumům za: - provádění archeol. výzkumu bez povolení, - provádění archeol. výzkumu v rozporu s podmínkami povolení, - provádění archeologického výzkumu způsobem poškozujícím archeologické dědictví	NPÚ	Z

## 18. Orgánní struktura

Obsah podnětu	Autor podnětu	
nahradit stávající několikastupňový byrokratický aparát památkovým úřadem vydávajícím správní rozhodnutí	SPPPP	Z
je možná „dvojkolejnost“ i „jednokolejnost“; oba modely musí být státní, památková péče musí být věcně nezávislá a s celostátní působností (nikoli regionální památkové péče)	Klub Za starou Prahu	K,Z
je možná „dvojkolejnost“ i „jednokolejnost“; oba modely musí zajistit nezávislost, garantovanou odbornost a celorepublikovou působnost památkové péče; upřednostňujeme „dvojkolejnost“	NPÚ	Z



<p>tři základní modely vztahu mezi orgány samosprávy vykonávající památkovou péči v rámci přenesené působnosti a odbornou organizací památkové péče:</p> <p>1. stanovení vyšší závaznosti vyjádření NPÚ pro orgány státní památkové péče, a to včetně navazujících procesních pravidel pro případy nerespektování metodických pokynů nebo pro případ důvodných pochyb o jejich kvalitě či přiměřenosti (např. formou arbitrážního řízení)</p> <p>2. posílení pravomocí NPÚ na úroveň, jakou má např. Česká obchodní inspekce - NPÚ by pak mohl v situacích, kdy dochází k poškozování kulturního dědictví, vydáním nařízení či udělením sankce dosáhnout potřebného efektu</p> <p>3. transformace Národního památkového ústavu v úřad, který bude výhradním dohlížitelem nad výkonem státní památkové péče - odebrání výkonu státní památkové péče samosprávným orgánům a její převedení výhradně do nově vzniklého „Národního památkového úřadu“</p>	NPÚ	Z
<p>zachování dvoustupňového systému je reálnější varianta, NPÚ však musí být účastníkem správního řízení, aby ho pověřená obec nemohla obcházet při vydávání rozhodnutí</p>	NPÚ	Z
<p>vytvořit mechanismus bránící svévolným reálně nekontrolovatelným rozhodnutím, například dát NPÚ statut účastníka řízení s právem podat odvolání, v případě sporu mezi odbornou organizací a výkonným orgánem podmínit rozhodnutí nalezením shody nebo věc automaticky postoupit k rozhodnutí vyššímu orgánu</p>	Klub Za starou Prahu	K,Z
<p>zavést podmínky, které umožní kvalitní výstupy NPÚ – počty odborných pracovníků a nároky na jejich vzdělání a praxi</p>	Klub Za starou Prahu	K
<p>posílit odbornou složku NPÚ zejména napojením na akademickou sféru, vědu a výzkum, aplikovat získané poznatky v praxi, zlepšit analytickou a dokumentační činnost</p>	NPÚ	K
<p>upravit strukturu NPÚ, který je za současného stavu nefunkční:  VARIANTA A: rozdělit NPÚ do samostatných státních příspěvkových organizací jako tomu bylo do r. 2003 - preferováno  VARIANTA B: centralizovat NPÚ tak, aby ústřední pracoviště skutečně bylo „ústředím“ – aby řídilo</p>	OPP	Z
<p>vnitřně reformovat NPÚ, aby hierarchizovaně, bez kompetenčních překryvů či duplicit plnil úlohu odborné organizace; na úrovni ústředí posílit vztahy mezioborové, mezinárodní, vytvořit podmínky a kapacity pro širší publikační, metodickou a osvětovou činnost; urychlit jednotnou formu přístupnosti dokumentace zrychlením budování jednotného informačního systému on-line dostupného na všech pracovištích</p>	NPÚ	Z
<p>centrální systém organizace pam. péče zaručující stejná pravidla v celém rozsahu – památkové ústavy by neměly patřit pod krajské úřady</p>	Fakulta architektury ČVUT	Z
<p>odbourání dvojkolejnosti památkové péče</p>	AVU	Z

dublování a konkurence obou „kolejí“ je absurdní	ÚDU FF UK	Z
zjednodušit dvoukolejný systém památkové péče	Kraj Vysočina	K,Z
odstranit rozdělení památkové péče na moc výkonnou a poradní	OPP	K
sloučit odbornou a výkonnou složku státní památkové péče	Kraj Liberecký	Z
nově upravit paralelní působení odborných organizací památkové péče a veřejné správy	ÚDU AV ČR	Z*
zachovat samostatné posuzování odbornou organizací a správním orgánem – dvojí posouzení eliminuje možné chyby; uvést, že rozhodnutí správního orgánu nemusí respektovat stanovisko odborné organizace	Jihočeský kraj	Z
rozvíjet správu ochrany památek ve stávajícím systému veřejné správy celoplošné a tříúrovňové organizace (kraj, ministerstvo) v kombinaci se zvláštním režimem ve vztahu k pověřené obci (např. komise)	NPÚ	Z
zachovat nezávislost odborné složky pam. péče s celostátní působností	UHS	Z
zachovat dvojkolejnost v památkové péči, zájmem krajů je spravovat co nejvíce věcí na svém území	Středočeský kraj	Z
dotvořit organizační strukturu památkové péče pro diagnostiku a ochranu archeologického dědictví ( <i>bez bližší konkretizace – pozn. Kň</i> )	NPÚ	Z*
princip kompatibility systému správy památkové péče se stávající organizací veřejné správy včetně dokončení systému pracovišť odborné organizace ve vazbě na krajský systém státní správy a samosprávy	NPÚ	Z
princip přiměřenosti pravomocí a odpovědnosti při rozdělení kompetencí na jednotlivé úrovně veřejné správy, tj. hledání efektivity činností v rámci nastaveného systému rozdělení složky odborné a výkonné s hierarchizací kompetencí a odpovědnosti	NPÚ	K,Z*
oddělit odbornou organizaci od správy státních památkových objektů ( <i>odborná organizace státní památkové péče nesmí z důvodu střetu zájmů vykonávat správu kulturních památek – pozn. AMG</i> )	Středočeský kraj Kraj Vysočina KJKP Olomoucký kraj AMG	K,Z
ekonomika NPÚ - státní příspěvkové organizace je neoperativní a neodpovídá jeho potřebám (limity přepočteného stavu zaměstnanců, limitů prostředků na platy a ostatní osobní náklady); nejisté je meziroční, střednědobé a dlouhodobé financování jeho potřeb spočívajících v krytí nákladů na nutnou údržbu, rekonstrukce a restaurování nemovitých a movitých kulturních památek ve správě NPÚ i záchranných archeologických výzkumů; NPÚ má jen minimální možnosti reagovat na růst poptávky na trhu související s dosažením vyšších výnosů	NPÚ	Z
uvolnit ekonomiku NPÚ, tím posílit její operativnost umožňující pružnou reakci na krytí provozních potřeb a zvyšování výnosů bez svázanosti nepřekročitelnými limity v oblasti lidských zdrojů; zavést hmotnou zainteresovanost zaměstnanců na ekonomických výsledcích	NPÚ	Z

ekonomický model NPÚ jako „veřejné instituce“ realizovaný obdobně jako veřejné výzkumné instituce (podle zákona č. 341/2005 Sb.)	NPÚ	Z
vytvořit podmínky pro stabilitu programového financování údržby, oprav, rekonstrukcí a restaurování kulturních památek ve správě NPÚ vč. záchranných archeologických výzkumů	NPÚ	K,Z
odborná organizace je zřizována státem nebo krajem	Kraj Vysočina KJKP	Z
památkové ústavy jsou potřebné, duplicita vyjadřování má opodstatnění, avšak je nutná selekce rozsahu vyjadřování památkových ústavů – úředník památkové péče by měl zvolit, zda konzultaci potřebuje; u kulturních památek by se měl NPÚ vyjádřit vždy, u ostatních objektů jen pokud to vyžaduje závažnost záměru nebo právní předpis	SHSČMS	K,Z
působnost Národního památkového ústavu stanovit především na dokumentační a archivní bázi, jako studnici informací a vědomostí o památkách; dále jako odbornou posudkovou (znaleckou) službu na komerčních základech pouze v zákonem stanovených případech	SHSČMS	Z
NPÚ se podílí na přípravě dat pro monitoring památek Světového dědictví, provádí sběr doplňujících informací, zajišťuje stanoviska většiny správců statků a podílí se na jejich plánové a fotografické dokumentaci, dále NPÚ koordinuje restaurátorské průzkumy a dokumentaci, vykonává příslušnou expertizní a poradenskou činnost, rovněž uskutečňuje a publikuje vědecký výzkum; NPÚ se také podílí na identifikaci archeologického dědictví vyplývající z principů Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy	NPÚ	K,Z
odborná organizace nesmí z důvodu střetu zájmů vydávat vyjádření k obnově objektů ve své správě	AK	Z
prvořadý úkol odborné organizace: průběžná odborná pomoc vlastníkům a investorům obnovy památek a (operativní) dokumentace všech památek, na kterých probíhají opravy (AMG: aby bylo možno z těchto podkladů vycházet při příštích vyjádřeních k zamýšleným opravám)	AMG AK	K,Z
odstranit duplicity při projednávání umístování a povolování staveb mezi odbornou organizací a orgánem památkové péče	SHSČMS	Z*
odbourání nekomunikativnosti a personální a odborné nedostatečnosti památkové péče	AVU	K
méně odborníků, avšak lépe zaplacených a zabývajících se opravdovými památkovými problémy	ČKA – Sapák	K
odstranit nejednotnost výkonu památkové péče v jednotlivých regionech – nastolit model předvídatelnosti památkového zájmu a srozumitelnost a očekávatelnost správních procesů	ČKA - Sapák	K
zkvalitnit personální, organizační, hmotné a finanční vybavení odborných orgánů památkové péče	ČKA – Plos	K
navýšit finanční prostředky pro NPÚ pro zvýšení mzdové úrovně – rozvoje lidských zdrojů; odbourat nízkou odbornou úroveň jeho referentů	SHSČMS	K

zvýšení rozpočtu pro památkové ústavy by pomohlo zvýšení kvality přijímaných pracovníků; jejich počet by měl odpovídat rozsahu agendy	Fakulta architektury ČVUT	K
pro zaměstnance památkových ústavů by měla být praxe podmínkou pro přijetí	Fakulta architektury ČVUT	K
vypracovat nomenklaturu způsobilosti odborných pracovníků pam. péče	ÚDU AV ČR	K
nutnost vysoké profesionality a spolupráce všech zúčastněných v pam. péči ( <i>památkářů – pozn. Kň</i> )	ÚDU FF UK	K
zvýšit odbornou úroveň vyjádření NPÚ i rozhodnutí a závazných stanovisek obecních úřadů obcí s rozšířenou působností	OPP	K
výkon státní památkové péče v kompetenci Ministerstva kultury, krajských úřadů a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností	Kraj Vysočina	Z
posílit úlohu krajské samosprávy směrem k suverenitě při navrhování koncepcí péče o památky, včetně využití objektů a území a strategie jejich rehabilitace	SHSČMS	Z
přesunout roli odborné organizace do tvorby podmínek ochrany národních kulturních památek, kulturních památek, památkových zón a rezervací a dále metodiky a odborné pomoci	Kraj Vysočina	Z
NPÚ musí vytvářet metodiky ochrany památkových hodnot území (rezervace, zóny, ochranná pásma)	ÚDU FF UK	K
nově definovat funkci Ministerstva kultury v systému ochrany památek	ÚDU AV ČR	Z*
taxativně vymezit pravomoci a odpovědnost Ministerstva kultury (legislativa, průhlednost přidělování dotací, koncepční činnost, zveřejňování výsledků výzkumu a vývoje)	SHSČMS	Z
definovat roli Ministerstva kultury v systému památkové péče jako nejvyššího správního orgánu, ovšem pouze s výlučnými kompetencemi a přenesením některých běžných procesů na kraje	NPÚ	Z
odborné záležitosti pam. péče převést zcela (vyjma legislativy) na ústřední odbornou organizaci státní památkové péče ( <i>blíže neurčena – pozn. Kň</i> )	ÚDU AV ČR	Z*
nově definovat funkci centrálního pracoviště památkové péče odpovědného za odbornost koncepce státní ochrany památek, vedení ústředního seznamu památek a metodické vedení krajských organizací pam. péče	ÚDU AV ČR	Z*
nově definovat postavení krajských organizací pam. péče – učinit je zcela odpovědné za evidenci a dokumentaci státem chráněných památek včetně kontinuální dokumentace procesu jejich ochrany	ÚDU AV ČR	Z
přistoupit k další decentralizaci organizace památkové péče	ÚDU AV ČR	Z*
opustit doktrínu vrchnostenské státní památkové péče a koncipovat pam. péči jako stratifikovanou státní, regionální/krajskou a lokální/obecní včetně profesní samosprávy	ČKA - Plos	Z
rozhodnout se pro jeden systém (jednokolejnost nebo dvoukolejnost) a ten upravit tak, aby názor odborné instituce měl praktickou váhu (závaznost)	ÚDU FF UK	K*

v případě zachování dvojkolejnosti odstranit konkurenci odborné a výkonné složky a vymezit jejich pravomoci	ÚDU FF UK	Z*
řešit skutečnost, že výkonné orgány nejsou povinny dávat svá stanoviska a rozhodnutí Národním památkovému ústavu na vědomí	NPÚ	Z
sjednotit rozhodovací strukturu tak, aby pro kulturní památky a památková území byly 1. instancí obecní úřady obcí s rozšířenou působností, pro národní kulturní památky krajské úřady	OPP	Z
hlavním garantem zachování kulturního dědictví je Národní památkový ústav	ÚDU FF UK	K
žádoucí struktura památkové péče: 1. ústřední pracoviště NPÚ 2. regionální pracoviště NPÚ 3. místní pracovníci na pověřených obcích s vybudováním jednotného provázaného informačního systému	ÚDU FF UK	K,Z
zavést institut autorizovaných památkářů (pro úřad vypracují posudky a nahradí tak činnost NPÚ) – jejich činnost by hradil úřad anebo investor	SHSČMS	Z
zajistit dostatečnou odbornost pracovníků odborné organizace - stanovit povinnost složit odborné, autorizační zkoušky či znalecké doložky; svoji činnost by vykonávali na komerční bázi (na objednávku zpracovatele projektové dokumentace nebo orgánu památkové péče)	SHSČMS	Z
autorizovaný památkář může působit jako samostatná fyzická nebo právnická osoba	SHSČMS	Z
odbourat dlouhé termíny NPÚ – elektronická korespondence (včetně zasílání projektové dokumentace)	SHSČMS	K,Z
referenty NPÚ vybavit mobilními telefony a kontaktními maily a telefony	SHSČMS	K
umožnit vyjadřování odborníků NPÚ přímo v místě	SHSČMS	Z
městský architekt – dobrá praxe dialogu	SHSČMS	K
přesun kompetencí na samosprávy krajů a obcí jen tam, kde jde o společný zájem, např. ochrana MPZ	Kraj Vysočina	Z
velká část pravomocí by měla být svěřena krajům a obcím: a) posílit úlohu samosprávy kraje při navrhování koncepcí péče o památky, využití objektů a strategií rehabilitace b) zavést pravomoc obce na svém území stanovit zásady památkové péče vyhláškou a stanovit na svém území hierarchii možných intervencí do památek regulačním plánem	SHSČMS	Z
finanční a pracovní nároky na zpracování plánu území s archeologickými nálezy jsou neodůvodněně přeneseny na kraje	AMG	Z
pověřit Ministerstvo kultury k metodickému řízení výkonu ochrany kulturního dědictví	KJKP	K,Z

u nemovitých kulturních památek zjednodušit umístování staveb – zařadit do rámce jednoho úřadu (působnost orgánu památkové péče by vykonával stavební úřad)	SHSČMS	Z
zařazení celní správy do rejstříku povinných orgánů je nesystémové – nevydává stanoviska ani rozhodnutí	SHSČMS	Z*
spolupráce s policií obecně; detašovat na Ministerstvu kultury specialisty Policejního prezidia pro zajišťování aktivit směřujících k bezpečnosti kulturních památek a pro operativnější spolupráci s policií při jejich krádežích	OPP	K
vytvořit regulérní kontrolní orgán kontrolující dodržování památkového zákona v terénu i v rovině správní; měl by pravomoci udělovat sankce	OPP	Z
zrušit komise státní památkové péče, konzervátory státní památkové péče a zpravodaje státní památkové péče	Kraj Vysočina KJKP	Z
řešit <b>působnost Památkové inspekce</b> a závaznosti jejích návrhů opatření vyplývajících z prověřování postupu správní agendy a jejich vymahatelnosti v případě nečinnosti příslušných úřadů; za situace personálního posílení vytvořit kontrolní útvar zaměřující se i na dozor v terénu (vzor: Česká obchodní inspekce či Česká inspekce životního prostředí)	NPÚ	Z
v případě PI není možné aplikovat model obdobných orgánů jiných resortů, a to zejména z důvodů kapacitních	PI	K,Z*
řešit problematiku závaznosti návrhů opatření PI včetně mechanismu vymáhání a řešit neúnosnou situaci omezeného rozsahu nápravy nesprávných rozhodnutí	PI	Z

#### 19. Vazba na stavební zákon

Obsah podnětu	Autor podnětu	
památkový zákon více provázat/harmonizovat se stavebním zákonem	Klub Za starou Prahu NPÚ OPP	Z
vymezit případy archeologických nálezů spadajících do režimu zákona stavebního vs. nálezů spadajících do režimu zákona památkového	NPÚ	Z
sjednotit ohlašování náhodného archeologického nálezu se stavebním zákonem	Kraj Liberecký	Z

zavést povinnost obecních úřadů a archeologů diskutovat územní plány a vyžádat si odborné stanovisko archeologů; v potaz by měly být brány území s archeologickými nálezy I – III dle Státního archeologického seznamu, ÚAN IV by této povinnosti byly zbaveny	OPP	Z
povinnost vyžádat si k nezáchranným (badatelským) archeol. výzkumům územní rozhodnutí o změně využití území	NPÚ	Z
stanovit, které organizace oprávněné k provádění archeologických výzkumů se mohou zapojit do územně plánovací činnosti, k čemu jsou kompetentní poskytovat údaje a který z pořizovatelů je jejich partnerem	NPÚ	Z
zajistit, aby se území s archeologickými nálezy promítla do územních plánů	Kraj Liberecký	Z
zajistit, aby údaje o archeologickém dědictví byly zapracovány do územně analytických podkladů a aby ochrana archeologického dědictví byla součástí závazné části územních plánů	NPÚ	Z
zlepšit organizaci činností pam. péče ve vazbě na činnosti podle stavebního zákona	ČKA – Plos	K
zavést požadavek na zpracovávání SHP jako vstupní informace pro projekční činnost - v oblasti nemovitých památek (ochranných pásem) je již zavedeno ve vyhláškách ke stavebnímu zákonu; problémem je nevyjasněnost podoby a skladby SHP	NPÚ	Z
stanovit povinnost zpracovat do projektu a obdobných dokumentů věcné a finanční ošetření ochrany/záchrany archeologického dědictví	NPÚ	Z
průběžné zpracovávání podkladů Národním památkovým ústavem pro potřeby územního plánování	ÚDU FF UK	Z
zakotvit, že závazná stanoviska k obnově památky a chráněné nemovitosti (dnešní § 14 odst. 1 a 2 zákona o státní památkové péči) budou vždy samostatným rozhodnutím – současná úprava působí komplikace, pokud žadatel nesouhlasí se stanovenými podmínkami; stanoviska vyžádaná jiným správním orgánem budou závazným stanoviskem podle § 149 správního řádu	Jihočeský kraj	Z
zavést možnost orgánů památkové péče vstoupit do řízení podle § 135 stavebního zákona (stavební úřady nepostupují podle § 129 stavebního zákona - aby nemusely čekat na závazné stanovisko orgánu státní památkové péče, postupují podle § 135 stavebního zákona)	Kraj Liberecký	Z
v rámci samosprávy jsou dobrou praxí regulační plány	SHSČMS	K
obec může stanovit na svém území hierarchii možných intervencí do památek regulačním plánem	SHSČMS	Z
plány zásad památkové ochrany by měly být zpracovávány jako součást územně analytických podkladů (nikoli jako právní předpis)	SHSČMS	Z
při tvorbě územně analytických podkladů i ve všech stupních zpracování územně plánovací dokumentace zavést povinné stanovisko památkové péče	SHSČMS	Z

posuzování dotčení památkových zájmů při ochraně památek, pam. rezervací a zón v dálkových pohledech přesahujících ochranné pásmo svěžit orgánu územního plánování a stavebnímu úřadu	SHSČMS	Z
u nemovitých památek vyřešit a zjednodušit vztah k umístění a povolování staveb - nejlépe v rámci jednoho úřadu: tam, kde jde o působnost orgánu památkové péče, by výkon působnosti stavebního úřadu měl vykonávat tentýž úřad obce nebo kraje	SHSČMS	Z
terminologii zákona přizpůsobit stavebnímu zákonu	SHSČMS Středočeský kraj Kraj Vysočina	Z
specifikovat formu právních aktů u jednotlivých ustanovení v návaznosti na stavební zákon	Město Brno	Z
zvážit řešení ochranného pásma územním plánem (větší možnost průběžně aktualizovat podmínky pam. péče)	Město Brno	Z
ochranná pásma by měl řešit územní plán po projednání s organizací památkové péče	KJKP	Z
ochranná pásma neřešit v procesu územního plánování (pak by o nich rozhodovala zastupitelstva)	Středočeský kraj	Z
novelizovat stavební zákon, aby i stavební úpravy na kulturní památce podle § 103 odst. 1 písm. h) stavebního zákona podléhaly ohlášení jako udržovací práce podle § 103 odst. 1 písm. e) stavebního zákona	Středočeský kraj	Z
odstranit nekoncepční pravomoc Ministerstva kultury vyjadřovat se k územním plánům	KJKP	Z
stanovit, že k památkově chráněným územím a kulturním památkám se v územním plánování vyjadřují obecní úřady obcí s rozšířenou působností a pouze k národním kulturním památkám se vyjadřuje Ministerstvo kultury	AMG	Z
zachovat stávající úpravu, kdy ke každému územnímu plánu je jen jeden dotčený orgán	Kraj Vysočina	Z
upravit kompetence pro orgány státní památkové péče v procesu územního plánování – pokud se na řešeném území nacházejí nemovitosti s různým stupněm památkové ochrany, budiž více dotčených orgánů, aby si každý ručil za ochranu té části kulturního dědictví, na které provádí výkon státní správy (zrušit pravidlo „vyšší bere“)	AK	Z
vztah ke stavebněprávní úpravě je komplikovaný a přináší problémy, jsou nezbytné zásadní zásahy v této oblasti	PI	Z*

## 20. Vazba na jiné právní předpisy

Obsah podnětu	Autor podnětu	
---------------	---------------	--



zachování stávajícího souboru státních hradů a zámků v rukou státu, v odůvodněných případech ho rozšiřovat ( <i>zákon č. 219/2000 Sb.</i> )	SPPPP	K,Z
ponechat objekty hradů a zámků i nadále ve vlastnictví státu ( <i>zákon č. 219/2000 Sb.</i> )	OPP	K,Z
ponechat objekty hradů a zámků i nadále ve vlastnictví státu, aby byla zachována jeho celistvost a nebyly odděleny mobiliární fondy od objektů ( <i>zákon č. 219/2000 Sb.</i> )	UHS	K,Z
převést státní památkové objekty na kraje i s patřičným finančním vybavením ( <i>zákon č.219/2000 Sb.</i> )	Středočeský kraj	Z*
pojem „správce“ upravit, aby památkový zákon odpovídal zákonu č. 219/2000 Sb.	Kraj Vysočina KJKP	Z
vytvoření systému daňových úlev pro vlastníky registrovaných kulturních památek včetně mechanismů zamezujících poskytnutí úlev vlastníkům, kteří objekty poškozují ( <i>daňové předpisy</i> )	SPPPP	Z
daňové úlevy jako efektivní nástroj k podpoře obnovy nemovitých kulturních památek, např. výše sazby DPH na stavební práce při opravách kulturních památek ( <i>daňové předpisy</i> )	Asociace majitelů hradů a zámků	Z
daňové úlevy investora, který hradí záchranný archeologický výzkum v celém rozsahu, avšak náklady může uplatnit jako položku snižující daňový základ po určitý počet let - kompenzace části nákladů archeologického výzkumu formou „daňového odpisu“ ( <i>daňové předpisy</i> )	NPÚ	Z
daňová podpora vlastníků památek ( <i>daňové předpisy</i> )	ČKA – Plos Středočeský kraj	K,Z
omezení vlastnického práva kompenzovat ve finanční oblasti snížením či zrušením daní za nemovitost, snížením daně za stavební práce při údržbě nemovitosti ( <i>daňové předpisy</i> )	SHSČMS	Z
zajistit nepřímou finanční podporu vlastníků objektů dotčených omezením vyplývajícím z památkové ochrany formou daňových úlev ( <i>daňové předpisy</i> )	AMG	Z
dostatečně motivovat dárce prostředků na památky ze všech příjmových skupin výhodným opatřením v daňové oblasti ( <i>daňové předpisy</i> )	AMG	Z
zařadit všechny restaurátorské práce provedené na kulturní památce do snížené sazby DPH ( <i>zákon č. 235/2004 Sb.</i> )	OPP	Z
náklady/výnosy oprávněných organizací spojené s archeologickými výzkumy nemají vstupovat do obratu organizace – archeologický výzkum zařadit jako činnost nevstupující do obratu organizace (§ 6 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb.)	AMG	Z
řešit problematiku archeologických výzkumů ve vazbě k zákonu o DPH - osvobození od daně ( <i>zákon č. 235/2004 Sb.</i> )	AMG	Z
rozšiřovat okruh daňových zvýhodnění pro vlastníky kulturních památek i pro vlastníky nemovitostí v památkových rezervacích, v památkových zónách a v ochranných pásmech ( <i>daňové předpisy</i> )	OPP	K,Z
zvýšení zodpovědnosti za rozhodnutí pracovníků památkové péče ( <i>zákoník práce</i> )	ČKAIT	Z

individuální odpovědnost památkáře NPÚ za kvalitu vyjádření k zásadním zásahům ( <i>zákoník práce</i> )	Kraj Vysočina KJKP	Z
zavést osobní zodpovědnost jednotlivých památkových pracovníků	ÚDU FF UK	Z
posouzení vlivů na archeologické dědictví zpracovávají oprávněné osoby podle zák. č. 100/2001 Sb.	o. s. Veřejná archeologie NPÚ	Z
samostatný zákon o ochraně archeologického kulturního dědictví v návaznosti na Maltskou úmluvu ( <i>úmluva č. 99/2000 Sb. m. s.</i> )	o. s. Veřejná archeologie	Z
samostatný zákon pro oblast archeologie (nebo alespoň vyhláška)	Olomoucký kraj	Z
samostatný zákon týkající se archeologie je problematický	NPÚ	Z
harmonizovat národní systém péče o archeologické dědictví se systémem mezinárodním ( <i>úmluva č. 99/2000 Sb. m. s.</i> )	OPP	Z
upravit nově a komplexně pravidla pro oblast péče o archeologické dědictví, aby byla v souladu s Úmluvou o ochraně archeologického dědictví Evropy ( <i>č. 99/2000 Sb. m. s.</i> )	AK	K,Z
vyřešit, zda nálezové zprávy jsou autorským dílem, a zajistit výkon osobnostních a majetkových autorských práv ( <i>zákon č. 121/2000 Sb.</i> )	NPÚ	Z
legislativně garantovat tradiční specifickou ochranu Pražského hradu ( <i>nařízení vlády č. 55/1954 Sb.</i> )	ÚDU AV ČR OPP	Z
navýšit zdroje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje v oblasti památkové péče ( <i>zákon č. 130/2002 Sb.</i> )	OPP	K
Ministerstvo kultury musí zveřejňovat výsledky výzkumu a vývoje ( <i>zákon č. 130/2002 Sb.</i> )	SHSČMS	Z*
nevyjasněný přímý podíl památkové péče na výnosech z cestovního ruchu ( <i>zákon č. 243/2000 Sb.</i> )	OPP	K
harmonizovat památkový zákon v oblasti restaurování kulturních památek s mezinárodními doporučeními ( <i>Mezinárodní charta o konzervaci a restaurování památek a sídel, Benátky 1964</i> )	OPP	Z
harmonizovat památkový zákon s připravovanou novelou zákona č. 18/2004 Sb.	OPP	Z
harmonizovat pojem „odborná kvalifikace“ v památkovém zákoně a v zákoně č. 18/2004 Sb.	OPP	Z
harmonizovat právo na úseku památkové péče s mezinárodní legislativou a doporučeními - je nezbytné zpracovat všechny mezinárodní dokumenty, jimiž je Česká republika vázána, a je vhodné zpracovat všechny doporučující dokumenty ( <i>právo EU, úmluvy Rady Evropy a UNESCO, doporučení Generální konference UNESCO, doporučení ICOMOS</i> )	OPP	Z
zohlednit mezinárodní závazky České republiky ( <i>Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, úmluva č. 99/2000 Sb. m. s.</i> )	UHS	Z

terminologii zákona přizpůsobit ostatním právním předpisům (AK: sjednotit – zejména stavební zákon, správní řád, úmluvy)	Kraj Vysočina Olomoucký kraj AMG AK	Z
obecné předpisy o správním řízení vztáhnout na všechna správní řízení podle památkového zákona ( <i>zákon č. 500/2004 Sb.</i> )	OPP	Z
pojem „závazné stanovisko“ k zásahu (např. obnově kulturní památky) změnit, neboť je zavádějící s ohledem na § 149 správního řádu ( <i>zákon č. 500/2004 Sb.</i> )	Jihočeský kraj	Z
zavést mechanismy omezující možnost svévolného rozhodování tam, kde je potenciální střet zájmů, např. při rozhodování o majetku města ( <i>zákon č. 500/2004 Sb.</i> )	UHS	Z
zavést možnost uzavřít veřejnoprávní smlouvu mezi úřadem a vlastníkem ( <i>zákon č. 500/2004 Sb.</i> )	Kraj Vysočina KJKP	Z
využití § 142 správního řádu ve 3 okruzích problémů: 1) existence či neexistence památkové ochrany u věcí a jejich souborů a rozsah této ochrany 2) existence či neexistence povolení k restaurování a rozsah těchto oprávnění 3) existence či neexistence povolení k provádění archeologických výzkumů a rozsah těchto povolení	OPP	Z
umožnit vydávání rozhodnutí v pochybnostech, zda určitá věc nebo její součást či příslušenství je či není památkou, a to na návrh osoby, která prokáže právní zájem nebo z podnětu orgánu nebo odborné organizace státní památkové péče ( <i>§ 142 správního řádu</i> )	AMG	Z
při péči o zeleň v památkově chráněných historických zahrad a parků upřednostnit hledisko památkové a vyloučit pravomoc orgánů ochrany přírody, nejde-li o skutečnou přírodu – součást krajinných památkových zón ( <i>zákon č. 114/1992 Sb.</i> )	Jihočeský kraj	Z
v územní památkové ochraně usilovat o propojení s legislativou ochrany přírody a krajiny ( <i>zákon č. 114/1992 Sb.</i> )	NPÚ	Z*
vyřešit vztah orgánů ochrany přírody a památkové péče ( <i>zákon č. 114/1992 Sb.</i> )	AMG AK	Z*
při nahlédnutí do katastru nemovitostí musí být zřejmá památková ochrana u kulturních památek i u památkově chráněných území ( <i>katastrální zákony</i> )	Středočeský kraj	Z
nedostatečná evidence nemovitých památek v katastru nemovitostí - řada kulturních památek, např. soch, křížků, kapliček, zřícenin, není vůbec v katastru nemovitostí vedena ( <i>katastrální zákony</i> )	NPÚ	Z*
zanést do katastru nemovitostí všechny nemovité památky - katastr by měl být veřejným rejstříkem právně dokládajícím existenci a umístění nemovité kulturní památky ( <i>katastrální zákony</i> )	NPÚ	Z
doplnit všechny údaje o památkové ochraně do katastru nemovitostí ( <i>katastrální zákony</i> )	Kraj Liberecký	Z

ze zákona zrušení prohlášení kulturní památky, nebude-li podána žádost o vyznačení památkové ochrany v katastru nemovitostí do jednoho měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení věci za kulturní památku ( <i>katastrální zákony</i> )	AMG AK	Z
vyhlašovatel musí navrhnout vyznačení památkové ochrany u nemovitostí v památkově chráněném území v katastru nemovitostí do 1 měsíce od prohlášení, jinak nastává ze zákona zrušení prohlášení ( <i>katastrální zákony</i> )	AMG	Z
vyhlašovatel musí navrhnout vyznačení památkové ochrany u nemovitostí v památkově chráněném území v katastru nemovitostí do 6 měsíců od prohlášení, jinak nastává ze zákona zrušení prohlášení ( <i>katastrální zákony</i> )	AK	Z
není řešena návaznost archeologických nálezů na zákon o pohřebnictví a na zákon o válečných hrobech ( <i>zákon č. 256/2001 Sb., zákon č. 122/2004 Sb.</i> )	Kraj Vysočina KJKP	Z
archivy zpráv o výsledcích archeol. výzkumu (nálezoých zpráv) jsou spravovány podle archivního zákona ( <i>zákon č. 499/2004 Sb.</i> )	NPÚ	Z
při úpravě působnosti PI přihlížet k obecné úpravě státní kontroly, která je nyní předmětem legislativního procesu; specifická situace v pam. péči se však neobejde bez speciálních institutů ( <i>zákon č. 552/1991 Sb.</i> )	PI	Z
zvýšit důraz na objektivní vědecké poznání pam. fondu, pro které je třeba vytvořit předpoklady s minimem byrokratických omezení ( <i>zákon č. 130/2002 Sb.</i> )	PI	K

## 21. Přechodná ustanovení

Obsah podnětu	Autor podnětu	
redukovat současný seznam památek v připraveném a odborně fundovaném procesu	ČKA - Sapák	K,Z
ošetřit starší zápisy do Státního seznamu kulturních památek tak, aby byly právně nenapadnutelné	Klub Za starou Prahu	Z
formulovat jednoznačnou kontinuitu památkové ochrany památkového fondu chráněného podle dřívějších předpisů	NPÚ	Z
limitovat ochranné zóny okolí památek a přebudovat principy ochranných zón městských památkových rezervací	ČKA - Sapák	K,Z
revize stávajících pam. rezervací a zón z hlediska rozsahu, zhodnotit stávající důvody jejich prohlášení	OPP	Z
přeprohlásit vyhlášené pam. zóny – postrádají konkrétní podmínky ochrany, někdy jsou vymezeny nepřesně či s chybami (např. MPZ Poděbrady)	Středočeský kraj	Z

zrušit stávající ochranná pásma	SHSČMS	Z
stávající ochranná pásma upravit tak, aby vyhověla zákonnému omezení rozsahu; zrušit všechna pásma k určitému datu nerevidovaná, zákonu nepřizpůsobená	SHSČMS	Z
dokončit základní evidenci mobiliárních fondů	OPP	K
reidentifikace movitého fondu (možno ve spolupráci s celníky)	OPP	K
dokončit scelování mobiliárních fondů	OPP	K
ke stávajícím nemovitým kulturním památkám v ÚSKP přiřadit parcelní čísla, popisná čísla a základní popis (výčet staveb a jiných zařízení na pozemcích)	Jihočeský kraj	Z
urychleně dokončit reidentifikaci, pasportizaci, plány archeologických nálezů	SHSČMS	K,Z
přehodnotit, stanovit a popsat hodnoty jednotlivých národních kulturních památek a podmínky jejich ochrany	Kraj Vysočina	Z
do 10 let zanést do katastru nemovitostí všechny nemovité kulturní památky – katastr musí být veřejným rejstříkem dokládajícím existenci a umístění památky	Kraj Vysočina KJKP	K,Z
něbude-li do dvou let od nabytí účinnosti nového památkového zákona vyznačena u nemovitostí zapisovaných do katastru nemovitostí památková ochrana, nastane by ze zákona zrušení prohlášení	AMG	Z
současné památkové rezervace, zóny a ochranná pásma do určité lhůty k určitému datu ze zákona zrušit; pro zachování odůvodněné památkové ochrany je do určeného data prohlásit se všemi náležitostmi znovu	AMG	Z
současné krajinné památkové zóny by měly být záležitostí ochrany přírody za účasti odborné organizace památkové péče; v nynějším rozsahu je nezachovávat	AMG	Z
zhodnotit, zda je stále společenský zájem na zachování památkově chráněných území a jejich ochrany v současném rozsahu	AMG	K,Z
skončit platnost starších povolení k restaurování neodpovídajících stanovenému třídění do tří let od účinnosti zákona tak, aby povolení odpovídala odborným znalostem restaurátorů	AMG AK	Z

## 22. Účinnost

Obsah podnětu	Autor podnětu	

### 23. Prováděcí předpisy

Obsah podnětu	Autor podnětu	
v rámci památkového úřadu vytvoření srozumitelných stručných základních obecně závazných metodických pokynů	SPPPP	Z*
metodiky NPÚ nelze vyhlásit za závaznou normu	Středočeský kraj	Z
dnešní metodiky NPÚ zpřehlednit a vydat formou vyhlášky Ministerstva kultury	Kraj Vysočina KJKP	Z
vyhláškou specifikovat práce a jejich rozsah, které je možno pouze ohlásit; vyhlášky musí být tvořeny týmem odborníků (památkář, právník, ekonom) – památkář si nemusí uvědomit právní nevymahatelnost a ekonomický dopad	Kraj Vysočina KJKP	Z
minimalizace jakýchkoli prováděcích předpisů	ČKA – Plos	K,Z
podrobnosti prohlášení věci za kulturní památku a změny prohlášení musí stanovit zvláštní předpis ( <i>patrně podzákonný – pozn. Kň</i> )	Kraj Vysočina KJKP	Z
náležitosti plánů zásad památkové ochrany by měly být upraveny prováděcí vyhláškou	SHSČMS	Z
zavést pravomoc obce na svém území stanovit zásady památkové péče vyhláškou	SHSČMS	Z
vyhláškou stanovit obecné podmínky ochrany národních kult. památek, pam. rezervací a pam. zón	Jihočeský kraj	Z
řešit problematiku zákonem tak, aby prováděcí vyhlášky byly nutné jen v nutných případech ( <i>blíže nekonkretizováno – pozn. Kň</i> )	Město Brno	Z*